

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ»

«LAW AND ECONOMICS»

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

της Παναγιώτας Ν. Ακριώτη (Α.Μ.: ΜΔΟ 2102)

«Διαχρονική μελέτη της άμυνας του δανειστή κατά την διανομή του πλειστηριάσματος, με έμφαση στην κατάσχεση ειδικών περιουσιακών στοιχείων και στην αναγκαστική διαχείριση επιχείρησης, υπό το πρίσμα των διατάξεων ΚΠολΔ και ΠτΚ»

Επιβλέπουσα

Καθηγήτρια Αριστέα Σινανιώτη - Μαρούδη

Πειραιάς, 2023

Βεβαίωση Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ»**

ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Δηλώνω υπεύθυνα ότι η διπλωματική εργασία για τη λήψη του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, του Πανεπιστημίου Πειραιώς, «Δίκαιο και Οικονομία» με τίτλο **«Διαχρονική μελέτη της άμυνας του δανειστή κατά την διανομή του πλειστηριάσματος, με έμφαση στην κατάσχεση ειδικών περιουσιακών στοιχείων και στην αναγκαστική διαχείριση επιχείρησης, υπό το πρίσμα των διατάξεων ΚΠολΔ και ΠτΚ»** έχει συγγραφεί από εμένα αποκλειστικά και στο σύνολό της. Δεν έχει υποβληθεί ούτε έχει εγκριθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου μεταπτυχιακού προγράμματος ή προπτυχιακού τίτλου σπουδών, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, ούτε είναι εργασία ή τμήμα εργασίας ακαδημαϊκού ή επαγγελματικού χαρακτήρα.

Δηλώνω επίσης υπεύθυνα ότι οι πηγές στις οποίες ανέτρεξα για την εκπόνηση της συγκεκριμένης εργασίας, αναφέρονται στο σύνολό τους, κάνοντας πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου.

Υπογραφή Μεταπτυχιακής Φοιτήτριας:

Όνοματεπώνυμο:

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ Ν. ΑΚΡΙΩΤΗ

Ημερομηνία παρουσίασης:

29.11.2023

*Στον σύζυγό μου,
την κινητήρια δύναμη κάθε μου προσπάθειας.*

Ευχαριστίες

Με την παρούσα διπλωματική εργασία ολοκληρώνονται οι σπουδές μου στο Διατμηματικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, Οικονομικής Επιστήμης και Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών της Σχολής Οικονομικών, Επιχειρηματικών και Διεθνών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς, με τίτλο «Δίκαιο και Οικονομία – Master in Law and Economics» με σκοπό την απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) στο «Δίκαιο και Οικονομία – Master in Law and Economics».

Στις σπουδές μου ήταν καθοριστική η συμβολή των καθηγητών μου στα γνωστικά αντικείμενα που παρακολούθησα, στους οποίους οφείλω να εκφράσω τις ειλικρινείς μου ευχαριστίες για τη συμβολή τους στην ολοκλήρωση των σπουδών μου.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερος την επιβλέπουσα Καθηγήτριά μου, κ. Αριστεά Σινανιώτη – Μαρούδη, για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε εξ' αρχής αναθέτοντάς μου το συγκεκριμένο θέμα, για τις γνώσεις που μου μετέδωσε, την επιστημονική της καθοδήγηση, τις υποδείξεις της, την επιμονή και συμπαράστασή της, την συνεχή της υποστήριξη, καθώς και την πολύτιμη συμβολή της στην παρούσα έρευνα.

Επιπλέον, ευχαριστώ θερμά και τα υπόλοιπα μέλη της Τριμελούς Επιτροπής, τον Αντιπρύτανη του Πανεπιστημίου Πειραιώς κ. Σπυρίδωνα Ρουκανά, καθώς και τον Καθηγητή κ. Μιχαήλ Πολέμη, οι οποίοι τίμησαν με την παρουσία τους την Επιτροπή και συνετέλεσαν στην ολοκλήρωση της παρούσας Μεταπτυχιακής εργασίας.

Τέλος, θα ήθελα να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου στην οικογένειά μου και τον σύζυγό μου για την άμετρη συμπαράσταση, ουσιαστική βοήθεια και την κατανόησή τους, καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία σκοπό έχει να διερευνήσει τις δυνατότητες που έχει ο δανειστής να αμυνθεί σε περίπτωση προσβολής των δικαιωμάτων του κατά τη φάση της διανομής.

Το πεδίο έρευνας της εργασίας αφορά αφενός την πτωχευτική διαδικασία, που σήμερα ρυθμίζεται από τις διατάξεις του Ν. 4738/2020 με τίτλο «Ρύθμιση οφειλών και παροχή δεύτερης ευκαιρίας και άλλες διατάξεις» (εφεξής **ο ΚΑΦ**), ο οποίος αντικατέστησε τον Πτωχευτικό Κώδικα (Ν. 3588/2007, εφεξής **ΠτΚ**), αφετέρου την διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, που ρυθμίζεται από τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (εφεξής **ο ΚΠολΔ**). Συγκεκριμένα για την αναγκαστική εκτέλεση, η εργασία εστιάζει (χωρίς όμως να περιορίζεται αποκλειστικά) σε δύο επιμέρους διαδικασίες, στην κατάσχεση ειδικών περιουσιακών δικαιωμάτων και στην αναγκαστική διαχείριση ακινήτου ή επιχείρησης.

Ο λόγος που επιλέχθηκαν συγκεκριμένα αυτές οι τρεις διαδικασίες, είναι ότι σε αυτές υπάρχει η δυνατότητα να καταστεί αντικείμενό τους μια επιχείρηση, ήτοι να επιχειρείται η ικανοποίηση των δανειστών είτε με την αναγκαστική εκποίηση επιχείρησης και την διανομή του πλειστηριάσματος, που επιφέρει και τον οριστικό αποχωρισμό αυτής από τον οφειλέτη, είτε με την εκμετάλλευσή της και την διανομή των κερδών, που επιφέρει τον προσωρινό αποχωρισμό της από τον οφειλέτη. Τα ερωτήματα που απαντώνται είναι πώς μπορεί να αμυνθεί ο δανειστής που θεωρεί ότι αδικείται κατά την διανομή, τι ισχυρισμούς μπορεί να προβάλλει και τι αποτελέσματα μπορεί να έχει η ευδοκίμησή τους.

Επιμέρους στόχοι της έρευνας ήταν να εντοπιστούν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ των αμυντικών μέσων των δανειστών σε κάθε διαδικασία, να αιτιολογηθούν αυτές από νομικής άποψης, να μελετηθεί η ιστορική πορεία τους και να εξεταστεί πόσο ευνοϊκές είναι οι υφιστάμενες ρυθμίσεις για τη λειτουργία της οικονομίας ευρύτερα.

Για την απάντηση των ερωτημάτων έγινε έρευνα στη νομοθεσία, στη νομική βιβλιογραφία και την νομολογία. Έγινε συνοπτική περιγραφή και νομική ανάλυση κάθε επιμέρους διαδικασίας, καθώς και σύγκριση αυτών, με εστίαση στις δυνατότητες άμυνας του δανειστή.

Η έρευνα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι μετά τις τελευταίες νομοθετικές μεταβολές επήλθε απλοποίηση της νομοθεσίας και υφίσταται πλέον ένα σύστημα προστασίας του δανειστή σε μεγάλο βαθμό ενιαίο, με ό, τι θετική επίδραση αναμένεται να έχει αυτό για τις συναλλαγές και την ευρύτερη λειτουργία της οικονομίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

A1. Η σχέση δανειστή-οφειλέτη

A2. Πτώχευση - προπτωχευτικές διαδικασίες

A3. Αναγκαστική εκτέλεση

A4. Σχέση αναγκαστικής εκτέλεσης και πτώχευσης-προπτωχευτικών διαδικασιών

A5. Η ανάγκη της άμυνας του δανειστή

B. ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

B1. Πεδίο εφαρμογής

B1.i. Περιουσιακά δικαιώματα

B1.ii. Μεταβιβαστά δικαιώματα

B1.iii. Αδυναμία κατάσχεσης βάσει άλλων διατάξεων

B1.iv. Ενδεικτική αναφορά

B2. Διαδικασία

B2.i. Δικαστική απόφαση

B2.ii. Κοινοποίηση δικαστικής απόφασης και συνέπειες

B2.iii. Ικανοποίηση του δανειστή

B3. Ειδικά η διανομή στους δανειστές

Γ. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Γ1. Πεδίο εφαρμογής

Γ2. Διαδικασία

Γ2.i. Δικαστική απόφαση

Γ2.ii. Κοινοποίηση δικαστικής απόφασης και συνέπειες

Γ2.iii. Δημοσίευση

Γ2.iv. Ικανοποίηση του δανειστή

Γ2.v. Αναγγελία δανειστών

Γ2.vi. Διανομή στους δανειστές

Δ. ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Δ1. Κήρυξη της πτώχευσης

Δ2. Εκποίηση της επιχείρησης ως σύνολο

Δ2.i. Δικαστική απόφαση

Δ2.ii. Απογραφή

Δ2.iii. Πλειστηριασμός

Δ2.iv. Έκθεση συνδίκου

Δ2.v. Έγκριση της συναλλαγής και μεταβίβαση

Δ2.vi. Απόρριψη της συναλλαγής ή έλλειψη προσφορών

Δ2.vii. Περάτωση

Δ3. Εκποίηση της επιχείρησης κατά λειτουργικά σύνολα

Δ4. Εκποίηση κατ' ιδίαν περιουσιακών στοιχείων

Δ4.i. Πεδίο εφαρμογής

Δ4.ii. Προδικασία πλειστηριασμού

Δ4.iii. Πλειστηριασμός

Δ4.iv. Αναπλειστηριασμός

Δ4.v. Επανάληψη πλειστηριασμού

Δ5. Διανομή πλειστηριάσματος

Δ5.i. Αναγγελία

Δ5.ii. Επαλήθευση

Δ5.iii. Σύνταξη πίνακα διανομής

Δ5.iv. Καταβολή στους πιστωτές

E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΔΑΝΕΙΣΤΩΝ

E1. Η έννοια της αναγγελίας

E2. Σημασία της αναγγελίας στον ΚΠολΔ – Ιστορική πορεία

E2.i. Κατάσχεση ειδικών περιουσιακών στοιχείων

E2.ii. Αναγκαστική διαχείριση

E3. Σημασία της αναγγελίας στον ΚΑφ – Ιστορική πορεία

ΣΤ. ΔΙΑΝΟΜΗ ΣΤΟΥΣ ΔΑΝΕΙΣΤΕΣ

ΣΤ1. Ο πίνακας διανομής

ΣΤ2. Κριτήρια κατάταξης στον ΚΠολΔ

ΣΤ3. Κριτήρια κατάταξης στον ΚΑφ

ΣΤ4. Κατάταξη των δανειστών-πιστωτών στον πίνακα διανομής

Z. ΑΜΥΝΑ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΣΤΗ

Z1. Ο δανειστής ως κεντρικό πρόσωπο της διαδικασίας

Z2. Συμμετοχή και διανομή: Ενιαία ή χωριστή ανακοπή;

Z2.i. ΚΑφ (πρώην ΠτΚ)

Z2.ii. ΚΠολΔ – Ιστορική αναδρομή (1031, 1044, 971, 979)

Z3. Άμυνα κατά της συμμετοχής άλλων δανειστών - ΚΑφ

Z3.i. 95 πρώην ΠτΚ

Z3.ii. 153 ΚΑφ

Z4. Άμυνα κατά της συμμετοχής άλλων δανειστών – ΚΠολΔ

Z4.i. Κατάσχεση ειδικών περιουσιακών δικαιωμάτων – 1031 ΚΠολΔ

Z4.ii. Αναγκαστική διαχείριση – 1044 ΚΠολΔ

Z4.iii. Περιθώριο εφαρμογής 971 ΚΠολΔ;

Z4.iv. Περιθώριο εφαρμογής 933 ΚΠολΔ;

Z5. Άμυνα κατά του πίνακα διανομής – ΚΑφ

Z5.i. Ο πίνακας διανομής στον ΚΑφ

Z5.ii. Ανακοπή – 168 ΚΑφ

Z5.iii. Ανακοπή – 161 πρώην ΠτΚ

Z5.iv. Ο λογαριασμός διανομής – 580 ΕμπΝ

Z6. Άμυνα κατά του πίνακα διανομής – ΚΠολΔ

Z6.i. Πίνακας διανομής - ΚΠολΔ

Z6.ii. 1031 ΚΠολΔ

Z6.iii. 1044 ΚΠολΔ

Z6.iv. 979 ΚΠολΔ

Z6.v. Περιθώριο εφαρμογής 933 ΚΠολΔ;

Z6.vi. Ιστορική αναδρομή - ΚΠολΔ

Η. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

A1. Η σχέση δανειστή-οφειλέτη

Η έννομη σχέση δανειστή και οφειλέτη αποτελεί δεσμό δικαίου με περιεχόμενο την υποχρέωση του οφειλέτη να προσφέρει στον δανειστή, μία παροχή, που συνίσταται σε πράξη ή παράλειψη. Το ενοχικό δικαίωμα του δανειστή να απαιτήσει την εκπλήρωση της παροχής από τον οφειλέτη αποτελεί την απαίτησή του, η οποία προσλαμβάνει χαρακτήρα εμπορικής απαίτησης, όταν το χρέος είναι εμπορικό σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις, όταν πηγάζει από τις αντικειμενικά εμπορικές πράξεις του οφειλέτη ή όταν τεκμαίρονται εμπορικές, κατά τη θεωρία του παρεπομένου ή όταν πρόκειται για πράξεις τις οποίες ενεργούν έμποροι κατά το τυπικό σύστημα ¹.

Για την ικανοποίηση της ουσιαστικής αξιώσεως του δανειστή, είναι αναγκαία η ύπαρξη του στοιχείου του καταναγκασμού για τον υπόχρεο οφειλέτη, ο οποίος δεν εκπλήρωσε εκούσια την υποχρέωσή του, είτε από αδυναμία είτε από δυστροπία. Σε αυτήν την περίπτωση, ο δανειστής έχει δύο δυνατότητες: Είτε να επισπεύσει ατομική αναγκαστική εκτέλεση κατά του οφειλέτη. Είτε να τον κηρύξει σε πτώχευση, αν ο οφειλέτης έχει παύσει τις ληξιπρόθεσμες πληρωμές του. Συγκριτική θεώρηση των δύο θεσμών καταδεικνύει τη διαφορετική δικαιοπολιτική προσέγγιση του νομοθέτη και διαφορετική φιλοσοφία, τόσο από οικονομική όσο και από νομική άποψη ².

A2. Πτώχευση-προπτωχευτικές διαδικασίες

Όπως ορίζεται ρητά στο άρθρο 75 Ν. 4738/2020, «*Η πτώχευση αποσκοπεί στη συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών του οφειλέτη με τη ρευστοποίηση του συνόλου της περιουσίας του οφειλέτη ή επιμέρους λειτουργικών συνόλων αυτής ή των κατ' ιδίαν περιουσιακών του στοιχείων και στην επιστροφή παραγωγικών μέσων σε δυνητικά παραγωγικές χρήσεις το συντομότερο δυνατό.*».

Πρόκειται συνεπώς για μια νομική κατάσταση στην οποία τίθεται ένα πρόσωπο-οφειλέτης (φυσικό ή νομικό), που έχει καταστεί αφερέγγυο, και ταυτόχρονα μια συλλογική διαδικασία, στην οποία συμμετέχει (ή δύναται να συμμετάσχει) το σύνολο των πιστωτών του συγκεκριμένου οφειλέτη, με σκοπό την ενιαία ρύθμιση των υποχρεώσεών του. Αποτελεί δε, αναντίρρητα, μια νομική κατάσταση-διαδικασία απαραίτητη για κάθε οργανωμένη κοινωνία, στα πλαίσια της οποίας λαμβάνουν χώρα οικονομικές συναλλαγές, και ελλοχεύει συνεπώς ο κίνδυνος της αφερεγγυότητας,

---

¹ Χατζηνικολάου-Αγγελίδου Ρ., Η θέση του δανειστή εντός και εκτός της πτώχευσης, σελ. 261-262, ΔΕΕ 3/2011, Νομική Βιβλιοθήκη

² Χατζηνικολάου-Αγγελίδου Ρ., Η θέση του δανειστή εντός και εκτός της πτώχευσης, σελ. 262-263, ΔΕΕ 3/2011, Νομική Βιβλιοθήκη

οι συνέπειες της οποίας κατά κανόνα δε δύνανται να περιοριστούν ούτε στον οφειλέτη που κατέστη αφερέγγυος, αλλά ούτε και στους άμεσους δανειστές αυτού, αλλά αντιθέτως μπορεί να επεκταθούν σε κύκλους κατά πολύ ευρύτερους. Η αλληλεξάρτηση συμφερόντων που παρουσιάζεται στην ακριβόχρονη εκπλήρωση των εμπορικών χρεών, επιβάλλει την προάσπιση του «γενικότερου συμφέροντος» στο οποίο αποβλέπει μία συλλογική διαδικασία, όπως η πτώχευση, σε αντίθεση με την ατομική αναγκαστική εκτέλεση³.

Το πτωχευτικό δίκαιο στην Ελλάδα έχει διέλθει μια ιστορική πορεία που ουσιαστικά ταυτίζεται χρονικά με το βίο του σύγχρονου ελληνικού κράτους. Αρχικά, η πτωχευτική διαδικασία περιλαμβανόταν στον Εμπορικό Νόμο (Β.Δ. 19.04./01.05.1835)⁴. Η ταύτιση αυτή εμπορικότητας και πτώχευσης ήταν ενδεικτική της αντίληψης της εποχής, που αντιλαμβανόταν την αφερέγγυότητα και τον κίνδυνο αυτής μόνο στα στενά όρια της εμπορικής αγοράς. Ο λόγος της διαφορετικής αντιμετώπισης του εμπόρου-οφειλέτη ήταν η συστηματική χρήση του μέσου της πίστωσης, η οποία περιέχει σημαντική διακινδύνευση, κυρίως σε εποχή επιχειρηματικής κρίσης, λόγω συσσώρευσης χρεών⁵. Αποτέλεσμα της ταύτισης αυτής ήταν ο περιορισμός της πτωχευτικής ικανότητας, ήτοι της ικανότητας του προσώπου να πτωχεύει, στα πρόσωπα που έχουν εμπορική ιδιότητα. Μάλιστα, ως αποστολή του πτωχευτικού δικαίου κατά την περίοδο αυτή νοείται αποκλειστικά η ικανοποίηση των δανειστών του οφειλέτη, για την προστασία των συμφερόντων του οποίου πραγματοποιείται και η ρευστοποίηση ολόκληρης της περιουσίας του. Ως προς τον οφειλέτη, και την επιχείρησή του, η πτώχευση ήταν μια διαδικασία εχθρική έως τιμωρητική, όπως αντικατοπτριζόταν χαρακτηριστικά και στην χρησιμοποιηθείσα ορολογία (ο οφειλέτης αποκαλούνταν «πτωχός»).

Η συγκεκριμένη πρώτη περίοδος της εξέλιξης του πτωχευτικού δικαίου, με τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά (περιορισμός σε εμπόρους και εξυπηρέτηση αποκλειστικά της ικανοποίησης των δανειστών) διήρκεσε μέχρι το 2007. Κατά το διάστημα αυτό, έλαβαν φυσικά χώρα πολλές νομοθετικές τροποποιήσεις της πτώχευσης, ορισμένες εξ' αυτών και εκτενείς (πχ Ν. 2479/1997), χωρίς όμως να μεταβληθεί ριζικά η φιλοσοφία της.

Κατά το έτος εκείνο ψηφίστηκε και τέθηκε σε εφαρμογή ο Πτωχευτικός Κώδικας (Ν. 3588/2007). Ο νομοτεχνικός διαχωρισμός της πτώχευσης από τον Εμπορικό Νόμο και η ένταξή του σε ένα ξεχωριστό νομοθέτημα αποτέλεσε ουσιαστικά ένα πρώτο βήμα για την απαγκίστρωση της πτωχευτικής ικανότητας από την εμπορική ιδιότητα. Εκτός ωστόσο από το συμβολικό του

³ Χατζηνικολάου-Αγγελίδου Ρ., Η θέση του δανειστή εντός και εκτός της πτώχευσης, σελ. 268, ΔΕΕ 3/2011, Νομική Βιβλιοθήκη

⁴ Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 8, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

⁵ Χατζηνικολάου-Αγγελίδου Ρ., Η θέση του δανειστή εντός και εκτός της πτώχευσης, σελ. 268, ΔΕΕ 3/2011, Νομική Βιβλιοθήκη

χαρακτήρα, το πεδίο εφαρμογής του νέου νομοθετήματος επεκτάθηκε και σε περιπτώσεις αφερεγγυότητας ενώσεων προσώπων με νομική προσωπικότητα που επιδιώκουν οικονομικό σκοπό ⁶, δηλαδή συμπεριέλαβε για πρώτη φορά οφειλέτες (και οφειλές) που δεν είχαν καθαρά εμπορικό χαρακτήρα. Με τον ΠτΚ για πρώτη φορά έπαυσε η πτωχευτική ικανότητα να είναι σε απόλυτο βαθμό ταυτισμένη με την εμπορική ιδιότητα ⁷.

Παράλληλα, υπό ήπια αμφισβήτηση άρχισε να τίθεται και το δεύτερο χαρακτηριστικό της πτώχευσης, ήτοι η αποκλειστική εξυπηρέτηση των πιστωτών. Με την πάροδο του χρόνου και την οικονομική και κοινωνική εξέλιξη που λάμβανε χώρα, καθίστατο όλο και περισσότερο αντιληπτό ότι αφενός η εκποίηση του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη δεν είναι σε όλες τις περιπτώσεις η πιο συμφέρουσα λύση για τους πιστωτές του, αφετέρου ότι η πτώχευση έπρεπε να σταματήσει να αποτελεί αποκλειστικά τιμωρία-ποινή του αφερέγγυου προσώπου, αλλά να αποκτήσει και ορισμένα χαρακτηριστικά θετικά προς αυτό. Οι νεότερες αυτές αντιλήψεις είχαν ως αποτέλεσμα κάποιες νομοθετικές προσπάθειες σε αυτή την κατεύθυνση (πχ Ν. 1386/1983, Ν. 1892/1990), που αποτελούσαν ουσιαστικά απόπειρα εισαγωγής διαδικασιών διάσωσης και εξακολούθησης λειτουργίας των επιχειρήσεων, αντί διάλυσης και ρευστοποίησης αυτών. Οι προσπάθειες αυτές δεν είχαν τα αναμενόμενα αποτελέσματα ⁸. Τελικά, με τη θέση σε ισχύ του Ν. 3588/2007 θεσμοθετήθηκαν, εντός πλέον του ίδιου του νομοθετήματος της πτώχευσης, αρκετές δυνατότητες αποφυγής αυτής. Ενδεικτικά, προβλέφθηκε ρητά ως μέσο ικανοποίησης των πιστωτών η εξακολούθηση της λειτουργίας της επιχείρησης (άρθρο 1 ΠτΚ), προβλέφθηκε η δυνατότητα εκποίησης της επιχείρησης ως συνόλου (135 ΠτΚ), ώστε να εξακολουθήσει να λειτουργεί, καθώς και η δυνατότητα να επιχειρηθεί η διάσωση της επιχείρησης, χωρίς εκποίησή της, κατά την διάρκεια της πτώχευσης μέσω του σχεδίου αναδιοργάνωσης.

Στην ίδια ως άνω κατεύθυνση, ακολούθησε τα επόμενα χρόνια, με διάφορα νομοθετήματα (Ν. 4013/2011, Ν. 4307/2014 κοκ) η εισαγωγή προπτωχευτικών διαδικασιών διάσωσης της επιχείρησης, ήτοι η θεσμοθέτηση εργαλείων που σκοπό έχουν την πρόληψη της χρεοκοπίας του οφειλέτη και την ενιαία ρύθμιση των οφειλών του προτού αυτές καταστούν μη βιώσιμες, χάρη της εξακολούθησης λειτουργίας της επιχείρησης.

Αποκορύφωμα, και σε μεγάλο βαθμό καταληκτικό σημείο, των ανωτέρω κατευθύνσεων του πτωχευτικού δικαίου, αφενός προς την αποσύνδεση της πτώχευσης από την εμπορική ιδιότητα, αφετέρου προς την «αποποινικοποίησή της» και την παροχή δεύτερης ευκαιρίας προς τον

---

⁶ Σωτηρόπουλος Γ., Ο νέος Πτωχευτικός Κώδικας: από την «πτώχευση» στην «εξυγίανση» του ελληνικού πτωχευτικού δικαίου, σελ. 291, ΧρΙΔ 2008

⁷ Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 131, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

⁸ Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 14, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

οφειλέτη, αλλά και προς την διάσωση της επιχείρησης αντί για τη διάλυσή της, αποτέλεσε ο πρόσφατος Ν. 4738/2020. Δυνάμει του νόμου αυτού, οι διαδικασίες αφερεγγυότητας, τόσο οι πτωχευτικές όσο και οι προπτωχευτικές, μπορούν πλέον να τύχουν εφαρμογής από όλους τους οφειλέτες, ανεξαρτήτως εμπορικής ή μη εμπορικής ιδιότητας, εφόσον φυσικά πληρούν τις υπόλοιπες προϋποθέσεις που θέτουν οι διατάξεις του νόμου, ενώ σκοπό του νόμου πλέον δεν αποτελεί μόνο η ικανοποίηση των πιστωτών, αλλά και η παροχή στον οφειλέτη δεύτερης ευκαιρίας μέσω της απαλλαγής του από τα χρέη.

Συνεπώς, βάσει του ισχύοντος Ν. 4738/2020, το μέσο που προβλέπεται για την ικανοποίηση των χρηματικών απαιτήσεων των πιστωτών βάσει της πτωχευτικής διαδικασίας είναι η ρευστοποίηση του ενεργητικού της περιουσίας του οφειλέτη (157 Ν. 4738/2020), και συγκεκριμένα, είτε η ρευστοποίηση της επιχείρησης ως συνόλου (158-161 Ν. 4738/2020), είτε η χωριστή ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη κατ' ιδίαν (162-166 Ν. 4738/2020). Έχει προηγηθεί η πτωχευτική απαλλοτρίωση, που στερεί από τον οφειλέτη τη διοίκηση της περιουσίας του (93 Ν. 4738/2020). Ακολουθεί η διανομή του προϊόντος της εκποίησης προς τους πιστωτές (167-169 Ν. 4738/2020). Στο πλαίσιο δε της προπτωχευτικής διαδικασίας εξυγίανσης (31 επ. Ν. 4738/2020), η ικανοποίηση των πιστωτών επέρχεται σε βάθος χρόνου, μέσω της διάσωσης και της βιώσιμης συνέχισης της λειτουργίας της επιχείρησης, προκειμένου να προληφθεί η πλήρης αφερεγγυότητά της που θα έθετε σε μεγαλύτερο κίνδυνο τις απαιτήσεις τους. Προκειμένου δε για οφειλέτες χωρίς εμπορική ιδιότητα, ο Ν. 4738/2020 παρέχει τη δυνατότητα (άρθρα 1-31) πρόληψης της αφερεγγυότητας και ρύθμισης των οφειλών προτού ακόμα τεθεί ο οφειλέτης σε κατάσταση που η πτώχευση θα είναι μονόδρομος για την ικανοποίηση των πιστωτών.

Πρέπει δε να τονιστεί ότι βάσει του νέου ΚΑφ, η διαδικασία της πτώχευσης αυτή καθ' εαυτή, ήτοι η διαδικασία των άρθρων 75 επ., έχει πλέον πλήρως αποσυνδεθεί από την ικανοποίηση των πιστωτών μέσω της συνέχισης λειτουργίας της επιχείρησης. Το σενάριο αυτό επιδιώκεται πλέον μόνο προπτωχευτικά, μέσω των προληπτικών διαδικασιών των άρθρων 1-74, και κυρίως της εξυγίανσης, ενώ η πτώχευση έχει πλέον εκκαθαριστικό χαρακτήρα, καθαρά για την εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη⁹.

Καταληκτικά λοιπόν, τόσο η πτώχευση όσο και οι προπτωχευτικές διαδικασίες, συνιστούν ένα πλέγμα νομικών δυνατοτήτων, που παρέχονται στους πιστωτές του αφερέγγυου οφειλέτη, για να καταστεί δυνατή η συλλογική ικανοποίηση των απαιτήσεών τους από αυτόν.

---

⁹ Μιχαλόπουλος Γ., Το νέο πτωχευτικό δίκαιο, Ο νέος Ν. 4738/2020 με εισαγωγικές παρατηρήσεις, σελ. 22, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2021, Λαζαρίδης Γ, Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 77, Εκδόσεις Σάκκουλα

A3. Αναγκαστική εκτέλεση

Η συνταγματικά κατοχυρωμένη (20 Σ) αξίωση του πολίτη προς παροχή δικαστικής προστασίας, που απευθύνεται κατά της Πολιτείας, περιλαμβάνει τόσο την αξίωση προς διατύπωση δικαιοδοτικής κρίσης επί του επίδικου ζητήματος με την έκδοση απόφασης που θα τέμνει οριστικά τη διαφορά, όσο και την αξίωση προς παροχή προσωρινής προστασίας, αλλά και την αξίωση προς επίσπευση αναγκαστικής εκτέλεσης, την αξίωση, δηλαδή, προς συνδρομή της Πολιτείας στην πραγμάτωση των εννόμων συνεπειών που εκλύονται από εκτελεστό τίτλο με την παρεμβολή των αρμόδιων κατά νόμο κρατικών οργάνων ¹⁰. Η έννομη προστασία συνεπώς παρέχεται υπό τριπλή μορφή, δικαιοδοτική, εξασφαλιστική και δικαιοτελεστική ¹¹.

Η ατομική αναγκαστική εκτέλεση έχει κατ' ανάγκη ατομικό χαρακτήρα, αφού επιδιώκει την ικανοποίηση ιδιωτικών δικαιωμάτων του επισπεύδοντος δανειστή που διαθέτει εκτελεστό τίτλο ¹². Αποτελεί ακριβώς την έννομα ρυθμισμένη διαδικασία, διά της οποίας εκβιάζεται με τη βοήθεια των πολιτειακών οργάνων εκτελέσεως η συμμόρφωση του οφειλέτη προς το περιεχόμενο της υποχρεώσεώς του που ενσαρκώνεται σε τίτλο εκτελεστό ¹³. Ως εκτελεστοί τίτλοι βάσει του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αναγνωρίζονται οι τελεσίδικες και προσωρινά εκτελεστές δικαστικές αποφάσεις, οι διαιτητικές αποφάσεις, τα πρακτικά των ελληνικών δικαστηρίων που περιέχουν συμβιβασμό ή προσδιορισμό δικαστικών εξόδων, τα συμβολαιογραφικά έγγραφα, οι διαταγές πληρωμής και οι διαταγές απόδοσης της χρήσης μισθίου που εκδίδουν Έλληνες δικαστές, οι αλλοδαποί τίτλοι που κηρύχθηκαν εκτελεστοί, και διαταγές και πράξεις που αναγνωρίζονται ως εκτελεστοί τίτλοι από το νόμο (ΚΠολΔ 904 § 2). Στην τελευταία κατηγορία υπάγονται και οι αποφάσεις που επικυρώνουν τη συμφωνία εξυγίανσης του άρθρου 54 Ν. 4738/2020, που αποτελούν εκ του νόμου τίτλο εκτελεστό (62 Ν. 4738/2020).

Παρατηρείται ότι αναγκαστική εκτέλεση δύναται να διενεργηθεί όχι μόνο κατόπιν της διενέργειας διαγνωστικής δίκης, δηλαδή αφού έχει προηγηθεί δικαιοδοτική διαδικασία, για την εφαρμογή των αποφάσεων που κατέληξε αυτή, αλλά και για την ικανοποίηση οποιωνδήποτε απαιτήσεων-αξιώσεων μεταξύ ιδιωτών, που μπορούν να θεωρούνται βάσιμες με τη μέγιστη δυνατή βεβαιότητα λόγω της ενσωμάτωσής τους στους ανωτέρω τίτλους, που έχουν νομοθετικά αναγνωριστεί ως δεκτικοί αναγκαστικής εκτέλεσης. Συνεπώς, η αναγκαστική εκτέλεση δεν

---

¹⁰ Νίκας Ν., Εγχειρίδιο Δικαίου Αναγκαστικής Εκτελέσεως – Γενικό μέρος, σελ. 6, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' έκδοση

¹¹ Κολοτούρος Π., Η κατάσχεση ειδικών περιουσιακών στοιχείων, σελ. 1382, ΕΛΛΔνη 2018

¹² Χατζηνικολάου-Αγγελίδου Ρ., Η θέση του δανειστή εντός και εκτός της πτώχευσης, σελ. 263, ΔΕΕ 3/2011, Νομική Βιβλιοθήκη

¹³ Μπαλογιάννη Ε. σε Απαλαγάκη Χ., Εφαρμογές Πολιτικής Δικονομίας, σελ. 1118, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Β' Έκδοση

αποτελεί σε αναγκαίο βαθμό μια συνέχεια της διαγνωστικής δίκης, αλλά μπορεί να διενεργηθεί για την ικανοποίηση οποιουδήποτε ουσιαστικού δικαιώματος, ανεξαρτήτως αν αυτό έχει δικαστικά κατοχυρωθεί, εφόσον η ύπαρξή του βεβαιώνεται από κάποιον εκ των ανωτέρω εκτελεστών τίτλων.

Ανάλογα με το περιεχόμενο της αξίωσης, καθορίζεται στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας το εκάστοτε κατάλληλο μέσο εκτέλεσης ¹⁴, δηλαδή το μέσο εξαναγκαστής ικανοποίησης της εκτελούμενης αξίωσης, ωσάν αυτή να ικανοποιούταν εκουσίως εκ μέρους του καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη ¹⁵. Όταν η εκτελούμενη αξίωση είναι χρηματική, ήτοι έχει ως αντικείμενο την καταβολή ορισμένου χρηματικού ποσού, τα προσφερόμενα μέσα για την ικανοποίηση αυτής της απαίτησης είναι η κατάσχεση επί της κινητής περιουσίας του οφειλέτη στα χέρια του ιδίου (ΚΠολΔ 953 επ., 1017 επ.) ή τρίτου (ΚΠολΔ 982 επ.), η κατάσχεση επί ακινήτων, πλοίων ή αεροσκαφών (ΚΠολΔ 992 επ., 1017 επ.), η κατάσχεση επί ειδικών περιουσιακών στοιχείων-δικαιωμάτων (ΚΠολΔ 1022 επ.), η αναγκαστική διαχείριση ακινήτου ή επιχείρησης (ΚΠολΔ 951 § 1, 1034 επ.) και η προσωπική κράτηση (ΚΠολΔ 1047 επ.). Ανάλογα δε με το μέσο που αξιοποιείται, ακολουθεί είτε η ρευστοποίηση του κατασχεθέντος περιουσιακού στοιχείου δια της διαδικασίας του πλειστηριασμού (ΚΠολΔ 959 επ., 1026), είτε η απευθείας καταβολή ορισμένου χρηματικού ποσού στον οφειλέτη (ΚΠολΔ 1030, 1043).

Καταληκτικά λοιπόν, η αναγκαστική εκτέλεση αποτελεί το μέσο εκείνο που παρέχει ο νόμος στον δανειστή για να επιδιώξει με αναγκαστικό τρόπο την ατομική ικανοποίησή του από τον οφειλέτη.

A4. Σχέση αναγκαστικής εκτέλεσης και πτώχευσης-προπτωχευτικών διαδικασιών

Εκ των ανωτέρω, γίνεται ευχερώς αντιληπτό ότι η πτώχευση και η αναγκαστική εκτέλεση έχουν καταρχήν διαφορετικό χαρακτήρα. Η πτώχευση αποτελεί ένα θεσμό συλλογικής και καθολικής αναγκαστικής εκτέλεσης. Καταλαμβάνει όλους τους πτωχευτικούς πιστωτές του οφειλέτη και μάλιστα αυτοδίκαια, ανεξάρτητα από τη θέλησή τους, καθώς και ολόκληρη την περιουσία του οφειλέτη, αυτή που υπάρχει κατά το χρόνο της πτώχευσης. Αποσκοπεί στη σύμμετρη και αναλογική ικανοποίηση όλων των δανειστών του οφειλέτη-πτωχού, είτε μέσω της

---

¹⁴ Κεραμεύς Κ., Είδη εκτελέσεως για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων από συγκριτική άποψη. σελ. 1301, Αρμ. 1996

¹⁵ Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος Ι, σελ. 22, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1998

ρευστοποίησης του συνόλου της περιουσίας του, είτε μέσω της εκμετάλλευσης αυτής ¹⁶. Αυτός ο συλλογικός-καθολικός χαρακτήρας είναι που διαφοροποιεί και ξεχωρίζει την πτώχευση βάσει του ισχύοντος Ν. 4738/2020, από την αναγκαστική εκτέλεση βάσει του ΚΠολΔ. Η αναγκαστική εκτέλεση κατά κανόνα είναι ατομική, ήτοι λαμβάνει χώρα προς ικανοποίηση συγκεκριμένης απαίτησης συγκεκριμένου δανειστή επί ορισμένου ή ορισμένων περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη ¹⁷.

Παρά τον διαφορετικό χαρακτήρα τους, οι δύο ανωτέρω κλάδοι δικαίου (πτωχευτικό δίκαιο και δίκαιο αναγκαστικής εκτέλεσης) έχουν ένα θεμελιώδες κοινό σημείο. Αμφότεροι αποσκοπούν στην αναγκαστική εκπλήρωση των υποχρεώσεων του οφειλέτη. Για το λόγο αυτό, και δεδομένου ότι οι υφιστάμενοι, και σύμφωνα με το ευρύτερο σύστημα δικαίου μας τρόποι, για το σκοπό αυτό είναι περιορισμένοι, παρατηρείται ότι μεταξύ των δύο κλάδων δικαίου πολλές διαδικασίες και μέσα ικανοποίησης των δανειστών ταυτίζονται. Ενδεικτικά:

Κατάσχεση και πτωχευτική απαλλοτρίωση: Τόσο στα πλαίσια της αναγκαστικής εκτέλεσης, για την ατομική ικανοποίηση δανειστή, όσο και στην πτώχευση για τη συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών, ο οφειλέτης στερείται τη διοίκηση και εκμετάλλευση περιουσιακών του στοιχείων. Βέβαια, η κατάσχεση ως πράξη εκτέλεσης είναι ατομική, ήτοι περιορίζεται σε ένα ή περισσότερα συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη ¹⁸. Αντιθέτως, η πτωχευτική απαλλοτρίωση, που επέρχεται αυτομάτως μετά την κήρυξη της πτώχευσης, είναι καθολική, καταλαμβάνει το σύνολο της πτωχευτικής περιουσίας, πλην συγκεκριμένων εξαιρέσεων που ορίζει ο νόμος ¹⁹. Και στις δύο περιπτώσεις ωστόσο, ο σκοπός της απώλειας που συνιστά για τον οφειλέτη είναι ο ίδιος. Αφενός η προστασία των δανειστών, που επέρχεται με τη στέρηση της εξουσίας διαθέσεως ²⁰. Αφετέρου η χρηματική τους ικανοποίηση, που επέρχεται με τη ρευστοποίησή τους δια του πλειστηριασμού.

Πλειστηριασμός: Τόσο στην αναγκαστική εκτέλεση, όσο και στην πτώχευση, το μέσο που προκρίνει η νομοθεσία για τη ρευστοποίηση του περιουσιακού στοιχείου που στερήθηκε ο οφειλέτης είναι ο πλειστηριασμός, δηλαδή η προσφορά του περιουσιακού αντικειμένου στο κοινό για τη συγκέντρωση του μεγαλύτερου δυνατού τιμήματος με πλειοδοτικό διαγωνισμό ²¹.

---

¹⁶ Χατζηνικολάου-Αγγελίδου Ρ., Η θέση του δανειστή εντός και εκτός της πτώχευσης, σελ. 268, ΔΕΕ 3/2011, Νομική Βιβλιοθήκη

¹⁷ Ράμμος Γ./Κλαμαρής Ν./Ορφανίδης Γ., Εγχειρίδιο Αστικού Δικονομικού Δικαίου, Ένδικα Μέσα Αναγκαστική Εκτέλεση, σελ. 222, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2012.

¹⁸ Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054), σελ. 3020, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2019

¹⁹ Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 255-262, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

²⁰ Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054), σελ. 3020, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2019

²¹ Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054), σελ. 3020, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2019

Αναγκαστική διαχείριση και εξυγίανση επιχείρησης: Στην αναγκαστική εκτέλεση προβλέπεται η δυνατότητα στέρησης της εκμετάλλευσης της επιχείρησης από τον οφειλέτη (είτε συνοδευόμενη από στέρηση της διοίκησης, είτε χωρίς), με σκοπό την ικανοποίηση του δανειστή του από το κέρδος αυτής ²². Στον Ν. 4738/2020 προβλέπεται μια δυνατότητα εν πολλοίς αντίστοιχη, η προπρωχευτική εξυγίανση της επιχείρησης, δια της οποίας επιτυγχάνεται η ικανοποίηση των πιστωτών από τα κέρδη της επιχείρησης ²³. Η αντιστοίχιση ωστόσο μεταξύ των δύο διαδικασιών δεν είναι απόλυτη, καθότι η αναγκαστική διαχείριση του ΚΠολΔ εφαρμόζεται κατά κανόνα σε επιχειρήσεις ήδη βιώσιμες και επικερδείς και στοχεύει στην άμεση ικανοποίηση του δανειστή, ενώ η εξυγίανση του ΚΑφ εφαρμόζεται με βασικό στόχο την διάσωση της επιχείρησης που έχει πλέον καταστεί μη βιώσιμη, και έτσι εξυπηρετεί εμμέσως τους πιστωτές της επιχείρησης, αποτρέποντας την πτώχευσή της. Το κοινό τους στοιχείο είναι η δυνατότητα που παρέχουν σε δανειστές-πιστωτές να επέμβουν στην επιχείρηση του οφειλέτη με σκοπό την ικανοποίησή τους.

Πέραν δε από την κατά τα ανωτέρω ταυτότητα των μέσων ικανοποίησης του δανειστή που προβλέπονται στους δύο κλάδους δικαίου, πρέπει να τονιστεί ότι και ο διαφορετικός χαρακτήρας τους αμβλύνεται σε μεγάλο βαθμό προκειμένου για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων. Η αναγκαστική εκτέλεση κατά του οφειλέτη να μεν εκκινεί ως ατομικό μέσο ικανοποίησης συγκεκριμένου δανειστή κατά συγκεκριμένου οφειλέτη, όταν όμως πρόκειται για χρηματικές απαιτήσεις και επιστρατεύεται το μέσο του πλειστηριασμού, που καταλήγει στην πλήρη αποξένωση του οφειλέτη από το εκπλειστηριασθέν περιουσιακό στοιχείο, και κατ' επέκταση στη στέρηση από τους υπόλοιπους δανειστές χρηματικών απαιτήσεων της δυνατότητας να ικανοποιηθούν μέσω αυτού, τότε παρέχεται και στους υπόλοιπους δανειστές η δυνατότητα συμμετοχής στη διανομή του πλειστηριάσματος μέσω της αναγγελίας των απαιτήσεών τους στον υπάλληλο του πλειστηριασμού ²⁴. Και να μεν η συμμετοχή περισσότερων δανειστών δεν αρκεί για να ταυτίσει την (ατομικού χαρακτήρα) αναγκαστική εκτέλεση με τη (συλλογικού χαρακτήρα) πτώχευση, η διαδικασία της οποίας επιδιώκει (χωρίς να είναι αυτό πάντοτε εφικτό) την α priori συμμετοχή όλων των δανειστών, όμως είναι αρκετή για να δημιουργήσει κοινές ανάγκες στις δύο διαδικασίες.

Η βασικότερη εξ' αυτών είναι ο καθορισμός του τρόπου διανομής του πλειστηριάσματος στους δανειστές, η οποία, όπως θα αναλυθεί εκτενώς σε επόμενο κεφάλαιο, πλέον αντιμετωπίζεται με ουσιαστικά ενιαίο τρόπο στους δύο κλάδους δικαίου, με την υιοθέτηση για αμφοτερές τις

---

²² ΜΠΘεσσ 5484/2015, Αρμ 2016, σελ. 1042

²³ Περράκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 66-68, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

²⁴ Ευθυμίου Χ., Παρατηρήσεις στην ΜΕΦΑΘ 2374/2016 (Αναγγελία δανειστών – Ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης), σελ. 579-580, Εφαρμογές Αστικού Δικαίου & Πολιτικής Δικονομίας, 6/2017

διαδικασίες (αναγκαστική εκτέλεση και πτώχευση) ενός συστήματος κατάταξης των δανειστών με κριτήριο τη φύση και το μέγεθος της απαίτησής τους.

A5. Η ανάγκη της άμυνας του δανειστή

Δεδομένων όσων ανωτέρω αναλύθηκαν, καθίσταται σαφές ότι σε αμοτέρους τους κλάδους δικαίου (δίκαιο αναγκαστικής εκτέλεσης και πτωχευτικό δίκαιο), υποκείμενο δικαιωμάτων και έννομης προστασίας δεν αποτελεί μόνο ο οφειλέτης, σε βάρος του οποίου διεξάγονται οι σχετικές διαδικασίες, αλλά και οι δανειστές στην ικανοποίηση των οποίων αποσκοπούν. Μάλιστα αυτό ισχύει τόσο για τους δανειστές που κίνησαν τη σχετική διαδικασία (πχ ο επισπεύδων την αναγκαστική εκτέλεση και ο αιτών την πτώχευση του οφειλέτη), όσο και για τους λοιπούς δανειστές που συμμετέχουν στην διαδικασία στην πορεία.

Όπως θα καταστεί σαφές στα επόμενα κεφάλαια, η άμυνα του δανειστή για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων του προς ικανοποίηση από τον οφειλέτη δε στρέφεται πρωτίτως κατά του οφειλέτη, όπως θα ανέμενε κανείς, αλλά κατά των υπολοίπων δανειστών, είτε ευθέως είτε διαμέσου των οργάνων της εκάστοτε διαδικασίας, καθότι οι λοιποί δανειστές είναι αυτοί που κατά κανόνα ωφελούνται από τυχόν υποβάθμισή του.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Α΄

1. *Χατζηνικολάου-Αγγελίδου Ρ.*, Η θέση του δανειστή εντός και εκτός της πτώχευσης, ΔΕΕ 3/2011, Νομική Βιβλιοθήκη
2. *Περάκης Ε.*, Πτωχευτικό Δίκαιο, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση
3. *Σωτηρόπουλος Γ.*, Ο νέος Πτωχευτικός Κώδικας: από την «πτώχευση» στην «εξυγίανση» του ελληνικού πτωχευτικού δικαίου, ΧρΙΔ 2008
4. *Μιχαλόπουλος Γ.*, Το νέο πτωχευτικό δίκαιο, Ο νέος Ν. 4738/2020 με εισαγωγικές παρατηρήσεις, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2021
5. *Λαζαρίδης Γ.*, Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, Εκδόσεις Σάκκουλα
6. *Νίκας Ν.*, Εγχειρίδιο Δικαίου Αναγκαστικής Εκτελέσεως – Γενικό μέρος, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β΄ έκδοση
7. *Κολοτούρος Π.*, Η κατάσχεση ειδικών περιουσιακών στοιχείων, ΕλλΔνη 2018

8. *Μπαλογιάννη Ε.* σε *Απαλαγάκη Χ.*, Εφαρμογές Πολιτικής Δικονομίας, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Β' Έκδοση
9. *Κεραμεύς Κ.*, Είδη εκτελέσεως για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων από συγκριτική άποψη, Αρμ. 1996
10. *Γεσίου-Φαλτσή*, Αναγκαστική Εκτέλεση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1998
11. *Ράμμος Γ./Κλαμαρής Ν./Ορφανίδης Γ.*, Εγχειρίδιο Αστικού Δικονομικού Δικαίου, Ένδικα Μέσα Αναγκαστική Εκτέλεση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2012
12. *Ευθυμίου Χ.*, Παρατηρήσεις στην ΜΕφΑθ 2374/2016 (Αναγγελία δανειστών – Ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης), Εφαρμογές Αστικού Δικαίου & Πολιτικής Δικονομίας, 6/2017
13. *Ρεντούλης Π.* σε *Απαλαγάκη Χ.*, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2019

B. ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Η κατάσχεση ειδικών περιουσιακών δικαιωμάτων, που όπως προαναφέρθηκε θα απασχολήσει ιδιαίτερω την παρούσα εργασία, είναι ένα μέσο αναγκαστικής εκτέλεσης προβλεπόμενο στον ΚΠολΔ (1022 επ.), που εστιάζει σε εκείνα τα περιουσιακά δικαιώματα του οφειλέτη που δε μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο είτε κοινής κατάσχεσης είτε κατάσχεσης εις χείρας τρίτου²⁵. Πρόκειται για περιουσιακά δικαιώματα που συνδέονται στενά με την περιουσία και την προσωπικότητα του οφειλέτη²⁶. Στην πλειονότητά τους αποτελούν αποκυήματα της τεχνολογικής προόδου.

Παρόλο που εκ της φύσεώς τους τα δικαιώματα αυτά δεν είναι δεκτικά κατάσχεσης, κυρίως επειδή στην πλειονότητά τους είναι άυλα και συνεπώς δεν υφίσταται πρακτικά δυνατότητα αποχωρισμού τους από τον οφειλέτη, έχουν οικονομική σημασία και μπορούν να αξιοποιηθούν για την ικανοποίηση του δανειστή που έχει χρηματική απαίτηση. Ως εκ τούτου, με τις ως άνω διατάξεις του ΚΠολΔ επιχειρείται να τεθούν στη διάθεση του δανειστή τα συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία, και έτσι να επιτευχθεί η διείσδυση του δανειστή σε όλο το πλέγμα των περιουσιακών σχέσεων του οφειλέτη²⁷.

²⁵ *Μπρίνιας Ι.*, Αναγκαστική Εκτέλεσις. Τόμος Ε', σελ. 2288, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' Έκδοση

²⁶ *Πανταζόπουλος Σ.*, Αναγκαστική Εκτέλεση, σελ. 622, Εκδόσεις Σάκκουλα, Έκδοση 2021

²⁷ ΕφΘεσσαλ 2581/2005 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ

B1. Πεδίο εφαρμογής

Στο άρθρο 1022 ΚΠολΔ προβλέπεται ότι «*Κατάσχεση μπορεί να γίνει και σε περιουσιακά δικαιώματα εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, τα οποία δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κατάσχεσης κατά τη διαδικασία των άρθρων 953 παρ.1 και 2, 982 και 992, ιδίως σε δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, ευρεσιτεχνίας, εκμετάλλευσης κινηματογραφικών ταινιών, σε απαιτήσεις κατά τρίτων εξαρτώμενες από αντιπαροχή, εφόσον κατά τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου επιτρέπεται η μεταβίβαση αυτών των δικαιωμάτων.*».

Από την ως άνω διάταξη ως έχει, συνάγεται ότι ο νομοθέτης οριοθέτησε το πεδίο εφαρμογής του ιδιαίτερου αυτού είδους κατάσχεσης θέτοντας δύο θετικές και μία αρνητική προϋπόθεση²⁸. Θετικές προϋποθέσεις αποτελούν ο περιουσιακός και μεταβιβάσιμος χαρακτήρας των δικαιωμάτων, αρνητική προϋπόθεση η αδυναμία κατάσχεσης δυνάμει άλλων διατάξεων του ΚΠολΔ. Παράλληλα, ο νομοθέτης ανέφερε ενδεικτικά ορισμένες ιδιαίτερες περιπτώσεις δικαιωμάτων, προκειμένου να διασφαλιστεί η ένταξη αυτών στο πεδίο εφαρμογής της²⁹. Αντιθέτως, ο νομοθέτης απέφυγε τον περιοριστικό καθορισμό των δικαιωμάτων που θα περιλαμβάνονταν στο πεδίο εφαρμογής της διάταξης, αφενός λόγω του επικουρικού της χαρακτήρα (σε σχέση με τις άλλες διαδικασίες κατάσχεσης)³⁰, αφετέρου λόγω της ιδιαίτερης φύσης των δικαιωμάτων που αφορά, και κυρίως επειδή πρόκειται για δικαιώματα που κατά βάση σχετίζονται με την τεχνολογική πρόοδο και την οικονομική εξέλιξη, δεδομένο που καθιστά την περιοριστική τους αναφορά ασύμφορη.

B1.i. Περιουσιακά δικαιώματα

Η διάταξη καταρχήν αναφέρεται σε **δικαιώματα περιουσιακά**. Ο όρος δεν τέθηκε για να τονιστεί ότι το κατασχεμένο δικαίωμα πρέπει να ανήκει στην περιουσία του οφειλέτη - καθ' ου η εκτέλεση, αφού η αυτονόητη αυτή προϋπόθεση της ιδιότητας του οφειλέτη, ως δικαιούχου του δικαιώματος, προκύπτει από το άρθρο 951 παρ. 1 ΚΠολΔ, που έχει εφαρμογή σε κάθε είδους κατάσχεση³¹.

Περιουσιακά θεωρούνται τα δικαιώματα που κατ' αρχήν **μπορούν να αποτιμηθούν σε χρήμα και έχουν χρηματική αξία στις συναλλαγές**³², όταν δηλαδή υπάρχει η δυνατότητα της

²⁸ Νίκας Ν., Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτέλεσεως Τόμος ΙΙ-Ειδικό Μέρος, σελ. 821, Β' Έκδοση 2018

²⁹ Μπρίνιας Ι., Αναγκαστική Εκτέλεσις. Τόμος Ε', σελ. 2289-2290, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' Έκδοση

³⁰ Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος ΙΙβ, σελ. 285, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1998

³¹ ΑΠ 154/2018 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ

³² Μπρίνιας Ι., ΝοΒ 1971.576, σελ. 113-114, Αρμ. 2010

μετατροπής του σε χρήμα ή έστω η δυνατότητα πορισμού χρημάτων με την αξιοποίησή τους³³. Στην κατηγορία αυτή εμπίπτουν καταρχήν δικαιώματα ενοχικά, εμπράγματα και κληρονομικά, και δεν εμπίπτουν δικαιώματα οικογενειακά, που είναι αμιγώς προσωποπαγή. Θεωρούνται επίσης περιουσιακά δικαιώματα οι απαιτήσεις που τελούν υπό αίρεση ή προθεσμία, οι μελλοντικές απαιτήσεις εφόσον έχει γεννηθεί η δικαιοπαραγωγική τους αιτία, καθώς και τα δικαιώματα προσδοκίας³⁴.

B1.ii. Μεταβιβαστά δικαιώματα

Περαιτέρω, τα κατά τα ανωτέρω περιουσιακά δικαιώματα πρέπει να είναι **μεταβιβαστά**, ήτοι να είναι **δυνατή η μεταβίβασή τους, ή η μεταβίβαση κατά την ενάσκησή τους**, με βάση τους όρους του ουσιαστικού δικαίου.

Υπάρχουν δικαιώματα που η μεταβίβασή τους είτε απαγορεύεται από το νόμο, είτε είναι απολύτως προσωποπαγή³⁵. Σε αυτές τις περιπτώσεις, το δικαίωμα αδυνατεί να προσπορίσει οποιαδήποτε ωφέλεια στον επισπεύδοντα την κατάσχεση και τον πλειστηριασμό, ώστε να αποτελέσει αντικείμενο εκτέλεσης, εκτός αν είναι δυνατή η μεταβίβαση της ενάσκησής του³⁶. Άλλωστε, η αδυναμία μεταβίβασης καθιστά μάταιη οποιαδήποτε διαδικασία πλειστηριασμού, που αποσκοπεί ακριβώς σε αυτήν³⁷.

Αντιθέτως, παραμένει η δυνατότητα εφαρμογής της συγκεκριμένης διαδικασίας κατάσχεσης σε δικαιώματα που δεν επιτρέπεται η μεταβίβασή τους όχι εκ του νόμου ή λόγω της προσωποπαγούς φύσης τους, αλλά ως αποτέλεσμα της ιδιωτικής βούλησης, οπότε η δέσμευση της εξουσίας διάθεσης έχει μόνο ενοχική ενέργεια και δεν επιδρά στο κύρος της διάθεσης³⁸.

Πρέπει ωστόσο να επισημανθεί ότι, όπως θα εκτεθεί και στη συνέχεια της παρούσης, η κατάσχεση των άρθρων 1022 επ. ΚΠολΔ δεν έχει πάντα ως αποτέλεσμα την εκποίηση του μέσω πλειστηριασμού, αλλά ενίοτε μπορεί να αξιοποιηθεί προς πορισμό οικονομικής ωφέλειας με διαφορετικό τρόπο³⁹. Στις περιπτώσεις αυτές, είναι δυνατή η κατάσχεση βάσει των ανωτέρω

---

³³ ΑΠ 1580/2008, ΕφΛαρ 395/2007, ΜΠρΘεσσαλ. 297/2012 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ

³⁴ Βαθρακοκόιλης Β., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνευτική – Νομολογιακή Ανάλυση. Τόμος ΣΤ', σελ. 582, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1997

³⁵ ΕφΘες 64/2009

³⁶ Νίκας Ν., Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτέλεσεως Τόμος ΙΙ-Ειδικό Μέρος, σελ. 823, Β' Έκδοση 2018

³⁷ Μπρίνιας Ι., Αναγκαστική Εκτέλεσις. Τόμος Ε', σελ. 2294, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' Έκδοση

³⁸ ΑΠ 642/2017

³⁹ Νικολόπουλος Γ. (2012). Αναγκαστική Εκτέλεση, σελ. 461, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' Έκδοση

διατάξεων ακόμα και για δικαιώματα αμεταβίβαστα, καθότι αυτά δε θα αποτελέσουν αντικείμενο μεταβίβασης, αλλά χωριστής αξιοποίησης.

Τέλος, από τη συνδυαστική εφαρμογή των δύο θετικών προϋποθέσεων (περιουσιακός και αμεταβίβαστος χαρακτήρας), μπορούν εξαρχής να αποκλειστούν από το πεδίο εφαρμογής της διάταξης ορισμένα δικαιώματα, που αποτελούν μεν περιουσιακά, όμως δε δύνανται να μεταβιβαστούν. Ενδεικτικά, το εμπράγματο δικαίωμα οίκησης κατ' άρθρο 1185 ΑΚ είναι μεν περιουσιακό, αλλά ταυτόχρονα είναι αμεταβίβαστο, συνεπώς δε μπορεί να κατασχεθεί κατ' άρθρο 1022 ΚΠολΔ. Το πεδίο εφαρμογής περιορίζεται έτι περαιτέρω με την αξιοποίηση της επόμενης προϋπόθεσης που θέτει η διάταξη.

B1.iii. Αδυναμία κατάσχεσης βάσει άλλων διατάξεων

Η βασικότερη προϋπόθεση που πρέπει να πληροί το δικαίωμα για να μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο της κατάσχεσης κατ' άρθρα 1022 επ. ΚΠολΔ, είναι η αδυναμία του να αποτελέσει αντικείμενο κατάσχεσης δυνάμει άλλης διαδικασίας προβλεπόμενης στον ΚΠολΔ. Η ειδική κατάσχεση των άρθρων 1022 επ. ΚΠολΔ είναι συνεπώς επικουρική σε σχέση με τις λοιπές διαδικασίες κατάσχεσης.

Το άρθρο 1022 ΚΠολΔ αναφέρεται ρητά στις διαδικασίες κατασχέσεως των άρθρων:

- **953 παρ. 1:** «Κατάσχεση μπορεί να γίνει στα κινητά πράγματα που βρίσκονται στα χέρια του οφειλέτη, καθώς και στα χέρια μεσεγγυούχου κατά την έννοια του άρθρου 956 παράγραφος 1 ως συνέπεια προηγούμενης κατάσχεσης.»
- **953 παρ. 2:** «2. Οι διατάξεις για την κατάσχεση στα χέρια του οφειλέτη εφαρμόζονται και α) όταν κινητά πράγματα του οφειλέτη βρίσκονται στα χέρια του δανειστή ή τρίτου πρόθυμου να τα αποδώσει, β) όταν κατάσχεται εμπράγματο δικαίωμα του οφειλέτη επάνω σε ξένο κινητό πράγμα, γ) όταν πρόκειται για κινητά πράγματα που είχαν μεταβιβαστεί από τον οφειλέτη σε τρίτο, εφόσον η κατάσχεση επιβάλλεται από δανειστή που πέτυχε τη διάρρηξη της μεταβίβασης ως καταδολεντικής κατά τα άρθρα 939 επ. του Αστικού Κώδικα.»
- **982:** «1. Μπορούν να κατασχεθούν: α) χρηματικές απαιτήσεις εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση κατά τρίτων μη εξαρτώμενες από αντιπαροχή ή απαιτήσεις του κατά τρίτων για μεταβίβαση της κυριότητας κινητών μη εξαρτώμενη από αντιπαροχή, β) κινητά πράγματά του που βρίσκονται στα χέρια τρίτου. 2. Εξαιρούνται από την κατάσχεση: α) πράγματα που μπορούν να υποστούν άμεση φθορά, β) η εταιρική μερίδα σε προσωπικές εταιρίες, γ) απαιτήσεις διατροφής που πηγάζουν από το νόμο ή από διάταξη τελευταίας

βούλησης, καθώς και απαιτήσεις για συνεισφορά των συζύγων στις ανάγκες της οικογένειας, δ) απαιτήσεις μισθών, συντάξεων ή ασφαλιστικών παροχών, εκτός αν πρόκειται να ικανοποιηθεί απαίτηση για διατροφή που στηρίζεται στο νόμο ή σε διάταξη τελευταίας βούλησης ή για συνεισφορά στις ανάγκες της οικογένειας, οπότε επιτρέπεται να γίνει κατάσχεση έως το μισό, αφού ληφθούν υπόψη τα ποσά που εισπράττει ο υπόχρεος, το μέγεθος των υποχρεώσεων που του δημιουργεί ο γάμος του για αντιμετώπιση των οικογενειακών αναγκών και ο αριθμός των δικαιούχων. ε) κάθε είδους κοινοτικές ενισχύσεις ή επιδοτήσεις στα χέρια του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. ως τρίτου, μέχρι την κατάθεση τους στον τραπεζικό λογαριασμό των δικαιούχων ή την με άλλο τρόπο καταβολή τους σε αυτούς. στ) απαιτήσεις που επιδικάζονται σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κατ' εφαρμογή του άρθρου 41 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, λόγω διαπίστωσης παραβιάσεων της Σύμβασης αυτής ή των Πρωτοκόλλων της, εξαιρουμένων των απαιτήσεων που επιδικάζονται για την παραπάνω αιτία προς αποκατάσταση υλικής ζημίας. Το εν λόγω ακατάσχετο ισχύει όταν η κατάσχεση επισπεύδεται για την ικανοποίηση απαίτησης δανειστή, που ανήκει στο δημόσιο τομέα, όπως ορίζεται στην περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143). ζ) απαιτήσεις που προβλέπονται σε ειδικότερους νόμους ως ακατάσχετες. 3. Η εξαίρεση των περ. δ' και ζ' της παρ. 2 ισχύει και όταν η καταβολή του ποσού γίνεται με κατάθεση σε τραπεζικό λογαριασμό του οφειλέτη σε πιστωτικό ίδρυμα. Η εξαίρεση ισχύει μόνο στην έκταση που ο λογαριασμός παρουσιάζει υπόλοιπο που δεν υπερβαίνει, κατά το χρονικό διάστημα από την επιβολή της κατάσχεσης έως και έναν (1) μήνα μετά την καταβολή, το ποσό της εξαιρούμενης από την κατάσχεση απαίτησης.»

- **992:** «1. Μπορεί να γίνει κατάσχεση ακινήτου που ανήκει στην κυριότητα του οφειλέτη ή εμπράγματος δικαιώματος του οφειλέτη επάνω σε ακίνητο. Ακίνητο που έχει μεταβιβαστεί από τον οφειλέτη σε τρίτο κατάσχεται στην περιουσία του οφειλέτη από το δανειστή που πέτυχε τη διάρρηξη της μεταβίβασης αυτής ως καταδολιευτικής, κατά τα άρθρα 939 επ. του Αστικού Κώδικα, αφού η απόφαση που απαγγέλλει τη διάρρηξη σημειωθεί στο περιθώριο της μεταγραφής της απαλλοτριωτικής πράξης. Οι διατάξεις για την κατάσχεση ακινήτου εφαρμόζονται και για την κατάσχεση δικαιωμάτων στα οποία ισχύουν οι σχετικοί με τα ακίνητα κανόνες, καθώς και για την κατάσχεση πλοίων και αεροσκαφών. 2. Η κατάσχεση ακινήτου εκτείνεται και στα συστατικά του, καθώς και στα παραρτήματά του μόνο αν περιληφθούν σ' αυτήν. Αν τα παραρτήματα δεν έχουν περιληφθεί

στην κατάσχεση του ακινήτου, μπορούν να κατασχεθούν σύμφωνα με τη διαδικασία της κατάσχεσης κινητών πραγμάτων. 3. Αν το κατασχεμένο είναι ασφαλισμένο, η κατάσχεση ισχύει και για την Αποζημίωση που οφείλεται από την ασφάλιση.».

Από τη συνδυαστική ανάγνωση των ανωτέρω διατάξεων, παρατηρείται ότι τα περιουσιακά στοιχεία/δικαιώματα του οφειλέτη που δύνανται να κατασχεθούν βάσει των ανωτέρω διαδικασιών είναι:

1. Κινητά πράγματα: Ενσώματα αντικείμενα, φυσικές δυνάμεις ή ενέργειες, ιδίως το ηλεκτρικό ρεύμα και η θερμότητα, εφόσον υπόκεινται σε εξουσίαση, όταν περιορίζονται σε ορισμένο χώρο (ΑΚ 947).
2. Εμπράγματα δικαιώματα του οφειλέτη πάνω σε ξένο κινητό πράγμα (πχ επικαρπία).
3. Χρηματικές απαιτήσεις μη εξαρτώμενες από αντιπαροχή.
4. Απαιτήσεις κατά τρίτων για μεταβίβαση κυριότητας κινητών μη εξαρτώμενες από αντιπαροχή.
5. Ακίνητο πράγμα: Το έδαφος και τα συστατικά του μέρη (ΑΚ 948).
6. Εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτου (πχ επικαρπία).
7. Δικαιώματα στα οποία ισχύουν οι κανόνες των ακινήτων.
8. Πλοία.
9. Αεροσκάφη.
10. Οφειλόμενη αποζημίωση λόγω ασφάλισης (για τα ανωτέρω από 5 έως 9).

Τα ανωτέρω αναφερόμενα πράγματα/δικαιώματα δε δύνανται να κατασχεθούν δυνάμει των άρθρων 1022 επ. ΚΠολΔ. Επίσης, δε δύνανται να κατασχεθούν και τα πράγματα/δικαιώματα που αναφέρονται στις ανωτέρω διατάξεις ότι εξαιρούνται της κατασχέσεως (απαιτήσεις από μισθούς και συντάξεις, εταιρική μερίδα σε προσωπικές εταιρείες κοκ), άλλως η εξαίρεση που κατοχυρώνουν οι σχετικές διατάξεις θα στερείτο νοήματος ⁴⁰. Στη θεωρία έχει υποστηριχθεί και η αντίθετη άποψη, ότι τα ανωτέρω πράγματα/δικαιώματα δεν εξαιρούνται και από την διαδικασία των άρθρων 1022 επ. ΚΠολΔ και συνεπώς δύνανται να κατασχεθούν ⁴¹.

---

⁴⁰ Πανταζόπουλος Σ., Αναγκαστική Εκτέλεση, σελ. 622, Εκδόσεις Σάκκουλα, Έκδοση 2021, Βαθρακοκόιλης Β., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνευτική – Νομολογιακή Ανάλυση. Τόμος ΣΤ', σελ. 571, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1997

⁴¹ Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος ΙΙβ, σελ. 289, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1998

B1.iv. Ενδεικτική αναφορά

Στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 1022 επ. ΚΠολΔ, υπάγονται όσα δικαιώματα πληρούν τις προϋποθέσεις που ανωτέρω αναλύθηκαν, ήτοι είναι περιουσιακά και μεταβιβάστα και δε δύνανται να κατασχεθούν βάσει άλλων διατάξεων του ΚΠολΔ, εκτός αν ρητά εξαιρούνται της κατασχέσεως βάσει άλλων διατάξεων. Πέραν ωστόσο από την αναφορά των ανωτέρω γενικών προϋποθέσεων, η διάταξη προβαίνει σε μια ενδεικτική απαρίθμηση συγκεκριμένων κατηγοριών δικαιωμάτων, για να διασφαλιστεί με βεβαιότητα η υπαγωγή αυτών στο πεδίο εφαρμογής της ρύθμισης. Συγκεκριμένα, πρόκειται για:

1. Δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Δεδομένου ότι το ηθικό δικαίωμα του δημιουργού είναι αμεταβίβαστο, δεκτικό κατάσχεσης είναι μόνο το περιουσιακό του δικαίωμα (αρ. 1 Ν. 2121/1993)⁴².
2. Δικαιώματα ευρεσιτεχνίας. Περιλαμβάνονται τόσο το δικαίωμα στην ευρεσιτεχνία, που προστατεύεται δια του Ν. 1733/1987, όσο και το δικαίωμα στην εφεύρεση, που προστατεύεται κατά τα άρθρα 57 και 60 ΑΚ, καθότι αμφότερα έχουν και περιουσιακό χαρακτήρα⁴³, αλλά και το δικαίωμα προσδοκίας απόκτησης δικαιώματος ευρεσιτεχνίας⁴⁴.
3. Δικαιώματα εκμετάλλευσης κινηματογραφικών ταινιών, και συγκεκριμένα των περατωμένων ταινιών. Πρόκειται για το περιουσιακό δικαίωμα του παραγωγού των ταινιών, που το έχει αποκτήσει παραγωγός από το δημιουργό (34 Ν. 2121/1993).
4. Απαιτήσεις κατά τρίτων εξαρτώμενες από αντιπαροχή. Ενδεικτικά, το δικαίωμα του εκ του προσυμφώνου αγοραστή προς σύναψη της οριστικής σύμβασης πώλησης εφόσον οφείλεται ακόμη τίμημα⁴⁵.

Πέραν των ανωτέρω, σύμφωνα με τη θεωρία και τη νομολογία αντικείμενο κατάσχεσης βάσει της συγκεκριμένης ειδικής διαδικασίας δύνανται να αποτελέσουν τα δικαιώματα βιομηχανικής

---

⁴² Κοτσίρης Λ., «Δίκαιο Πνευματικής Ιδιοκτησίας και Κοινωνικό Κεκτημένο», σελ. 127, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, Νίκας Ν., Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως Τόμος II-Ειδικό Μέρος, σελ. 825, Β' Έκδοση 2018

⁴³ Ρόκας Ν., Βιομηχανική Ιδιοκτησία, σελ.23-24, Νομική Βιβλιοθήκη, 2^η Έκδοση

⁴⁴ Νικολόπουλος Γ., Αναγκαστική Εκτέλεση, σελ. 463, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' Έκδοση

⁴⁵ ΜΠρΘεσσαλ. 10756/2003 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ

ιδιοκτησίας ⁴⁶, τα εταιρικά μερίδα ΕΠΕ και ΙΚΕ ⁴⁷, η απαίτηση αγοραστή από προσύμφωνο πώλησης ακινήτου ⁴⁸, και η ενάσκηση επικαρπίας ⁴⁹.

Ειδικά σε σχέση με τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, αντικείμενο κατάσχεσης κατ' άρθρο 1022 μπορούν να αποτελέσουν κυρίως το εμπορικό σήμα, που βάσει του ισχύοντος Ν. 4679/2020 (16 παρ. 1 και 18 παρ. 2) είναι δεκτικό μεταβίβασης και χωριστά από την επιχείρηση ⁵⁰, η επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος (που όμως μπορεί να μεταβιβαστεί μόνο από κοινού με την επιχείρηση ⁵¹), το domain name (όνομα περιοχής ή διαδικτυακού χώρου), το οποίο έχει οικονομική αξία ⁵² και μπορεί να μεταβιβαστεί ⁵³.

Υφίστατο μεγάλη διχογνωμία αν αντικείμενο κατάσχεσης βάσει του άρθρου 1022 ΚΠολΔ, μπορεί να αποτελέσει το δικαίωμα διοίκησης και εκμετάλλευσης εμπορικής επιχείρησης. Το μεγαλύτερο μέρος της θεωρίας υποστηρίζει ότι είναι δυνατή η επιβολή κατάσχεσης στο συγκεκριμένο δικαίωμα, καθότι πληροί όλες τις προϋποθέσεις, δηλαδή είναι περιουσιακό, μεταβιβάστο και μη δεκτικό κατάσχεσης βάσει των άλλων διαδικασιών ⁵⁴. Προβάλλεται ωστόσο και η άποψη ότι η πρόβλεψη του ΚΠολΔ για τη δυνατότητα επιβολής αναγκαστικής διαχείρισης σε επιχείρηση, ως ειδικότερη, δεν αφήνει περιθώριο για εφαρμογή των άρθρων 1022 επ. ΚΠολΔ στο δικαίωμα επί επιχείρησης ⁵⁵.

Το ζήτημα λύθηκε από τη νομολογία υπέρ της άποψης που δέχεται το συγκεκριμένο δικαίωμα ως δεκτικό κατασχέσεως κατ' άρθρα 1022 επ. ΚΠολΔ ⁵⁶. Ειδική αναφορά πρέπει να γίνει σαφώς στην απόφαση ΟΛΑΠ 7/2009, που αντιμετώπισε ως μοναδικό λόγο αναίρεσης το κρίσιμο, από νομική και οικονομική άποψη, ζήτημα, κατά πόσο είναι δυνατόν να κατασχεθεί με τη διαδικασία των άρθρων 1022 επ. ΚΠολΔ η επιχείρηση στο σύνολό της, δηλαδή ως οργανωμένη ενότητα. Η απόφαση αυτή δέχθηκε καταρχήν ότι από το σκοπό των διατάξεων 1022 επ. ΚΠολΔ «να θέσουν στη διάθεση των δανειστών το πλήρες φάσμα των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη» συνάγεται

⁴⁶ Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος ΙΙβ, σελ. 296, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1998

⁴⁷ Ρόκας Ν., Εμπορικές Εταιρίες, σελ. 561, Νομική Βιβλιοθήκη, 7η Έκδοση, Νίκας Ν., Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως Τόμος ΙΙ-Ειδικό Μέρος, σελ. 832, Β' Έκδοση 2018, ΕφΘεσσ. 205/2008, ΜΠΑ 5256/2014, ΜΠΘεσσ. 42297/2007 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ

⁴⁸ ΜΠρΘεσσαλ. 10756/2003 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ

⁴⁹ Γεωργιάδης Α., Εγχειρίδιο εμπραγμάτου δικαίου, σελ. 661, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2012

⁵⁰ Σινανιώτη-Μαρούδη Α., Το νέο δίκαιο των σημάτων - Ν. 4679/2020 «Εμπορικά σήματα» - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/2436 και της Οδηγίας 2004/48/ΕΚ, σελ. 110, Πειραιϊκή Νομολογία, Τεύχος 2/2021

⁵¹ Σινανιώτη-Μαρούδη Α., Εξαγορά επιχείρησης και μεταβίβαση δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας, σελ. 577 επ. και 587 επ., 10ο Πανελλήνιο Συνέδριο Συνδέσμου Ελλήνων Εμπορικόλογων, 2001

⁵² ΜΠρΠειρ 810/2015 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ

⁵³ Ιγγλεζάκης Ι., Δίκαιο Πληροφορικής, σελ. 154, Εκδόσεις Σάκκουλα, Δ' Έκδοση

⁵⁴ Νικολόπουλος Γ., Αναγκαστική Εκτέλεση, σελ. 464, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' Έκδοση, Νίκας Ν., Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως, Τόμος ΙΙ, Ειδικό Μέρος, σελ. 830, Β' Έκδοση 2018

⁵⁵ Βαλτούδης Α., Κατάσχεση επιχείρησης, ΕΠολΔ 2010.18 επ.

⁵⁶ ΟΛΑΠ 7/2009, ΑΠ 1323/2007, ΕφΘεσ. 204/2008 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ

ότι η απαρίθμηση των δικαιωμάτων που δύνανται να αποτελέσουν αντικείμενο κατάσχεσης είναι ενδεικτική, οπότε επί της αρχής είναι δυνατή η υπαγωγή της επιχείρησης παρόλο που δεν κατονομάζεται ρητά. Ακολούθως, η απόφαση όρισε την επιχείρηση ως «*σύνολο ποικίλων ανομοιογενών στοιχείων, πραγμάτων, δικαιωμάτων, άυλων αγαθών (εμπορική επωνυμία, σήμα, διακριτικά γνωρίσματα), πραγματικών καταστάσεων και σχέσεων προς την αγορά στην οποία δραστηριοποιείται (πελατεία, φήμη, θέση καταστήματος, αναπτυξιακές προοπτικές και ελπίδες), το οποίο (σύνολο) τελεί υπό οικονομική οργάνωση και ενότητα που ανήκει σε ορισμένο φορέα. Έτσι η επιχείρηση συνιστά αναμφίβολα μία οικονομική ενότητα, που οργανώνεται στη βάση μιας συγκεκριμένης επιχειρηματικής ιδέας και δραστηριότητας, οι οποίες αποτελούν προϊόν της διανοίας του (φυσικού ή νομικού) επιχειρηματία*», και έκρινε ότι με αυτά της τα χαρακτηριστικά πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 1022 ΚΠολΔ, ενώ προχώρησε με την κρίση του και ένα βήμα παραπάνω, διατυπώνοντας την άποψη ότι η δυνατότητα κατάσχεσης κατ' άρθρο 1022 ΚΠολΔ είναι περισσότερο συμφέρουσα για τους δανειστές και τον οφειλέτη, καθότι διατηρείται η οργανική ενότητα της επιχείρησης⁵⁷.

B2. Διαδικασία

B2.i. Δικαστική απόφαση

Κατά το άρθρο 1023 ΚΠολΔ, «*1. Την κατάσχεση δικαιωμάτων του άρθρου 1022 διατάζει ύστερα από αίτηση εκείνου υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση, το ειρηνοδικείο, κατά τη διαδικασία των άρθρων 741 επ. 2. Το δικαστήριο μπορεί να μην επιτρέψει την κατάσχεση αν κρίνει ότι είναι δύσκολο να γίνει η αναγκαστική εκτέλεση ή ότι το αποτέλεσμα της θα είναι ασύμφορο.*». Βάσει των ανωτέρω, προκειμένου να επιβληθεί κατάσχεση του άρθρου 1022 ΚΠολΔ προηγείται πάντοτε η έκδοση δικαστικής απόφασης, που εκδίδεται κατά την διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, κατόπιν αιτήσεως του υπέρ ου η εκτέλεση⁵⁸, από το κατά τόπον αρμόδιο Ειρηνοδικείο της έδρας ή της κατοικίας του οφειλέτη⁵⁹. Παράλληλα ωστόσο, η δίκη που διεξάγεται για την αίτηση του άρθρου 1023 ΚΠολΔ αποτελεί δίκη περί την εκτέλεση⁶⁰, όπερ σημαίνει ότι προηγούνται ως προς την εφαρμογή τους οι διατάξεις του άρθρου 937 ΚΠολΔ⁶¹.

⁵⁷ Κόμνιος Κ., Παρατηρήσεις στην ΑΠ Ολ 7/2009 (Δυνατότητα κατάσχεσης του συνόλου της επιχείρησης ως ειδικού περιουσιακού στοιχείου), σελ. 602-604, ΕφΑΔΠολΔ, 5/2009

⁵⁸ ΑΠ 154/2018 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ

⁵⁹ Κιουπτσίδου - Στρατουδάκη σε Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, Ερμηνεία ΚΠολΔ Άρθρα 904 – 1054, σελ. 990, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2^η Έκδοση

⁶⁰ ΑΠ 154/2018 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ

⁶¹ Πανταζόπουλος Σ., Αναγκαστική Εκτέλεση, σελ. 626, Εκδόσεις Σάκκουλα, Έκδοση 2021

Σε αντίθεση με τα άλλα είδη κατασχέσεως που προβλέπονται στον ΚΠολΔ, τα οποία δύνανται να επιβληθούν οποτεδήποτε μετά την επίδοση απογράφου με επιταγή προς εκτέλεση και την παρέλευση τριών εργασίμων ημερών (ΚΠολΔ 924-926), της επιβολής κατασχέσεως σε ειδικό περιουσιακό δικαίωμα του οφειλέτη κατά το άρθρο 1022 είναι αναγκαίο να προηγηθεί έκδοση ειδικής δικαστικής απόφασης. Πρέπει ωστόσο να διευκρινιστεί ότι η πρόβλεψη έκδοσης δικαστικής απόφασης δεν απαλλάσσει τον επισπεύδοντα δανειστή από την ανάγκη να τηρήσει την προβλεπόμενη σε άλλες διατάξεις προδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων. Απαιτείται συνεπώς η ύπαρξη εκτελεστού τίτλου του άρθρου 904 ΚΠολΔ, που έχει περιαφεί τον εκτελεστήριο τύπο κατ' άρθρο 918 ΚΠολΔ, επίδοσή του με επιταγή προς πληρωμή και αναμονή για την παρέλευση τριών εργασίμων ημερών κατ' άρθρα 924-926 ΚΠολΔ⁶².

Ο λόγος που προβλέπεται η έκδοση ειδικής δικαστικής απόφασης, είναι η ανάγκη ελέγχου ότι πληρούνται οι ειδικές προϋποθέσεις που ανωτέρω εκτέθηκαν, προκειμένου να χορηγηθεί άδεια επιβολής της ειδικής κατάσχεσης. Επί της ουσίας, η έκδοση δικαστικής απόφασης συνιστά μια προληπτικής φύσεως παρέμβαση του Δικαστηρίου⁶³. Η εξουσία δε του Δικαστηρίου δεν περιορίζεται στον τυπικό έλεγχο του προς κατάσχεση δικαιώματος (αν είναι περιουσιακό, μεταβιβαστό και δεκτικό κατάσχεσης δυνάμει άλλης διατάξεως). Αντιθέτως, παρέχεται στο Δικαστήριο ευρύτατη εξουσία ουσιαστικού ελέγχου. Δύναται να απορρίψει την αίτηση αν κρίνει ότι είναι δύσκολο να γίνει η αναγκαστική εκτέλεση ή ότι το αποτέλεσμα της θα είναι ασύμφορο (1023 παρ. 2 ΚΠολΔ), ενώ αν κάνει την αίτηση δεκτή, βάσει του άρθρου 1024 «...ορίζει τα μέσα που κρίνει πρόσφορα για την αξιοποίηση του δικαιώματος και ιδίως μπορεί να διατάξει να μεταβιβαστεί το δικαίωμα σε εκείνον υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση, με πληρωμή ορισμένου τιμήματος ή με συμψηφισμό ολόκληρης ή μέρους της απαίτησής του, ή να διατάξει την ελεύθερη ή με πλειστηριασμό διάθεση του δικαιώματος και αν δεν κρίνει πρόσφορα τα μέτρα αυτά, διορίζει διαχειριστή...»⁶⁴. Επίσης, το Δικαστήριο υποχρεούται να ελέγξει αν συντρέχουν και οι προϋποθέσεις της αναγκαστικής εκτέλεσης, και κυρίως αν έχει προηγηθεί η αναγκαία προδικασία⁶⁵.

Στη δίκη που ανοίγεται κατόπιν άσκησης της αίτησης του άρθρου 1023 από κάποιον εκ των δανειστών του οφειλέτη κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, οι υπόλοιποι δανειστές έχουν

---

⁶² ΜΠΘεσσ. 297/2012 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ

⁶³ Νίκας Ν., Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτέλεσεως Τόμος ΙΙ-Ειδικό Μέρος, σελ. 820-821, Β' Έκδοση 2018

⁶⁴ ΑΠ 1751/2001, Εφαθ 5595/2019 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ

⁶⁵ Πανταζόπουλος Σ., Αναγκαστική Εκτέλεση, σελ. 626, Εκδόσεις Σάκκουλα, Έκδοση 2021, Κιουπτσίδου - Στρατουδάκη σε Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, Ερμηνεία ΚΠολΔ Άρθρα 904 – 1054, σελ. 991, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2^η Έκδοση

δικαίωμα άσκησης παρέμβασης προκειμένου να ζητήσουν να ικανοποιηθούν οι ίδιοι από την κατάσχεση του ίδιου περιουσιακού στοιχείου ⁶⁶. Σε περίπτωση δε που δεν προβλέπεται τρόπος αναγγελίας των λοιπών δανειστών, όπως κατωτέρω θα αναλυθεί, η παρέμβαση του δανειστή υποκαθιστά την αναγγελία και εξασφαλίζεται με τον τρόπο αυτό η συμμετοχή του στην διαδικασία και η ικανοποίησή του.

B2.ii. Κοινοποίηση δικαστικής απόφασης και συνέπειες

Στο άρθρο 1025 ΚΠολΔ ορίζεται ότι *«1. Η κατάσχεση γίνεται αν πρόκειται για απαίτηση κατά τρίτου, με επίδοση της απόφασης που επέτρεψε την κατάσχεση σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση και στον τρίτο. Αν πρόκειται για δικαίωμα εκείνου κατά του οποίου γίνεται η εκτέλεση, η κατάσχεση γίνεται με την επίδοση της απόφασης σ` αυτόν. Στις περιπτώσεις που για τη σύσταση ή τη μεταβίβαση του δικαιώματος προβλέπεται η τήρηση βιβλίων από δημόσιες αρχές, η κατάσχεση εγγράφεται στο περιθώριο της πράξης και εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 995 παρ. 2 και 997. Οι αρχές αυτές έχουν θέση υποθηκοφύλακα. 2. Αφότου η απόφαση επιδοθεί σύμφωνα με την παρ. 1 σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση απαγορεύεται και είναι άκυρη υπέρ εκείνου που επέβαλε την κατάσχεση η διάθεση του κατασχεμένου. Όταν προβλέπεται να γίνει εγγραφή σε βιβλίο, η ακυρότητα ισχύει για τους τρίτους, μόνον αν η κατάσχεση είχε ήδη εγγραφεί στο βιβλίο, όταν έγινε η διάθεση. 3. Οι διατάξεις των άρθρων 984 παρ. 1 και 2, 985 έως 987 και 990 εφαρμόζονται και εδώ.»*

Εκ των ανωτέρω, την έκδοση της δικαστικής απόφασης ακολουθεί η επιβολή της κατάσχεσης. Ο νόμος ορίζει δύο τρόπους για την επιβολή της, με κριτήριο τη φύση του δικαιώματος που κατάσχετα. Αν πρόκειται για απαίτηση κατά τρίτου εξαρτώμενη από αντιπαροχή, η κατάσχεση επιβάλλεται με επίδοση τόσο στον οφειλέτη, όσο και στον τρίτο που οφείλει την αντιπαροχή ⁶⁷. Αν πρόκειται για οποιοδήποτε άλλο περιουσιακό δικαίωμα ή στοιχείο που καταλαμβάνεται από το πεδίο εφαρμογής της διάταξης, η κατάσχεση επιβάλλεται με μόνη την επίδοση στον οφειλέτη ⁶⁸. Και στις δύο περιπτώσεις, η επίδοση της απόφασης αντικαθιστά επί της ουσίας την κατασχετήρια έκθεση ⁶⁹.

Στις περιπτώσεις που για τη σύσταση ή τη μεταβίβαση του δικαιώματος προβλέπεται η τήρηση βιβλίων από δημόσιες αρχές που επέχουν θέση υποθηκοφύλακα, η κατάσχεση εγγράφεται

⁶⁶ Κιουπτσίδου - Στρατουδάκη σε Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, Ερμηνεία ΚΠολΔ Άρθρα 904 – 1054, σελ. 991, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2^η Έκδοση

⁶⁷ Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος ΙΙβ, σελ. 315, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1998

⁶⁸ Μπρίνιας Ι., Αναγκαστική Εκτέλεσις. Τόμος Ε', σελ. 2347, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' Έκδοση

⁶⁹ Νίκας Ν., Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως Τόμος ΙΙ-Ειδικό Μέρος, σελ. 845, Β' Έκδοση 2018

με ποινή ακυρότητας αυτής εντός πέντε ημερών από την επίδοση της αποφάσεως στο περιθώριο της πράξης⁷⁰.

Όπως και στα λοιπά είδη κατασχέσεων που προβλέπονται στον ΚΠολΔ, η επιβολή της κατάσχεσης με έναν εκ των ανωτέρω τρόπων έχει ως αυτόματο αποτέλεσμα την απαγόρευση της περαιτέρω διαθέσεως του αντικειμένου της. Ειδικά αν πρόκειται για απαίτηση εξαρτώμενη από αντιπαροχή, επέρχονται αντίστοιχες έννομες συνέπειες με αυτές της κατάσχεσης εις χείρας τρίτου, ήτοι αφενός η νομική δέσμευση της απαίτησης και η αδυναμία περαιτέρω διάθεσης αυτής καθ' οιονδήποτε τρόπο⁷¹, αφετέρου η υποχρέωση του οφειλέτη της απαίτησης να μην εξοφλήσει αυτή στον κανονικό δικαιούχο της, κατά του οποίου στρέφεται η κατάσχεση.

B2.iii. Ικανοποίηση του δανειστή

Όπως προεκτέθηκε, μέρος της εξουσίας του Δικαστηρίου που κρίνει την αίτηση κατάσχεσης κατ' άρθρα 1022-1023 ΚΠολΔ είναι ο καθορισμός του πρόσφορου μέσου για την εκτέλεσή της και την ικανοποίηση του δανειστή. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 1024 ορίζονται ενδεικτικά, και όχι περιοριστικά⁷², ορισμένοι τρόποι που ενδέχεται να είναι κατάλληλοι, ανάλογα και με τη φύση του δικαιώματος που αποτελεί αντικείμενο της κατάσχεσης⁷³. Παραμένει όμως η δυνατότητα του Δικαστηρίου να διατάξει οποιοδήποτε άλλο μέτρο κρίνεται πρόσφορο, είτε κατόπιν αιτήσεως είτε και αυτεπαγγέλτως, για την αξιοποίηση του κατασχεθέντος. Τα μέσα που αναφέρει ενδεικτικά ο νόμος είναι: 1. Μεταβίβαση του δικαιώματος σε εκείνον υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση. 2. Ελεύθερη ή με πλειστηριασμό διάθεση του δικαιώματος. 3. Διορισμός διαχειριστή.

1. Μεταβίβαση δικαιώματος στον υπέρ ου η εκτέλεση

Η μεταβίβαση σε εκείνον υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση μπορεί να διαταχθεί είτε με πληρωμή ορισμένου τιμήματος, είτε με συμψηφισμό της απαίτησης, για ικανοποίηση της οποίας γίνεται η εκτέλεση, ή μέρους αυτής. Έτσι ο υπέρ ου η εκτέλεση καθίσταται πλέον δικαιούχος του αντικειμένου αυτής και η απαίτησή του ικανοποιείται. Το μειονέκτημα ωστόσο του συγκεκριμένου μέσου αξιοποίησης, είναι ότι επί της ουσίας εστιάζει απόλυτα στην ικανοποίηση του συγκεκριμένου οφειλέτη, παραβλέποντας την πιθανή ύπαρξη και άλλων δανειστών που αποβλέπουν για την ικανοποίησή τους στο συγκεκριμένο δικαίωμα. Για την καλύτερη διασφάλιση

⁷⁰ Μπρίνιας Ι., Αναγκαστική Εκτέλεσις. Τόμος Ε', σελ. 2346, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' Έκδοση

⁷¹ Νίκας Ν., Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως Τόμος ΙΙ-Ειδικό Μέρος, σελ. 749, Β' Έκδοση 2018

⁷² Πανταζόπουλος Σ., Αναγκαστική Εκτέλεση, σελ. 629, Εκδόσεις Σάκκουλα, Έκδοση 2021

⁷³ ΜΠρΘεσσαλ 10756/2003 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ

αυτών, επιβάλλεται σε περίπτωση που το Δικαστήριο γνωρίζει την ύπαρξή τους, και κυρίως αν έχουν προβεί σε άσκηση παρέμβασης, να καθορίζει με την απόφασή του την τύχη του τιμήματος της μεταβίβασης του δικαιώματος, προκειμένου να μην επωφελείται από αυτό κατά προτεραιότητα ο οφειλέτης κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, αλλά οι λοιποί δανειστές⁷⁴.

2. Διάθεση του δικαιώματος σε τρίτο

Όπως γίνεται αντιληπτό, η διαφορά του συγκεκριμένου μέσου αξιοποίησης σε σχέση με το προηγούμενο έγκειται στην κατεύθυνση της μεταβίβασης. Το αντικείμενο της κατάσχεσης δε μεταβιβάζεται απευθείας στον υπέρ ου η εκτέλεση, προς ικανοποίησή του, αλλά σε οποιοδήποτε τρίτο πρόσωπο, έναντι ανταλλάγματος, προκειμένου να ικανοποιηθεί από το αντάλλαγμα τόσο ο υπέρ ου η εκτέλεση, όσο και οι λοιποί δανειστές του οφειλέτη. Για το σκοπό αυτό, επιλέγεται από το Δικαστήριο κατά την ελεύθερη κρίση του και με κριτήριο την επίτευξη του υψηλότερου δυνατού τιμήματος, ανάλογα με τη φύση του αντικειμένου της κατάσχεσης, αν η διάθεση θα γίνει μέσω πλειστηριασμού ή με ελεύθερη πώληση⁷⁵. Ειδικά στην περίπτωση που η διάθεση γίνεται δυνάμει πλειστηριασμού, ορίζεται με την δικαστική απόφαση επιβολής της κατάσχεσης ο υπάλληλος του πλειστηριασμού και εφαρμόζονται οι διατάξεις του ΚΠολΔ για τον πλειστηριασμό κινητών (ΚΠολΔ 1026)⁷⁶, μεταξύ των οποίων και το άρθρο 972 ΚΠολΔ, για τη δυνατότητα των υπολοίπων δανειστών εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση να αναγγεληθούν στον υπάλληλο του πλειστηριασμού και να ικανοποιηθούν από το πλειστηρίασμα, καθώς και οι διατάξεις για τη διανομή του εκπλειστηριάσματος αν οι δανειστές που πρέπει να ικανοποιηθούν από αυτό είναι περισσότεροι του ενός. Παρατηρείται ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση, η εκτέλεση που διενεργείται και ο τρόπος ικανοποίησης των δανειστών δε διαφέρει ουσιωδώς από αυτή που ακολουθεί τα υπόλοιπα είδη κατασχέσεων που συναντώνται στον ΚΠολΔ.

3. Διορισμός διαχειριστή

Κατά ρητό ορισμό του άρθρου 1024, το συγκεκριμένο μέσο αξιοποίησης του κατασχεθέντος δικαιώματος πρέπει να επιστρατεύεται από το Δικαστήριο μόνο αν κρίνεται ότι τα υπόλοιπα μέσα είναι απρόσφορα, όπως για παράδειγμα αν πιθανολογείται ότι δε θα επιτευχθεί ικανοποιητικό εκπλειστηρίασμα. Διαχειριστής μπορεί να διοριστεί και εκείνος υπέρ του οποίου έγινε η κατάσχεση ή κάποιος από τους δανειστές που αναγγέλησαν. Σε αυτή την περίπτωση, επιδιώκεται η ικανοποίηση των δανειστών μέσω της οικονομικής απόδοσης του κατασχεθέντος, ήτοι από τα

⁷⁴ Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος ΙΙβ, σελ. 309, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1998

⁷⁵ Νίκας Ν., Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτέλεσης Τόμος ΙΙ-Ειδικό Μέρος, σελ. 843, Β' Έκδοση 2018

⁷⁶ Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος ΙΙβ, σελ. 313, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1998

έσοδα και τους καρπούς που προκύπτουν από την εκμετάλλευσή του. Ο διαχειριστής αφού αφαιρέσει τα έξοδα, τους φόρους και την αποζημίωσή του για τη διαχείριση, καταβάλλει χωρίς καθυστέρηση στο δανειστή το υπόλοιπο που απομένει, ώσπου να εξοφληθεί η απαίτησή του (1030 παρ. 2 ΚΠολΔ). Κατά ρητή επιταγή της παρ. 3 του άρθρου 1030, αν υπάρχουν και άλλοι δανειστές, αναγγέλλονται με έγγραφη δήλωση που επιδίδεται στο διορισμένο διαχειριστή και σε εκείνον κατά του οποίου έγινε η εκτέλεση ⁷⁷. Σε αυτή την περίπτωση, για τη διανομή του προϊόντος της διαχείρισης που προκύπτει κατά τα ανωτέρω, συντάσσεται ανά τρίμηνο πίνακας, η κατάταξη των δανειστών στον οποίο γίνεται με τον ίδιο τρόπο με την πίνακα διανομής του εκπλειριάσματος κινητών, κατά ρητή παραπομπή στις σχετικές διατάξεις της πολιτικής δικονομίας (1030 παρ. 3 ΚΠολΔ) ⁷⁸.

B3. Ειδικά η διανομή στους δανειστές

Όπως προαναφέρθηκε, και για τους τρεις τρόπους που ανωτέρω περιγράφονται για την ικανοποίηση των δανειστών, πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα προκειμένου να συμμετέχουν στη διανομή του προϊόντος και οι λοιποί δανειστές του οφειλέτη, πλην αυτού που επέβαλε την κατάσχεση. Συγκεκριμένα:

- Προκειμένου για ικανοποίηση μέσω μεταβίβασης του κατασχεθέντος στον αιτούντα την επιβολή κατάσχεσης, που όπως προαναφέρθηκε η ικανοποίηση του αιτούντα έγκειται στην εφεξής δυνατότητα εκμετάλλευσης και αξιοποίησης του κατασχεθέντος, σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων δανειστών το Δικαστήριο πρέπει είτε να διατάσσει την διανομή του τιμήματος της μεταβίβασης σε αυτούς κατά προτεραιότητα σε σχέση με τον οφειλέτη, είτε αν η ικανοποίησή τους με αυτό τον τρόπο δεν κρίνεται πρόσφορη, να μην επιλέγει το συγκεκριμένο τρόπο. Παρατηρείται ότι για το συγκεκριμένο τρόπο ικανοποίησης δεν προβλέπεται ρητά δικαίωμα αναγγελίας των υπολοίπων δανειστών, συνεπώς ο μόνος τρόπος που δύνανται να συμμετάσχουν στην διανομή είναι η άσκηση παρέμβασης στην δίκη ⁷⁹.
- Προκειμένου για διάθεση του κατασχεθέντος σε τρίτο, είτε μέσω πλειστηριασμού είτε με άλλον τρόπο, προβλέπεται ρητά η αναλογική εφαρμογή των διατάξεων που ισχύουν για τον πλειστηριασμό κινητών, μεταξύ των οποίων είναι και η δυνατότητα αναγγελίας των

⁷⁷ Νίκας Ν., Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτέλεσης Τόμος II-Ειδικό Μέρος, σελ. 850-851, Β' Έκδοση 2018

⁷⁸ Πανταζόπουλος Σ., Αναγκαστική Εκτέλεση, σελ. 635, Εκδόσεις Σάκκουλα, Έκδοση 2021

⁷⁹ Κιουπτσίδου - Στρατουδάκη σε Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, Ερμηνεία ΚΠολΔ Άρθρα 904 – 1054, σελ. 991, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2^η Έκδοση

λοιπών δανειστών ως προς τις απαιτήσεις τους (972 ΚΠολΔ), και συντάξεως πίνακα διανομής, αν δεν επαρκεί το προϊόν της εκποίησης για την ολοσχερή ικανοποίηση όλων (974 ΚΠολΔ).

- Προκειμένου για διορισμό διαχειριστή του κατασχεθέντος, αφενός προβλέπεται ρητά η δυνατότητα αναγγελίας των λοιπών δανειστών, αφετέρου προβλέπεται η εφαρμογή των άρθρων 975, 977 παράγραφοι 2 και 3, 977Α και 1024 παράγραφος 2 ΚΠολΔ για την κατάταξη των πιστωτών και την διανομή του προϊόντος της διαχείρισης ανά τρίμηνο.

Για την διασφάλιση των δανειστών ως προς την εφαρμογή των ανωτέρω, υφίστανται διάφορες δυνατότητες, απορρέουσες είτε από ειδικές διατάξεις για το συγκεκριμένο είδος κατάσχεσης, είτε από γενικές διατάξεις του ΚΠολΔ για την αναγκαστική εκτέλεση. Λεπτομερέστερη αναφορά για τις αμυντικές δυνατότητες του δανειστή θα γίνει σε επόμενο κεφάλαιο της παρούσας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Β΄

1. *Μπρίνιας Ι.*, Αναγκαστική Εκτέλεσις, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β΄ Έκδοση
2. *Πανταζόπουλος Σ.*, Αναγκαστική Εκτέλεση, Εκδόσεις Σάκκουλα, Έκδοση 2021
3. *Νίκας Ν.*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως, Β΄ Έκδοση 2018
4. *Γεσίου-Φαλτσή*, Αναγκαστική Εκτέλεση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1998
5. *Βαθρακοκοίλης Β.*, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνευτική – Νομολογιακή Ανάλυση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1997
6. *Νικολόπουλος Γ.* (2012). Αναγκαστική Εκτέλεση, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β΄ Έκδοση
7. *Κοτσίρης Α.*, «Δίκαιο Πνευματικής Ιδιοκτησίας και Κοινοτικό Κεκτημένο», Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017
8. *Ρόκας Ν.*, Βιομηχανική Ιδιοκτησία, Νομική Βιβλιοθήκη, 2η Έκδοση
9. *Ρόκας Ν.*, Εμπορικές Εταιρίες, Νομική Βιβλιοθήκη, 7η Έκδοση
10. *Γεωργιάδης Α.*, Εγχειρίδιο εμπραγμάτου δικαίου, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2012
11. *Σινανιώτη-Μαρούδη Α.*, Το νέο δίκαιο των σημάτων - Ν. 4679/2020 «Εμπορικά σήματα» - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/2436 και της Οδηγίας 2004/48/ΕΚ, Πειραϊκή Νομολογία, Τεύχος 2/2021
12. *Σινανιώτη-Μαρούδη Α.*, Εξαγορά επιχείρησης και μεταβίβαση δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας, 10ο Πανελλήνιο Συνέδριο Συνδέσμου Ελλήνων Εμπορικολόγων, 2001

13. *Ιγγλεζάκης Ι.*, Δίκαιο Πληροφορικής, Εκδόσεις Σάκκουλα, Δ΄ Έκδοση
14. *Βαλοπούδης Α.*, Κατάσχεση επιχείρησης, ΕΠολΔ 2010.18 επ.
15. *Κόμνιος Κ.*, Παρατηρήσεις στην ΑΠ Ολ 7/2009 (Δυνατότητα κατάσχεσης του συνόλου της επιχείρησης ως ειδικού περιουσιακού στοιχείου), ΕφΑΔΠολΔ, 5/2009
16. *Κιουπτσίδου - Στρατουδάκη σε Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα*, Ερμηνεία ΚΠολΔ, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2η Έκδοση

Γ. ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Όπως προαναφέρθηκε, ένα από τα μέσα ικανοποίησης του δανειστή για χρηματικές απαιτήσεις, που προβλέπονται ρητά στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, είναι η αναγκαστική διαχείριση. Επί της ουσίας, πρόκειται για ένα θεσμό που σε αντίθεση με τις προβλεπόμενες στον ΚΠολΔ διαδικασίες κατασχέσεως, δεν αποσκοπεί στη στέρηση του αντικειμένου της εκτέλεσης από τον οφειλέτη, αλλά στην αξιοποίηση του αντικειμένου αυτού προς όφελος των δανειστών⁸⁰. Για το λόγο αυτό, εφαρμόζεται σε συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία ή δικαιώματα του οφειλέτη, που εκ της φύσεώς τους δύνανται να παράγουν έσοδα και καρπούς, και ως εκ τούτου θεωρείται από το νομοθέτη καλύτερη για την ασφάλεια των συναλλαγών η εκμετάλλευση της κερδοφορίας/καρποφορίας τους για την ικανοποίηση του δανειστή, παρά η μεταβολή της εννόμου καταστάσεώς τους (λχ με κατάσχεση), που ενέχει τον κίνδυνο ανεπίστρεπτων μεταβολών εις βάρος τόσο του οφειλέτη, όσο και του αντικειμένου της εκτέλεσης αυτού καθ' εαυτού⁸¹.

Γ1. Πεδίο εφαρμογής

Στην παρ. 1 του άρθρου 1034 ΚΠολΔ ορίζεται ότι *«1. Για να ικανοποιηθεί χρηματική απαίτηση του δανειστή, μπορεί να επιβληθεί αναγκαστική διαχείριση ακινήτου ή επιχείρησης του οφειλέτη.»* Δεν είναι συνεπώς δυνατή η επιβολή αναγκαστικής διαχείρισης σε κάθε περιουσιακό στοιχείο ή δικαίωμα του οφειλέτη, παρά μόνο σε ακίνητα και επιχειρήσεις.

Με τον όρο επιχείρηση, νοείται η ανήκουσα σε ορισμένο φορέα - επιχειρηματία, οργανωμένη οικονομική ενότητα ενός συνόλου ποικίλων στοιχείων, πραγμάτων, δικαιωμάτων, άυλων αγαθών (εμπορική επωνυμία, σήμα, διακριτικά γνωρίσματα), πραγματικών καταστάσεων

---

⁸⁰ ΜΠΘΕΣ 5484/2015, Αρμ 2016, σελ. 1042.

⁸¹ *Ράμμος Γ.*, Εγχειρίδιον Αστικού Δικονομικού Δικαίου, Τόμος Γ, σελ. 1657, Αθήναι, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1982

και σχέσεων προς την αγορά στην οποία δραστηριοποιείται (πελατεία, φήμη, αναπτυξιακές προοπτικές και ελπίδες) προς εξυπηρέτηση ενός οικονομικού σκοπού συνήθως κερδοσκοπικού ⁸².

Όπως ήδη εκτέθηκε, αμφισβητείται κατά πόσον η επιχείρηση, και συγκεκριμένα το δικαίωμα του επιχειρηματία επ' αυτής, δύναται να αποτελέσει και αντικείμενο κατάσχεσης κατ' άρθρο 1022 ΚΠολΔ, με το μεγαλύτερο μέρος της θεωρίας και της νομολογίας να τάσσεται υπέρ ⁸³, παραμένουν όμως ισχυρές αντιρρήσεις, το θεμέλιο των οποίων είναι ακριβώς η πρόβλεψη της συγκεκριμένης διαδικασίας της αναγκαστικής διαχείρισης κατ' άρθρο 1034 ΚΠολΔ, που στερείται νοήματος αν η επιχείρηση, που υπάγεται ειδικά στο πεδίο εφαρμογής της διάταξης, μπορεί να ενταχθεί στο πεδίο εφαρμογής και άλλων μέσων αναγκαστικής εκτέλεσης ⁸⁴.

Σε κάθε περίπτωση, προκειμένου για αναγκαστική διαχείριση επιχείρησης, επί της ουσίας αντικείμενο της εκτέλεσης δε θα αποτελεί η επιχείρηση αυτή καθ' εαυτή, ως ενιαίο σύνολο δικαιωμάτων και αγαθών, αλλά τα κέρδη που προκύπτουν από την οικονομική εκμετάλλευσή της, δια των οποίων επιτυγχάνεται μεν η ικανοποίηση των χρηματικών απαιτήσεων των δανειστών, αποφεύγεται δε η δέσμευση και πλειστηρίαση αυτής, με ό, τι συνέπειες θα είχε αυτό τόσο για την ίδια την επιχείρηση, όσο και για τον οφειλέτη ⁸⁵.

Σε ό, τι αφορά τα ακίνητα ως αντικείμενο αναγκαστικής διαχείρισης, πρέπει καταρχήν να γίνει σαφής διαχωρισμός από αντίστοιχες διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης που έχουν ως αντικείμενο ακίνητα, και δη αφενός από την απόδοση ακινήτου κατ' άρθρο 943 ΚΠολΔ, οπότε πρόκειται για άμεση εκτέλεση και η απαίτηση δεν είναι χρηματική, αλλά αφορά το ακίνητο αυτό καθ' εαυτό και ικανοποιείται δια της αποβολής εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση και της εγκατάστασης του υπέρ ου η εκτέλεση ⁸⁶, αφετέρου από την κατάσχεση ακινήτου κατ' άρθρο 992 ΚΠολΔ, οπότε πρόκειται για έμμεση εκτέλεση χάριν ικανοποίησης χρηματικής απαίτησης, και η κατάσχεση επιφέρει τη στέρηση του ακινήτου από τον οφειλέτη και αποσκοπεί στη ρευστοποίηση του ακινήτου δια του πλειστηριασμού ⁸⁷.

---

⁸² ΟΛΑΠ 7/2009, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ

⁸³ ΑΠ ΟΛΟΜ 7/2009, ΑΠ 1323/2007, ΕφΘεσ. 204/2008 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, *Νικολόπουλος Γ.*, Αναγκαστική Εκτέλεση, σελ. 464, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' Έκδοση, *Νίκας Ν.*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως, Τόμος ΙΙ, Ειδικό Μέρος, σελ. 830, Β' Έκδοση 2018

⁸⁴ *Βαλτούδης Α.*, Κατάσχεση επιχείρησης, ΕΠολΔ 2010.18 επ., *Τσικρικάς Δ.*, Σχετικά με τη δυνατότητα επιβολής αναγκαστικής κατασχέσεως σε επιχείρηση, ΕΦΑΔ 2009, σελ. 779

⁸⁵ *Πλεύρη Α.* σε *Απαλαγάκη Χ.*, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνεία Κατ' Άρθρο, Τόμος Δεύτερος, Άρθρα 591 – 1054, σελ. 3059, Νομική Βιβλιοθήκη, 5^η Έκδοση

⁸⁶ *Ρεντούλης Π.* σε *Απαλαγάκη Χ.*, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054), σελ. 3044-3045, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2019

⁸⁷ *Ρεντούλης Π.* σε *Απαλαγάκη Χ.*, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054), σελ. 3295, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2019

Γίνεται αντιληπτό πως αυτό που διαχωρίζει την αναγκαστική διαχείριση από τα ανωτέρω είδη κατάσχεσης είναι ο τρόπος αξιοποίησης του ακινήτου για την ικανοποίηση των δανειστών, και δη ότι στην αναγκαστική διαχείριση επιδιώκεται η εκμετάλλευση των προσόδων του ακινήτου, ενώ στις κατασχέσεις η ικανοποίηση του δανειστή που σκοπεύεται είναι διαφορετική. Ως εκ τούτου, αναγκαία προϋπόθεση για να είναι εφικτή η επιβολή αναγκαστικής διαχείρισης σε ακίνητο, είναι το ακίνητο αυτό να είναι δεκτικό εκμετάλλευσης, ήτοι να αποδίδει προσόδους που μπορούν να αξιοποιηθούν για την ικανοποίηση των δανειστών.

Γ2. Διαδικασία

Γ2.ι. Δικαστική απόφαση

Στην παρ. 2 του άρθρου 1034 ΚΠολΔ προβλέπεται ότι «2. Η αναγκαστική διαχείριση επιβάλλεται ύστερα από απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου της περιφέρειας όπου βρίσκεται το ακίνητο ή η έδρα της επιχείρησης του οφειλέτη, αν το ζητήσει δανειστής που έχει τίτλο εκτελεστό και που επέδωσε στον οφειλέτη επιταγή για εκτέλεση. Η απόφαση που δέχεται ή απορρίπτει την αίτηση προσβάλλεται μόνο με έφεση. Η αίτηση και η έφεση δικάζονται κατά τα άρθρα 686 επ. Ο πρόεδρος των εφετών ορίζει την προθεσμία για την εμφάνιση, ενώ το άρθρο 226 εφαρμόζεται και εδώ.».

Προϋπόθεση συνεπώς για την επιβολή αναγκαστικής διαχείρισης είναι η έκδοση προηγούμενης δικαστικής απόφασης, η οποία εκδίδεται από το καθ' ύλην και κατά τόπο αρμόδιο Δικαστήριο κατά την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, κατόπιν αιτήσεως του δανειστή⁸⁸. Η συγκεκριμένη διαδικασία έχει επιλεγεί από το νομοθέτη για λόγους ταχύτητας, και δε συνεπάγεται το χαρακτηρισμό της αναγκαστικής διαχείρισης ως ασφαλιστικού μέτρου. Ως εκ τούτου, δεν απαιτείται για την αποδοχή της αίτησης η συνδρομή κινδύνου ή επείγουσας περίπτωσης κατ' άρθρα 686 επ. ΚΠολΔ⁸⁹.

Στο άρθρο ορίζεται ρητά ότι ο αιτών δανειστής πρέπει να έχει εκτελεστό τίτλο και να έχει κοινοποιήσει στον οφειλέτη επιταγή προς εκτέλεση κατ' άρθρο 924 ΚΠολΔ. Πέρα όμως από αυτό, δεδομένου ότι η αναγκαστική διαχείριση αποτελεί μέρος αναγκαστικής εκτέλεσης απαιτείται η τήρηση όλων των σχετικών διατυπώσεων από την πλευρά του δανειστή (ενεργητική και παθητική νομιμοποίηση, παρέλευση τριημέρου προθεσμίας κατ' άρθρο 926 κοκ), με ποινή απόρριψης της αίτησης⁹⁰.

⁸⁸ ΕφΘεσσαλ 2128/1989 Αρμ. 1989, σ. 1243

⁸⁹ ΜονΕφαθ 5461/2014 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ

⁹⁰ ΠρΠειρ 656/1956, ΝοΒ 4, σελ. 521

Περαιτέρω, στον ΚΠολΔ, και συγκεκριμένα στο άρθρο 1035, ορίζεται ότι «*Αναγκαστική διαχείριση ακινήτου ή επιχείρησης δεν επιβάλλεται για έναν από τους ακόλουθους λόγους: 1) αν το δικαστήριο κρίνει ότι από τα εισοδήματα του ακινήτου ή της επιχείρησης δεν μπορεί να ικανοποιηθεί μέσα σε λογικό διάστημα η απαίτηση του δανειστή, 2) αν το δικαστήριο κρίνει ότι το ποσό της απαίτησης δεν δικαιολογεί να τεθεί το ακίνητο ή η επιχείρηση σε αναγκαστική διαχείριση, 3) αν πρόκειται για μικρή επιχείρηση ή για ακίνητο μικρής αξίας και το δικαστήριο κρίνει ότι θα ήταν ασύμφορη η αναγκαστική διαχείριση, 4) αν πρόκειται για επιχείρηση και το δικαστήριο κρίνει ότι συντρέχουν σπουδαίοι λόγοι για να μην τεθεί η επιχείρηση σε αναγκαστική διαχείριση.*». Εν ολίγοις, προβλέπονται, περιοριστικά και όχι ενδεικτικά ⁹¹, 4 λόγοι απόρριψης της αίτησης:

1. **Αδυναμία ικανοποίησης της απαίτησης του δανειστή σε σύντομο χρονικό διάστημα λόγω ανεπάρκειας εισοδημάτων.** Για την κρίση συνεπώς αν συντρέχει ο συγκεκριμένος λόγος αποκλεισμού, δε λαμβάνεται υπόψη μόνο το ύψος των εισοδημάτων της επιχείρησης ή του ακινήτου ⁹², αλλά και η αναλογία του σε σχέση με το ύψος της απαίτησης του δανειστή-υπέρ ου η εκτέλεση, προκειμένου να είναι εφικτή η αποπληρωμή αυτού σε εύλογο χρόνο ⁹³.
2. **Χαμηλό ύψος του ποσού της απαίτησης.** Όταν το ύψος της απαίτησης προς ικανοποίηση της οποίας ζητείται η επιβολή αναγκαστικής διαχείρισης είναι δυσανάλογα χαμηλό σε σχέση με το μέγεθος της επιχείρησης, σε βαθμό που η επιβολή της να είναι εξαιρετικά ανεπιεικής. Αν υφίστανται περισσότεροι δανειστές και έχουν αναγγελθεί, λαμβάνονται υπόψη οι απαιτήσεις όλων, και όχι μόνο του αιτούντος ⁹⁴.
3. **Ασύμφορη αναγκαστική διαχείριση λόγω χαμηλού ύψους.** Όταν η επιχείρηση είναι εξαιρετικά μικρή σε μέγεθος ή το ακίνητο χαμηλής αξίας, το Δικαστήριο μπορεί να κρίνει ότι η επιβολή αναγκαστικής διαχείρισης έχει δυσανάλογες συνέπειες για την επιχείρηση ή το ακίνητο σε σχέση με το όφελος που θα προκύψει για το δανειστή ⁹⁵.
4. **Ύπαρξη σπουδαίου λόγου.** Πρόκειται για μια γενική ρήτρα, που μπορεί να τύχει εφαρμογής μόνο επί επιχειρήσεων, όχι επί ακινήτων, και επί της ουσίας παρέχει τη

---

⁹¹ Πλευρή Α. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054), σελ. 3417, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2019

⁹² Ράμμος Γ., Εγχειρίδιον Αστικού Δικονομικού Δικαίου, Τόμος Γ, σελ. 1659, Αθήναι, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1982

⁹³ Βαθρακοκόιλης Β., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνευτική – Νομολογιακή Ανάλυση. Τόμος ΣΤ', σελ. 612, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1997

⁹⁴ Βαθρακοκόιλης Β., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνευτική – Νομολογιακή Ανάλυση. Τόμος ΣΤ', σελ. 613, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1997

⁹⁵ Ράμμος Γ., Εγχειρίδιον Αστικού Δικονομικού Δικαίου, Τόμος Γ, σελ. 1659, Αθήναι, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1982

δυνατότητα στο Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση όταν, από τα προβαλλόμενα πραγματικά περιστατικά, προκύπτει ότι συντρέχουν σπουδαίοι λόγοι που τη δικαιολογούν, αλλά δε μπορούν να υπαχθούν σε κάποιον από τους άλλους τρεις λόγους αποκλεισμού ⁹⁶.

Καθίσταται αντιληπτό εκ των ανωτέρω ότι η κρίση του Δικαστηρίου επί της αιτήσεως κατ' άρθρο 1034 ΚΠολΔ είναι ουσιαστική. Δεν αρκείται στον τυπικό έλεγχο των προϋποθέσεων (τήρηση προδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης, τυπικά στοιχεία δικογράφου, νομιμοποίηση κοκ), αλλά ελέγχει και τη σκοπιμότητα επιβολής του μέτρου ⁹⁷, με κριτήρια το ύψος της απαίτησης, το μέγεθος της επιχείρησης κοκ.

Τέλος, κατά της απόφασης που εκδίδεται από το Δικαστήριο επί της αίτησης επιβολής αναγκαστικής διαχείρισης είναι δυνατή μόνο η άσκηση εφέσεως, που δικάζεται ομοίως κατά την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

Γ2.ii. Κοινοποίηση δικαστικής απόφασης και συνέπειες

Στο άρθρο 1038 ΚΠολΔ ορίζεται ρητά ότι *«1. Η απόφαση που διατάζει την αναγκαστική διαχείριση κοινοποιείται με επιμέλεια του δανειστή που ζήτησε την αναγκαστική διαχείριση, στον οφειλέτη, στο διαχειριστή, στον τυχόν διορισμένο επόπτη και στους ενυπόθηκους δανειστές. Αν ο οφειλέτης αρνηθεί να συμμορφωθεί με την απόφαση γίνεται αναγκαστική εκτέλεση, κατά τις διατάξεις του άρθρου 947. 2. Αφότου η απόφαση που διατάζει την αναγκαστική διαχείριση επιδοθεί στον οφειλέτη, αυτός στερείται τη διαχείριση του ακινήτου ή της επιχείρησης. Ωσπου να αναλάβει τα καθήκοντά του ο διαχειριστής, καθήκοντα διαχειριστή ασκεί προσωρινά ο οφειλέτης και έχει υποχρέωση να λογοδοτήσει στο διαχειριστή...»*. Περαιτέρω, η παρ. 3 του άρθρου 1034 ΚΠολΔ προβλέπει ότι *«3. Το ακίνητο ή η επιχείρηση βρίσκεται σε αναγκαστική διαχείριση, αφότου επιδοθεί στον οφειλέτη η απόφαση που διατάζει την αναγκαστική διαχείριση...»*.

Από τη συνδυαστική ερμηνεία των ανωτέρω άρθρων, η κοινοποίηση της απόφασης με δικαστικό επιμελητή στον οφειλέτη είναι αναγκαίο και συστατικό στοιχείο για την επιβολή της αναγκαστικής διαχείρισης ⁹⁸. Η παράλειψη επίδοσης της απόφασης συνεπάγεται την ανυπαρξία αναγκαστικής διαχείρισης. Δεν αρκεί συνεπώς η έκδοση της απόφασης.

⁹⁶ Πλεύρη Α. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνεία Κατ' Άρθρο, Τόμος Δεύτερος, Άρθρα 591 – 1054, σελ. 3417-3418, Νομική Βιβλιοθήκη, 5^η Έκδοση

⁹⁷ Μπρίνιας Ι., Αναγκαστική Εκτέλεσις. Τόμος Ε', σελ. 2380, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' Έκδοση

⁹⁸ Πλεύρη Α. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνεία Κατ' Άρθρο, Τόμος Δεύτερος, Άρθρα 591 – 1054, σελ. 3416, Νομική Βιβλιοθήκη, 5^η Έκδοση

Εκτός από τον οφειλέτη απαιτείται η επίδοση της απόφασης και στο πρόσωπο που έχει διοριστεί διαχειριστής, σε τυχόν διορισμένο επόπτη και σε τυχόν ενυπόθηκους δανειστές, χωρίς όμως να αποτελεί συστατικό στοιχείο. Η παράλειψή της ωστόσο μπορεί να συνεπάγεται την ακυρότητα της διαδικασίας, αν μπορεί να αποδειχθεί η συνδρομή βλάβης εξαιτίας αυτής⁹⁹.

Από τη στιγμή επίδοσης της απόφασης, ο οφειλέτης έχει στερηθεί την διαχείριση της επιχείρησης ή του ακινήτου του, την οποία ωστόσο θα συνεχίσει να ασκεί προσωρινά, μέχρι να αναλάβει επισήμως τα καθήκοντά του ο διορισμένος από το Δικαστήριο διαχειριστής¹⁰⁰.

Γ2.iii. Δημοσίευση

Κατά το άρθρο 1036 ΚΠολΔ «1. Η απόφαση που διατάζει την αναγκαστική διαχείριση, αν πρόκειται για ακίνητο, εγγράφεται με επιμέλεια του δανειστή που τη ζήτησε στο βιβλίο κατασχέσεων της περιφέρειας όπου βρίσκεται το ακίνητο, και αν πρόκειται για επιχείρηση, σε ειδικό βιβλίο που το τηρεί η γραμματεία του πρωτοδικείου στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η έδρα της επιχείρησης. 2. Η εγγραφή της αναγκαστικής διαχείρισης στα σχετικά βιβλία σύμφωνα με την παρ. 1 δεν εμποδίζει τη διάθεση του ακινήτου ή της επιχείρησης, η αναγκαστική όμως διαχείριση εξακολουθεί και μετά τη διάθεση. 3. Αν κατεσχέθηκαν το ακίνητο ή τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης, η αναγκαστική διαχείριση παύει αφότου γίνει ο Πλειστηριασμός. Επίσης παύει η αναγκαστική διαχείριση, αν ο οφειλέτης κηρυχθεί σε πτώχευση. Και στις δύο περιπτώσεις μπορεί να ζητηθεί η εξάλειψη της εγγραφής της παρ. 1.».

Η δημοσιότητα που καθιερώνει η ανωτέρω διάταξη, δια της εγγραφής της απόφασης επιβολής της κατάσχεσης σε δημόσια βιβλία, αποσκοπεί στην προστασία των τρίτων, που δύνανται με τον έλεγχο των βιβλίων να λάβουν γνώση αν το ακίνητο ή η επιχείρηση τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση. Δεν προβλέπεται προθεσμία για την εγγραφή, και η εγγραφή δεν αποτελεί στοιχείο του κύρους της επιβολής της αναγκαστικής διαχείρισης. Η έννομη σημασία της εγγραφής έγκειται στην έναρξη των συνεπειών της αναγκαστικής διαχείρισης έναντι τρίτων¹⁰¹. Η κύρια συνέπεια της αναγκαστικής διαχείρισης είναι η στέρηση από τον καθ' ου του δικαιώματος διαχείρισης της επιχειρήσεως. Αντιθέτως, η επιβολή αναγκαστικής διαχείρισης δεν εμποδίζει την διάθεση της

⁹⁹ Μπρίνιας Ι., Αναγκαστική Εκτέλεσις. Τόμος Ε', σελ. 2391, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' Έκδοση

¹⁰⁰ Βαθρακοκόιλης Β., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνευτική – Νομολογιακή Ανάλυση. Τόμος ΣΤ', σελ. 621, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1997

¹⁰¹ Πλεύρη Α. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνεία Κατ' Άρθρο, Τόμος Δεύτερος, Άρθρα 591 – 1054, σελ. 3419, Νομική Βιβλιοθήκη, 5^η Έκδοση

επιχείρησης ή του ακινήτου από τον οφειλέτη σε τρίτο ¹⁰². Η διάθεση μπορεί να λάβει χώρα κανονικά, ωστόσο η επιχείρηση ή το ακίνητο παραμένουν επιβαρυνμένα με την αναγκαστική διαχείριση, η επιβολή της οποίας δεν επηρεάζεται ¹⁰³.

Γ2.ιv. Ικανοποίηση του δανειστή

Μετά την επιβολή της αναγκαστικής διαχείρισης, τα μελλοντικά εισοδήματα από την εκμετάλλευση του αντικειμένου της έχουν δεσμευτεί προς ικανοποίηση των δανειστών. Από τους καρπούς και τα εισοδήματα του ακινήτου ή της επιχείρησης, αφαιρούνται οι αποδοχές του προσωπικού, οι τακτικοί φόροι και οι εισφορές σε ασφαλιστικούς οργανισμούς που γίνονται απαιτητοί αφού αρχίσει η διαχείριση, τα ποσά για την εξόφληση δανείων και γενικά όλα τα έξοδα που χρειάζονται για την εκμετάλλευση του ακινήτου ή τη λειτουργία της επιχείρησης, καθώς και η μηνιαία αποζημίωση του διαχειριστή και του επόπτη και το χρηματικό ποσό που τυχόν πρέπει να πληρώνεται κάθε μήνα στον οφειλέτη για τα απαραίτητα έξοδα της διατροφής του και της διατροφής της οικογένειάς του (ΚΠολΔ 1041, 1042), και το υπόλοιπο που απομένει καταβάλλεται στο δανειστή που επέβαλε την αναγκαστική διαχείριση, προς ικανοποίηση της απαίτησής του σε όλης της την έκταση, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων αναγκαστικής εκτέλεσης ¹⁰⁴.

Γ2.v. Αναγγελία δανειστών

Βάσει της παρ. 2 του άρθρου 1043 ΚΠολΔ «2. *Αν υπάρχουν και άλλοι δανειστές, εκτός από εκείνον που ζήτησε την αναγκαστική διαχείριση, αναγγέλλονται με έγγραφη δήλωση που επιδίδεται στο διαχειριστή και σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση.*». Δια της αναγγελίας, ο δανειστής που δεν έχει επιβάλει αναγκαστική διαχείριση αλλά αποβλέπει στο αντικείμενό της για την ικανοποίησή του, μπορεί να επιτύχει τη συμμετοχή του στη διανομή του προϊόντος της και την ικανοποίησή του κατά τα ανωτέρω.

Η αναγγελία γίνεται εγγράφως, απευθύνεται στον διορισμένο διαχειριστή και επιδίδεται και σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση. Δεν προβλέπεται προθεσμία για την διενέργειά της, όμως όπως ακολούθως θα αναλυθεί είναι προς το συμφέρον του δανειστή να

---

¹⁰² Βαθρακοκόιλης Β., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνευτική – Νομολογιακή Ανάλυση. Τόμος ΣΤ', σελ. 614, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1997

¹⁰³ Μπρίνιας Ι., Αναγκαστική Εκτέλεσις. Τόμος Ε', σελ. 2383, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' Έκδοση

¹⁰⁴ Πλεύρη Α. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνεία Κατ' Άρθρο, Τόμος Δεύτερος, Άρθρα 591 – 1054, σελ. 3428, Νομική Βιβλιοθήκη, 5^η Έκδοση

αναγγελθεί όσο το δυνατόν συντομότερα, κυρίως προκειμένου να καταστεί εφικτή η συμμετοχή σε περισσότερες διανομές του προϊόντος της αναγκαστικής διαχείρισης.

Γ2.vi. Διανομή στους δανειστές

Κατά τις παρ. 3-4 του άρθρου 1043 ΚΠολΔ, «3. Αν αναγγέλθηκαν δανειστές, ο διαχειριστής συντάσσει κάθε τρίμηνο πίνακα διανομής και με βάση αυτόν πληρώνει εκείνον που ζήτησε την αναγκαστική διαχείριση και τους δανειστές που αναγγέλθηκαν. Η κατάταξη των δανειστών στον πίνακα διανομής γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 975, 976, 977 και 1007. Για την κατάταξη των απαιτήσεων του άρθρου 975 αντί της ημέρας του πλειστηριασμού λαμβάνεται υπόψη η ημέρα που άρχισε η αναγκαστική διαχείριση. 4. Μέσα σε δέκα ημέρες αφότου συνταχθεί ο πίνακας διανομής ο διαχειριστής καλεί εγγράφως τον οφειλέτη και τους δανειστές να λάβουν γνώση του πίνακα.».

Βάσει της διάταξης, για την διανομή του προϊόντος της διαχείρισης, ήτοι του υπολοίπου που μένει μετά την αφαίρεση των δαπανών των άρθρων 1042 και 1043 ΚΠολΔ από τα εισοδήματα του αντικειμένου της αναγκαστικής διαχείρισης, εφαρμόζεται ένα σύστημα αντίστοιχο με τη διανομή του πλειστηριάσματος. Όταν οι δανειστές είναι περισσότεροι του ενός, το προϊόν μοιράζεται αναμεταξύ τους ανά τρίμηνο, με βάση τον πίνακα διανομής που συντάχθηκε. Σε ό, τι αφορά την κατάταξη-κατανομή των δανειστών, εφαρμόζεται κατόπιν παραπομπής στις ίδιες διατάξεις το ίδιο σύστημα που ισχύει για τη διανομή του εκπλειστηριάσματος μετά το πλειστηριασμό κινητών.

Πρέπει στο σημείο αυτό να επισημανθεί ότι στην παρ. 3 του άρθρου 1043 ΚΠολΔ γίνεται ρητή παραπομπή στα άρθρα 975, 976, 977 και 1007 ΚΠολΔ για την κατάταξη των πιστωτών. Παρατηρείται ότι έχει παραλειφθεί η παραπομπή στο άρθρο 977^A ΚΠολΔ, το οποίο τροποποιήθηκε δυνάμει του άρθρου 72 Ν. 4842/2021 και ισχύει από 01.01.2022, στο δε πεδίο εφαρμογής του υπάγονται ρητά απαιτήσεις που έχουν γεννηθεί εξ' ολοκλήρου μετά την έναρξη ισχύος του ή που έχει συσταθεί για την εξασφάλισή τους εμπράγματα ασφάλεια επί μη βεβαρημένου κατά την ανωτέρω ημερομηνία πράγματος. Συγκεκριμένα, στο άρθρο αυτό προβλέπεται ότι «1. Αν μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου γεννηθούν εξ' ολοκλήρου απαιτήσεις και συσταθεί για την εξασφάλισή τους ενέχυρο επί μη βεβαρημένου κατά την ανωτέρω ημερομηνία πράγματος, αυτές κατατάσσονται, με την επιφύλαξη της παρ. 2 και αφού αφαιρεθούν τα έξοδα της εκτέλεσης, με την εξής σειρά: α) απαιτήσεις του άρθρου 976 αριθμ. 1 και 2 β) απαιτήσεις του άρθρου 975 και απαιτήσεις του άρθρου 976 αριθμ. 3 γ) μη προνομούχες απαιτήσεις. 2. Απαιτήσεις οι οποίες προέκυψαν πριν από την ημέρα διενέργειας του πλειστηριασμού και αφορούν σε μη καταβληθέντες

μισθούς έως έξι (6) μηνών από παροχή εξαρτημένης εργασίας και έως του ποσού το οποίο ισούται ανά μήνα οφειλόμενου μισθού και ανά εργαζόμενο με το νόμιμο κατώτατο μισθό υπαλλήλου άνω των είκοσι πέντε (25) ετών επί διακόσια εβδομήντα πέντε τοις εκατό (275%) ικανοποιούνται προνομιακά πριν από κάθε άλλη απαίτηση (υπερ-προνόμιο) και μετά την αφαίρεση των εξόδων της εκτέλεσης. 3. Σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων βεβαρημένων πραγμάτων, οι απαιτήσεις της παρ. 2 του παρόντος, εφόσον έχουν αναγγελθεί, ικανοποιούνται από το ποσό των πλειστηριασμάτων που πρέπει να διανεμηθούν στους πιστωτές ως εξής: α) συμμετρως, εφόσον οι πλειστηριασμοί διενεργήθηκαν ταυτοχρόνως ή β) κατά τη σειρά διενέργειας των πλειστηριασμών και έως την ολοσχερή εξόφλησή τους, εφόσον οι πλειστηριασμοί διενεργήθηκαν διαδοχικώς. Στην περ. β' του προηγούμενου εδαφίου, οι ειδικοί προνομιούχοι πιστωτές σε βάρος των οποίων ικανοποιήθηκαν εν όλω ή εν μέρει οι απαιτήσεις αυτές, υποκαθίστανται για το επιπλέον της αναλογίας τους στο πλειστηρίασμα από τον πλειστηριασμό των υπόλοιπων πραγμάτων. 4. Με την επιφύλαξη της παρ. 2 του παρόντος, αν υπάρχουν περισσότερες απαιτήσεις από αυτές που αναφέρονται στα άρθρα 975 ή 976, η απαίτηση της προηγούμενης τάξης προτιμάται από την απαίτηση της επόμενης τάξης και αν είναι της ίδιας τάξης ικανοποιούνται συμμετρως. Αν συντρέχουν περισσότερες απαιτήσεις από εκείνες που αναφέρονται στο άρθρο 976 αριθμ. 2, ακολουθείται η κατά το ουσιαστικό δίκαιο σειρά. 5. Μετά την ικανοποίηση των απαιτήσεων που έχουν πρόνομο, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, οι μη προνομιούχοι πιστωτές ικανοποιούνται συμμετρως από το υπόλοιπο του ποσού του πλειστηριάσματος που πρέπει να διανεμηθεί στους πιστωτές.».

Γίνεται αντιληπτό ότι, δυνάμει της συγκεκριμένης διάταξης, επέρχεται ριζικός ανακαθορισμός της σειράς κατάταξης των δανειστών στον πίνακα, και η σειρά που καθορίζεται από τις λοιπές σχετικές διατάξεις διατηρείται μόνο για τις «παλαιές απαιτήσεις», προ της έναρξης ισχύος της διάταξης. Δεδομένης ωστόσο της παράλειψης ρητής αναφοράς της διάταξης αυτής, τίθεται αυτομάτως το ζήτημα κατά πόσον ο νομοθέτης θέλησε την εξαίρεσή της από την εφαρμογή σε σχέση με τη διανομή του προϊόντος της αναγκαστικής διαχείρισης, ώστε να εφαρμόζονται και για τις «νέες απαιτήσεις» οι ίδιες διατάξεις, ή αν επρόκειτο για τυπική παράλειψη και πρέπει να θεωρηθεί ότι η διάταξη εφαρμόζεται παρά την έλλειψη ρητής αναφοράς της.

Από άποψη γραμματολογικής ερμηνείας, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι η διάταξη δεν εφαρμόζεται, καθότι η έλλειψη ρητής παραπομπής σε αυτήν στερεί τον εφαρμοστή του δικαίου από νομικό έρεισμα για την εφαρμογή της, ειδικά αν ληφθεί υπόψη ότι προκειμένου για την κατάσχεση ειδικών περιουσιακών δικαιωμάτων ο νομοθέτης φρόντισε να κάνει ρητή παραπομπή (1030 παρ. 3 ΚΠολΔ). Από άποψη τελεολογικής ερμηνείας ωστόσο, η εισαγωγή της συγκεκριμένης διάταξης έγινε με σκοπό την καθολική, και όχι την επιλεκτική εφαρμογή της, και δε φαίνεται να υφίσταται ουσιαστικός λόγος να δικαιολογεί την εξαίρεση της αναγκαστικής διαχείρισης (π.χ

σχετικός με το περιεχόμενό της). Ορθότερο φαίνεται να γίνει δεκτό ότι η διάταξη εφαρμόζεται κανονικά και για την διανομή του προϊόντος της αναγκαστικής διαχείρισης, όμως σε αυτή την περίπτωση το άρθρο 1043 χρήζει νομοθετικής διόρθωσης.

Γ3. Άμυνα των δανειστών

Για τις δυνατότητες των δανειστών να αμυνθούν σε περίπτωση παράβασης των δικαιωμάτων τους στο προϊόν της αναγκαστικής διαχείρισης, ή και για παραβάσεις της διαδικασίας συνολικά που επιφέρουν βλάβη τους, θα γίνει λεπτομερής αναφορά σε επόμενο κεφάλαιο της παρούσας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Γ'

1. *Ράμμος Γ.*, Εγχειρίδιον Αστικού Δικονομικού Δικαίου, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1982
2. *Νικολόπουλος Γ.*, Αναγκαστική Εκτέλεση, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' Έκδοση,
3. *Νίκας Ν.*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως, Β' Έκδοση 2018
4. *Βαλτούδης Α.*, Κατάσχεση επιχείρησης, ΕΠολΔ 2010.18 επ.,
5. *Τσικρικάς Δ.*, Σχετικά με τη δυνατότητα επιβολής αναγκαστικής κατασχέσεως σε επιχείρηση, ΕφΑΔ 2009
6. *Πλεύρη Α.* σε *Απαλαγάκη Χ.*, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνεία Κατ' Άρθρο, Νομική Βιβλιοθήκη, 5^η Έκδοση
7. *Βαθρακοκοίλης Β.*, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνευτική – Νομολογιακή Ανάλυση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1997
8. *Μπρίνιας Ι.*, Αναγκαστική Εκτέλεσις, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' Έκδοση

Δ. ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Όπως προαναφέρθηκε, παρά τη σαφή κατεύθυνση που έχει ο ισχύων Ν. 4738/2020, στον οποίο περιλαμβάνεται και η πτωχευτική διαδικασία, υπέρ της προσπάθειας διατήρησης της επιχείρησης, το βασικότερο μέσο για τη συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών εξακολουθεί να είναι η ρευστοποίηση της πτωχευτικής περιουσίας μέσω δημοσίου πλειοδοτικού διαγωνισμού (πλειστηριασμού) και η διανομή του προϊόντος αυτού (πλειστηριάσματος) στους πιστωτές. Αυτό αποτυπώνεται πλέον ρητά και στο ισχύον άρθρο 75 ΚΑφ, που ορίζει ότι «*Η πτώχευση αποσκοπεί*

στη συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών του οφειλέτη με τη ρευστοποίηση του συνόλου της περιουσίας του οφειλέτη ή επιμέρους λειτουργικών συνόλων αυτής ή των κατ' ιδίαν περιουσιακών του στοιχείων και στην επιστροφή παραγωγικών μέσων σε δυνητικά παραγωγικές χρήσεις το συντομότερο δυνατό.»¹⁰⁵.

Πρέπει δε να επισημανθεί ότι, υπό τον ισχύοντα ΚΑφ, έχει επέλθει μείζονα αλλαγή σε σχέση με τον προισχύοντα ΠτΚ ως προς το χρόνο έναρξης εκποίησης της πτωχευτικής διαδικασίας. Βάσει των διατάξεων του Ν. 3588/2007 η ρευστοποίηση ξεκινούσε μόνο αφότου 1) εξαντλείτο το ενδεχόμενο υιοθέτησης σχεδίου αναδιοργάνωσης της επιχείρησης από τη συνέλευση των πιστωτών, και 2) ολοκληρωνόταν η εξέλεξη των απαιτήσεων. Η λογική πίσω από τον περιορισμό αυτό ήταν ότι έπρεπε να εξαντληθεί κάθε πιθανότητα συνέχισης της λειτουργίας της επιχείρησης, και να διαπιστωθεί το παθητικό της πριν ξεκινήσει η εκποίηση του ενεργητικού. Αντιθέτως, υπό τον ισχύοντα Ν. 4738/2020 η ρευστοποίηση ξεκινά άμεσα, μετά την κήρυξη της πτώχευσης¹⁰⁶, χωρίς να αναμένεται η εξέλεξη των απαιτήσεων¹⁰⁷ (το σχέδιο αναδιοργάνωσης έχει έτσι κι αλλιώς καταργηθεί¹⁰⁸). Η λογική πίσω από τη νέα ρύθμιση είναι η επιδίωξη της επιτάχυνσης της εξέλιξης της πτωχευτικής διαδικασίας.

Δ1. Κήρυξη της πτώχευσης

Η πτώχευση κηρύσσεται με δικαστική απόφαση του αρμοδίου πτωχευτικού δικαστηρίου, που είναι το Πολυμελές Πρωτοδικείο της περιφέρειας όπου ο οφειλέτης έχει το κέντρο των κύριων συμφερόντων του ή την κύρια κατοικία του, αν πρόκειται για φυσικό πρόσωπο χωρίς εμπορική ιδιότητα (78 παρ. 1 ΚΑφ), εκτός αν πληρούνται τα οικονομικής φύσεως κριτήρια της παρ. 2 του άρθρου 78, οπότε αρμόδιο καθ' ύλην δικαστήριο είναι το Ειρηνοδικείο¹⁰⁹. Της έκδοσης απόφασης προηγείται η υποβολή αίτησης κάποιου εκ των νομιμοποιουμένων προσώπων κατ' άρθρο 79 ΚΑφ (οφειλέτης, πιστωτές με έννομο συμφέρον, εισαγγελέας πρωτοδικών)¹¹⁰, η οποία γίνεται δεκτή

---

¹⁰⁵ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 77, Εκδόσεις Σάκκουλα

¹⁰⁶ Ψυχομάνης Σπ., Πτωχευτικό δίκαιο (με βάση το νόμο 4738/2020), σελ. 503, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θ' Έκδοση

¹⁰⁷ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 78-79, Εκδόσεις Σάκκουλα

¹⁰⁸ Μιχαλόπουλος Γ., Το νέο πτωχευτικό δίκαιο, Ο νέος Ν. 4738/2020 με εισαγωγικές παρατηρήσεις, σελ. 22, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2021

¹⁰⁹ Ψυχομάνης Σπ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 45-46, Εκδόσεις Σάκκουλα

¹¹⁰ Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 180 επ., Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

εφόσον αφενός υπάρχει η πτωχευτική ικανότητα κατ' άρθρο 76 ΚΑφ ¹¹¹, αφετέρου πληρούνται οι αντικειμενικές προϋποθέσεις του άρθρου 77 ΚΑφ (παύση πληρωμών ή επαπειλούμενη αδυναμία εκπλήρωσης) ¹¹².

Από τη στιγμή που η αίτηση θα γίνει δεκτή, το άρθρο 81 ΚΑφ ορίζει μεταξύ άλλων ότι «1. ..., εφόσον έχει κατατεθεί σχετικό αίτημα, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 79, και πιθανολογείται από το δικαστήριο ότι με τον τρόπο αυτό θα βελτιωθεί η ανάκτηση των πιστωτών, το πτωχευτικό δικαστήριο αποφαινεται περί της εκποίησης των κατ' ιδίαν περιουσιακών στοιχείων ή περί της εκποίησης του συνόλου του ενεργητικού της επιχείρησης ή των επιμέρους λειτουργικών συνόλων αυτής. Για την πιθανολόγηση του αν η αιτούμενη διαδικασία ρευστοποίησης βελτιώνει την ανάκτηση των πιστωτών, το δικαστήριο λαμβάνει κυρίως υπόψη του τις απόψεις των πιστωτών που συμμετέχουν στη διαδικασία, οι οποίες σταθμίζονται σε συνάρτηση με το ύψος των απαιτήσεων καθενός από αυτούς...».

Βάσει λοιπόν των ανωτέρω, το Δικαστήριο, εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα από νομιμοποιούμενους πιστωτές, προβαίνει και σε ουσιαστική κρίση επί του καλύτερου τρόπου ρευστοποίησης της πτωχευτικής περιουσίας ¹¹³. Σε περίπτωση οφειλέτη χωρίς εμπορική ιδιότητα, πρακτικά η μόνη επιλογή που υφίσταται είναι για την εκποίηση των περιουσιακών του στοιχείων κατ' ιδίαν. Αντιθέτως, σε περίπτωση οφειλέτη με εμπορική ιδιότητα και συνεπώς ύπαρξης επιχείρησης, το Δικαστήριο καλείται να κρίνει, εφόσον του ζητηθεί, αν η επιχείρηση πρέπει να εκποιηθεί ως σύνολο ή κατά επιμέρους λειτουργικά σύνολα, ή αν πρέπει να εκποιηθούν ξεχωριστά τα επιμέρους περιουσιακά της στοιχεία ¹¹⁴.

Η κρίση αυτή του Δικαστηρίου, κατά ρητή επιταγή της διάταξης, γίνεται με κριτήριο τη δυνατότητα ικανοποίησης των πιστωτών ¹¹⁵. Πρέπει να διευκρινιστεί ότι κατά το στάδιο αυτό, εφόσον δηλαδή ο οφειλέτης έχει πλέον κηρυχθεί σε πτώχευση και οι προβλεπόμενες στο νόμο διαδικασίες για την πρόληψη και αποφυγή της πτώχευσης ή/και για την εξυγίανση της επιχείρησης δεν έχουν επιτύχει το σκοπό τους, σκοπός της διαδικασίας, και κατ' επέκταση κριτήριο της δικαστικής κρίσης, πρέπει να είναι αποκλειστικά το ύψος του τιμήματος που θα επιτευχθεί για την εκποίηση της επιχείρησης.

---

¹¹¹ Περράκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 130 επ., Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

¹¹² Ψυχομάνης Σπ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 36 επ., Εκδόσεις Σάκκουλα

¹¹³ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 88, Εκδόσεις Σάκκουλα

¹¹⁴ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 87, Εκδόσεις Σάκκουλα

¹¹⁵ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 92, Εκδόσεις Σάκκουλα

Ανάλογα με την κατάσταση της επιχείρησης του οφειλέτη, κρίνεται από το Δικαστήριο ο συμφερότερος τρόπος εκποίησης της. Το Δικαστήριο πρέπει να λαμβάνει υπόψη, ενδεικτικά και όχι αποκλειστικά, τη βιωσιμότητα της επιχείρησης, την ύπαρξη ή όχι κερδοφορίας, τις προοπτικές διατήρησης ή αύξησης αυτής, αλλά και τις προοπτικές επαναφοράς της επιχείρησης σε θετικό ισοζύγιο, αν δεν είναι κερδοφόρα, την οργάνωσή της σε κλάδους και τομείς δραστηριότητας, την οικονομική αξία των περιουσιακών της στοιχείων κ.ο.κ.

Αν η επιχείρηση είναι κερδοφόρα ή μπορεί να καταστεί κερδοφόρα, και συνεπώς υπάρχει πιθανότητα να εκποιηθεί ως σύνολο με σκοπό την εκμετάλλευσή της από τον αποκτώντα, πιθανόν να κοστολογηθεί ως σύνολο με υψηλότερο τίμημα απ' όσο κοστολογείται το σύνολο της αξίας των επιμέρους περιουσιακών της στοιχείων. Σε αυτή την περίπτωση θα είναι συμφερότερη για τους πιστωτές η εκποίησή της ως σύνολο, καθότι δια του μεγαλύτερου τιμήματος θα επιτευχθεί και μεγαλύτερη ικανοποίησή τους.

Αντιστρόφως, αν η επιχείρηση δεν είναι κερδοφόρα και δεν έχει προοπτική να καταστεί, ή αν τα κέρδη της είναι χαμηλά, και πιθανολογείται πως είτε δε θα υπάρχει ενδιαφέρον για την απόκτησή της είτε το πιθανό τίμημα θα είναι χαμηλό, πιθανόν η εκποίηση των επιμέρους περιουσιακών της στοιχείων (εξοπλισμός, εγκαταστάσεις, εμπόρευμα κ.ο.κ) να συγκεντρώσει μεγαλύτερο τίμημα, και συνεπώς να είναι συμφερότερη για τους πιστωτές κατά τα ανωτέρω σε σχέση με την εκποίησή της ως σύνολο.

Ομοίως δύναται να ισχύει αναφορικά με την εκποίηση όχι ξεχωριστά των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης, αλλά επιμέρους λειτουργικών συνόλων αυτής, όπως ξεχωριστών κλάδων λειτουργίας της που συγκροτούν οργανωτικά, λειτουργικά και οικονομικά μια αυτοτελή εκμετάλλευση και είναι δυνατή η λειτουργία επιχείρησης σε συγκεκριμένη παραγωγική δραστηριότητα ¹¹⁶. Ενδεικτικά, μια ζημιογόνος επιχείρηση ενδέχεται να διαθέτει παρ' όλα αυτά καλό παραγωγικό κομμάτι, και η κατάστασή της να οφείλεται σε προβλήματα προώθησης, διαφήμισης κ.ο.κ. Σε αυτή την περίπτωση, η εκποίηση αμιγούς του παραγωγικού της κλάδου, χωριστά από την υπόλοιπη επιχείρηση, θα είναι συμφερότερη για τους πιστωτές (λόγω επίτευξης υψηλότερου τιμήματος) σε σχέση με την εκποίηση της επιχείρησης ως σύνολο.

Ανάλογα με τους ανωτέρω παράγοντες, το Δικαστήριο κρίνει με την απόφαση κήρυξης της πτώχευσης με ποιον από τους ανωτέρω τρόπους θα επιδιωχθεί η εκποίηση/ρευστοποίηση της

---

¹¹⁶ Περράκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 473, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση, Λαζαρίδης Γ, Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 92, Εκδόσεις Σάκκουλα

πτώχευτικής περιουσίας, με σκοπό την επίτευξη του μεγαλύτερου δυνατού τιμήματος στο συντομότερο δυνατό χρόνο.

Α2. Εκποίηση της επιχείρησης ως σύνολο

Όπως προεκτέθηκε, αν βάσει της βιωσιμότητας και της προοπτικής κερδοφορίας της επιχείρησης κρίνεται από το Δικαστήριο ότι η εκποίηση αυτής ως συνόλου θα επιτύχει μεγαλύτερο ανάλλαγμα, προκρίνεται με την απόφαση κήρυξης της πτώχευσης η εκποίηση αυτής ως σύνολο, και ακολουθείται η διαδικασία που θα εκτεθεί κατωτέρω.

Η έννοια της επιχείρησης δεν ορίζεται από άποψη αμιγώς νομική, και ως επιχείρηση νοείται ένα σύνολο ποικίλων ανομοιογενών στοιχείων, πραγμάτων, δικαιωμάτων, άυλων αγαθών (εμπορική επωνυμία, σήμα, διακριτικά γνωρίσματα), πραγματικών καταστάσεων και σχέσεων προς την αγορά στην οποία δραστηριοποιείται (πελατεία, φήμη, θέση καταστήματος, αναπτυξιακές προοπτικές και ελπίδες), το οποίο (σύνολο) τελεί υπό οικονομική οργάνωση και ενότητα που ανήκει σε ορισμένο φορέα, και συνιστά αναμφίβολα μία οικονομική ενότητα, που οργανώνεται στη βάση μιας συγκεκριμένης επιχειρηματικής ιδέας και δραστηριότητας, οι οποίες αποτελούν προϊόν της διανοίας του (φυσικού ή νομικού) επιχειρηματία ένα ενιαίο οικονομικό σύνολο, αποτελούμενο από δικαιώματα, περιουσιακά στοιχεία, έννομες σχέσεις κ.ο.κ, που αποτελεί μια ενότητα διαρκώς δραστηριοποιούμενη στις οικονομικές συναλλαγές ¹¹⁷. Όταν συνεπώς ο νόμος μιλά για εκποίηση της επιχείρησης ως συνόλου, αναφέρεται συνολικά σε αυτό το ενιαίο οικονομικό σύνολο.

Πρέπει ωστόσο σε αυτό το σημείο να διευκρινιστεί το εξής. Κατά το συγκεκριμένο στάδιο της πτώχευσης, ο βασικός, αν όχι ο μοναδικός, παράγοντας που ενδιαφέρει το Δικαστήριο και οδηγεί στην εκποίηση της επιχείρησης ως σύνολο, είναι το μεγαλύτερο τίμημα εκποίησης που είναι πιθανό να επιτευχθεί. Αντιθέτως, στην παρούσα φάση το βασικό μέλημα του Δικαστηρίου δεν είναι η προοπτική ικανοποίησης των πιστωτών μέσω της συνέχισης λειτουργίας της επιχείρησης. Η προοπτική αυτή αφορά άλλη διαδικασία του Κώδικα Αφερεγγυότητας, και συγκεκριμένα την προπτώχευτική διαδικασία εξυγίανσης των άρθρων 31 επ. Κατά τη διαδικασία της πτώχευσης, φυσικά ενδέχεται να υπάρχουν πιστωτές που έχουν συμφέρον στη διατήρηση της λειτουργίας της επιχείρησης, επειδή για παράδειγμα έχουν μια διαρκή σχέση μαζί της ή επειδή έχουν μελλοντικές απαιτήσεις. Αυτό που ενδιαφέρει ωστόσο, από τη στιγμή που έχουμε περάσει σε διαδικασία

---

¹¹⁷ ΟΛΑΠ 7/2009, ΤΟΝ ΝΟΜΟΣ

πτώχευσης, είναι η επίτευξη του μεγαλύτερου δυνατού τιμήματος, για να ικανοποιηθούν δια αυτού κατά το δυνατό οι πτωχευτικές απαιτήσεις που θα αναγγελθούν.

Ως εκ τούτου, η διαδικασία εκποίησης της επιχείρησης που ακολουθεί έχει επιλεγεί και δομηθεί από το νομοθέτη με τρόπο που να διασφαλίζει ακριβώς αυτό, ήτοι την επίτευξη του μεγαλύτερου δυνατού τιμήματος για την επιχείρηση ως σύνολο.

Δ2.ι. Δικαστική απόφαση

Καταρχήν, όπως ήδη εκτέθηκε, αναγκαία διαδικαστική προϋπόθεση για να επιχειρηθεί η εκποίηση της επιχείρησης ως σύνολο είναι να διαταχθεί αυτό με την απόφαση κήρυξης της πτώχευσης. Προκειμένου δε να προτιμηθεί από το πτωχευτικό δικαστήριο η συγκεκριμένη επιλογή, πρέπει να συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις.

Πρώτον, η αίτηση πτώχευσης πρέπει να αφορά οφειλέτη με εμπορική ιδιότητα. Αν ο οφειλέτης δεν έχει εμπορική ιδιότητα δε νοείται και η ύπαρξη επιχείρησης, συνεπώς δε μπορεί να τεθεί και ζήτημα εκποίησης αυτής ως συνόλου, παρά μόνο των περιουσιακών του στοιχείων κατ' ιδίαν.

Δεύτερον, εκποίηση επιχείρησης ως σύνολο δε νοείται για πτωχεύσεις μικρού αντικειμένου, καθότι στο άρθρο 186 ΚΑφ ορίζεται ότι «*Η εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη γίνεται σύμφωνα με τα άρθρα για την εκποίηση των κατ' ιδίαν στοιχείων του κεφαλαίου Γ' του παρόντος*». Παραπέμποντας αποκλειστικά στην εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων κατ' ιδίαν, ο νομοθέτης δεν αφήνει περιθώριο για εφαρμογή των διατάξεων για εκποίηση της επιχείρησης ως σύνολο, ακόμα και αν αυτή υφίσταται, δηλαδή αν πρόκειται για οφειλέτη με εμπορική ιδιότητα ¹¹⁸.

Βάσει της παρ. 2 του άρθρου 78 ΚΑφ «*2. Μικρού αντικειμένου πτωχεύσεις ορίζονται αυτές στις οποίες ο οφειλέτης ικανοποιεί τα κριτήρια προσδιορισμού της πολύ μικρής οντότητας του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 (Α' 251). Στην περίπτωση των νομικών προσώπων, εάν το καθαρό ύψος του κύκλου εργασιών υπερβαίνει τα δύο εκατομμύρια (2.000.000) ευρώ δεν θεωρούνται πολύ μικρή οντότητα. Στην περίπτωση των φυσικών προσώπων, το κριτήριο που αφορά το ενεργητικό εφαρμόζεται στην περιουσία του προσώπου. Ως προς την ακίνητη περιουσία του προσώπου, η αξία αυτής προκύπτει κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 11...*», ενώ βάσει του άρθρου 2 Ν. 4308/2014, στον οποίο παραπέμπει η διάταξη, «*2. Πολύ μικρές οντότητες. Πολύ μικρές οντότητες είναι οι*

---

¹¹⁸ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 84-86, Εκδόσεις Σάκκουλα

οντότητες οι οποίες κατά την ημερομηνία του ισολογισμού τους δεν υπερβαίνουν τα όρια δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια: α) Σύνολο ενεργητικού (περιουσιακών στοιχείων): 350.000 ευρώ. β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: 700.000 ευρώ. γ) Μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 10 άτομα.». Γίνεται αντιληπτό ότι τα συγκεκριμένα ποσοτικά κριτήρια είναι αρκετά υψηλά, λαμβάνοντας υπόψη τη δομή και το χαρακτήρα της ελληνικής οικονομίας, στην οποία κυρίαρχες είναι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, και η εφαρμογή της συγκεκριμένης απλοποιημένης διαδικασίας σε αυτές αποκλείει την εκποίηση τους ως σύνολο ¹¹⁹.

Τρίτον, αναγκαία διαδικαστική προϋπόθεση για να αποφασίσει το πτωχευτικό δικαστήριο κατά την κήρυξη της πτώχευσης την εκποίηση της επιχείρησης ως σύνολο είναι η υποβολή σχετικού αιτήματος από τους πιστωτές ¹²⁰. Συγκεκριμένα, βάσει του άρθρου 79 ΚΑφ «Όταν η αίτηση υποβάλλεται από πιστωτή ή πιστωτές του οφειλέτη, οι οποίοι εκπροσωπούν το τριάντα τοις εκατό (30%) τουλάχιστον του συνόλου των απαιτήσεων σε βάρος του οφειλέτη, στους οποίους περιλαμβάνονται ενέγγυοι πιστωτές που εκπροσωπούν τουλάχιστον το είκοσι τοις εκατό (20%) τουλάχιστον των ενέγγυων, και εφόσον πρόκειται για επιχείρηση και δεν είναι πτώχευση μικρού αντικειμένου, μπορεί να περιέχει αίτημα για εκποίηση του συνόλου του ενεργητικού της επιχείρησης ή των επιμέρους λειτουργικών συνόλων αυτής με τη διαδικασία των άρθρων 157 επ.. Όταν υποβάλλεται αίτηση πτώχευσης χωρίς την υποβολή του αιτήματος του προηγούμενου εδαφίου, είναι δυνατόν να υποβάλει πρόσθετη παρέμβαση πιστωτής ή πιστωτές του οφειλέτη με αίτημα για εκποίηση του συνόλου του ενεργητικού της επιχείρησης ή των επιμέρους λειτουργικών συνόλων αυτής, εφόσον εκπροσωπείται το τριάντα τοις εκατό (30%) τουλάχιστον του συνόλου των απαιτήσεων σε βάρος του οφειλέτη, εξαιρουμένων των απαιτήσεων συνδεδεμένων μερών προς τον οφειλέτη κατά την έννοια του Παραρτήματος Α' του ν. 4308/2014 (Α' 251), στους οποίους περιλαμβάνονται ενέγγυοι πιστωτές που εκπροσωπούν το είκοσι τοις εκατό (20%) τουλάχιστον των ενέγγυων...».

Όπως προεκτέθηκε, η κρίση του Δικαστηρίου δεν περιορίζεται στον τυπικό έλεγχο των ανωτέρω προϋποθέσεων. Αντιθέτως, το Δικαστήριο οφείλει να διατάξει την εκποίηση της επιχείρησης ως σύνολο, μόνο αν κρίνει ότι με τον τρόπο αυτό θα επιτευχθεί μεγαλύτερο τίμημα σε σχέση με την εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη κατ' ιδίαν, συνεπώς θα εξυπηρετηθεί καλύτερα η ικανοποίηση των πιστωτών ¹²¹.

---

¹¹⁹ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 87, Εκδόσεις Σάκκουλα

¹²⁰ Ψυχομάνης Σπ., Πτωχευτικό δίκαιο (με βάση το νόμο 4738/2020), σελ. 528, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θ' Έκδοση

¹²¹ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 91, Εκδόσεις Σάκκουλα, Ψυχομάνης Σπ., Πτωχευτικό δίκαιο (με βάση το νόμο 4738/2020), σελ. 528, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θ' Έκδοση

Δ2.ii. Απογραφή

Κατά την παρ. 2 του άρθρου 158 ΚΑφ, «2. Ο σύνδικος, με την εγκατάστασή του στη διοίκηση της επιχείρησης, συντάσσει αμελλητί απογραφή των στοιχείων της επιχείρησης σύμφωνα με το άρθρο 141, και εν συνεχεία κατάρτιζει με βάση την απογραφή υπόμνημα προσφοράς, στο οποίο, πλην των απογραφέντων στοιχείων της επιχείρησης, περιλαμβάνει και κάθε πληροφορία χρήσιμη για την εικόνα του ενεργητικού της.». Η διαδικασία αυτή ακολουθείται για την καταγραφή του συνόλου που αποτελεί η επιχείρηση, ώστε να καταστεί εφικτή η απεικόνιση αυτής και η προσφορά της προς τους ενδιαφερομένους.

Δ2.iii. Πλειστηριασμός

Στις παραγράφους 4-6 του άρθρου 158 ΚΑφ, «4. Ο σύνδικος διενεργεί δημόσιο πλειοδοτικό διαγωνισμό για την εκποίηση του συνόλου του ενεργητικού της επιχείρησης ή επιμέρους λειτουργικών συνόλων της επιχείρησης το συντομότερο δυνατόν από την εγκατάστασή του. ... Για την επιλογή, ως προς την εκποίηση του ενεργητικού, ενός ή περισσότερων κλάδων ή και επιμέρους περιουσιακών στοιχείων, ο σύνδικος λαμβάνει την έγκριση της συνέλευσης των πιστωτών και ευθύνεται μόνο για δόλο ή βαριά αμέλεια. 5. Για την εκποίηση του ενεργητικού ως σύνολο ή ως μέρη, ο σύνδικος απευθύνεται σε συμβολαιογράφο και ακολουθείται η ισχύουσα διαδικασία για την εκποίηση περιουσιακών στοιχείων μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-auction, με την εξαίρεση ότι δεν τίθεται τιμή πρώτης προσφοράς. Ο σύνδικος μπορεί να δημοσιοποιήσει και με άλλον πρόσφορο τρόπο την διενέργεια των διαγωνισμών, για να εξασφαλίσει τη δέουσα δημοσιότητα. 6. Στην πρόσκληση ορίζεται η ημερομηνία του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, η οποία απέχει είκοσι (20) κατ' ελάχιστον έως σαράντα (40) κατά το μέγιστο εργάσιμες ημέρες από τη δημοσιοποίηση της πρόσκλησης. Στον συμβολαιογράφο κατατίθενται και οι λοιποί όροι του σχετικού πλειοδοτικού διαγωνισμού, μεταξύ των οποίων περιέχεται η δέσμευση ότι με την υπογραφή της σύμβασης μεταβίβασης καταβάλλεται τοις μετρητοίς το σύνολο του τιμήματος, συμπεριλαμβανομένου και του κειμένου της σύμβασης μεταβίβασης για τη σκοπούμενη δικαιοπραξία.».

Βάσει των ανωτέρω, επιλέγεται από το νομοθέτη για την εκποίηση της επιχείρησης ως συνόλου το μέσο του πλειστηριασμού, δηλαδή του δημόσιου πλειοδοτικού διαγωνισμού. Η επιλογή αυτή ανταποκρίνεται στην κατεύθυνση που περιγράφηκε ανωτέρω, καθώς αυτό που εξασφαλίζει ο πλειστηριασμός με τη διαδικασία που τηρείται είναι η επίτευξη του μεγαλύτερου δυνατού τιμήματος, σε αντίθεση με άλλες αντίστοιχες διαδικασίες, που στοχεύουν στην ανεύρεση κατάλληλου νέου ιδιοκτήτη της επιχείρησης, στη μικρότερη δυνατή επίδραση στη λειτουργία της επιχείρησης κοκ.

Αντικείμενο του πλειστηριασμού αποτελεί αποκλειστικά το ενεργητικό της επιχείρησης, και όχι το παθητικό της, καθώς οι οικονομικές υποχρεώσεις του οφειλέτη έναντι των πιστωτών ικανοποιούνται δια της πτωχευτικής διαδικασίας ¹²².

Ο πλειστηριασμός διεξάγεται με διαδικασία αντίστοιχη αυτής που ορίζεται για τον πλειστηριασμό βάσει του ΚΠολΔ. Υπάλληλος του πλειστηριασμού διορίζεται συμβολαιογράφος, και η όλη διαδικασία διεξάγεται ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας e-auction ¹²³. Παρέχεται η δυνατότητα στο σύνδικο να δημοσιοποιήσει περαιτέρω τον διαγωνισμό, με άλλα μέσα πλην του e-auction, δεδομένης της ιδιαιτερότητας του αντικειμένου του ¹²⁴.

Σε αντίθεση με τον πλειστηριασμό κινητών και ακινήτων βάσει του ΚΠολΔ, στον πλειστηριασμό της επιχείρησης ως σύνολο δεν τίθεται τιμή πρώτης προσφοράς, μια επιλογή του νομοθέτη που υπαγορεύεται περισσότερο από λόγους πρακτικής ανάγκης. Σε αντίθεση με τα υλικά περιουσιακά στοιχεία (κινητά, ακίνητα, πλοία, αεροσκάφη κοκ), για τα οποία υφίστανται κάποια σταθερά μεγέθη-στοιχεία για τον καθορισμό μιας αρχικής τιμής εκ των προτέρων, σε μια επιχείρηση, η αποτίμηση της οποίας είναι καθαρά προϊόν επιχειρηματικής κρίσης και συνθηκών της αγοράς, κάτι τέτοιο δε θα ήταν ασφαλές. Πάντως στο παρελθόν, κατά την κρίση διαδικασιών που προέβλεπαν άλλα νομοθετήματα, η επιλογή αυτή είχε επικριθεί από τη θεωρία ¹²⁵.

Ο πλειστηριασμός προγραμματίζεται σε χρόνο είκοσι (20) έως σαράντα (40) εργασίμων ημερών από την ημερομηνία της πρόσκλησης, που δημοσιεύεται από το σύνδικο ¹²⁶. Ο σύνδικος καταθέτει στον υπάλληλο του πλειστηριασμού και τους λοιπούς όρους αυτού, μεταξύ των οποίων περιέχεται η δέσμευση ότι με την υπογραφή της σύμβασης μεταβίβασης καταβάλλεται τοις μετρητοίς το σύνολο του τιμήματος, συμπεριλαμβανομένου και του κειμένου της σύμβασης μεταβίβασης για τη σκοπούμενη δικαιοπραξία ¹²⁷.

Κατά τα λοιπά, ο πλειστηριασμός διεξάγεται ηλεκτρονικά, με τήρηση της διαδικασίας του συστήματος e-auction, χωρίς κάποια περαιτέρω διευκρίνιση από την πλευρά του νομοθέτη αν

---

¹²² Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 109, Εκδόσεις Σάκκουλα

¹²³ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 106, Εκδόσεις Σάκκουλα

¹²⁴ Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 465 επ., Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση, Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 107, Εκδόσεις Σάκκουλα

¹²⁵ Μάζης Π., Εκκαθάριση και διανομή της πτωχευτικής περιουσίας, σελ. 30, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' Έκδοση

¹²⁶ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 109, Εκδόσεις Σάκκουλα

¹²⁷ Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 468, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

κάποια από τις σχετικές με το ανωτέρω σύστημα διατάξεις του ΚΠολΔ και λοιπών σχετικών νομοθετημάτων εφαρμόζεται ή όχι και στον πλειστηριασμό της πτώχευσης ¹²⁸.

Δ2.iv. Έκθεση συνδίκου

Κατά τις παρ. 8-9 του άρθρου 158 ΚΑφ «8. Εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από τη λήξη της διαδικασίας, σύμφωνα με τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, ο σύνδικος συντάσσει έκθεση, η οποία αναφέρει τον πλειοδότη. Η έκθεση αυτή δημοσιοποιείται. 9. Εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από τη δημοσίευση της έκθεσης του άρθρου 8, ο πλειοδότης υποχρεούται να καταθέσει, ...εγγυοδοσία ίση προς το τίμημα που προσέφερε. Σε αντίθετη περίπτωση, ο σύνδικος καταρτίζει νέα έκθεση στην οποία αναφέρεται ως πλειοδότης όποιος προσέφερε την πλησιέστερη κατά αξία προσφορά προς αυτήν του αρχικού πλειοδότη, εφόσον υφίσταται, και ακολουθείται ως προς τον νέο πλειοδότη η προβλεπόμενη στο παρόν Κεφάλαιο διαδικασία.».

Επί της ουσίας, οι συγκεκριμένες διατάξεις καθιστούν το σύνδικο αρμόδιο και υπεύθυνο για την ενημέρωση των πιστωτών (με δημόσιο τρόπο) για το αποτέλεσμα του πλειστηριασμού, θετικό ή αρνητικό. Σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος, ήτοι αν υπάρξει πλειοδότης, αυτός υποχρεούται σε κατάθεση εγγυοδοσίας ίσης με το ύψος της προσφοράς του. Αν δεν τηρήσει τη συγκεκριμένη υποχρέωση, εκπίπτει και καλείται στη θέση του ο επόμενος πλειοδότης ¹²⁹.

Δ2.v. Έγκριση της συναλλαγής και μεταβίβαση

Κατά την παρ. 1 του άρθρου 159 ΚΑφ «1. Μέσα σε έναν (1) μήνα από τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό συνέρχεται αμελλητί, έπειτα από πρόσκληση του συνδίκου, η συνέλευση των πιστωτών, η οποία εγκρίνει ή απορρίπτει τη συναλλαγή. Η συνέλευση των πιστωτών μπορεί να εγκρίνει τη συναλλαγή, υπό τον όρο βελτίωσης της προσφοράς ως προς το ύψος του προσφερόμενου τιμήματος, οπότε ο πλειοδότης υποχρεούται να υποβάλλει τη νέα βελτιωμένη προσφορά εντός δέκα (10) ημερών από την πρόσκληση του συνδίκου. Σε περίπτωση εγκριτικής απόφασης ή υποβολής βελτιωμένης προσφοράς με το τίμημα που αποφασίστηκε από τη συνέλευση των πιστωτών, ο σύνδικος μεταβιβάζει το εκπλειστηριαζόμενο λειτουργικό σύνολο στον πλειοδότη, σύμφωνα με τους όρους της εγκριτικής απόφασης της συνέλευσης των πιστωτών...».

---

¹²⁸ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 107-108, Εκδόσεις Σάκκουλα

¹²⁹ Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 465 επ., Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

Περαιτέρω, στο άρθρο 160 ΚΑφ ορίζεται ότι «1. Μετά τη λήψη της απόφασης της συνέλευσης των πιστωτών...ο σύνδικος απευθύνει εγγράφως προς τον αγοραστή ή τους αγοραστές σχετική πρόσκληση για υπογραφή της σύμβασης μεταβίβασης που περιλήφθηκε στην πρόσκληση και καταβολή του τιμήματος εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών. Η παραπάνω σύμβαση επέχει θέση τελεσίδικης κατακύρωσης των άρθρων 1003 επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. 2. Η πώληση γίνεται αντί συνολικού τιμήματος.... 3. Εφόσον το τίμημα καταβληθεί εμπροθέσμως, ο σύνδικος συντάσσει αμελλητί πράξη εξόφλησης. Η πράξη αυτή προσαρτάται στη σύμβαση μεταβίβασης, επέχει θέση περιλήψης έκθεσης κατακύρωσης του άρθρου 1005 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, εφαρμοζομένων ως προς αυτήν αναλόγως όσων ισχύουν επί της τελευταίας και έχει, στην περίπτωση μεταβίβασης ακινήτων, ως άμεση έννομη συνέπεια, μετά τη μεταγραφή της και το σχετικό αίτημα προς τον υποθηκοφύλακα ή το κτηματολογικό γραφείο κατά τα οριζόμενα για την πράξη μεταγραφής ακινήτων, την εξάλειψη και διαγραφή των υπέρ τρίτων βαρών. Αντιστοίχως, η πράξη εξόφλησης έχει ως άμεση έννομη συνέπεια, μετά την υποβολή σχετικού αιτήματος στον υπεύθυνο για την τήρηση του δημοσίου βιβλίου ενεχύρων κινητών, την εξάλειψη και διαγραφή των υπέρ τρίτων βαρών επί του μεταβιβαζομένου κινητού.».

Καταρχήν, και σε αντίθεση με τα οριζόμενα στον προισχύοντα ΠτΚ, η τελική απόφαση για την έγκριση ή μη της συναλλαγής υπό τους όρους της προσφοράς που έχει επικρατήσει στον πλειστηριασμό γίνεται από τους πιο άμεσα ενδιαφερόμενους, δηλαδή από τη συνέλευση των πιστωτών ¹³⁰. Η θετική επίδραση της ρύθμισης αυτής έγκειται αφενός στο ότι οι πιστωτές είναι αυτοί στους οποίους θα καταλήξει το πλειστηρίασμα, άρα είναι και οι αρμόδιοι να αποφασίσουν αν είναι αυτό επαρκές και να αναλάβουν τη σχετική ευθύνη, αφετέρου στο ότι οι πιστωτές, που έχουν καλύτερη γνώση και εικόνα της αγοράς στην οποία δραστηριοποιείται η επιχείρηση σε σχέση με τα δικαστικά όργανα ή το σύνδικο, μπορούν να κρίνουν καλύτερα αν η προσφορά που επικράτησε είναι όντως καλή ¹³¹. Αλλωστε, για το λόγο αυτό προβλέπεται και η δυνατότητα της συνέλευσης όχι απλά να απορρίψει τη συναλλαγή, αλλά και να ζητήσει βελτιωμένη προσφορά ως προς το ύψος του τιμήματος, αν κρίνει αυτό ως ανεπαρκές ¹³².

Αν υπάρξει συμφωνία της συνέλευσης των πιστωτών, είτε εξαρχής είτε κατόπιν βελτιωμένης προσφοράς του πλειοδότη, ακολουθεί πρόσκληση προς αυτόν για υπογραφή της σύμβασης με συνολικό τίμημα, με τήρηση συμβολαιογραφικού τύπου, και μεταγραφή της

¹³⁰ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 112, Εκδόσεις Σάκκουλα

¹³¹ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 106-107, Εκδόσεις Σάκκουλα

¹³² Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 470, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

σύμβασης προς το αρμόδιο Υποθηκοφυλακείο, Κτηματολογικό Γραφείο ή Ενεχυροφυλακείο, ώστε να επέλθει η μεταβίβαση της κυριότητας και εξάλειψη των βαρών ¹³³.

Δ2.νι. Απόρριψη της συναλλαγής ή έλλειψη προσφορών

Στο άρθρο 159 ΚΑφ προβλέπεται ότι «1... Σε περίπτωση μη λήψης εγκρίσεως της συναλλαγής, επέρχονται οι συνέπειες των επομένων παραγράφων, κατά περίπτωση. 2. Σε περίπτωση που ο διαγωνισμός αφορά το σύνολο του ενεργητικού της επιχείρησης και δεν κατατέθηκε καμία προσφορά ή δεν κατατέθηκε καμία προσφορά για τα λειτουργικά σύνολα και τα κατ' ιδίαν περιουσιακά της στοιχεία ή οι κατατεθείσες προσφορές δεν έγιναν δεκτές στο σύνολό τους, η διαδικασία εκποίησης του παρόντος λήγει και ο σύνδικος προχωρά σε εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη σύμφωνα με τη διαδικασία του Κεφαλαίου Γ' του παρόντος Μέρους, εκτός αν η συνέλευση των πιστωτών αποφασίσει τη διενέργεια νέου διαγωνισμού εντός της προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 161. 3. Σε περίπτωση που δεν κατατέθηκε ή δεν έγινε δεκτή προσφορά για ορισμένα μόνο από τα λειτουργικά σύνολα ή τα κατ' ιδίαν περιουσιακά της στοιχεία, ο σύνδικος δεν διενεργεί νέο διαγωνισμό ως προς αυτά και περιορίζεται στη διάθεση αυτών για τα οποία ελήφθησαν και έγιναν δεκτές προσφορές, εφαρμόζοντας αναλογικά την διαδικασία του άρθρου 160, εκτός αν η συνέλευση των πιστωτών αποφασίσει τη διενέργεια νέου διαγωνισμού εντός της προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 161. Τα περιουσιακά στοιχεία, για τα οποία δεν κατατέθηκε ή δεν έγινε δεκτή προσφορά, εκποιούνται με τη διαδικασία του Κεφαλαίου Γ' του παρόντος Μέρους.».

Σε περίπτωση συνεπώς που είτε δεν υπάρξει καμία προσφορά στον πλειστηριασμό, είτε η συνέλευση των πιστωτών δεν εγκρίνει την προσφορά που πλειοδότησε, είτε ο πλειοδότης δεν ανταποκριθεί στην πρόσκληση της συνέλευσης για αύξηση του τιμήματος, προβλέπεται η δυνατότητα είτε να αποφασίσει η συνέλευση την διενέργεια νέου διαγωνισμού εντός προθεσμίας που ορίζεται, είτε να παύσει η διαδικασία εκποίησης της επιχείρησης ως σύνολο και να επιδιωχθεί η κατ' ιδίαν εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων ¹³⁴.

---

¹³³ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 113-114, Εκδόσεις Σάκκουλα

¹³⁴ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 114-115, Εκδόσεις Σάκκουλα

Δ2.vii. Περάτωση

Κατά το άρθρο 161 ΚΑφ «1. Σε περίπτωση που παρέλθουν δεκαοκτώ (18) μήνες από την κήρυξη της πτώχευσης και δεν εκκρεμεί πλειοδοτική διαδικασία για την εκποίηση του συνόλου του ενεργητικού της επιχείρησης ή επιμέρους λειτουργικών συνόλων της επιχείρησης ή περιουσιακών στοιχείων, η διαδικασία εκποίησης του παρόντος κεφαλαίου θεωρείται ότι έχει λήξει και ο σύνδικος προχωρά σε εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη, σύμφωνα με το Κεφάλαιο Γ' του παρόντος Μέρους. 2. Οι συνέπειες της παρ. 1 δεν επέρχονται, αν η συνέλευση των πιστωτών, έπειτα από απόφαση της πλειοψηφίας επί του συνόλου των εκπροσωπούμενων στη συνέλευση απαιτήσεων, αποφασίσει την παράταση της εκποίησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, και τη διενέργεια νέων διαγωνισμών για χρονικό διάστημα καθοριζόμενο στην απόφαση της συνέλευσης, το οποίο δύναται να παραταθεί εκ νέου με απόφαση της συνέλευσης.».

Ορίζεται συνεπώς ως μέγιστο χρονικό διάστημα για την διενέργεια πλειστηριασμού για την εκποίηση της επιχείρησης οι δεκαοκτώ (18) μήνες από την κήρυξη της πτώχευσης, δηλαδή από την έκδοση της σχετικής απόφασης του πτωχευτικού δικαστηρίου. Μετά την πάροδο του διαστήματος αυτού η συνέλευση έχει τη δυνατότητα να αποφασίσει την παράταση της διαδικασίας εκποίησης, σε περίπτωση δε που δε ληφθεί τέτοια απόφαση η διαδικασία μεταπίπτει αυτόματα στην εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης κατ' ιδίαν ¹³⁵.

Δ3. Εκποίηση της επιχείρησης κατά λειτουργικά σύνολα

Όπως προαναφέρθηκε, εκτός από την εκποίηση της επιχείρησης ως σύνολο, παρέχεται από τον ΚΑφ και η δυνατότητα εκποίησης ξεχωριστών λειτουργικών συνόλων, ήτοι ο αποχωρισμός αυτοτελών κλάδων οικονομικής δραστηριότητας της επιχείρησης και η εκποίηση αυτών. Δια της συγκεκριμένης μεθόδου κυρίως εξυπηρετούνται προβληματικές επιχειρήσεις, που έχουν όμως διατηρήσει ένα κομμάτι τους υγιές και εκτιμάται ότι το κομμάτι αυτό μόνο του μπορεί να αποτιμηθεί καλύτερα σε σχέση με την επιχείρηση στο σύνολό της.

Σε αυτή την περίπτωση, εφαρμόζονται αναλογικά όσα προεκτέθηκαν για την εκποίηση της επιχείρησης ως σύνολο. Προηγείται η υποβολή σχετικού αιτήματος από τους πιστωτές κατ' άρθρο 79 ΚΑφ, και αν κριθεί από το Δικαστήριο ότι πληρούνται οι τυπικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις, γίνεται δεκτό. Ακολουθεί απογραφή και υπόμνημα προσφοράς από το σύνδικο. Έπειτα προσδιορίζεται και διενεργείται πλειστηριασμός, και, αν αυτός δεν είναι άγονος, υποβάλλεται

---

¹³⁵ Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 473-474, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

έκθεση του συνδίκου στη συνέλευση των πιστωτών (158 ΚΑφ), που αποφαινεται για την έγκριση ή όχι της συναλλαγής (159 ΚΑφ). Σε θετική περίπτωση, ακολουθεί η υπογραφή και σύναψη σύμβασης πώλησης με συνολικό τίμημα, και η μεταβίβαση του κλάδου στον αποκτώντα (160 ΚΑφ).

Δ4. Εκποίηση κατ' ιδίαν περιουσιακών στοιχείων

Η εκποίηση των κατ' ιδίαν αντικειμένων της πτωχευτικής περιουσίας διενεργείται είτε αν εξαρχής δεν επιλεγεί από το πτωχευτικό δικαστήριο η εκποίηση της επιχείρησης ως σύνολο, είτε αν τέτοια εκποίηση δεν ευοδωθεί τελικά στο προβλεπόμενο από το νόμο χρονικό διάστημα ¹³⁶. Επίσης, είναι δυνατό στα πλαίσια της ίδιας πτωχευτικής διαδικασίας να διενεργηθεί τόσο εκποίηση της επιχείρησης ως σύνολο, όσο και κατ' ιδίαν περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη, σε τρεις περιπτώσεις. Πρώτον, όταν υφίστανται περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη που δε δύνανται να ενταχθούν στην υπό εκποίηση επιχείρησή του, συνεπώς πρέπει να εκποιηθούν χωριστά ¹³⁷. Δεύτερον, όταν ευοδώθηκε μεν η εκποίηση της επιχείρησης ως σύνολο, όμως ορισμένα στοιχεία αυτής δε μεταβίβαστηκαν (πχ επειδή ο πλειοδότης τα εξείρεσε από την προσφορά του). Τρίτον, όταν δεν εκποιήθηκε ολόκληρη η επιχείρηση, παρά μόνο αυτοτελή λειτουργικά σύνολα αυτής, συνεπώς τα περιουσιακά της στοιχεία που δεν περιλαμβάνονταν στα σύνολα αυτά πρέπει να εκποιηθούν χωριστά ¹³⁸.

Δ4.ι. Πεδίο εφαρμογής

Κατά το άρθρο 162 ΚΑφ «1. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται στην εκποίηση ακινήτων, πλοίων και αεροσκαφών του οφειλέτη, ανεξαρτήτως αξίας, καθώς και στην εκποίηση κινητών ή ομάδων κινητών του οφειλέτη, η αξία καθενός από τα οποία είναι τουλάχιστον ίση με πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, σύμφωνα με τη μέση τιμή των εκτιμήσεων των πιστοποιημένων εκτιμητών της παρ. 4. Σε περίπτωση ακινήτων, στα οποία έχουν εγκατασταθεί βιομηχανικές, βιοτεχνικές, ξενοδοχειακές ή τουριστικές επιχειρήσεις ή άλλες παραγωγικές μονάδες που διαθέτουν εξοπλισμό και αποτελούν οικονομικό σύνολο, τα ακίνητα μπορούν να εκποιούνται

¹³⁶ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 128, Εκδόσεις Σάκκουλα

¹³⁷ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 104-105, Εκδόσεις Σάκκουλα

¹³⁸ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 128, Εκδόσεις Σάκκουλα

μαζί με τα παραρτήματά τους. Αν περισσότερα ακίνητα παρουσιάζουν λειτουργική ενότητα για την εξυπηρέτηση της επιχείρησης ή της παραγωγικής μονάδας που έχει εγκατασταθεί σε ένα από αυτά, μπορούν να εκποιούνται από κοινού. 2. α) Εφόσον υπάρχει βεβαρυσμένο πράγμα και δεν έχει εκκινήσει η διαδικασία εκτέλεσης μέσα σε εννέα (9) μήνες από την κήρυξη της πτώχευσης, ο σύνδικος ακολουθεί και ως προς αυτά τη διαδικασία του παρόντος Κεφαλαίου Γ' μετά την παρέλευση του χρονικού διαστήματος της παρούσας. β) Σε περίπτωση που η εκτέλεση επισπεύδεται από τους ενέγγυους πιστωτές και καθυστερεί σε βλάβη των πιστωτών, ο εισηγητής, μετά από αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον, μπορεί να δώσει άδεια στον σύνδικο να εκποιήσει το πράγμα κατά τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου Γ'...».

Δια των ανωτέρω διατάξεων, ο νομοθέτης εισάγει ουσιαστικά μια ενιαία ρύθμιση για τη ρευστοποίηση κάθε είδους περιουσιακού στοιχείου του οφειλέτη (κινητό, ακίνητο, πλοίο, αεροσκάφος κοκ). Ειδικά ωστόσο για τα αντικείμενα επί των οποίων υφίστανται δικαιώματα εμπράγματης ασφάλειας, εισάγεται ένας χρονικός περιορισμός για την έναρξη της εκποίησής τους, καθότι ο σύνδικος δε δύναται να την ξεκινήσει σε χρόνο προγενέστερο των εννέα μηνών από την κήρυξη της πτώχευσης. Επί της ουσίας ο περιορισμός αυτός υπάρχει προκειμένου να παρασχεθεί στους ενέγγυους πιστωτές η δυνατότητα να επιλέξουν τη στάση που θα τηρήσουν και να κινηθούν αναλόγως (πχ επιβάλλοντας κατάσχεση) ¹³⁹.

Δ4.ii. Προδικασία πλειστηριασμού

Όπως ορίζεται στις παρ. 3-5 του άρθρου 162 ΚΑφ «3. Για κάθε εκποιούμενο πράγμα ή κατηγορία πραγμάτων, ο σύνδικος δημοσιοποιεί διακήρυξη περί διενέργειας πλειστηριασμού. Η διακήρυξη περιέχει σύντομη περιγραφή του πράγματος, την τιμή πρώτης προσφοράς, την ημέρα του πλειστηριασμού, η οποία ορίζεται υποχρεωτικά τριάντα (30) ημέρες μετά την ημέρα της δημοσιοποίησης της διακήρυξης και όχι πάντως μετά την παρέλευση σαράντα πέντε (45) ημερών από την ημέρα αυτή, το όνομα του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία... 5. Δεν επιτρέπεται ανακοπή ή άλλο ένδικο βοήθημα ή μέσο κατά του προσδιορισμού της τιμής πρώτης προσφοράς.».

Καταρχήν παρατηρείται ότι, σε αντίθεση με την εκποίηση της επιχείρησης ως σύνολο, ο νομοθέτης επέλεξε να ρυθμίσει ειδικά και λεπτομερώς την διαδικασία εκποίησης των αντικειμένων

---

¹³⁹ *Περάκης Ε.*, Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 476-477, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση, *Λαζαρίδης Γ.*, Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 141, Εκδόσεις Σάκκουλα

κατά την πτώχευση, αντί να παραπέμψει απλά στην υφιστάμενη διαδικασία, του ΚΠολΔ, και έχει εισαγάγει ορισμένες αποκλίσεις από αυτήν.

Σε κάθε περίπτωση, η προδικασία του πλειστηριασμού εκκινεί με τη δημοσίευση διακήρυξης, που πρέπει να έχει το ως άνω ελάχιστο περιεχόμενο, δια της οποίας ορίζεται μεταξύ ο υπάλληλος του πλειστηριασμού, που πρέπει να είναι συμβολαιογράφος, ο χρόνος διενέργειας του πλειστηριασμού, που πρέπει να είναι εντός 30-45 ημερών από την διακήρυξη, και (σε αντίθεση με την εκποίηση της επιχείρησης ως σύνολο), η τιμή πρώτης προσφοράς ¹⁴⁰. Η ρύθμιση που απαγορεύει την άσκηση οποιουδήποτε ενδίκου βοηθήματος κατά του ορισμού τιμής πρώτης προσφοράς αποσκοπεί ξεκάθαρα στην αποφυγή καθυστερήσεων, καθότι όπως έχει εμπειρικά διαπιστωθεί από αντίστοιχες διαδικασίες, η δικαστική αμφισβήτηση της συγκεκριμένης τιμής είναι συχνότατη και συχνά παρελκυστική ¹⁴¹.

Δ4.iii. Πλειστηριασμός

Όπως και για την εκποίηση της επιχείρησης και των λειτουργικών συνόλων, έτσι και για τα επιμέρους περιουσιακά αντικείμενα του οφειλέτη έχει επιλεγεί από το νομοθέτη η διαδικασία του δημοσίου πλειοδοτικού διαγωνισμού για την εκποίησή τους, με σκοπό την επίτευξη του υψηλότερου δυνατού τιμήματος.

Η διαδικασία ορίζεται λεπτομερώς από το άρθρο 163 ΚΑφ. Ο πλειστηριασμός διεξάγεται με ηλεκτρονικά μέσα ενώπιον συμβολαιογράφου ¹⁴². Συμμετέχουν πιστοποιημένοι υποψήφιοι πλειοδότες, που έχουν νωρίτερα καταβάλει εγγύηση αντίστοιχου ύψους με την προβλεπόμενη στις διατάξεις του ΚΠολΔ ¹⁴³. Δε μπορούν να συμμετάσχουν ο ίδιος ο οφειλέτης, ο υπάλληλος του πλειστηριασμού και οι υπάλληλοί του, και κάθε πρόσωπο εις βάρος του οποίου επισπεύδεται αναπλειστηριασμός ¹⁴⁴. Μετά την έναρξη του διαγωνισμού οι προσφορές υποβάλλονται διαδοχικά, κάθε χρήστης λαμβάνει γνώση κάθε νέας προσφοράς και δύναται να υποβάλει μεγαλύτερη ¹⁴⁵. Σε κάθε περίπτωση, ο πλειστηριασμός ξεκινά με την τιμή πρώτης προσφοράς ¹⁴⁶. Ο πλειστηριασμός λήγει όταν την υποβολή μιας προσφοράς δεν ακολουθήσει άλλη μεγαλύτερη, με την κατακύρωση

---

¹⁴⁰ Περράκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 478-480, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

¹⁴¹ ΑιτΕκθ Ν. 4738/2020

¹⁴² 163 παρ. 1 ΚΑφ

¹⁴³ 163 παρ. 4-5 ΚΑφ

¹⁴⁴ 163 παρ. 11 ΚΑφ

¹⁴⁵ 163 παρ. 8-9 ΚΑφ

¹⁴⁶ 163 παρ. 11 ΚΑφ

στον πλειοδότη ¹⁴⁷. Το αποτέλεσμα ανακοινώνεται σε όλους τους συμμετέχοντες και συντάσσεται έκθεση του συμβολαιογράφου ¹⁴⁸.

Την κατακύρωση ακολουθεί η καταβολή του πλειστηριάσματος, σε χρόνο έως τρεις εργάσιμες ημέρες από τον πλειστηριασμό στον υπάλληλο του πλειστηριασμού, καθώς και του τέλους χρήσης του συστήματος πλειστηριασμού, και ακολουθεί αμέσως μετά κατάρτιση της σύμβασης μεταβίβασης ¹⁴⁹. Ακολουθεί η καταβολή του πλειστηριάσματος από τον υπάλληλο στον ειδικό τραπεζικό λογαριασμό του άρθρου 144 ΚΑΦ ¹⁵⁰.

Σε περίπτωση μη καταβολής του πλειστηριάσματος και του τέλους χρήσης από τον υπερθεματιστή, ακολουθεί όχλησή του από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού ¹⁵¹, και σε περίπτωση μη συμμόρφωσής του, ανατροπή της κατακύρωσης, κατάπτωση της εγγυοδοσίας και πρόσκληση στους επόμενους πλειοδότες να εμφανιστούν για κατακύρωση ¹⁵².

Δ4.ιv. Αναπλειστηριασμός

Αν δεν καταστεί δυνατή η κατακύρωση σε επόμενο πλειοδότη, ακολουθεί η διαδικασία του αναπλειστηριασμού, με επιμέλεια του υπαλλήλου του πλειστηριασμού ή του συνδίκου ή οποιουδήποτε εκ των αναγγελλθέντων στην πτώχευση πιστωτών. Το πράγμα κατακυρώνεται στον πλειοδότη με την μεγαλύτερη προσφορά του αναπλειστηριασμού ¹⁵³. Ο υπερθεματιστής που δεν κατέβαλε το πλειστηρίασμα ευθύνεται εντόκως για την καταβολή της διαφοράς ανάμεσα στην δική του προσφορά και στην προσφορά του τελικού πλειοδότη, εφόσον υπάρχει, αφαιρουμένου του ποσού της εγγυοδοσίας που κατέπεσε ¹⁵⁴.

Δ4.v. Επανάληψη πλειστηριασμού

Σε περίπτωση άγονου πλειστηριασμού, ήτοι αν δε συμμετάσχει κανένας πλειοδότης, ο πλειστηριασμός επαναλαμβάνεται εντός 20 εργάσιμων ημερών με τιμή πρώτης προσφοράς μειωμένη στα $\frac{3}{4}$ της αρχικής, και αν είναι και αυτός ο πλειστηριασμός άγονος, ακολουθεί νέος

---

¹⁴⁷ 163 παρ. 13 ΚΑΦ

¹⁴⁸ 163 παρ. 12 ΚΑΦ

¹⁴⁹ 163 παρ. 14 ΚΑΦ

¹⁵⁰ 163 παρ. 15 ΚΑΦ

¹⁵¹ 163 παρ. 16 ΚΑΦ

¹⁵² 163 παρ. 17 ΚΑΦ

¹⁵³ 163 παρ. 17 ΚΑΦ

¹⁵⁴ 163 παρ. 18 ΚΑΦ

πλειστηριασμός με τιμή ίση με το ½ της αρχικής τιμής πρώτης προσφοράς¹⁵⁵. Αν και ο τρίτος κατά σειρά πλειστηριασμός αποβεί άγονος, ο σύνδικος υποβάλλει στον εισηγητή για τη λήψη μέτρων που θα διευκολύνουν την εκποίηση του πράγματος (πχ με περαιτέρω μείωση της τιμής πρώτης προσφοράς ή επιτρέποντας την ελεύθερη μεταβίβαση), και ο εισηγητής αποφαίνεται με αιτιολογημένη διάταξη εντός τριάντα (30) ημερών¹⁵⁶. Αν εντός 120 ημερών από την διάταξη του εισηγητή, ανεξαρτήτως του περιεχομένου της, δεν επιτευχθεί η μεταβίβαση του πράγματος, ακολουθεί νέος πλειστηριασμός χωρίς τιμή πρώτης προσφοράς¹⁵⁷.

Δ5. Διανομή πλειστηριάσματος

Ανεξαρτήτως του τρόπου εκποίησης της πτωχευτικής περιουσίας που επελέγη από το πτωχευτικό δικαστήριο, το στάδιο της εκποίησης ακολουθεί η διανομή του προϊόντος αυτής στους πιστωτές, οι απαιτήσεις των οποίων έχουν αναγγελθεί και επαληθευτεί.

Δ5.ι. Αναγγελία

Κατά την παρ. 1 του άρθρου 153 ΚΑφ «1. Η αναγγελία απαίτησης πιστωτή γίνεται εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσιοποίηση της κήρυξης της πτώχευσης.....». Έχει προηγηθεί η παράδοση από τον οφειλέτη στο σύνδικο καταλόγου των πιστωτών του και του ύψους των απαιτήσεών τους, και ενημέρωση αυτών από το σύνδικο προκειμένου να αναγγείλουν την απαίτησή τους¹⁵⁸.

Δια της αναγγελίας των απαιτήσεών του, εφόσον αυτή γίνεται εμπρόθεσμα και με τις νόμιμες διατυπώσεις, ο πιστωτής εξασφαλίζει τη συμμετοχή του στην πτωχευτική διαδικασία, και κατ' επέκταση τη (συλλογική) ικανοποίησή του (μερική ή ολική) από το προϊόν αυτής, δεδομένης της απώλειας των ατομικών τους διώξεων κατά του οφειλέτη. Εξαιρούνται οι ενέγγυοι πιστωτές, οι οποίοι διατηρούν την εμπράγματη αγωγή κατά του οφειλέτη ακόμα και χωρίς να αναγγεληθούν στην πτώχευση¹⁵⁹. Η παράλειψη του πιστωτή να αναγγεληθεί έχει ως συνέπεια την αδυναμία του να συμμετάσχει στις διανομές του προϊόντος της εκποίησης της πτωχευτικής περιουσίας που θα ακολουθήσουν. Η αδυναμία αίρεται αν ο πιστωτής προβεί σε άσκηση ανακοπής της παρ. 4 του

---

¹⁵⁵ 164 παρ. 1-2 ΚΑφ

¹⁵⁶ 164 παρ. 3 ΚΑφ

¹⁵⁷ 164 παρ. 4 ΚΑφ

¹⁵⁸ 152 ΚΑφ

¹⁵⁹ 153 παρ. 2 ΚΑφ

άρθρου 153 ΚΑφ και γίνει αυτή δεκτή, οπότε οι απαιτήσεις θα επαληθευτούν όπως και των υπόλοιπων πιστωτών. Σε κάθε περίπτωση ο πιστωτής δε θα συμμετάσχει στις διανομές που έγιναν μέχρι την άσκηση της ανακοπής. Η πρόβλεψη της αναγγελίας και της σχετικής ανακοπής αποτελεί ουσιαστικά ένα κίνητρο για τον πιστωτή να κινηθεί ταχέως για τη συμμετοχή του στην πτωχευτική διαδικασία, προκειμένου να αποφύγει τη δικαστική δαπάνη της ανακοπής ¹⁶⁰.

Δ5.ii. Επαλήθευση

Κατά το άρθρο 155 ΚΑφ «1. Ο σύνδικος, μετά την παρέλευση της προθεσμίας αναγγελίας επαληθεύει τις απαιτήσεις που έχουν αναγγελθεί. Η επαλήθευση των απαιτήσεων πρέπει να γίνει εντός τριών (3) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας αναγγελίας. 2. Η επαλήθευση των απαιτήσεων διενεργείται από τον σύνδικο με αντιπαραβολή των εγγράφων του πιστωτή προς τα βιβλία και λοιπά έγγραφα του οφειλέτη. Ο εισηγητής μπορεί πάντοτε, με αίτηση κάθε ενδιαφερομένου ή και αυτεπαγγέλτως, να ζητήσει την προσκόμιση των βιβλίων του πιστωτή ή ακριβούς αποσπάσματος αυτών ως αποδεικτικού μέσου.». Ακολουθεί η σύνταξη του πίνακα πτωχευτικών πιστωμάτων του άρθρου 156.

Με την ολοκλήρωση της επαλήθευσης των απαιτήσεων που αναγγέλθηκαν από το σύνδικο, υπάρχει πλέον ένα διαπιστωμένο παθητικό της πτώχευσης, ήτοι ένα επαληθευμένο σύνολο των απαιτήσεων που αναμένουν να ικανοποιηθούν δια της πτωχευτικής διαδικασίας, με την επιφύλαξη τυχόν απαιτήσεων που δεν αναγγέλθηκαν και θα επαληθευτούν μελλοντικά ¹⁶¹.

Δ5.iii. Σύνταξη πίνακα διανομής

Οι πιστωτές των οποίων οι απαιτήσεις επαληθεύτηκαν, είτε κατόπιν αναγγελίας είτε κατόπιν ανακοπής, συμμετέχουν στις διανομές του προϊόντος της εκποίησης και συμπεριλαμβάνονται στο σχετικό πίνακα διανομής που συντάσσει ο σύνδικος ¹⁶². Συγκεκριμένα, ορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 167 ΚΑφ ότι «2. Ο σύνδικος συντάσσει πίνακα κατάταξης για κάθε προσωρινή διανομή, στον οποίο αναφέρει το ποσό ικανοποίησης κάθε απαίτησης από τη συγκεκριμένη προσωρινή διανομή, καθώς και τα προαφαιρούμενα ποσά και σχετική αιτιολογία. Ο

¹⁶⁰ Νικολαΐδου Θ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 68-69, Εκδόσεις Σάκκουλα

¹⁶¹ Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 449 επ., Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

¹⁶² Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 157, Εκδόσεις Σάκκουλα

πίνακας κατάταξης υποβάλλεται στον εισηγητή, ο οποίος τον κηρύσσει εκτελεστό και τον δημοσιεύει. Αν εκτός από τις απαιτήσεις των υποπερ. αα' έως αγ' της περ. α' της παρούσας υπάρχουν και άλλες απαιτήσεις με γενικό προνόμιο ή ειδικό προνόμιο ή ανέγγυες απαιτήσεις, η κατάταξη κατ' άρθρο 977 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας χωρεί μετά την ολοσχερή ικανοποίηση των ανωτέρω απαιτήσεων των υποπερ. αα' έως αγ' της περ. α'. Η κατάταξη των πιστωτών γίνεται κατά αναλογική εφαρμογή των άρθρων 975 ως 978 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας με τις ακόλουθες τροποποιήσεις: α) αα) Προστίθενται ως πρώτη τάξη των γενικών προνομίων του άρθρου 975 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας οι απαιτήσεις από χρηματοδοτήσεις οποιασδήποτε φύσεως προς την επιχείρηση του οφειλέτη, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνέχιση της δραστηριότητας και των πληρωμών της, η διάσωσή της και η διατήρηση ή επαύξηση της περιουσίας της, με βάση τη συμφωνία εξυγίανσης. αβ) Το ίδιο προνόμιο έχουν και απαιτήσεις προσώπων που, με βάση τη συμφωνία εξυγίανσης, συνεισέφεραν αγαθά ή υπηρεσίες προς τον σκοπό συνέχισης της δραστηριότητας της επιχείρησης και των πληρωμών, για την αξία των αγαθών ή των υπηρεσιών που συνεισέφεραν. αγ) Το ίδιο προνόμιο έχουν και απαιτήσεις από χρηματοδότηση κάθε φύσης και παροχή αγαθών και υπηρεσιών προς την επιχείρηση του οφειλέτη που χορηγούνται για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου και γεννώνται κατά το χρονικό διάστημα των διαπραγματεύσεων για την επίτευξη συμφωνίας εξυγίανσης, το οποίο μπορεί να απέχει έως έξι (6) μήνες από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης επικύρωσης. Το προνόμιο της περ. α) υφίσταται ανεξάρτητα από την επικύρωση ή μη της συμφωνίας εξυγίανσης, εφόσον οι σκοποί των χρηματοδοτήσεων ή των παροχών και η ύπαρξη του προνομίου προβλέπονται ρητά στη συμφωνία εξυγίανσης ή σε συμβάσεις που καταρτίζονται κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα. αδ) Τα προνόμια της περ. α' δεν αφορούν σε μετόχους ή εταίρους για τις εισφορές τους σε μετρητά ή σε είδος στο πλαίσιο αύξησης του κεφαλαίου του οφειλέτη. β) Επί πωλήσεως της επιχείρησης ως συνόλου, σύμφωνα με τα άρθρα 158-161, αν υπάρχουν ειδικοί προνομιούχοι πιστωτές επί κατ' ιδίαν αντικειμένων της περιουσίας του οφειλέτη, κατατάσσονται ειδικά επί του ποσού του μέρους του τιμήματος που αντιστοιχεί στο μεταβιβασθέν στοιχείο επί του οποίου υπάρχει το ειδικό προνόμιο, του οποίου η αξία υπολογίζεται για την κατάταξή τους.».

Παρατηρείται ότι ο νομοθέτης του ΚΑφ επέλεξε την νομοτεχνική μέθοδο της απευθείας παραπομπής στις διατάξεις του ΚΠολΔ, που ρυθμίζουν την κατάταξη των δανειστών στην αναγκαστική εκτέλεση, και την εισαγωγή συγκεκριμένων αποκλίσεων από αυτές, οι οποίες υφίστανται εξαιτίας της ιδιαιτερότητας της πτωχευτικής διαδικασίας¹⁶³. Διατηρείται ο διαχωρισμός σε απαιτήσεις με υπερ-προνόμιο, με γενικό προνόμιο επί του συνόλου της πτωχευτικής περιουσίας, με ειδικό προνόμιο επί συγκεκριμένου αντικειμένου της πτωχευτικής

¹⁶³ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 154-155, Εκδόσεις Σάκκουλα

περιουσίας, και λοιπές απαιτήσεις χωρίς προνόμιο (ανέγγυες απαιτήσεις και απαιτήσεις τελευταίας σειράς). Ειδικά ως προς τις απαιτήσεις με γενικό προνόμιο, εκτός από τις αναφερόμενες στο άρθρο 975 ΚΠολΔ, περιλαμβάνονται και ορισμένες απαιτήσεις που εγείρονται στα πλαίσια της συμφωνίας εξυγίανσης (από χρηματοδοτήσεις οποιασδήποτε φύσεως, συνεισφορά αγαθών ή υπηρεσιών προς την επιχείρηση κοκ)¹⁶⁴, ενώ έχει ληφθεί πρόνοια και για προνομακή κατάταξη των πιστωτών που έχουν ειδικό προνόμιο σε περιουσιακά στοιχεία, όταν αυτά έχουν εκποιηθεί μαζί με την επιχείρηση ως σύνολο¹⁶⁵. Αν συντρέχουν περισσότερες απαιτήσεις εξοπλισμένες με άλλου τύπου προνόμιο, εφαρμόζεται, ανάλογα με το χρόνο γέννησης αυτών, είτε το άρθρο 977 ΚΠολΔ είτε το άρθρο 977^A ΚΠολΔ¹⁶⁶.

Σε ό, τι αφορά την άμυνα των πιστωτών για ζητήματα σχετικά με την κατάταξή τους στον πίνακα, θα γίνει εκτενής και συνολική αναφορά σε επόμενο κεφάλαιο της παρούσας.

Δ5.iv. Καταβολή στους πιστωτές

Βάσει των ανωτέρω, το πέρας της εκποίησης της πτωχευτικής περιουσίας, είτε της επιχείρησης ως σύνολο, είτε κατά λειτουργικά σύνολα, είτε ξεχωριστά των περιουσιακών στοιχείων, ακολουθεί η καταβολή του πλειστηριάσματος, καθώς και κάθε ποσού που εισέπραξε ο σύνδικος κατά οποιονδήποτε τρόπο για λογαριασμό της πτωχεύσεως, στους πιστωτές. Προαφαιρούνται τα ποσά που απαιτούνται για την ικανοποίηση των δικαστικών εξόδων, των εξόδων διοίκησης της πτωχευτικής περιουσίας και των ομαδικών πιστωμάτων¹⁶⁷. Η καταβολή γίνεται στους πιστωτές με βάση τον πίνακα διανομής που συντάσσεται κατά τα ανωτέρω.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Δ'

1. *Λαζαρίδης Γ.*, Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, Εκδόσεις Σάκκουλα
2. *Ψυχομάνης Σπ.*, Πτωχευτικό δίκαιο (με βάση το νόμο 4738/2020), Εκδόσεις Σάκκουλα, Θ' Έκδοση

---

¹⁶⁴ *Περάκης Ε.*, Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 491-492, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

¹⁶⁵ *Περάκης Ε.*, Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 493, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

¹⁶⁶ *Λαζαρίδης Γ.*, Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 164-166, Εκδόσεις Σάκκουλα

¹⁶⁷ *Λαζαρίδης Γ.*, Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 162-163, Εκδόσεις Σάκκουλα

3. *Μιχαλόπουλος Γ.*, Το νέο πτωχευτικό δίκαιο, Ο νέος Ν. 4738/2020 με εισαγωγικές παρατηρήσεις, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2021
4. *Ψυχομάνης Σπ.*, Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, Εκδόσεις Σάκκουλα
5. *Περάκης Ε.*, Πτωχευτικό Δίκαιο, Νομική Βιβλιοθήκη, 4η Έκδοση
6. *Μάζης Π.*, Εκκαθάριση και διανομή της πτωχευτικής περιουσίας, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' Έκδοση
7. *Νικολαΐδου Θ.*, Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, Εκδόσεις Σάκκουλα

E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΔΑΝΕΙΣΤΩΝ

E1. Η έννοια της αναγγελίας

Η αναγγελία αποτελεί ανακοίνωση βούλησης του δανειστή, η οποία καθιστά γνωστή την ύπαρξη των απαιτήσεων του δανειστή κατά του οφειλέτη και την επιδίωξή του να συμμετάσχει στη διανομή του πλειστηριάσματος¹⁶⁸. Αποτελεί επί της ουσίας μια δήλωση βουλήσεως με μορφή «ανακοίνωσης παράστασης», δια της οποίας ανακοινώνεται η ύπαρξη της απαίτησης του πιστωτή¹⁶⁹, και ταυτόχρονα μια προϋπόθεση για τη συμμετοχή του στην οικεία διαδικασία και την ικανοποίησή του¹⁷⁰. Δια της αναγγελίας διασφαλίζεται η δυνατότητα συμμετοχής πλειόνων δανειστών (και όχι μόνο του επισπεύδοντος) στο πλειστηρίασμα¹⁷¹, και κατ' επέκταση το δικαίωμα του για πλήρη ή σύμμετρη ικανοποίηση του από την περιουσία του οφειλέτη¹⁷².

¹⁶⁸ Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054), σελ. 3093-3094, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019, Βαθρακοκοίλης Β., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνευτική – Νομολογιακή Ανάλυση. Τόμος ΣΤ', σελ. 857, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1997

¹⁶⁹ Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 445, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

¹⁷⁰ Χατζηνικολάου-Αγγελίδου Ρ., Η θέση του δανειστή εντός και εκτός της πτώχευσης, σελ. 267, ΔΕΕ 3/2011, Νομική Βιβλιοθήκη

¹⁷¹ Χατζηνικολάου-Αγγελίδου Ρ., Η θέση του δανειστή εντός και εκτός της πτώχευσης, σελ. 260, ΔΕΕ 3/2011, Νομική Βιβλιοθήκη

¹⁷² Παϊζής Α., Η πτωχευτική αναγγελία και η τύχη της προσωπικής εγγύησης, σελ. 1043, ΔΕΕ 11/2014, Νομική Βιβλιοθήκη

E2. Σημασία της αναγγελίας στον ΚΠολΔ – Ιστορική πορεία

Με βάση τις ισχύουσες διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, η αναγγελία αποτελεί διαδικαστική πράξη που αποσκοπεί στην παροχή έννομης προστασίας με τη μορφή της συμμετοχής του αναγγελλόμενου δανειστή στη διαδικασία διανομής του πλειστηριάσματος και στην ικανοποίηση της απαίτησής του από αυτό ¹⁷³, το δε αναγγελτήριο αποτελεί δικόγραφο εισαγωγικό στη διαδικασία της εκτέλεσης ¹⁷⁴, καθότι αποτελεί την πρώτη επιθετική πράξη της διαδικασίας της κατάταξης των δανειστών προς ικανοποίηση ¹⁷⁵.

Η αναγγελία έχει κεντρική θέση στο σύστημα αναγκαστικής εκτέλεσης του ΚΠολΔ για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων. Μάλιστα πριν από το Ν. 4335/2015, οπότε και ήρθη η απαγόρευση των πολλαπλών κατασχέσεων, η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης ενώ στηριζόταν στην πρωτοβουλία ενός μόνο δανειστή, απέβλεπε ταυτόχρονα σε συλλογικό-ομαδικό αποτέλεσμα ¹⁷⁶, δηλαδή στην ικανοποίηση του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού δανειστών, και αποτελούσε ουσιαστικά το μοναδικό μέσο που είχε στη διάθεσή του ένας δανειστής για να συμμετάσχει σε αυτήν. Αλλά και μετά τον Ν. 4335/2015, οπότε είναι δυνατή πλέον η επιβολή περισσότερων κατασχέσεων επί του ίδιου αντικειμένου για τους λοιπούς δανειστές, η δυνατότητα αναγγελίας συνεχίζει να υφίσταται, προκειμένου να διασφαλίζει είτε την ικανοποίηση των λοιπών δανειστών από τις διαδικασίες που έχει επισπεύσει άλλος δανειστής, είτε τη συμμετοχή των δανειστών που δε δύνανται έτσι κι αλλιώς να επιβάλλουν κατάσχεση (πχ λόγω έλλειψης εκτελεστού τίτλου) ¹⁷⁷.

E2.i. Κατάσχεση ειδικών περιουσιακών δικαιωμάτων

Όπως προεκτέθηκε, ο καθορισμός του προσφορότερου μέσου ικανοποίησης του δανειστή που επέβαλε κατάσχεση ειδικών περιουσιακών δικαιωμάτων κατ' άρθρα 1022 επ. ΚΠολΔ γίνεται από το Δικαστήριο που διατάσσει την κατάσχεση. Επί της αρχής μπορεί να διαταχθεί η ικανοποίηση με οποιοδήποτε μέσο κρίνεται πρόσφορο, τα βασικότερα όμως μέσα, που

---

¹⁷³ Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054), σελ. 3091, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019, ΑΠ 1349/2011 ΕφΑΔΠολΔ 2011,1081, ΜΕΦΘεσ 1607/2017 ΝΟΜΟΣ

¹⁷⁴ ΜΠρΛαρ 32/2011 ΕφΑΔΠολΔ 2011,346, ΕΠολΔ 2011,378, σημ. Π. Γιαννόπουλου

¹⁷⁵ ΑΠ ΟΛ 1/2010 ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 31/2010 ΕΛΛΔνη 2011,117, ΧρΙΔ 2011,49, ΕφΘεσ 70/2017 ΕφΑΔΠολΔ 2017,969, ΜΕΦΑΘ 877/2016 ΕφΑΔΠολΔ 2017, 277, ΕφΠειρ 131/2012 ΕΝΔ 2012,209, ΕφΠειρ 544/2008 ΕΝΔ 2008,417, ΕφΠειρ 934/2006 ΕΝΔ 2007,44

¹⁷⁶ Πίψου Λ., Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΠολΔ, σελ. 3, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2001

¹⁷⁷ Νίκας Ν., Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτέλεσεως Τόμος ΙΙ-Ειδικό Μέρος, σελ. 228, Β' Έκδοση 2018

αναφέρονται και ενδεικτικά στο νόμο, αποτελούν η μεταβίβαση του δικαιώματος σε εκείνον υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση, η ελεύθερη ή με πλειστηριασμό διάθεση του δικαιώματος και ο διορισμός διαχειριστή. Σε ό, τι αφορά τη δυνατότητα αναγγελίας του δανειστή που επιθυμεί να ικανοποιηθεί από το αντικείμενο της κατάσχεσης, επισημαίνεται εκ νέου ότι:

- Προκειμένου για **μεταβίβαση του κατασχεθέντος στον αιτούντα την επιβολή κατάσχεσης**, δυνατότητα αναγγελίας δεν προβλέπεται στο νόμο. Η δε έλλειψη τέτοιας πρόβλεψης είναι λογική καθότι ο συγκεκριμένος τρόπος ικανοποίησης αποσκοπεί καθαρά στην ικανοποίηση του κατάσχοντος και αφήνει μικρά περιθώρια ικανοποίησης λοιπών δανειστών. Μόνη δυνατότητα ικανοποίησης τρίτων που φαίνεται να υφίσταται αφορά την περίπτωση που για τη μεταβίβαση του ειδικού περιουσιακού δικαιώματος καταβάλλεται τίμημα από την πλευρά του κατάσχοντος δανειστή, οπότε οι λοιποί δανειστές μπορούν να ικανοποιηθούν από αυτό αντί του οφειλέτη. Ελλείψει αναγγελίας, προκειμένου να γνωστοποιήσουν την ύπαρξή τους και να ζητήσουν να ικανοποιηθούν και αυτοί από την κατάσχεση, οι υπόλοιποι δανειστές έχουν δικαίωμα άσκησης παρέμβασης, η οποία κατά μία άποψη υποκαθιστά την αναγγελία ¹⁷⁸. Σε αυτή την περίπτωση, το Δικαστήριο μπορεί να καθορίζει με την απόφασή του να ικανοποιούνται κατά προτεραιότητα από το τίμημα της μεταβίβασης οι λοιποί δανειστές ¹⁷⁹.

- Προκειμένου για διάθεση του κατασχεθέντος σε τρίτο (και όχι στον ίδιο τον επισπεύδοντα δανειστή) μέσω **πλειστηριασμού**, εφαρμόζονται οι διατάξεις του ΚΠολΔ για τον πλειστηριασμό κινητών (ΚΠολΔ 1026) ¹⁸⁰, μεταξύ των οποίων και το άρθρο 972 ΚΠολΔ, για τη δυνατότητα των υπολοίπων δανειστών να αναγγελθούν στον υπάλληλο του πλειστηριασμού και να ικανοποιηθούν από το πλειστηρίασμα ¹⁸¹. Παρόλο συνεπώς που για το συγκεκριμένο τρόπο ικανοποίησης αναγγελία δεν προβλέπεται ρητά, η δυνατότητα αυτή υφίσταται κατά τις γενικές διατάξεις της αναγκαστικής εκτέλεσης. Διενεργείται με επίδοση αναγγελτηρίου στον υπάλληλο του πλειστηριασμού, στον επισπεύδοντα και στον καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη το αργότερο 15 ημέρες μετά τον πλειστηριασμό. Μέσα στην ίδια προθεσμία πρέπει να κατατίθενται στον υπάλληλο του πλειστηριασμού και τα αποδεικτικά έγγραφα της απαίτησης ¹⁸².

---

¹⁷⁸ Κιουπτσίδου - Στρατουδάκη σε Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, Ερμηνεία ΚΠολΔ Άρθρα 904 – 1054, σελ. 991, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2^η Έκδοση, αντίθετη άποψη Πίψου Λ., Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΠολΔ, σελ. 65-66, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2001

¹⁷⁹ Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος ΙΙβ, σελ. 309, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1998

¹⁸⁰ Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος ΙΙβ, σελ. 313, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1998

¹⁸¹ Πίψου Λ., Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΠολΔ, σελ. 511, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2001

¹⁸² Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3094, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

- Προκειμένου για **ελεύθερη εκποίηση** του κατασχεθέντος, ο ΚΠολΔ δεν παραπέμπει σε ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων για τον πλειστηριασμό κινητών. Ως εκ τούτου, και ελλείψει ειδικής πρόβλεψης για δυνατότητα αναγγελίας, τέτοια δυνατότητα δεν υπάρχει για τους λοιπούς δανειστές. Προκειμένου να γνωστοποιήσουν την ύπαρξή τους και να ζητήσουν να ικανοποιηθούν και αυτοί από την κατάσχεση, οι υπόλοιποι δανειστές έχουν δικαίωμα άσκησης παρέμβασης στη δίκη των άρθρων 1022-1023 ΚΠολΔ ¹⁸³.

- Προκειμένου για **διορισμό διαχειριστή** του κατασχεθέντος, κατά ρητή επιταγή της παρ. 3 του άρθρου 1030 ΚΠολΔ, αν υπάρχουν και άλλοι δανειστές, αναγγέλλονται με έγγραφη δήλωση που επιδίδεται στο διορισμένο διαχειριστή και σε εκείνον κατά του οποίου έγινε η εκτέλεση ¹⁸⁴. Ο τρόπος αναγγελίας διαφοροποιείται από την κοινή αναγγελία του 972 ΚΠολΔ ως προς τα πρόσωπα στα οποία πρέπει να γίνει κοινοποίηση του αναγγελτηρίου, καθότι εξαιρείται ο δανειστής που επέβαλε την κατάσχεση. Ως προς το περιεχόμενο και τα έξοδα του αναγγελτηρίου εφαρμόζονται αναλογικά τα οριζόμενα στο άρθρο 972 ΚΠολΔ ¹⁸⁵. Λόγω του διαρκούς χαρακτήρα του συγκεκριμένου μέσου, αφού η περίοδος που θα βρίσκεται το κατασχεθέν υπό διαχείριση μπορεί να είναι μεγάλη, η αναγγελία δεν υπόκειται σε συγκεκριμένη προθεσμία και ο αναγγελθείς δανειστής μπορεί να ικανοποιείται από κάθε επόμενη της αναγγελίας του διανομή του προϊόντος της διαχείρισης.

E2.ii. Αναγκαστική διαχείριση

Όπως ήδη εκτέθηκε, στην αναγκαστική διαχείριση κατ' άρθρα 1034 επ. ΚΠολΔ προβλέπεται ρητά (1043 παρ. 2 ΚΠολΔ) η δυνατότητα των υπολοίπων δανειστών, πλην του επισπεύδοντος, σε αναγγελία προκειμένου να ικανοποιηθούν από το προϊόν της διαχείρισης. Η αναγγελία γίνεται εγγράφως, απευθύνεται στον διορισμένο διαχειριστή και επιδίδεται και σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση. Δεν προβλέπεται προθεσμία για την διενέργειά της, είναι όμως προς το συμφέρον του δανειστή να αναγγελθεί όσο το δυνατόν συντομότερα, κυρίως προκειμένου να καταστεί εφικτή η συμμετοχή σε περισσότερες διανομές του προϊόντος της αναγκαστικής διαχείρισης. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλογικά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 972 ΚΠολΔ ως προς το περιεχόμενο και τα έξοδα της αναγγελίας.

---

¹⁸³ Κιουπτσίδου - Στρατουδάκη σε Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, Ερμηνεία ΚΠολΔ Άρθρα 904 – 1054, σελ. 991, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2^η Έκδοση

¹⁸⁴ Νίκας Ν., Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως Τόμος II-Ειδικό Μέρος, σελ. 850-851, Β' Έκδοση 2018, Πίψου Λ, Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΠολΔ, σελ. 511, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2001

¹⁸⁵ Κιουπτσίδου - Στρατουδάκη σε Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, Ερμηνεία ΚΠολΔ Άρθρα 904 – 1054, σελ. 1006, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2^η Έκδοση

Ε3. Σημασία της αναγγελίας στον ΚΑΦ – Ιστορική πορεία

Στην πτώχευση, το στάδιο των αναγγελιών αποτελεί μέρος της ευρύτερης διαδικασίας εξέλεξης των πτωχευτικών απαιτήσεων, και κατ' επέκταση των πτωχευτικών πιστωτών. Μέσω της εξέλεξης των απαιτήσεων ουσιαστικά διενεργείται μια εκκαθάριση του παθητικού του πτωχεύσαντος¹⁸⁶. Η εκκαθάριση αυτή είναι αναγκαία καθότι προκειμένου να ακολουθήσει η ορθή διανομή του ενεργητικού στους πιστωτές, πρέπει να προηγηθεί η διαπίστωση του πλήθους, του μεγέθους και της τυχόν προνομιακής φύσης των οφειλών που αξιώνουν να ικανοποιηθούν. Επιδιώκεται διττός σκοπός, αφενός μεν η διαπίστωση του παθητικού της πτώχευσης, γεγονός που έχει αποφασιστική σημασία για τον τρόπο περάτωσής της, αφετέρου δε η ουσιαστική επαλήθευση των απαιτήσεων των πτωχευτικών πιστωτών και εκκαθάριση από μη αληθείς απαιτήσεις, πράγμα που εξυπηρετεί την περαιτέρω συμμετοχή των πιστωτών αυτών στις εργασίες της πτώχευσης και την ικανοποίησή τους τελικά από το πτωχευτικό μέρισμα¹⁸⁷.

Ως αναγγελία νοείται η δήλωση βουλήσεως του πιστωτή προς το σύνδικο ότι διατηρεί απαίτηση εις βάρος του οφειλέτη και συνεπώς δικαιούται να ικανοποιηθεί δια της πτωχευτικής διαδικασίας¹⁸⁸. Με τη μορφή αυτή η πτωχευτική αναγγελία συνιστά δικαίωμα του πιστωτή, με την άσκηση του οποίου διατηρείται το δικαίωμα του για πλήρη ή σύμμετρη ικανοποίηση του από την πτωχευτική περιουσία, χωρίς να υπάρχει εν δυνάμει κίνδυνος απώλειας της απαίτησης¹⁸⁹.

Η άσκηση του δικαιώματος αναγγελίας αποτελεί προϋπόθεση για τη συμμετοχή του πιστωτή στην πτωχευτική διαδικασία. Πρόκειται για τυπική διαδικασία, προκειμένου να επαληθευτούν από τα όργανα της πτωχευτικής διαδικασίας οι απαιτήσεις των πτωχευτικών πιστωτών. Αναγγέλλονται μόνο οι πτωχευτικοί πιστωτές (όχι οι μεταπτωχευτικοί, οι εξωπτωχευτικοί και οι ομαδικοί). Ειδικά οι ενέγγυοι πιστωτές, που δεν καταλαμβάνονται από την αναστολή των ατομικών διώξεων παρά μόνο με τους όρους των άρθρων 100-101 ΚΑΦ, αναγγέλλονται μόνο αν επιθυμούν να μετάσχουν και στις διανομές από την εκποίηση των μη βεβαρημένων περιουσιακών στοιχείων. Αν δεν αναγγεληθούν, χάνουν μόνο το δικαίωμα να ικανοποιηθούν από τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη, στα οποία δε διατηρούν κάποιο προνόμιο, παραμένει όμως η δυνατότητά τους να ικανοποιηθούν προνομιακά από τα περιουσιακά

---

¹⁸⁶ Μάξης Π., Οι πρόσφατες εξελίξεις του πτωχευτικού δικαίου, 27^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 141, Νομική Βιβλιοθήκη, 2018

¹⁸⁷ Χριστοπούλου Χ., Σημ. στην ΕφΑθ 116/2009 (Δυνατότητα άσκησης ανακοπής από τους πτωχευτικούς πιστωτές στο στάδιο επαλήθευσης των πιστώσεων κατά το προϊσχύσαν και παρόν νομοθετικό καθεστώς), σελ. 1091, ΔΕΕ 10/2009, Νομική Βιβλιοθήκη

¹⁸⁸ Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 445, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

¹⁸⁹ Παϊζης Α., Η πτωχευτική αναγγελία και η τύχη της προσωπικής εγγύησης, σελ. 1041-1042, ΔΕΕ 11/2014, Νομική Βιβλιοθήκη

στοιχεία του οφειλέτη στα οποία διατηρούν ειδικό προνόμιο, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στα άρθρα 100-101 ΚΑΦ ¹⁹⁰.

Ως προς τον τρόπο διενέργειάς της, η αναγγελία γίνεται στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας, και όχι πλέον εγγράφως ¹⁹¹, ο πιστωτής πρέπει να αναφέρει «το είδος και την αιτία της απαίτησής του, τον χρόνο γέννησής της, το ύψος της, καθώς και το αν η απαίτησή του έχει ή όχι προνομιακό χαρακτήρα ή εμπράγματα ασφάλεια και τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία είναι αντικείμενο της εμπράγματης ασφάλειας ή ειδικού προνομίου ή αν υπάρχει επιφύλαξη κυριότητας», καθώς και να διορίσει αντίκλητο (154 ΚΑΦ) ¹⁹².

Την αναγγελία της απαίτησης ακολουθεί η επαλήθευσή της, ήτοι ο έλεγχος της γνησιότητας, του ύψους της, της ύπαρξης ή όχι προνομίου (γενικού ή ειδικού). Η επαλήθευση των απαιτήσεων διενεργείται από τον σύνδικο με αντιπαραβολή των εγγράφων του πιστωτή προς τα βιβλία και λοιπά έγγραφα του οφειλέτη, και πρέπει να γίνει εντός τριών μηνών από τη λήξη της προθεσμίας αναγγελίας ¹⁹³. Τα αποδεικτικά της απαίτησης έγγραφα δεν απαιτείται να διαβιβάζονται μαζί με την αναγγελία διότι μπορούν να προσκομισθούν και κατά την επαλήθευση ¹⁹⁴.

Μετά την ολοκλήρωση της επαλήθευσης, συντάσσεται από το σύνδικο έκθεση των απαιτήσεων που επαληθεύτηκαν, του πίνακα πτωχευτικών πιστωμάτων, στον οποίο αναφέρονται η ταυτότητα των πιστωτών, το είδος της απαίτησης, το ύψος της, καθώς και αν έχει προνομιακό χαρακτήρα ή εμπράγματα ασφάλεια, σύντομη περιγραφή των κατατεθέντων αποδεικτικών εγγράφων, και τυχόν μεταβολές που επιφέρουν αποφάσεις επί ανακοπών ¹⁹⁵.

Παρά συνεπώς τη συλλογική φύση της πτωχευτικής διαδικασίας, που εξαρχής έχει σαν σκοπό της την ικανοποίηση του συνόλου των πιστωτών, το βάρος τελικά για τη συμμετοχή σε αυτήν πέφτει στον εκάστοτε πτωχευτικό πιστωτή, που υποχρεούται να προβεί σε αναγγελία (πλην ενέγγυων πιστωτών κατά τα άρθρα 100-101 ΚΑΦ). Ακόμα δε και οι προβλέψεις των διατάξεων του ΚΑΦ που προβλέπουν ατομική ενημέρωση των πιστωτών από το σύνδικο και δημόσια πρόσκληση για αναγγελία, αποσκοπούν απλά στην υποβοήθηση των πιστωτών και δεν ανααιρούν την ύπαρξη του βάρους να αναγγελθούν ¹⁹⁶.

---

¹⁹⁰ *Περάκης Ε.*, Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 445-446, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

¹⁹¹ *Μιχαλόπουλος Γ.*, Το Νέο Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 243-244, Νομική Βιβλιοθήκη, 2021

¹⁹² *Περάκης Ε.*, Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 447-449, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

¹⁹³ *Μιχαλόπουλος Γ.*, Το Νέο Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 244, Νομική Βιβλιοθήκη, 2021

¹⁹⁴ *Περάκης Ε.*, Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 448-449, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

¹⁹⁵ *Μιχαλόπουλος Γ.*, Το Νέο Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 244, Νομική Βιβλιοθήκη, 2021

¹⁹⁶ *Περάκης Ε.*, Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 447-449, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

Σε αντίθεση ωστόσο με τα ισχύοντα στην αναγκαστική εκτέλεση, στην πτώχευση η παράλειψη του πιστωτή να αναγγελλθεί δεν επισύρει αυτομάτως τον αποκλεισμό του από την διαδικασία. Στις παρ. 3-4 του άρθρου 153 ΚΑφ προβλέπεται ότι πιστωτές που δεν ανήγγειλαν την απαίτησή τους εμπροθέσμως, ώστε να μετάσχουν στην επαλήθευση, μπορούν με ανακοπή, που στρέφεται κατά του συνδίκου, και δικά τους έξοδα να ζητήσουν την επαλήθευσή της από το πτωχευτικό δικαστήριο. Η ανακοπή μπορεί να ασκηθεί μέχρι και την τελευταία διανομή, σε καμία δε περίπτωση πέραν των έξι (6) μηνών από το πέρας της προθεσμίας αναγγελίας¹⁹⁷. Οι διατάξεις αυτές παρέχουν ουσιαστικά στον πιστωτή μια δεύτερη ευκαιρία να ζητήσει την επαλήθευση της απαίτησής του, εφόσον δεν τηρήσει την υποχρέωση της αναγγελίας. Ο λόγος που παρέχεται η διευκόλυνση αυτή, που δεν υπάρχει στις αντίστοιχες διατάξεις του ΚΠολΔ, είναι το δεδομένο ότι η πτωχευτική διαδικασία συνιστά ουσιαστικά την τελευταία ευκαιρία του πιστωτή να ικανοποιηθεί. Από την άποψη αυτή, η εμπρόθεσμη αναγγελία συνιστά και ένα κίνητρο για τον πιστωτή προκειμένου να αποφύγει την επιβάρυνσή του με τα δικαστικά έξοδα της ανακοπής.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Ε΄

1. *Λαζαρίδης Γ.*, Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, Εκδόσεις Σάκκουλα
2. *Ρεντούλης Π.* σε *Απαλαγάκη Χ.*, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), Νομική Βιβλιοθήκη, 2019
3. *Βαθρακοκοίλης Β.*, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνευτική – Νομολογιακή Ανάλυση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1997
4. *Περάκης Ε.*, Πτωχευτικό Δίκαιο, Νομική Βιβλιοθήκη, 4η Έκδοση
5. *Χατζηνικολάου-Αγγελίδου Ρ.*, Η θέση του δανειστή εντός και εκτός της πτώχευσης, ΔΕΕ 3/2011, Νομική Βιβλιοθήκη
6. *Παϊζής Α.*, Η πτωχευτική αναγγελία και η τύχη της προσωπικής εγγύησης, ΔΕΕ 11/2014, Νομική Βιβλιοθήκη
7. *Πίψου Α.*, Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΠολΔ, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2001
8. *Νίκας Ν.*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως Τόμος ΙΙ-Ειδικό Μέρος, Β΄ Έκδοση 2018
9. *Κιουπτσίδου - Στρατουδάκη* σε *Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα*, Ερμηνεία ΚΠολΔ Άρθρα 904 – 1054, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2η Έκδοση

---

¹⁹⁷ *Μιχαλόπουλος Γ.*, Το Νέο Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 242-243, Νομική Βιβλιοθήκη, 2021

10. Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1998
11. Μάζης Π., Οι πρόσφατες εξελίξεις του πτωχευτικού δικαίου, 27ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 141, Νομική Βιβλιοθήκη, 2018
12. Χριστοπούλου Χ., Σημ. στην ΕφΑθ 116/2009 (Δυνατότητα άσκησης ανακοπής από τους πτωχευτικούς πιστωτές στο στάδιο επαλήθευσης των πιστώσεων κατά το προΐσχυσαν και παρόν νομοθετικό καθεστώς), ΔΕΕ 10/2009, Νομική Βιβλιοθήκη
13. Μιχαλόπουλος Γ., Το Νέο Πτωχευτικό Δίκαιο, Νομική Βιβλιοθήκη, 2021

ΣΤ. ΔΙΑΝΟΜΗ ΣΤΟΥΣ ΔΑΝΕΙΣΤΕΣ

Τόσο στην διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης του ΚΠολΔ, όσο και στην πτωχευτική διαδικασία του ΚΑφ, η διανομή του προϊόντος αυτών στους δανειστές-πιστωτές αποτελεί τον σκοπό στον οποίο αμφοτέρως κατευθύνονται, αφού δια αυτής επιτυγχάνεται η (μερική ή ολική) ικανοποίησή τους. Λόγω της εξαιρετικής της σημασίας και του πλήθους των αντικρουόμενων συμφερόντων που χρήζουν επιλύσεως, ρυθμίζεται εξαντλητικά σε αμφοτέρα τα νομοθετήματα, τόσο ως προς την διαδικασία, όσο και ως προς τα κριτήρια του βαθμού ικανοποίησης εκάστου δανειστή-πιστωτή.

ΣΤ1. Ο πίνακας διανομής

Όταν το προϊόν που έχει προκύψει από την εκάστοτε διαδικασία είναι επαρκές για την ικανοποίηση του συνόλου των εξόδων αυτής και των απαιτήσεων των δανειστών-πιστωτών που έχουν αναγγεληθεί, ή που συμμετέχουν με άλλον τρόπο στην διαδικασία, η κατάσταση που διαμορφώνεται είναι σχετικά απλή. Έκαστος δανειστής-πιστωτής εξοφλείται με την καταβολή ολόκληρου του ποσού που αντιστοιχεί στην απαίτησή του, και τυχόν υπερβάλλον ποσό επιστρέφει στον οφειλέτη κατά του οποίου στρεφόταν η αναγκαστική εκτέλεση ή κατά του οποίου κινήθηκε η πτωχευτική διαδικασία. Η γενική αυτή αρχή ισχύει τόσο στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας¹⁹⁸, όσο και στον Κώδικα Αφερεγγυότητας¹⁹⁹.

---

¹⁹⁸ Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνεία Κατ' Άρθρο, Τόμος Δεύτερος, Άρθρα 591 – 1054, σελ. 3157, Νομική Βιβλιοθήκη, 5^η Έκδοση

¹⁹⁹ Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 497, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

Αντιθέτως, όταν το προϊόν της πτωχευτικής διαδικασίας ή της αναγκαστικής εκτέλεσης δεν είναι επαρκές για την κάλυψη των εξόδων της εκάστοτε διαδικασίας και για την ικανοποίηση του συνόλου των δανειστών-πιστωτών, όπως είναι το συνήθως συμβαίνον, αυτομάτως ανακύπτει το ζήτημα της κατανομής του. Η ανεπάρκεια του προϊόντος που πρόκειται να διανεμηθεί για το σύνολο των απαιτήσεων αναπόφευκτα προκαλεί μια σύγκρουση μεταξύ τους για την προτεραιότητα στην ικανοποίηση. Για την επίλυση της σύγκρουσης αυτής αμφότερες οι διαδικασίες έχουν προβλέψει ένα σύστημα κατάταξης, που χωρίζει τις απαιτήσεις κατά ομάδες, καθορίζει την μεταξύ των ομάδων (και κατ' επέκταση των απαιτήσεων) προτεραιότητα, όσο και το μέγεθος της ικανοποίησης που εξασφαλίζεται για την κάθε ομάδα απαιτήσεων. Τα δύο συστήματα, που διακατέχονται από κοινές αρχές και, μετά και από αλληπάλληλες μεταβολές και των δύο νομοθετημάτων, έχουν πλέον μικρές μόνο διαφορές, καταλήγουν αμφότερα στη σύνταξη ενός πίνακα διανομής, στον οποίο κατατάσσονται οι απαιτήσεις με τον τρόπο και τα κριτήρια που έκαστο σύστημα προβλέπει.

Πίνακας κατάταξης, ή αλλιώς πίνακας διανομής, αποκαλείται ο πίνακας που συντάσσεται από το αρμόδιο για κάθε διαδικασία όργανο, καταγράφονται σε αυτόν οι δανειστές-πιστωτές και κατατάσσονται προς είσπραξη συγκεκριμένου μερίσματος από το εξασφαλισθέν ρευστό, με κριτήρια το είδος της απαίτησης (π.χ. πλήρης απαίτηση, υπό αίρεση απαίτηση κοκ), την προέλευση του ποσού που εισπράχθηκε (αν προέρχεται από υπέγγυα πράγματα) και τυχόν γενικό ή ειδικό προνόμιο της συγκεκριμένης απαίτησης ²⁰⁰. Ο πίνακας αυτός αποτελεί ουσιαστικά μια πράξη επιλύσεως της συγκρούσεως των πιστωτών, που διενεργείται από το αρμόδιο όργανο κάθε διαδικασίας προς υποκατάσταση της δικαστικής διάγνωσης, χάριν ταχύτητας και συντομίας των εν λόγω διαδικασιών ²⁰¹.

ΣΤ2. Κριτήρια κατάταξης στον ΚΠολΔ

Στο σύστημα του ΚΠολΔ, για λόγους ταχύτητας της διαδικασίας, γρήγορης ικανοποιήσεως των δανειστών και άμεσης εκκαθαρίσεως της θέσεως του οφειλέτη, η σύνταξη του πίνακα κατάταξης για την διανομή του πλειστηριάσματος δε γίνεται από το Δικαστήριο, αλλά από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού, ο οποίος προβαίνει για το λόγο αυτό σε μία πρώτη διάγνωση για τη νομική και ουσιαστική βασιμότητα των απαιτήσεων που έχουν αναγγελθεί, καθώς και για τυχόν προνόμια αυτών, με κριτήριο τα έγγραφα που έχουν κατατεθεί από τους αναγγελλθέντες

---

²⁰⁰ Ψυχομάνης Σπ., Πτωχευτικό δίκαιο (με βάση το νόμο 4738/2020), σελ. 538-539, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θ' Έκδοση

²⁰¹ Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος ΙΙβ, σελ. 798-799, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017

δανειστές στα πλαίσια προαπόδειξης²⁰². Αντίστοιχα ισχύουν και για την διανομή του προϊόντος της διαχείρισης ειδικού περιουσιακού δικαιώματος κατόπιν κατάσχεσης αυτού²⁰³, αλλά και για την αναγκαστική διαχείριση ακινήτου ή επιχείρησης, στις οποίες διαδικασίες η σύνταξη του πίνακα κατάταξης για την διανομή στους δανειστές γίνεται από τον διαχειριστή.

Η κατάταξη των δανειστών ως προς την ικανοποίησή τους με βάση τις διατάξεις του ΚΠολΔ, διέπονται από ορισμένες γενικές αρχές, που αποτυπώνονται μέσω συγκεκριμένων διατάξεων. Οι δύο βασικότερες είναι η αρχή της πρόληψης και η αρχή της σύμμετρης ικανοποίησης.

Βάσει της αρχής της πρόληψης, δικαιούνται ικανοποίησης από την διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης μόνο εκείνοι οι δανειστές που συμμορφώνονται νόμιμα και εμπρόθεσμα με τις διαδικασίες και τις προθεσμίες που προβλέπει ο νόμος για τη συμμετοχή τους στη διαδικασία²⁰⁴. Στις περισσότερες διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης του ΚΠολΔ η αρχή αυτή αποτυπώνεται στην απαίτηση αναγγελίας του δανειστή.

Βάσει της αρχής της σύμμετρης ικανοποίησης, το σύνολο των δανειστών που αναγγέλλονται δικαιούνται σύμμετρης μεταξύ τους ικανοποίησης από το προϊόν της διαδικασίας, ήτοι να λάβουν από αυτή το ίδιο μερίδιο που αντιστοιχεί στην αναλογία των απαιτήσεών τους σε σχέση με τις συνολικές απαιτήσεις κατά του οφειλέτη²⁰⁵. Η κατάταξη των απαιτήσεων δεν επηρεάζεται από στοιχεία όπως το χρόνο γένεσης της απαίτησης ή τον ακριβή χρόνο της αναγγελίας (εφόσον πάντα αυτή είναι εμπρόθεσμη).

Η εν λόγω αρχή ωστόσο, της σύμμετρης ικανοποίησης των δανειστών, επηρεάζει την κατάταξή τους όχι μόνο με τον κανόνα που θέτει, αλλά και με την εξαίρεση από αυτόν, που έχει τεθεί με την καθιέρωση προνομίων στην ικανοποίηση συγκεκριμένων απαιτήσεων. Ως προνόμιο νοείται η δυνατότητα μιας απαίτησης, και κατ' επέκταση του φορέα της (δανειστή) να ικανοποιηθεί κατά προτεραιότητα ή σε μεγαλύτερη έκταση σε σχέση με τις υπόλοιπες. Με κριτήριο την έκταση και το αντικείμενό τους, τα προνόμια διακρίνονται σε γενικά²⁰⁶, που εξασφαλίζουν προνομιακή ικανοποίηση από το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη, και ειδικά, που εξασφαλίζουν προνομιακή ικανοποίηση από συγκεκριμένα μόνο περιουσιακά στοιχεία, με

---

²⁰² Νίκας Ν., Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτέλεσης Τόμος II-Ειδικό Μέρος, σελ. 549-550, Β' Έκδοση 2018, Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος IIβ, σελ. 798-799, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017

²⁰³ Παναζόπουλος Σ., Αναγκαστική Εκτέλεση, σελ. 635, Εκδόσεις Σάκκουλα, Έκδοση 2021

²⁰⁴ Μπρίνιας Ι., Αναγκαστική Εκτέλεση. Τόμος Β', σελ. 1043, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' Έκδοση

²⁰⁵ Μπρίνιας Ι., Αναγκαστική Εκτέλεση. Τόμος Β', σελ. 1044, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' Έκδοση

²⁰⁶ Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνεία Κατ' Άρθρο, Τόμος Δεύτερος, Άρθρα 591 – 1054, σελ. 3181, Νομική Βιβλιοθήκη, 5^η Έκδοση

κριτήριο κάποιο ειδικό δεσμό που έχουν με την απαίτηση ²⁰⁷. Βάσει λοιπόν του προνομίου του κάθε δανειστή, η ικανοποίησή του κρίνεται από την προέλευση του προϊόντος της αναγκαστικής εκτέλεσης, ήτοι από ποιου περιουσιακού στοιχείου την εκποίηση έχει προκύψει.

Τέλος, τόσο στις γενικές διατάξεις για την διανομή του εκπλειστηριάσματος ²⁰⁸, όσο και στις ειδικές διαδικασίες της κατάσχεσης ειδικών περιουσιακών δικαιωμάτων ²⁰⁹ και της αναγκαστικής διαχείρισης ακινήτου ή επιχείρησης ²¹⁰, ορίζεται ότι της διανομής στους δανειστές προηγείται η καταβολή συγκεκριμένων δαπανών, που συνιστούν ουσιαστικά τα έξοδα της εκάστοτε διαδικασίας.

ΣΤ3. Κριτήρια κατάταξης στον ΚΑφ

Στη διαδικασία της πτώχευσης, αρμόδιος για τη σύνταξη του πίνακα διανομής είναι ο σύνδικος ²¹¹. Μετά από κάθε εκποίηση περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη, ή και μετά την εκποίηση ολόκληρης της επιχείρησής του, τα εισπραττόμενα μεταφέρονται στον ειδικό, έντοκο τραπεζικό λογαριασμό του άρθρου 144 ΚΑφ, και διανέμονται στο τέλος της διαδικασίας (με επιφύλαξη τυχόν προσωρινών διανομών που ενδέχεται να έχουν λάβει χώρα κατά το άρθρο 167 ΚΑφ) στους πιστωτές από το σύνδικο με βάση τον πίνακα κατάταξης που συντάσσει, εφόσον αυτός εγκριθεί, κηρυχθεί εκτελεστός και δημοσιευθεί από τον εισηγητή δικαστή ²¹².

Η αρχή της πρόληψης και η αρχή της σύμμετρης ικανοποίησης των πιστωτών είναι θεμελιώδεις για τη διανομή στους πτωχευτικούς πιστωτές, όπως ακριβώς και στην αναγκαστική εκτέλεση. Η αποτύπωση της πρώτης φαίνεται στην αναγκαιότητα της υποβολής των απαιτήσεων εναντίον του οφειλέτη σε διαδικασία εξέλεγχης (αναγγελίας ή ανακοπής, και επαλήθευσης), προκειμένου να τύχουν ικανοποίησης μέσω της πτώχευσης. Η δεύτερη αποτυπώνεται ρητά στις διατάξεις του ΚΑφ που ορίζουν τον τρόπο διανομής στους πιστωτές. Από τις ίδιες διατάξεις προκύπτουν και οι εξαιρέσεις του ως άνω κανόνα, οι περιπτώσεις δηλαδή απαιτήσεων που δεν ικανοποιούνται ταυτόχρονα και συμμέτρως με τις υπόλοιπες, αλλά προνομιακά, δηλαδή κατά προτεραιότητα τόσο χρονική, όσο και ποσοτική. Τα προνόμια αυτά συνιστούν τρόπο ενάσκησης

---

²⁰⁷ Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνεία Κατ' Άρθρο, Τόμος Δεύτερος, Άρθρα 591 – 1054, σελ. 3186, Νομική Βιβλιοθήκη, 5^η Έκδοση

²⁰⁸ 975 ΚΠολΔ

²⁰⁹ 1030 παρ. 2 ΚΠολΔ

²¹⁰ 1042 ΚΠολΔ

²¹¹ Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 487-488, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

²¹² Ψυχομάνης Σπ., Πτωχευτικό δίκαιο (με βάση το νόμο 4738/2020), σελ. 538, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θ' Έκδοση

των δικαιωμάτων του πιστωτή, καθότι του εξασφαλίζουν προτίμηση στην κατάταξή του ²¹³. Κατ' αντιστοιχία με την διάκριση του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας που ανωτέρω αναλύθηκε, διακρίνονται σε γενικά και ειδικά.

Τα γενικά προνόμια εξασφαλίζουν στο φορέα τους ικανοποίηση κατά προτεραιότητα από το σύνολο της πτωχευτικής περιουσίας. Μετά από την ψήφιση και θέση σε ισχύ του ΚΑφ, τα γενικά προνόμια καθορίζονται κατά παραπομπή στην αντίστοιχη διάταξη του 975 ΚΠολΔ, με ορισμένες τροποποιήσεις. Οι τροποποιήσεις αφορούν το λεγόμενο εξυγιαντικό προνόμιο ²¹⁴, αποστολή του οποίου είναι να διασφαλίζει χρηματοδοτήσεις οποιασδήποτε φύσεως, καθώς και άλλες παροχές και υπηρεσίες προς την επιχείρηση του οφειλέτη, στο πλαίσιο συμφωνίας εξυγίανσης ή διαπραγματεύσεων για την επίτευξη τέτοιας συμφωνίας, και αποτελεί ενθάρρυνση για πραγματοποίηση τέτοιων παροχών ²¹⁵. Οι απαιτήσεις από τέτοιες αιτίες συνιστούν την πρώτη τάξη γενικών προνομίων, και συνεπώς βρίσκονται πρώτες στη σειρά ικανοποίησης μεταξύ των γενικών προνομίων ²¹⁶. Ακολουθούν οι απαιτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 975 ΚΠολΔ (απαιτήσεις από κηδεία ή νοσηλεία, απαιτήσεις για παροχή τροφίμων, απαιτήσεις από την παροχή εξαρτημένης εργασίας κοκ), που συγκροτούν τις επόμενες τάξεις και έπονται στη σειρά ικανοποίησης ²¹⁷.

Τα ειδικά προνόμια εξασφαλίζουν ιδιαίτερη ικανοποίηση για το φορέα τους, μόνο από συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο του οφειλέτη, με το οποίο διατηρείται κάποιος ιδιαίτερος δεσμός. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται αφενός τα ειδικά προνόμια που περιλαμβάνονται στο άρθρο 976 ΚΠολΔ, αφετέρου οι εμπράγματα ασφάλειες επί αντικειμένων της πτωχευτικής περιουσίας ²¹⁸. Μετά δε από την ψήφιση και θέση σε ισχύ του ΚΑφ, εξαλείφθηκαν οι μικρές αποκλίσεις που υπήρχαν ως προς τα ειδικά προνόμια στις διατάξεις του προισχύσαντος ΠτΚ (Ν. 3588/2007) και του ΚΠολΔ ²¹⁹.

Τέλος, εκτός από τις ως άνω κατηγορίες προνομιούχων πιστωτών, καθώς και από τους πιστωτές χωρίς προνόμια, στην πτώχευση υφίσταται και ακόμα μία κατηγορία πιστωτών, οι

---

²¹³ *Ψυχομάνης Σπ.*, Πτωχευτικό δίκαιο (με βάση το νόμο 4738/2020), σελ. 540, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θ' Έκδοση

²¹⁴ *Λαζαρίδης Γ.*, Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 163-164, Εκδόσεις Σάκκουλα

²¹⁵ *Περάκης Ε.*, Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 490-491, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

²¹⁶ *Ψυχομάνης Σπ.*, Πτωχευτικό δίκαιο (με βάση το νόμο 4738/2020), σελ. 539-540, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θ' Έκδοση

²¹⁷ *Περάκης Ε.*, Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 491-493, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

²¹⁸ *Περάκης Ε.*, Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 493-494, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

²¹⁹ *Λαζαρίδης Γ.*, Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 167, Εκδόσεις Σάκκουλα

λεγόμενοι πιστωτές τελευταίας σειράς, οι οποίοι ικανοποιούνται τελευταίοι, μετά και από τους ανέγγυους²²⁰.

Το σύνολο των εισπραττομένων διανέμονται εφάπαξ στους πιστωτές, αφού προηγηθεί η αφαίρεση των διαδικαστικών δαπανών, ήτοι των δικαστικών εξόδων, των εξόδων διοίκησης της πτωχευτικής περιουσίας και των πτωχευτικών πιστωμάτων²²¹. Οι δικαιούχοι των ως άνω δαπανών δεν κατατάσσονται στον πίνακα, οι δαπάνες προαφαιρούνται και εξοφλούνται απευθείας και στο σύνολό τους, εκτός αν τα ποσά δεν επαρκούν, οπότε ικανοποιούνται συμμετρως²²².

ΣΤ4. Κατάταξη των δανειστών-πιστωτών στον πίνακα διανομής

Τα επόμενα βήματα της διανομής σε αμφότερες τις διαδικασίες ΚΠολΔ και ΚΑφ, μετά την κατάταξη των πιστωτών σε κατηγορίες κατά τα ανωτέρω, εξαρτώνται από το πόσες απαιτήσεις με προνόμιο υφίστανται, και ποιας κατηγορίας. Όπως ήδη εκτέθηκε, η διανομή ρυθμίζεται και για τις δύο διαδικασίες από τις ίδιες διατάξεις, ήτοι από τα άρθρα 975-978 ΚΠολΔ, τα οποία εφαρμόζονται κατά παραπομπή και για την πτώχευση, με εισαγωγή συγκεκριμένων αποκλίσεων. Σε αμφότερες τις διαδικασίες, πριν την διανομή στους δανειστές-πιστωτές αφαιρούνται διάφορες δαπάνες και έξοδα της εκάστοτε διαδικασίας. Εν συνεχεία, το προϊόν της εκάστοτε διαδικασίας διασπάται σε ποσοστά ανάλογα με το είδος των συρρευσών απαιτήσεων (και δη την ύπαρξη ή όχι προνομίων) και ταυτόχρονα προβλέπεται ένα ποσοστό ικανοποίησης των μη προνομιούχων δανειστών-πιστωτών²²³. Ειδικά για την πτώχευση, αν υπάρχουν και πιστωτές τελευταίας σειράς, αυτοί εξοφλούνται μόνο αφότου ικανοποιηθούν πλήρως οι ανέγγυοι²²⁴.

- Αν δεν υφίσταται καμία απαίτηση με προνόμιο, το συνολικό ποσό διανέμεται συμμετρως στους δανειστές-πιστωτές.
- Αν υφίστανται απαιτήσεις με γενικό προνόμιο και απαιτήσεις χωρίς προνόμιο, το 70% του προς διανομή ποσού διανέμεται στους πιστωτές με γενικό προνόμιο, τηρουμένης της

---

²²⁰ Μιχαλόπουλος Γ., Το Νέο Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 210, Νομική Βιβλιοθήκη, 2021

²²¹ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 163, Εκδόσεις Σάκκουλα

²²² Ψυχομάνης Σπ., Πτωχευτικό δίκαιο (με βάση το νόμο 4738/2020), σελ. 539, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θ' Έκδοση

²²³ Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3126, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

²²⁴ Ψυχομάνης Σπ., Πτωχευτικό δίκαιο (με βάση το νόμο 4738/2020), σελ. 540, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θ' Έκδοση

μεταξύ τους σειράς ικανοποίησης βάσει των τάξεων, και το υπόλοιπο 30% στους εγχειρόγραφους δανειστές-ανέγγυους πιστωτές²²⁵.

- Αν υφίστανται τόσο απαιτήσεις με ειδικά προνόμια (εξαιρουμένου του προνομίου από δαπάνες για την παραγωγή και συγκομιδή καρπών), όσο και απαιτήσεις με γενικά προνόμια, και δεν υφίστανται απαιτήσεις χωρίς προνόμιο, οι πιστωτές με ειδικό προνόμιο κατατάσσονται στα 2/3 του προς διανομή ποσού, και οι πιστωτές με γενικό προνόμιο στο 1/3 του προς διανομή ποσού, αμφότεροι με τήρηση της μεταξύ τους σειράς ικανοποίησης²²⁶.
- Αν υφίστανται τόσο απαιτήσεις με ειδικά, όσο και απαιτήσεις με γενικά προνόμια, καθώς και ανέγγυοι πιστωτές, οι πιστωτές με ειδικό προνόμιο κατατάσσονται στο 65% του προς διανομή ποσού, οι πιστωτές με γενικό προνόμιο στο 25% του προς διανομή ποσού, αμφότεροι με τήρηση της μεταξύ τους σειράς ικανοποίησης, και οι ανέγγυοι πιστωτές στο 10% του προς διανομή ποσού συμμετρως²²⁷.
- Αν υφίστανται απαιτήσεις με ειδικά προνόμια και απαιτήσεις χωρίς προνόμια, οι δανειστές-πιστωτές με ειδικά προνόμια κατατάσσονται στο 90% του προς διανομή ποσού με τήρηση της μεταξύ τους σειράς ικανοποίησης, και οι εγχειρόγραφοι δανειστές-ανέγγυοι πιστωτές στο 10% αυτού²²⁸.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να γίνει η εξής διάκριση. Μετά την προσθήκη στον ΚΠολΔ του άρθρου 977^A με το Ν. 4512/2018, ισχύουν παράλληλα δύο διατάξεις που ρυθμίζουν τη συρροή περισσότερων ομάδων απαιτήσεων (προνομιούχων και μη), τα άρθρα 977 και 977^A, η καθεμία εκ των οποίων έχει διαφορετικό πεδίο εφαρμογής, όπερ σημαίνει ότι ο πίνακας κατάταξης θα συντάσσεται κάθε φορά είτε με βάση τη μία διάταξη είτε με βάση την άλλη. Συγκεκριμένα, το άρθρο 977^A εφαρμόζεται αν μετά τις 17.01.2018, γεννηθούν εξ ολοκλήρου απαιτήσεις και συσταθεί για την εξασφάλισή τους ενέχυρο ή υποθήκη επί μη βεβαρημένου κατά την ανωτέρω ημερομηνία πράγματος. Όποτε δε συντρέχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις για εφαρμογή του 977^A,

---

²²⁵ Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3128, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019, Ψυχομάνης Σπ., Πτωχευτικό δίκαιο (με βάση το νόμο 4738/2020), σελ. 539-540, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θ' Έκδοση

²²⁶ Ψυχομάνης Σπ., Πτωχευτικό δίκαιο (με βάση το νόμο 4738/2020), σελ. 541, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θ' Έκδοση, Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3127-3128, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

²²⁷ Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3128-3129, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019, Ψυχομάνης Σπ., Πτωχευτικό δίκαιο (με βάση το νόμο 4738/2020), σελ. 540-541, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θ' Έκδοση

²²⁸ Ψυχομάνης Σπ., Πτωχευτικό δίκαιο (με βάση το νόμο 4738/2020), σελ. 541, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θ' Έκδοση, Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3128, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

εφαρμόζεται το άρθρο 977²²⁹. Η ανωτέρω χρονική προϋπόθεση πρέπει να ισχύει για το σύνολο των απαιτήσεων που διεκδικούν να ικανοποιηθούν, ήτοι τόσο του επισπεύδοντος δανειστή-πιστωτή, όσο και των αναγγεληθέντων²³⁰, όπερ σημαίνει ότι οι περιπτώσεις εφαρμογής της περιορίζονται αισθητά. Σε κάθε περίπτωση, εάν συντρέχουν οι όροι εφαρμογής του άρθρου 977^A ΚΠολΔ, οι υπερπρονομιακές απαιτήσεις των εργαζομένων, ήτοι οι απαιτήσεις που αφορούν μη καταβληθέντες μισθούς έως 6 μηνών από παροχή εξαρτημένης εργασίας έως του ποσού το οποίο ισούται ανά μήνα οφειλόμενου μισθού και ανά εργαζόμενο με το νόμιμο κατώτατο μισθό υπαλλήλου άνω των 25 ετών επί 275%²³¹, κατατάσσονται πρώτες (μετά την αφαίρεση των εξόδων) για να ικανοποιηθούν εξ' ολοκλήρου και, μόνο εάν μετά την ικανοποίησή τους μείνει υπόλοιπο, ακολουθούν με τη σειρά οι ενυπόθηκες απαιτήσεις, οι απαιτήσεις με γενικό προνόμιο, οι απαιτήσεις των ανέγγυων πιστωτών και, για την πτώχευση, οι απαιτήσεις των πιστωτών τελευταίας σειράς²³².

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΣΤ'

1. *Περάκης Ε.*, Πτωχευτικό Δίκαιο, Νομική Βιβλιοθήκη, 4η Έκδοση
2. *Ψυχομάνης Σπ.*, Πτωχευτικό δίκαιο (με βάση το νόμο 4738/2020), Εκδόσεις Σάκκουλα, Θ' Έκδοση
3. *Γεσίου-Φαλτσή*, Αναγκαστική Εκτέλεση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017
4. *Νίκας Ν.*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως Τόμος II-Ειδικό Μέρος, Β' Έκδοση 2018
5. *Πανταζόπουλος Σ.*, Αναγκαστική Εκτέλεση, Εκδόσεις Σάκκουλα, Έκδοση 2021
6. *Μπρίνιας Ι.*, Αναγκαστική Εκτέλεσις, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' Έκδοση
7. *Λαζαρίδης Γ.*, Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, Εκδόσεις Σάκκουλα

---

²²⁹ *Λαζαρίδης Γ.*, Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 155, Εκδόσεις Σάκκουλα, *Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ.*, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3131-3132, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

²³⁰ *Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ.*, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3133-3134, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

²³¹ *Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ.*, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3134-3135, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

²³² *Λαζαρίδης Γ.*, Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 154-155, Εκδόσεις Σάκκουλα, *Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ.*, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3135-3136, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

Z. ΑΜΥΝΑ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΣΤΗ

Z1. Ο δανειστής ως κεντρικό πρόσωπο της διαδικασίας

Όπως προεκτέθηκε, το κοινό στοιχείο ανάμεσα αφενός στην αναγκαστική εκτέλεση επί χρηματικών απαιτήσεων, και δη στους δύο θεσμούς αυτής που αναπτύχθηκαν στην παρούσα εργασία (κατάσχεση ειδικών περιουσιακών στοιχείων, αναγκαστική διαχείριση επιχείρησης ή ακινήτου), και αφετέρου στην πτωχευτική διαδικασία, δια της οποίας εκποιούνται τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη, είναι ότι αμφότερες αποσκοπούν στην ικανοποίηση των δανειστών του οφειλέτη, είτε αυτή λαμβάνει χώρα ατομικά είτε αυτή λαμβάνει χώρα συλλογικά ²³³.

Υπό αυτό το δεδομένο, παρίσταται για αμφότερες τις διαδικασίες αναγκαία η εξασφάλιση της δυνατότητας των δανειστών για προστασία των αξιώσεών τους προς ικανοποίηση μέσω αυτών. Η ένταση της ανάγκης αυτής για προστασία είναι ευθέως ανάλογη του αριθμού των δανειστών που αναμένουν την ικανοποίησή τους από τις σχετικές διαδικασίες, και του μεγέθους των απαιτήσεών τους, καθότι όπως ήδη εκτέθηκε, κατά το συγκεκριμένο στάδιο αμφοτέρων των διαδικασιών τα συμφέροντα εκάστου δανειστή είναι πιθανότερο να συγκρούονται με συμφέροντα άλλων δανειστών, παρά με του οφειλέτη ή τρίτων προσώπων. Όσο περισσότεροι δανειστές εμφανίζονται, με τις προβλεπόμενες στα αντίστοιχα νομοθετήματα διαδικασίες, και όσο μεγαλύτερες απαιτήσεις προβάλλονται για ικανοποίηση, τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα να προκύψουν ζητήματα έννομης προστασίας δανειστών.

Η κατάσταση αυτή, της συνύπαρξης περισσότερων δανειστών και απαιτήσεων, είναι εξαιρετικά πιθανή έως δεδομένη στην πτωχευτική διαδικασία, που εκ φύσεως είναι συλλογικού χαρακτήρα, διαφοροποιείται όμως ανάλογα με τα οικονομικά μεγέθη του οφειλέτη. Αλλά και στην αναγκαστική εκτέλεση εμφανίζεται το φαινόμενο της λεγομένης συρροής δανειστών, όταν δηλαδή, είτε λόγω της επιβολής περισσότερων κατασχέσεων, κατά το ισχύον στον ΚΠολΔ σύστημα πολλαπλών κατασχέσεων, είτε λόγω εμφανίσεως, με τους προβλεπόμενους σε κάθε επιμέρους διαδικασία ικανοποίησης τρόπους, περισσότερων δανειστών, που δεν έχουν επιβάλει κατάσχεση, η συνύπαρξη περισσότερων απαιτήσεων προς συμμετοχή και κατάταξη στον τελικό

---

²³³ Χατζηνικολάου-Αγγελίδου Ρ., Η θέση του δανειστή εντός και εκτός της πτώχευσης, σελ. 262-263, ΔΕΕ 3/2011, Νομική Βιβλιοθήκη

πίνακα διανομής του εκάστοτε χρηματικού αποτελέσματος (πλειστηρίασμα, πιστωτικό υπόλοιπο της αναγκαστικής διαχείρισης, τίμημα μεταβίβασης κοκ) δημιουργεί μια αναπόφευκτη σύγκρουση δικαιωμάτων, καθότι κάθε απαίτηση αγωνίζεται να κατισχύσει των υπολοίπων και να τις εξοβελίσει, ώστε να ικανοποιηθεί σε μεγαλύτερο βαθμό έναντι αυτών ²³⁴.

Z2. Συμμετογή και διανομή: Ενιαία ή χωριστή ανακοπή;

Οι βασικότερες αξιώσεις προστασίας των δανειστών αφορούν αφενός τη δυνατότητα συμμετοχής τους στην εκάστοτε διαδικασία, αφετέρου την εξασφάλιση ότι θα τους αποδοθεί το μέρος εκείνο του αποτελέσματος της διαδικασίας που εκ του νόμου τους αναλογεί. Όπως αναπτύχθηκε εκτενώς στα προηγούμενα κεφάλαια της παρούσας εργασίας, τόσο στην αναγκαστική εκτέλεση, και δη στις διαδικασίες αυτής που αναπτύχθηκαν εκτενώς (κατάσχεση ειδικών περιουσιακών δικαιωμάτων, αναγκαστική διαχείριση) όσο και στην πτώχευση, οι αξιώσεις αυτές των πιστωτών-δανειστών αντικατοπτρίζονται σε μεγάλο βαθμό, τόσο επιθετικά όσο και αμυντικά, σε δύο διαδικαστικές πράξεις, που λόγω ακριβώς της σπουδαιότητάς τους αντιμετωπίζονται ως αυτοτελή στάδια κάθε διαδικασίας: Την αναγγελία και τον πίνακα κατάταξης. Η αναγγελία συνιστά το μέσο που έχει ο δανειστής-πιστωτής για να εκδηλώσει την πρόθεσή του να συμμετάσχει στην εκάστοτε διαδικασία και να ικανοποιηθεί από αυτήν. Ο πίνακας κατάταξης συνιστά το μέσο δια του οποίου καθορίζεται το μέγεθος ικανοποίησης κάθε δανειστή-πιστωτή.

Λόγω ακριβώς της μεγάλης σημασίας των πράξεων αυτών, το ενδεχόμενο να χρειαστεί να αμυνθεί ο εκάστοτε πιστωτής-δανειστής για λόγους που σχετίζονται με αυτές είναι έντονο. Ρυθμίζοντας όμως τα μέσα άμυνας του δανειστή-πιστωτή, ο νομοθέτης έχει να αντιμετωπίσει ένα μεγάλο δίλημμα. Δεδομένου ότι αμφότερα τα συγκεκριμένα στάδια της διαδικασίας αποσκοπούν τελικά στον καθορισμό της ικανοποίησης κάθε δανειστή, στον οποίο και πρόκειται να καταλήξουν, πρέπει να υπάρχει δυνατότητα του δανειστή-πιστωτή να αμυνθεί δικαστικά και στα δύο αυτά στάδια, και με ξεχωριστά αμυντικά μέσα, ή αρκεί η παροχή αυτής της δυνατότητας μόνο κατά το χρονικά μεταγενέστερο στάδιο; Εν ολίγοις, ο δανειστής πρέπει να έχει τη δυνατότητα να ζητήσει δικαστική προστασία τόσο κατά το στάδιο των αναγγελιών (πχ σε περίπτωση απόρριψης της δικής του αναγγελίας ή αποδοχής της αναγγελίας άλλων), όσο και κατά το στάδιο του πίνακα κατάταξης (πχ σε περίπτωση κατάταξης άλλων σε θέση υψηλότερη από τη δική του), ή αρκεί να του παρασχεθεί στο τέλος της εκάστοτε διαδικασίας, ήτοι στη φάση της διανομής, η δυνατότητα να προβάλει άπαξ αιτιάσεις που διατηρεί για το σύνολο της διαδικασίας; Και κατ' επέκταση, πόσα

---

²³⁴ Κολοτούρος Π., Συρροή δανειστών και σύγκρουσις δικαιωμάτων, σελ. 22, 43^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων, Ζητήματα αναγκαστικής εκτέλεσης, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2019

σχετικά ένδικα βοηθήματα πρέπει να προβλεφθούν από το νομοθέτη για κάθε διαδικασία, και με τι περιεχόμενο;

Ας δούμε ποια επιλογή έχει κάνει ο νομοθέτης σε κάθε διαδικασία.

Z2.i. ΚΑφ (πρώην ΠτΚ)

Στο ισχύον άρθρο 168 ΚΑφ, και συγκεκριμένα στην παράγραφο 1, προβλέπεται ότι *«I. Ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης του άρθρου 167 έχουν δικαίωμα να ασκήσουν ο οφειλέτης, καθώς και οι αναγγελλθέντες πιστωτές, τόσο ως προς την επαλήθευση, συνεπώς ως προς το περιεχόμενο του πίνακα πτωχευτικών πιστωμάτων του άρθρου 156, όσο και ως προς την κατάταξη.»*. Ο νομοθέτης συνεπώς έχει ρητά επιλύσει το ζήτημα, νομοθετώντας μια ενιαία ανακοπή που δύναται να περιλάβει αντιρρήσεις σχετικές τόσο με την επαλήθευση των απαιτήσεων, όσο και με την κατάταξη των πιστωτών, η δε διπλή αυτή κατεύθυνση της ανακοπής αυτής αποτυπώνεται στη ρητή δυνατότητα που παρέχει ο νομοθέτης να ασκηθεί αυτή κατά τόσο του πίνακα πτωχευτικών πιστωμάτων, όσο και του πίνακα κατάταξης ²³⁵, ήτοι στις δύο πράξεις στις οποίες καταλήγει η αντίστοιχη φάση της πτωχευτικής διαδικασίας (επαλήθευση, κατάταξη). Ο γενικός αυτός χαρακτήρας της ανακοπής αποτελεί καινοτομία του νέου νόμου που αποσκοπεί στη συντόμηση και απλούστευση της πτωχευτικής διαδικασίας ²³⁶. Ουσιαστικά ο νομοθέτης επέλεξε την διαδικαστική ενοποίηση της ανακοπής κατά του πίνακα πτωχευτικών πιστωμάτων και της ανακοπής κατά του πίνακα κατάταξης, θεσπίζοντας μια νέα, ενιαία ανακοπή ²³⁷.

Αντιθέτως, υπό το καθεστώς του ΠτΚ (Ν. 3588/2007), η επιλογή του νομοθέτη ήταν διαφορετική. Στο άρθρο 95 ΠτΚ προβλεπόταν ότι *«I. Αντιρρήσεις κατά τη διαδικασία της επαλήθευσης των απαιτήσεων έχουν δικαίωμα να προβάλλουν ο οφειλέτης, ο σύνδικος, καθώς και οι πιστωτές, των οποίων οι απαιτήσεις έγιναν προσωρινά ή οριστικά δεκτές...»*. Εν ολίγοις, τυχόν αιτιάσεις των πιστωτών που αφορούσαν την διαδικασία της επαλήθευσης προβάλλονταν ήδη με την ολοκλήρωση του σταδίου αυτού, με το ένδικο βοήθημα των αντιρρήσεων. Η συγκεκριμένη ρύθμιση δεν επαναλήφθηκε από το νομοθέτη και στον ισχύοντα ΚΑφ, με συνέπεια την κατάργησή της ²³⁸. Η λεγόμενη «δίκη των αντιρρήσεων» υπό το καθεστώς του ΠτΚ αφορούσε αποκλειστικά την επαλήθευση, και όχι την κατάταξη της απαιτήσεως, πολλώ δε μάλλον την ικανοποίησή της,

---

²³⁵ Ψυχομάνης Σπ., Πτωχευτικό δίκαιο (με βάση το νόμο 4738/2020), σελ. 546, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θ' Έκδοση

²³⁶ Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 499, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

²³⁷ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 179, Εκδόσεις Σάκκουλα

²³⁸ Μιχαλόπουλος Γ., Το Νέο Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 244-245, Νομική Βιβλιοθήκη, 2021

και είχε σημασία κυρίως αναφορικά με τη συμμετοχή ή όχι του συγκεκριμένου πιστωτή στη συνέλευση των πιστωτών ²³⁹. Αντιστρόφως, λόγω ακριβώς της πρόβλεψης της συγκεκριμένης ανακοπής, ζητήματα που αφορούσαν την επαλήθευση της απαίτησης δε μπορούσαν να προβληθούν στο πλαίσιο ανακοπής κατά του πίνακα κατάταξης, καθότι αυτά είτε είχαν ήδη κριθεί, είτε μπορούσαν να κριθούν στα πλαίσια της ανακοπής του 95 ΠτΚ ²⁴⁰.

Z2.ii. ΚΠολΔ – Ιστορική αναδρομή (1031, 1044, 971, 979)

Σε ό, τι αφορά την αναγκαστική εκτέλεση, τα πράγματα δεν είναι αντίστοιχα απλά. Ο λόγος είναι ότι, όπως έχει αναλυθεί και σε άλλα κεφάλαια της παρούσας εργασίας, η αναγκαστική εκτέλεση περιλαμβάνει περισσότερα μέσα, καθένα εκ των οποίων έχει μια αυτοτελή διαδικασία, και κατ' επέκταση αυτοτελείς προβλέψεις για την άμυνα των εμπλεκόμενων μερών.

Σε ό, τι αφορά ειδικά την κατάσχεση ειδικών περιουσιακών δικαιωμάτων (1022 επ. ΚΠολΔ) και την αναγκαστική διαχείριση ακινήτου ή επιχείρησης (1034 επ. ΚΠολΔ), προβλέπονται τα εξής:

- 1031 ΚΠολΔ: *«Κατά της αναγγελίας δανειστή και κατά του πίνακα διανομής, εκείνος υπέρ του οποίου έγινε και εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, καθώς και όσοι άλλοι αναγγέλθηκαν μπορούν να προβάλλουν αντιρρήσεις στο δικαστήριο του άρθρου 1023 παρ. 1, μέσα σε δέκα ημέρες από την επίδοση που προβλέπει το άρθρο 1030 παρ. 4...»*
- 1044 ΚΠολΔ: *«1. Κατά της αναγγελίας δανειστή, καθώς και κατά του πίνακα διανομής, ο οφειλέτης και κάθε δανειστής που έχει αναγγελθεί μπορεί, μέσα σε δέκα ημέρες αφότου περάσει η προθεσμία του άρθρου 1043 παρ. 4, να ασκήσει αντιρρήσεις στο κατά το άρθρο 933 αρμόδιο δικαστήριο...».*

Παρατηρείται απευθείας ότι οι δύο διατάξεις είναι σχεδόν ταυτόσημες στο περιεχόμενό τους, δεν κάνουν καμία διάκριση μεταξύ αναγγελίας και πίνακα διανομής και αναφέρονται ρητά σε δυνατότητα προβολής αντιρρήσεων που αφορούν και τις δύο πράξεις. Σε ό, τι αφορά όμως το ζήτημα, αν ανακοπή μπορεί να ασκηθεί χωριστά κατά της αναγγελίας, ή οι αντιρρήσεις που αφορούν την αναγγελία προβάλλονται με την ανακοπή κατά του πίνακα διανομής, η γραμματολογική ερμηνεία των διατάξεων δεν δίνει ξεκάθαρη λύση, αφού αναφέρεται μόνο σε

---

²³⁹ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 180, Εκδόσεις Σάκκουλα

²⁴⁰ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 174, Εκδόσεις Σάκκουλα

αντιρρήσεις που αφορούν τις πράξεις αυτές, χωρίς προσδιορισμό του ενδίκου βοηθήματος για την προβολή τους. Ελλείπει ρητής λύσης, αναζητείται αυτή ερμηνευτικώς.

Αν, στα πλαίσια κατάσχεσης ειδικών περιουσιακών δικαιωμάτων, έχει επιλεγεί από το δικαστήριο η μεταβίβαση του δικαιώματος στον επισπεύδοντα δανειστή, δε γίνεται αναγγελία των λοιπών δανειστών συνεπώς δεν υφίσταται ζήτημα άμυνας κατ' αυτής. Οι λοιποί δανειστές μπορούν να συμμετάσχουν στην δίκη ασκώντας παρέμβαση, οπότε ο δανειστής που αιτείται την κατάσχεση μπορεί να αμυνθεί επιδιώκοντας την απόρριψη της παρέμβασης.

Αν, στα πλαίσια της ίδιας διαδικασίας, έχει επιλεγεί η εκποίηση του δικαιώματος μέσω πλειστηριασμού εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις που ισχύουν για τον πλειστηριασμό κινητών, οπότε όπως ήδη εκτέθηκε οι λοιποί δανειστές μπορούν να αναγγέλλονται στην διαδικασία με τον τρόπο που προβλέπεται στο άρθρο 972 παρ. 1 ΚΠολΔ. Αντιστοίχως, εφαρμόζεται το άρθρο 971 παρ. 2 ΚΠολΔ για την άμυνα κατά των αναγγελιών, όμως η ανακοπή που προβλέπεται από τη συγκεκριμένη διάταξη μπορεί να ασκηθεί μόνο από εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, όχι από δανειστές του ²⁴¹. Σε αυτή την περίπτωση, οι λοιποί δανειστές υπό προϋποθέσεις μπορούν να αμυνθούν ασκώντας τη γενική ανακοπή των άρθρων 933 επ. ΚΠολΔ ²⁴².

Δεδομένων των ανωτέρω, πεδίο εφαρμογής για το άρθρο 1031 ΚΠολΔ παραμένει μόνο για την περίπτωση που έχει διαταχθεί η διαχείριση του δικαιώματος από διορισμένο διαχειριστή, οπότε και προβλέπεται ρητά αναγγελία των λοιπών δανειστών όσο διαρκεί η διαχείριση. Το αυτό ισχύει και όταν επιβάλλεται αναγκαστική διαχείριση ακινήτου ή επιχείρησης κατ' άρθρα 1034 επ. ΚΠολΔ. Και στις δύο αυτές περιπτώσεις, η αναγγελία απαιτήσεων καθιστά υποχρεωτική για το διαχειριστή τη σύνταξη πίνακα διανομής, όπως ρητά προβλέπεται στα άρθρα 1030 παρ. 3 ΚΠολΔ και 1043 παρ. 3 ΚΠολΔ. Με το δεδομένο αυτό, και λαμβάνοντας υπόψη το συνολικό σύστημα του ΚΠολΔ, που ευνοεί την άσκηση ανακοπής κατά της αναγγελίας μόνο όταν δε συντάσσεται πίνακας διανομής, ορθότερο είναι να γίνει δεκτό ότι τα άρθρα 1031 και 1044 ΚΠολΔ εισάγουν δυνατότητα άσκησης μιας ενιαίας ανακοπής που στρέφεται κατά του πίνακα κατάταξης, στα πλαίσια της οποίας προβάλλονται και αντιρρήσεις που αφορούν την αναγγελία, και όχι άσκηση χωριστής ανακοπής κατά της αναγγελίας ²⁴³.

---

²⁴¹ Πίψου Λ., Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΠολΔ, σελ. 511, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2001

²⁴² Πίψου Λ., Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΠολΔ, σελ. 520-521, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2001

²⁴³ Πίψου Λ., Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΠολΔ, σελ. 512-514, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2001

Z3. Άμυνα κατά της συμμετοχής άλλων δανειστών – ΚΑΦ

Στα πλαίσια του ΚΑΦ, ειδικό ένδικο βοήθημα για την προβολή αντιρρήσεων κατά της συμμετοχής (και ικανοποίησης) απαιτήσεων με προσβολή της αναγγελίας του δανειστή δεν προβλέπεται, και η δικαστική προσβολή τους μετατοπίζεται χρονικά σε επόμενο στάδιο, στην προσβολή του πίνακα κατάταξης²⁴⁴. Η επαλήθευση των απαιτήσεων, που ακολουθεί την αναγγελία τους, διεξάγεται από το σύνδικο υπό την εποπτεία του εισηγητή χωρίς την παρουσία των πιστωτών, και ο πίνακας των πτωχευτικών πιστωμάτων που συντάσσεται ακολούθως αποτελεί την προδικασία με βάση την οποία διεξάγεται ενώπιον του δικαστηρίου η δίκη που επιλύει την αμφισβήτηση για την παραδοχή ή όχι της απαίτησεως που αμφισβητήθηκε²⁴⁵. Περιεχόμενο των αντιρρήσεων και κατ' επέκταση της αμφισβήτησης μιας απαίτησης μπορεί να είναι οποιοδήποτε παράπονο των πιστωτών κατά της απόρριψης ή εν μέρει αποδοχής της απαίτησής τους, καθώς και κατά της αποδοχής απαιτήσεων άλλων πιστωτών²⁴⁶.

Ελλείπει δυνατότητα προβολής αντιρρήσεων κατά το στάδιο της επαλήθευσης, το σύνολο των απαιτήσεων των πιστωτών είναι προσωρινά δεκτές, υπό την έννοια ότι μπορούν να αμφισβητηθούν σε επόμενο στάδιο με την ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης²⁴⁷, δυνατότητα που δεν υπήρχε υπό το προγενέστερο καθεστώς του ΠτΚ, όπως κατωτέρω θα αναλυθεί.

Τέλος, σε ό, τι αφορά τις διατάξεις του ισχύοντος ΚΑΦ, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το εξής ζήτημα. Όπως προεκτέθηκε, αναγκαία εκ του νόμου προϋπόθεση για να αποφασιστεί από το Πτωχευτικό Δικαστήριο η εκποίηση της επιχείρησης ως συνόλου είναι η υποβολή σχετικού αιτήματος από πιστωτές που εκπροσωπούν απαιτήσεις τουλάχιστον 30% του συνόλου και 20% των ενέγγυων. Για την ουσιαστική εξέταση του συγκεκριμένου ζητήματος, είναι απαραίτητο να προηγηθεί η εξέταση από το Πτωχευτικό Δικαστήριο της νομιμότητας και βασιμότητας των απαιτήσεων των πιστωτών που προβάλλουν το συγκεκριμένο αίτημα, και κατ' επέκταση η δικαστική κρίση επ' αυτών. Η δε θετική ή αρνητική κρίση του Πτωχευτικού Δικαστηρίου για τις συγκεκριμένες απαιτήσεις, αφενός θέτει το πλαίσιο που θα κινηθεί η πτωχευτική διαδικασία, αφετέρου συνιστά δεδικασμένο μεταξύ των μετασχόντων στη δίκη διαδίκων. Ως εκ τούτου, οι συγκεκριμένες απαιτήσεις δεν είναι δυνατό να κριθούν εκ νέου ως προς την επαλήθευσή τους²⁴⁸.

---

²⁴⁴ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 174, Εκδόσεις Σάκκουλα

²⁴⁵ Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 450, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

²⁴⁶ ΠΠΞανθ 16/2013, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ

²⁴⁷ Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 450-451, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση, Λαζαρίδης Γ, Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 178, Εκδόσεις Σάκκουλα

²⁴⁸ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 185-186, Εκδόσεις Σάκκουλα

Η δεσμευτικότητα αυτή αποκτά σημασία όταν σε επόμενη δίκη (πχ σε ενδεχόμενη άσκηση ανακοπής κατά του πίνακα κατάταξης) η νομιμότητα και η βασιμότητα των απαιτήσεων εμφανίζεται ως προδικαστικό ζήτημα, υπάρχει υποχρέωση του δικαστή να θεωρήσει το προδικαστικό ζήτημα ότι έχει λυθεί²⁴⁹.

Z3.i. 95 πρώην ΠτΚ

Αντιθέτως, υπό το προγενέστερο καθεστώς του ΠτΚ (Ν. 3588/2007) το άρθρο 95 προέβλεπε ότι «1. Αντιρρήσεις κατά τη διαδικασία της επαλήθευσης των απαιτήσεων έχουν δικαίωμα να προβάλλουν ο οφειλέτης, ο σύνδικος, καθώς και οι πιστωτές, των οποίων οι απαιτήσεις έγιναν προσωρινά ή οριστικά δεκτές. 2. Οι αντιρρήσεις εισάγονται από κοινού στο σύνολό τους, εντός δέκα (10) ημερών από την ολοκλήρωση των επαληθεύσεων, ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου που δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, με έκθεση του εισηγητή, εντός είκοσι (20) ημερών από την εισαγωγή των αντιρρήσεων. Στη συζήτηση κλητεύονται ο οφειλέτης και οι πιστωτές των οποίων αμφισβητήθηκαν οι απαιτήσεις, καθώς και αυτοί που υπέβαλαν τις αντιρρήσεις, με επιμέλεια του συνδίκου. Στη διαδικασία μπορεί να παρέμβει όποιος έχει έννομο συμφέρον. Κατά της απόφασης του δικαστηρίου επιτρέπεται μόνο έφεση.».

Πρέπει βέβαια να τονιστεί ότι υπό το προγενέστερο καθεστώς η συμμετοχή του πιστωτή στην εξέλεξη της απαίτησής του δεν περιοριζόταν στην αναγγελία, αλλά περιελάμβανε και υποχρέωσή του να παρασταθεί αυτοπροσώπως ή δια πληρεξουσίου δικηγόρου κατά την επαλήθευσή της, καθότι σε αντίθετη περίπτωση ο σύνδικος ήταν υποχρεωμένος να μην προβεί σε εξέλεξη της²⁵⁰. Στα πλαίσια αυτής της προφορικότητας, οι αντιρρήσεις κατά της απόρριψης ή αποδοχής (εν μέρει ή εν όλω) μιας απαίτησης προβάλλονταν προφορικά ενώπιον του συνδίκου και συντασσόταν έκθεση από τον εισηγητή όπου αναφέρεται, μεταξύ άλλων, αν η απαίτηση έγινε δεκτή ή αμφισβητήθηκε, και η έκθεση αυτή αποτελούσε την προδικασία της δίκης των αντιρρήσεων, κατά την οποία οι αντιρρήσεις κρίνονταν ενιαία από το Πτωχευτικό Δικαστήριο, με κλήτευση του οφειλέτη, των πιστωτών των οποίων αμφισβητήθηκαν οι απαιτήσεις και των πιστωτών που υπέβαλαν τις αντιρρήσεις²⁵¹.

Περαιτέρω, υπό τον προισχύοντα ΠτΚ σε περίπτωση αμφισβήτησης μιας απαίτησης κατά την επαλήθευση ο Εισηγητής αποφάσιζε, κατά το άρθρο 94 ΠτΚ, την προσωρινή ή μη παραδοχή της, ώστε να καθοριστεί η συμμετοχή ή μη του εν λόγω πιστωτή στο υπόλοιπο της πτωχευτικής

---

²⁴⁹ Σινανιώτης Λ., Ερμηνεία Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας ΙΙΙ, σελ. 93-95, Έκδοση 1974

²⁵⁰ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 174-175, Εκδόσεις Σάκκουλα

²⁵¹ ΠΠΞανθ 16/2013, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ

διαδικασίας, δηλαδή στη συνέλευση των πιστωτών και σε τυχόν διανομές, όπου κατατασσόταν τυχαία ²⁵².

Τέλος, η ύπαρξη της δυνατότητας αυτής για χωριστή προβολή των αντιρρήσεων κατά της επαλήθευσης μιας απαίτησης υπό το καθεστώς του ΠτΚ συνεπάγεται και την αδυναμία προβολής των αντιρρήσεων αυτών με την ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης, καθότι η νομιμότητα και η βασιμότητα κάθε απαίτησεως είτε είχε ήδη αποτελέσει, είτε μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο δικαστικής κρίσης στα πλαίσια της ανακοπής του 92 ΠτΚ ή του 95 ΠτΚ ²⁵³.

Z3.ii. 153 ΚΑφ

Σε ό, τι αφορά την πτωχευτική διαδικασία, ειδική αναφορά πρέπει να γίνει στην ανακοπή που προβλέπεται στις παρ. 3-4 του ΚΑφ, στις οποίες προβλέπεται ότι «3. Πιστωτές που δεν ανήγγειλαν την απαίτησή τους μέσα στη νόμιμη προθεσμία, ώστε να μετάσχουν στην επαλήθευση, μπορούν με ανακοπή και δικά τους έξοδα να ζητήσουν την επαλήθευσή της από το πτωχευτικό δικαστήριο, που δικάζει κατά τη διαδικασία του άρθρου 130. 4. Η ανακοπή στρέφεται κατά του συνδίκου. Η ανακοπή μπορεί να ασκηθεί μέχρι και την τελευταία διανομή, σε καμία δε περίπτωση πέραν των έξι (6) μηνών από το πέρας της προθεσμίας αναγγελίας...». Αντίστοιχο περιεχόμενο είχε και το άρθρο 92 του πρώην ΠτΚ, που προέβλεπε την ίδια δυνατότητα, αλλά και το άρθρο 596 ΕμπΝ.

Η συγκεκριμένη ανακοπή, που ασκείται από τον πιστωτή κατά το στάδιο της εξέλεξης, καλύπτει μια ειδική περίπτωση άμυνας του πιστωτή. Δεν αφορά την προβολή αντιρρήσεων κατά της αναγγελίας άλλων πιστωτών, ήτοι κατά της συμμετοχής τους στην διαδικασία, ούτε την προβολή αντιρρήσεων κατά της απόρριψης της αναγγελίας του ανακόπτοντος πιστωτή. Αφορά την παράλειψη του ίδιου του ανακόπτοντος να συμμορφωθεί με την προθεσμία αναγγελίας των 3 μηνών από την δημοσιοποίηση της κήρυξης της πτώχευσης, που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 153 ΚΑφ. Η συγκεκριμένη ανακοπή, που απευθύνεται κατά του συνδίκου και εκδικάζεται με την διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας, παρέχει τη δυνατότητα στον εκπρόθεσμο πιστωτή να ζητήσει την επαλήθευση της απαίτησής του από το πτωχευτικό δικαστήριο με δικά του έξοδα ²⁵⁴. Η επιβάρυνση του πιστωτή με τα έξοδα της ανακοπής, σε αντιδιαστολή με το ανέξοδο της

---

²⁵² Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 177-178, Εκδόσεις Σάκκουλα

²⁵³ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 174, Εκδόσεις Σάκκουλα

²⁵⁴ Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 448, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

αναγγελίας, αποτελεί κατά κάποιον τρόπο ποινή για την καθυστέρηση του πιστωτή, και ταυτόχρονα κίνητρο για να προβεί εμπροθέσμως σε αναγγελία.

Αντικείμενο της ανακοπής είναι η εξέλεξη της απαιτήσεως και όχι η επιδίκασή της²⁵⁵. Δεδομένου ότι η εξουσία του Δικαστηρίου περιορίζεται στην αναγνώριση και επαλήθευση της μη εμπροθέσμως αναγγελθείσας απαίτησης του ανακόπτοντος - πτωχευτικού πιστωτή, κάθε άλλο αίτημα υποβαλλόμενο με την ανακοπή, όπως το αίτημα να περιληφθεί ο ανακόπτων για το ποσό της απαίτησής του στον πίνακα των επαληθευσάντων πιστωτών ή στον πίνακα διανομής του προϊόντος της ρευστοποίησης του ενεργητικού της πτωχευτικής περιουσίας, είναι απορριπτέο ως νόμο αβάσιμο²⁵⁶. Πρέπει επίσης να γίνει δεκτό αυτό που είχε ήδη νομολογηθεί υπό το καθεστώς του ΕμπΝ και του ΠτΚ, ότι η ανακοπή ήταν δυνατό να ασκηθεί και από πιστωτή που άσκησε μεν εμπροθέσμως αναγγελία, η οποία όμως δε μπόρεσε να επαληθευθεί για το λόγο ότι λόγω ελλείψεων απορρίφθηκε ως αόριστη²⁵⁷. Αντιθέτως, δεδομένης της έλλειψης προφορικότητας της διαδικασίας εξέλεξης των απαιτήσεων που προβλέπει ο ΚΑφ, και κατ' επέκταση της έλλειψης αυτοπρόσωπης παρουσίας του πιστωτή, δε συντρέχει πλέον λόγος άσκησης της ανακοπής επειδή ο πιστωτής ανήγγειλε μεν εμπρόθεσμα την απαίτησή του, πλην δεν παρέστη κατά την εξέλεξή της, όπως είχε νομολογηθεί υπό το καθεστώς του ΠτΚ²⁵⁸.

Βάσει της ισχύουσας διάταξης, η ανακοπή του 153 ΚΑφ μπορεί να ασκηθεί από το πέρας της τρίμηνης προθεσμίας αναγγελίας του ίδιου άρθρου μέχρι και την τελευταία διανομή, σε καμία δε περίπτωση πέραν των έξι μηνών από το πέρας της προθεσμίας αναγγελίας. Η προθεσμία της ανακοπής, αν και τυπικά είναι η ίδια με αυτή του πρώην 92 ΠτΚ, στην πράξη έχει επιμηκυνθεί καθότι αυξήθηκε και η προθεσμία αναγγελίας της απαίτησης σε ένα τρίμηνο, από ένα μήνα που ίσχυε νωρίτερα, από τη λήξη της οποίας και εκκινεί²⁵⁹. Σημειώνεται ότι, πριν από την τροποποίησή του με το άρθρο 4 παρ.1 Ν.4446/2016, η προθεσμία της ανακοπής που προέβλεπε το άρθρο 92 πρώην ΠτΚ εκτεινόταν ως την τελευταία διανομή, χωρίς το μέγιστο χρονικό όριο του εξαμήνου. Αντίστοιχη προθεσμία προέβλεπε και το άρθρο 596 ΕμπΝ.

Τέλος, η ανακοπή δεν αναστέλλει την πραγματοποίηση των διανομών που έχουν ήδη διαταχθεί από τον εισηγητή και οι οποίες συνεχίζονται κανονικά, ούτε δημιουργεί υποχρέωση των πιστωτών να επιστρέψουν τα ήδη ληφθέντα, αν όμως μετά την άσκηση της ανακοπής και πριν την έκδοση της οριστικής απόφασης του δικαστηρίου διαταχθούν νέες διανομές, ο ανακόπτων μετέχει

---

²⁵⁵ ΑΠ 1177/2007, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ

²⁵⁶ ΕφΔωδ 73/2007 Τ.Ν.Π. ΝΟΜΟΣ, ΠΠΑ 110/2021 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ

²⁵⁷ *Περάκης Ε.*, Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 449, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

²⁵⁸ *Λαζαρίδης Γ.*, Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 175-176, Εκδόσεις Σάκκουλα

²⁵⁹ *Μιχαλόπουλος Γ.*, Το Νέο Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 243, Νομική Βιβλιοθήκη, 2021

σ' αυτές για ορισμένο ποσό, που ορίζεται προσωρινά από τον πρόεδρο του πτωχευτικού δικαστηρίου, που δικάζει (προφανώς μετά από αίτηση που υποβάλλει ο ανακόπτων) με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, το οποίο δεν καταβάλλεται στον ανακόπτοντα, αλλά φυλάσσεται μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης επί της ανακοπής²⁶⁰. Ο ανακόπτων δεν έχει δικαίωμα συμμετοχής σε διανομές που έχουν ήδη διαταχθεί, πράγμα που συνιστά διαφοροποίηση σε σχέση με τα ισχύοντα υπό το καθεστώς του πρώην ΠτΚ²⁶¹.

Z4. Άμυνα κατά της συμμετοχής άλλων δανειστών – ΚΠολΔ

Η αυτοτελής ανακοπή κατά της αναγγελίας ως διαδικαστικής πράξης, που προβλέπεται στον ΚΠολΔ (971 παρ. 2) ως ειδικό ένδικο βοήθημα που ανοίγει δίκη κατά την εκτέλεση, θεσμοθετήθηκε αποκλειστικά για την προστασία του καθ' ου η εκτέλεση στην περίπτωσης που, λόγω επάρκειας του πλειστηριάσματος δεν συντάσσεται πίνακας κατατάξεως²⁶².

Z4.i. Κατάσχεση ειδικών περιουσιακών δικαιωμάτων – 1031 ΚΠολΔ

Όπως ήδη εκτέθηκε, στην κατάσχεση ειδικών περιουσιακών δικαιωμάτων, όταν επιλέγεται ως τρόπος ικανοποίησης του δανειστή η επιβολή αναγκαστικής διαχείρισης του κατασχεθέντος δικαιώματος, σε αντίθεση με το συνολικό πνεύμα του ΚΠολΔ που καθιερώνει σύστημα χωριστής προσβολής της αναγγελίας ως διαδικαστικής πράξης, κατά την ορθότερη ερμηνεία ο νομοθέτης κατοχυρώνει την προβολή αντιρρήσεων που αφορούν την αναγγελία μέσω της ανακοπής που ασκείται κατά του πίνακα κατάταξης.

Ενώ η ειδική ανακοπή κατά της αναγγελίας δανειστή που προβλέπεται στο άρθρο 971 παρ. 2 ΚΠολΔ μπορεί να ασκηθεί μόνο από εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, η ανακοπή του 1031 ΚΠολΔ, δια της οποίας προβάλλονται και αντιρρήσεις που αφορούν την αναγγελία, μπορεί να ασκηθεί και από δανειστές, τόσο τον επισπεύδοντα στην κατάσχεση, όσο και τους λοιπούς δανειστές που έχουν αναγγελθεί²⁶³. Παθητικά νομιμοποιούμενος, όταν η ανακοπή αφορά

---

²⁶⁰ Περράκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 449, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

²⁶¹ Μιχαλόπουλος Γ., Το Νέο Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 243, Νομική Βιβλιοθήκη, 2021

²⁶² Πίψου Λ., Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΠολΔ, σελ. 512-513, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2001

²⁶³ Ρεντούλης Π. σε Κουτσουλέλο Κ., Αναγκαστική εκτέλεση, Μετά τον νέο Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας Ν.4335/2015, σελ. 426, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2016, Πίψου Λ., Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΠολΔ, σελ. 515, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2001

αντιρρήσεις σχετικές με την αναγγελία, είναι ο δανειστής του οποίου η αναγγελία αμφισβητείται ²⁶⁴.

Αντιρρήσεις σχετικές με την αναγγελία του δανειστή μπορούν να αφορούν κυρίως το κύρος της αναγγελίας ως διαδικαστικής πράξεως και τη βασιμότητα της αναγγελθείσας απαιτήσεως ²⁶⁵. Ενδεικτικά, δικονομικές αντιρρήσεις που μπορούν να προβληθούν κατά της αναγγελίας είναι το αόριστο αυτής, η έλλειψη του ελάχιστου απαιτούμενου περιεχομένου που ορίζουν οι σχετικές διατάξεις (περιγραφή της απαίτησης, ορισμό αντικλήτου κοκ), η έλλειψη νομότυπης επίδοσης στον διαχειριστή και σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση ²⁶⁶, η έλλειψη υπογραφής από δικηγόρο ²⁶⁷ κοκ. Ουσιαστικές αντιρρήσεις αναφορικά με την απαίτηση είναι ενδεικτικά αν έχει ήδη κριθεί δικαστικά ως αβάσιμη, αν προβάλλονται εναντίον της ενστάσεις (εξοφλήσεως, παραγραφής κοκ), και γενικώς αν αμφισβητείται για οποιονδήποτε λόγο η βασιμότητά της.

Η ευδοκίμηση της ανακοπής του 1031 ΚΠολΔ έχει ως αποτέλεσμα την ακύρωση του πίνακα κατά το μέρος που αφορά τις απαιτήσεις που προσβλήθηκαν, με σύγχρονη κατάταξη του ανακόπτοντος δανειστή, χωρίς να ωφεληθούν οι υπόλοιποι δανειστές, σε περίπτωση δε που υπάρξει πλήρης ικανοποίηση του ανακόπτοντος δανειστή και προκύψει και πλεόνασμα, αυτό θα διανεμηθεί το επόμενο τρίμηνο ²⁶⁸. Παρά την εφαρμοζόμενη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, οι αποφάσεις επί των ανακοπών του 1031 ΚΠολΔ παράγουν δεδicated ²⁶⁹. Αποτέλεσμα αυτού είναι ότι οι κρίσεις του δικαστηρίου επηρεάζουν την κατάταξη των συγκεκριμένων δανειστών και στους επόμενους πίνακες ²⁷⁰. Περαιτέρω, αν σε επόμενη δίκη εμφανίζεται ως προδικαστικό το στην πρώτη δίκη κριθέν ζήτημα, υπάρχει υποχρέωση του δικαστή να θεωρήσει ότι το προδικαστικό ζήτημα ότι έχει λυθεί όπως το έκρινε η πρώτη απόφαση ²⁷¹.

---

²⁶⁴ Πίψου Λ., Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΠολΔ, σελ. 515, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2001, Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3400, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

²⁶⁵ Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3400, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

²⁶⁶ Κολοτούρος Π., Συρροή δανειστών και σύγκρουσις δικαιωμάτων, σελ. 85, 43^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων, Ζητήματα αναγκαστικής εκτέλεσης, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2019

²⁶⁷ Βλ. και 972 παρ. 1^α ΚΠολΔ μετά την τροποποίησή του δυνάμει του άρθρου 68 Ν. 4842/2021

²⁶⁸ Πίψου Λ., Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΠολΔ, σελ. 516, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2001

²⁶⁹ Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3400, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019, Νίκας Ν., Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως Τόμος ΙΙ-Ειδικό Μέρος, σελ. 853, Β' Έκδοση 2018

²⁷⁰ Παναζόπουλος Σ., Αναγκαστική Εκτέλεση, σελ. 635, Εκδόσεις Σάκκουλα, Έκδοση 2021

²⁷¹ Σινανιώτης Λ., Ερμηνεία Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας ΙΙΙ, σελ. 93-95, Έκδοση 1974

Τα ζητήματα διαδικαστικής φύσεως που αφορούν την άσκηση της ανακοπής (προθεσμία, αρμόδιο δικαστήριο, διαδικασία κοκ) θα αναλυθούν εκτενέστερα σε επόμενη ενότητα.

Z4.ii. Αναγκαστική διαχείριση – 1044 ΚΠολΔ

Εκτέθηκε ήδη πως, όπως και στην αναγκαστική διαχείριση του ειδικού περιουσιακού δικαιώματος που διατάσσεται στα πλαίσια κατάσχεσής του, έτσι και στην αναγκαστική διαχείριση ακινήτου ή επιχείρησης ο νομοθέτης του ΚΠολΔ έχει επιλέξει τη λύση της προβολής αντιρρήσεων που αφορούν την αναγγελία και την κατάταξη του δανειστή με ενιαίο τρόπο, στα πλαίσια μίας και αυτής ανακοπής που στρέφεται κατά του πίνακα κατάταξης. Δεν υπάρχει συνεπώς η δυνατότητα ξεχωριστής προβολής της αναγγελίας του δανειστή από άλλον δανειστή, παρά μόνο στα πλαίσια προβολής του πίνακα κατάταξης.

Όταν οι αντιρρήσεις που προβάλλονται με την ανακοπή αφορούν την αναγγελία του δανειστή, ενεργητικά νομιμοποιούνται να τις προβάλουν (πλην του οφειλέτη) ο επισπεύδων δανειστής και οι δανειστές που έχουν αναγγελθεί, και παθητικά νομιμοποιείται ο δανειστής του οποίου η αναγγελία αμφισβητείται²⁷². Περιεχόμενο των αντιρρήσεων μπορεί να είναι το κύρος της αναγγελίας (νομότυπη επίδοση, αναγκαίο περιεχόμενο κοκ) και η βασιμότητα της απαίτησης που αναγγέλλεται.

Τα ζητήματα διαδικαστικής φύσεως που αφορούν την άσκηση της ανακοπής (προθεσμία, αρμόδιο δικαστήριο, διαδικασία κοκ) θα αναλυθούν εκτενέστερα σε επόμενη ενότητα.

Z4.iii. Περιθώριο εφαρμογής 971 ΚΠολΔ;

Η διάταξη του άρθρου 971 παρ. 2 ΚΠολΔ δεν παρέχει δικαίωμα ανακοπής κατά των αναγγελιών στους άλλους δανειστές ή στον επισπεύδοντα, διότι έννομο συμφέρον να ασκήσει ανακοπή όταν επαρκεί το πλειστηρίασμα, έχει μόνο ο οφειλέτης. Νομιμοποιείται δηλαδή ενεργητικά να ασκήσει την ανακοπή του άρθρου 971 παρ. 2 ΚΠολΔ μόνο ο καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτης και όχι ο επισπεύδων ή οι άλλοι δανειστές. Οι δανειστές που αναγγέλλονται έχουν έννομο συμφέρον και μπορούν να στραφούν κατά της αναγγελίας των υπόλοιπων δανειστών μόνο

---

²⁷² Πίψου Α., Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΠολΔ, σελ. 515, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2001, Ρεντούλης Π. σε Κουτσουλέλο Κ., Αναγκαστική εκτέλεση, Μετά τον νέο Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας Ν. 4335/2015, σελ. 443, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2016

με ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης, όταν δηλαδή δεν επαρκεί το πλειστηρίασμα για την ικανοποίηση όλων²⁷³.

Ως εκ τούτου, ουδέν ζήτημα μπορεί να τεθεί για δυνατότητα άσκησης της ανακοπής της παρ. 2 του άρθρου 971 ΚΠολΔ από δανειστή στην κατάσχεση ειδικών περιουσιακών δικαιωμάτων και στην αναγκαστική διαχείριση επιχείρησης ή ακινήτου, καθότι ακόμα και στην κατάσχεση κινητών και ακινήτων, την οποία αφορά το άρθρο 971 παρ. 2 ΚΠολΔ, για την άσκηση της συγκεκριμένης ανακοπής νομιμοποιείται έτσι κι αλλιώς μόνο ο οφειλέτης, όχι οι δανειστές.

Z4.iv. Περιθώριο εφαρμογής 933 ΚΠολΔ;

Η ανακοπή κατά της εκτέλεσης που προβλέπεται στο άρθρο 933 ΚΠολΔ, αποτελεί ένδικο βοήθημα για την προβολή αντιρρήσεων που αφορούν την εγκυρότητα του εκτελεστού τίτλου ή την περιεχόμενη σ' αυτόν απαίτηση ή την διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης. Νομιμοποιείται να την ασκήσει και ο δανειστής εφόσον έχει έννομο συμφέρον²⁷⁴.

Αντικείμενο της δίκης που ανοίγει με την ανακοπή του 933 ΚΠολΔ μπορεί να είναι όλες οι πράξεις της εκτελεστικής διαδικασίας από την επίδοση της επιταγής προς εκτέλεση μέχρι τη σύνταξη εκθέσεως πλειστηριασμού. Η αναγγελία αποτελεί πράξη της εκτελεστικής διαδικασίας, άρα επί της αρχής είναι προσβλητή με την ανακοπή του 933 ΚΠολΔ, όμως για την δυνατότητα εφαρμογής της διάταξης αυτής πρέπει να εξετάζεται η τυχόν ύπαρξη κάποιου ειδικότερου ενδίκου βοηθήματος που την αποκλείει²⁷⁵.

Βάσει των ανωτέρω, καταρχήν σε ό, τι αφορά την αναγκαστική διαχείριση ακινήτου ή επιχείρησης που επιβάλλεται κατά τα άρθρα 1034 επ. ΚΠολΔ, το άρθρο 1044 ΚΠολΔ δεν αφήνει περιθώριο άσκησης της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ κατά της αναγγελίας, καθότι όλες οι αντιρρήσεις που αφορούν την αναγγελία προβάλλονται κατά του πίνακα κατάταξης. Το αυτό ισχύει και για την αναγκαστική διαχείριση που έχει επιβληθεί σε ειδικό περιουσιακό δικαίωμα στα πλαίσια κατάσχεσης αυτού κατά τα άρθρα 1022 επ. ΚΠολΔ, καθότι η ανακοπή του 1031 ΚΠολΔ περιλαμβάνει ρητά και την προβολή των αντιρρήσεων που αφορούν την αναγγελία του δανειστή. Και στις δύο περιπτώσεις, εφόσον είναι υποχρεωτική η σύνταξη πίνακα κατάταξης, άρα δε συντρέχει περίπτωση ικανοποίησης δανειστών χωρίς πίνακα, οι ειδικές ανακοπές των ανωτέρω

---

²⁷³ Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3089, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

²⁷⁴ Κουτσουλέλος Κ., Πολιτική δικονομία, Μετά τους νέους Ν. 4842/2021 και Ν. 4855/2021, σελ. 295, Νομική Βιβλιοθήκη, 2021

²⁷⁵ Πίψου Λ., Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΠολΔ, σελ. 518-519, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2001

διατάξεων δεν καταλείπουν πεδίο για χωριστή προσβολή της εκάστοτε αναγγελίας ²⁷⁶, και αυτό περιλαμβάνει και την ανακοπή του 933 ΚΠολΔ.

Αντιθέτως, ιδιαίτερη είναι η κατάσταση σε ό, τι αφορά την εκποίηση του κατασχεθέντος ειδικού περιουσιακού δικαιώματος με πλειστηριασμό, οπότε όπως προεκτέθηκε βρίσκουν εφαρμογής οι διατάξεις για την κατάσχεση και τον πλειστηριασμό κινητών. Για την άμυνα του οφειλέτη και των δανειστών εφαρμόζονται καταρχήν τα άρθρα 971 παρ. 2 και 979 ΚΠολΔ.

Z5. Άμυνα κατά του πίνακα διανομής – ΚΑΦ

Z5.i. Ο πίνακας διανομής στον ΚΑΦ

Ο πίνακας διανομής καταρτίζεται από το σύνδικο μετά την ολοκλήρωση της εξέλεξης των πιστώσεων, με βάση τις απαιτήσεις που αναγγέλθηκαν, επαληθεύτηκαν και περιελήφθησαν στον πίνακα πτωχευτικών πιστωμάτων, αναφέρει το ποσό ικανοποίησης του κάθε πιστωτή και τα προαφαιρούμενα ποσά, καθώς και την αιτία της κάθε απαίτησης και γιατί κατατάσσεται και ικανοποιείται με το συγκεκριμένο τρόπο, και υποβάλλεται εν συνεχεία από το σύνδικο στον εισηγητή, που τον κηρύσσει εκτελεστό και τον δημοσιεύει δια του Ηλεκτρονικού Μητρώου Φερεγγυότητας ²⁷⁷.

Ως προς τη νομική του φύση, στο παρελθόν, υπό το καθεστώς του ΕμπΝ, ο πίνακας θεωρείτο απλή λογιστική πράξη διανομής ²⁷⁸. Υπό το καθεστώς του ΚΑΦ η αμφισβήτηση αυτή έχει λυθεί υπέρ της φύσεως του πίνακα ως πίνακα κατάταξης αντίστοιχο του προβλεπόμενου στο άρθρο 974 ΚΠολΔ, και συνεπώς υπόκειται σε ανακοπή ²⁷⁹.

Z5.ii. Ανακοπή – 168 ΚΑΦ

Κατά το άρθρο 168 ΚΑΦ «1. Ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης του άρθρου 167 έχουν δικαίωμα να ασκήσουν ο οφειλέτης, καθώς και οι αναγγελθέντες πιστωτές, τόσο ως προς την επαλήθευση, συνεπώς ως προς το περιεχόμενο του πίνακα πτωχευτικών πιστωμάτων του άρθρου

---

²⁷⁶ Πίψου Λ., Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΠολΔ, σελ. 513-514, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2001

²⁷⁷ Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 487-488, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

²⁷⁸ Ψυχομάνης Σπ., Πτωχευτικό δίκαιο (με βάση το νόμο 4738/2020), σελ. 546, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θ' Έκδοση, Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 487, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

²⁷⁹ Ψυχομάνης Σπ., Πτωχευτικό δίκαιο (με βάση το νόμο 4738/2020), σελ. 546, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θ' Έκδοση

156, όσο και ως προς την κατάταξη. Η ανακοπή ασκείται εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από τη δημοσιοποίηση του πίνακα κατάταξης κατά τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 167. 2. Περισσότερες ανακοπές εισάγονται από κοινού και στο σύνολό τους, εντός είκοσι (20) ημερών από την δημοσιοποίηση του πίνακα κατάταξης, ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου, το οποίο αποφαινεται αμετακλήτως. Στη συζήτηση κλητεύονται ο οφειλέτης και οι πιστωτές, οι απαιτήσεις των οποίων αμφισβητήθηκαν, με επιμέλεια του συνδίκου. Στη διαδικασία μπορεί να παρέμβει όποιος έχει έννομο συμφέρον....».

Είναι σαφές λοιπόν ότι νομιμοποιούνται ενεργητικά να ασκήσουν την ανακοπή ο οφειλέτης και οι πιστωτές που έχουν αναγγεληθεί, με την προϋπόθεση πως έχουν έννομο συμφέρον, και παθητικά ο σύνδικος και οι πιστωτές των οποίων οι απαιτήσεις αμφισβητούνται ως προς την κατάταξή τους ²⁸⁰. Η ανακοπή δεν απαιτείται να στρέφεται κατά του οφειλέτη ή των άλλων πιστωτών (αυτών δηλαδή που οι απαιτήσεις τους δεν προσβάλλονται), στην συζήτηση όμως κλητεύονται, με επιμέλεια του συνδίκου, ο οφειλέτης και οι πιστωτές, οι απαιτήσεις των οποίων αμφισβητήθηκαν, ενώ μπορεί να παρέμβει όποιος άλλος έχει έννομο συμφέρον ²⁸¹. Αρμόδιο να την εκδικάσει είναι το πτωχευτικό δικαστήριο, και ασκείται εντός προθεσμίας 10 ημερών που εκκινεί από την δημοσίευση του πίνακα στο ΗΜΦ ²⁸².

Όπως ήδη εκτέθηκε σε προηγούμενη ενότητα, μέσω της ανακοπής του 168 ΚΑφ μπορούν μεταξύ άλλων να προβληθούν αντιρρήσεις που αφορούν τη συμμετοχή των πιστωτών στην πτωχευτική διαδικασία, ήτοι στην αναγγελία και επαλήθευση των απαιτήσεων ²⁸³. Σε αυτή την περίπτωση, τυπικά η ανακοπή στρέφεται κατά του πίνακα κατάταξης, στην πράξη ωστόσο στρέφεται κατά του πίνακα πτωχευτικών πιστωμάτων, καθότι αφορά το δικό του περιεχόμενο. Πέρα ωστόσο από τις αντιρρήσεις αυτής της κατηγορίας, υπάρχουν και αντιρρήσεις που αφορούν στενά την κατάταξη των πιστωτών, όπως η έλλειψη κατάταξης του ανακόπτοντος (εν όλω ή εν μέρει) και η εσφαλμένη κατάταξη του καθ' ου η ανακοπή πιστωτή σε ανώτερη σειρά, εις βάρος του ανακόπτοντος ²⁸⁴. Πρόκειται δηλαδή για αντιρρήσεις που δεν αφορούν την ουσία των απαιτήσεων, δηλαδή την ύπαρξη/εγκυρότητα, τον τυχόν προνομιακό χαρακτήρα και το μέγεθός τους (οπότε θα αναφέρονταν στην εξέλεξη αυτών), αλλά στενά στην κατάταξη των απαιτήσεων όπως αυτές έχουν γίνει ήδη δεκτές, ήτοι στον καθορισμό της προτεραιότητας και του μεγέθους

²⁸⁰ *Περάκης Ε.*, Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 499, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

²⁸¹ *Περάκης Ε.*, Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 500, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση, αντίθετος *Ψυχομάνης Σπ.*, Πτωχευτικό δίκαιο (με βάση το νόμο 4738/2020), σελ. 546, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θ' Έκδοση

²⁸² *Ψυχομάνης Σπ.*, Πτωχευτικό δίκαιο (με βάση το νόμο 4738/2020), σελ. 546, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θ' Έκδοση

²⁸³ *Περάκης Ε.*, Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 499, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

²⁸⁴ *Λαζαρίδης Γ.*, Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 173, Εκδόσεις Σάκκουλα

ικανοποίησης εκάστης απαιτήσεως εις βάρος των υπολοίπων. Με την προβολή συνεπώς της συγκεκριμένης κατηγορίας αντιρρήσεων, ο ανακόπτον αιτείται την (ευνοϊκότερη) κατάταξη στον πίνακα δικών του απαιτήσεων εις βάρος απαιτήσεων του καθ' ου η ανακοπή πιστωτή, και κατ' επέκταση την (ολική ή μερική) αποβολή από τον πίνακα των συγκεκριμένων απαιτήσεων του καθ' ου η ανακοπή πιστωτή²⁸⁵.

Βάσει των ανωτέρω, απαραίτητο στοιχείο τόσο για την ενεργητική, όσο και για την παθητική νομιμοποίηση των πιστωτών στη δίκη που ανοίγει με την άσκηση ανακοπής του άρθρου 158 ΚΑφ κατά του πίνακα κατάταξης, είναι η δυνατότητα του ανακόπτοντος να πετύχει την κατάταξη των απαιτήσεών του (ή την ευνοϊκότερη κατάταξή τους αν αυτές είχαν εξαρχής συμπεριληφθεί στον πίνακα) σε περίπτωση που κριθούν οι αντιρρήσεις βάσιμες και η ανακοπή γίνει δεκτή. Αν οι αντιρρήσεις δηλαδή που προβάλλονται δεν έχουν το στοιχείο της προσφορότητας, ήτοι ακόμα και αν γίνουν δεκτές ως βάσιμες δε μπορούν να πετύχουν την ευνοϊκότερη κατάταξη των απαιτήσεων του ανακόπτοντος, η ανακοπή απορρίπτεται ως απαράδεκτη²⁸⁶.

Η συζήτηση της ανακοπής ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου προσδιορίζεται υποχρεωτικά εντός 20 ημερών από τη δημοσίευση του πίνακα, και η κρίση του πτωχευτικού δικαστηρίου επ' αυτής είναι αμετάκλητη²⁸⁷. Η συγκεκριμένη νομοθετική επιλογή, που συνιστά διαφοροποίηση σε σχέση με τα ισχύοντα για την ανακοπή του άρθρου 161 πρώην ΠτΚ, επικρίνεται ως άστοχη καθότι περιορίζει εξαιρετικά το εύρος της παρεχόμενης δικαστικής προστασίας τόσο για τα ζητήματα κατάταξης, που ενδέχεται να είναι εξαιρετικά σύνθετα σε κάποιες περιπτώσεις, όσο και για απαιτήσεις που δε θα έχουν υποβληθεί σε προηγούμενη δικαιοδοτική κρίση²⁸⁸. Αν τυχόν ασκηθούν περισσότερες ανακοπές κατά του πίνακα, εισάγονται ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου «από κοινού και στο σύνολό τους» και συνεκδικάζονται²⁸⁹.

Αν δεν ασκήθηκαν καθόλου ανακοπές, ο σύνδικος προχωρά αμέσως στη διανομή. Σε περίπτωση άσκησης ανακοπών, η διανομή προχωρά αμέσως και για τις απαιτήσεις εκείνες που δεν προσβάλλονται και αναμένεται η κρίση επί των ανακοπών για την καταβολή του υπολοίπου ποσού, που παρακρατείται²⁹⁰. Αν η ανακοπή γίνει δεκτή, το δικαστήριο διορθώνει και μεταρρυθμίζει τον

---

²⁸⁵ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 181, Εκδόσεις Σάκκουλα

²⁸⁶ Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 499-500, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

²⁸⁷ Ψυχομάνης Σπ., Πτωχευτικό δίκαιο (με βάση το νόμο 4738/2020), σελ. 546, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θ' Έκδοση

²⁸⁸ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 185, Εκδόσεις Σάκκουλα

²⁸⁹ Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 500, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

²⁹⁰ Ψυχομάνης Σπ., Πτωχευτικό δίκαιο (με βάση το νόμο 4738/2020), σελ. 546-547, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θ' Έκδοση

πίνακα. Αν η κατάταξη ωφελεί ή βλάπτει ορισμένους μόνο πιστωτές, η αναμόρφωση περιορίζεται στις απαιτήσεις των πιστωτών αυτών χωρίς να θίγονται οι υπόλοιποι ²⁹¹.

Στα πλαίσια της νομοθετικής επιλογής που ήδη εκτενώς αναλύθηκε ανωτέρω, για ενοποίηση των αντιρρήσεων που αφορούν την επαλήθευση και κατάταξη των απαιτήσεων και την άσκησή τους στα πλαίσια της ίδιας ανακοπής, δύο ενδιαφέροντα ζητήματα που τίθεται είναι τα εξής.

Πρώτον, κατά το στάδιο επαλήθευσης των απαιτήσεων ενδέχεται ήδη να εγείρονται αντιρρήσεις από πιστωτές, τόσο για τις δικές τους απαιτήσεις, όσο και για τις απαιτήσεις άλλων πιστωτών. Οι αντιρρήσεις αυτές, με βάση όσα εκτέθηκαν, πρέπει να προβληθούν με την ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης, η προθεσμία της οποίας εκκινεί μετά τη σύνταξη του πίνακα, με την δημοσίευσή του. Το ζήτημα είναι κατά πόσον η ανακοπή που έχει ως περιεχόμενο μόνο αντιρρήσεις της συγκεκριμένης κατηγορίας θα μπορούσε να ασκηθεί προώρως, πριν τη σύνταξη του πίνακα. Η δυνατότητα αυτή, αν και χρήσιμη για λόγους που θα εκτεθούν αμέσως μετά, δεν υποστηρίζεται από τη δομή των διατάξεων του νόμου καθότι αφενός, κατ' ακριβολογία, η ανακοπή δεν αφορά ευθέως και αμέσως την επαλήθευση, αλλά μέσω αυτής τον πίνακα κατάταξης, οπότε δε μπορεί να ασκηθεί χωρίς την ύπαρξη πίνακα κατάταξης, αφετέρου, αφ' ης στιγμής οι περισσότερες ανακοπές κατά του ίδιου πίνακα αναγκαστικά συνεκδικάζονται, δε φαίνεται να υπάρχει νόημα στην άσκηση πρόωρης ανακοπής, αφού αυτή θα πρέπει έτσι κι αλλιώς να αναμείνει την από κοινού εκδίκασή της με τις άλλες ²⁹².

Δεύτερον, εφόσον γίνεται δεκτό, κατά τα ανωτέρω, ότι δεν είναι δυνατή η άσκηση ανακοπής κατά του πίνακα πριν τη σύνταξή του, ζήτημα τίθεται κατά πόσον μπορεί να ασκηθεί ανακοπή κατά του πίνακα για την προβολή αντιρρήσεων που αφορούν την επαλήθευση της απαίτησης, από πιστωτή που σε κάθε περίπτωση (ακόμα και αν ευδοκίμωσε η ανακοπή) δε θα είχε καταταγεί. Σε αυτή την περίπτωση ελλείπει το έννομο συμφέρον του πιστωτή για κατάταξη στον πίνακα, τυχόν όμως επαλήθευση της απαίτησής του (κατόπιν ευδοκίμησης της ανακοπής) αφενός θα του επέτρεπε τη συμμετοχή στη συνέλευση των πιστωτών, αφετέρου θα καθιστούσε δυνατή τη συμμετοχή του σε τυχόν επόμενο πίνακα κατάταξης. Δεδομένης της σαφούς νομοθετικής επιλογής για έλλειψη δυνατότητας προβολής αντιρρήσεων κατά το στάδιο της επαλήθευσης, η συνεπέστερη με το νόμο ερμηνεία, αν και δυσμενής για τον ενδιαφερόμενο πιστωτή, είναι ότι δεν υπάρχει δυνατότητα προσβολής του πίνακα κατάταξης από πιστωτή που δε δύναται να πετύχει την κατάταξή του σε αυτόν. Αυτό σημαίνει ότι θα είναι δυνατή η άσκηση

---

²⁹¹ Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 500, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

²⁹² Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 500, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση

ανακοπής κατά νεότερου πίνακα ²⁹³, εφόσον στο μεταξύ έχουν προκύψει μεταβολές που επιτρέπουν πλέον την κατάταξη του ενδιαφερόμενου πιστωτή σε περίπτωση ευδοκίμησης της ανακοπής. Η λύση ωστόσο αυτή έχει το μειονέκτημα ότι παραμένει σε κάθε περίπτωση ο αποκλεισμός από τη συνέλευση του πιστωτή που δεν επαληθεύτηκε η απαίτησή του, εξ' ου και επικρίνεται ως άστοχη ²⁹⁴.

Z5.iii. Ανακοπή – 161 πρώην ΠτΚ

Στο άρθρο 161 του πρώην ΠτΚ προβλέπεται ότι «1. Εντός δέκα (10) ημερών από την επομένη της τελευταίας χρονολογικά δημοσίευσης του άρθρου 153 παράγραφος 2, οποιοσδήποτε δικαιολογεί έννομο συμφέρον, μπορεί να ασκήσει κατά του πίνακα διανομής ανακοπή ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου για λόγους που αναφέρονται στην κατάταξη των πιστωτών. Η ανακοπή απευθύνεται κατά του συνδίκου και κατά των πιστωτών των οποίων προσβάλλεται η κατάταξη. Η απόφαση του δικαστηρίου υπόκειται σε όλα τα ένδικα μέσα, πλην της ανακοπής ερημοδικίας. 2. Η συζήτηση της ανακοπής προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεσή της και η απόφαση επ' αυτής εκδίδεται μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών από τη συζήτησή της...». Από την επισκόπηση της διάταξης καθίσταται σαφές πως υφίστανται διακριτές διαφορές εν σχέσει με την ισχύουσα.

1. Η διάρκεια της προθεσμίας άσκησης της ανακοπής είναι η ίδια, έχει όμως επέλθει διαφοροποίηση ως προς το χρόνο έναρξής της, που όμως εκκινεί πλέον ενιαία από την δημοσιοποίηση του πίνακα ²⁹⁵.
2. Η προϊσχύουσα ανακοπή μπορούσε να ασκηθεί μόνο για λόγους που αφορούσαν την κατάταξη των πιστωτών, όχι και την επαλήθευση των απαιτήσεων ²⁹⁶. Όπως είχε μάλιστα κριθεί ²⁹⁷, οι μη καταταγέντες πιστωτές μπορούσαν να ασκήσουν ανακοπή κατά του πίνακα και να ζητήσουν την κατάταξή τους και την αναγνώριση του προνομίου των απαιτήσεών τους, δε μπορούσαν όμως να προτείνουν ισχυρισμούς για το κατά το ουσιαστικό δίκαιο υπαρκτό των απαιτήσεων, αλλά μόνο αντιρρήσεις δικονομικού χαρακτήρα από τη διαδικασία της κατατάξεως, όπως τον προνομιακό

---

²⁹³ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 181-182, Εκδόσεις Σάκκουλα

²⁹⁴ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 182, Εκδόσεις Σάκκουλα

²⁹⁵ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 184, Εκδόσεις Σάκκουλα

²⁹⁶ Μιχαλόπουλος Γ., Το Νέο Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 260, Νομική Βιβλιοθήκη, 2021

²⁹⁷ ΑΠ 225/2010, ΧρΙΔ 2011/209

χαρακτήρα της απαιτήσεως με βάση τις παραδοχές της έκθεσης επαλήθευσης των απαιτήσεων.

3. Ο χρόνος υποχρεωτικού προσδιορισμού της συζήτησης εκτεινόταν σε 60 ημέρες από την κατάθεση της ανακοπής, και ο χρόνος έκδοσης απόφασης σε 60 ημέρες από τη συζήτηση της ανακοπής, ενώ στο ισχύον άρθρο 168 ΚΑφ προβλέπεται υποχρεωτικός προσδιορισμός συζήτησης εντός 20 ημερών από την δημοσίευση του πίνακα (στην πράξη εντός 10-20 ημερών από την δημοσίευση καθότι μέχρι και την 10^η ημέρα διαρκεί ακόμη η προθεσμία άσκησης ανακοπής).
4. Η απόφαση του πτωχευτικού δικαστηρίου επί της ανακοπής του 161 πρώην ΠτΚ επιδεχόταν την άσκηση όλων των ενδίκων μέσων πλην ανακοπής ερημοδικίας, ενώ η απόφαση επί της ανακοπής του 168 ΚΑφ είναι αμετάκλητη²⁹⁸.

Z5.iv. Ο λογαριασμός διανομής – 580 ΕμπΝ

Επισημαίνεται εκ νέου ότι υπό το καθεστώς του ΕμπΝ, ο λογαριασμός διανομής του άρθρου 580 δε συνιστούσε πίνακα κατάταξης κατά την έννοια του άρθρου 974 ΚΠολΔ, αλλά απλή λογιστική πράξη. Συνεπώς δεν ήταν νοητή ούτε προβλεπόταν από το νόμο η άσκηση ανακοπής ή άλλου ενδίκου βοηθήματος εναντίον του. Η όποια δικαστική προστασία των πιστωτών διασφαλιζόταν μόνο μέσω της άσκησης αντιρρήσεων κατά το στάδιο της επαλήθευσης. Η σύνταξη πίνακα κατάταξης κατά το πρότυπο του άρθρου 974 ΚΠολΔ, και η δυνατότητα άσκησης ανακοπής εναντίον του, προβλέφθηκαν πρώτη φορά με τη θέση σε ισχύ του πρώην ΠτΚ²⁹⁹.

Z6. Άμυνα κατά του πίνακα διανομής – ΚΠολΔ

Z6.i. Πίνακας διανομής – ΚΠολΔ

Στον ΚΠολΔ η διαδικασία κατατάξεως των δανειστών εξελίσσεται σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση, που είναι υποχρεωτική, λαμβάνει χώρα ο έλεγχος, η αξιολόγηση και η κατάταξη των απαιτήσεων των δανειστών. Όταν η ικανοποίηση των δανειστών επιτυγχάνεται με την κατάσχεση

---

²⁹⁸ Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, σελ. 185, Εκδόσεις Σάκκουλα

²⁹⁹ Περάκης Ε., Σημ. στην ΜΕΦΑΘ 315/2013 - Ο λογαριασμός διανομής και ο πίνακας κατάταξης, σελ. 789, ΔΕΕ 8-9/2013

και τον πλειστηριασμό πραγμάτων, η φάση αυτή διενεργείται από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού, χάριν της ανάγκης γρήγορης ικανοποίησης των δανειστών και ταχύτερης εκκαθάρισεως της θέσεως του οφειλέτη³⁰⁰. Στην δεύτερη, που είναι προαιρετική, επεμβαίνει κατασταλτικά το δικαστήριο για τον έλεγχο της ορθότητας της κατατάξεως, καθότι θεωρείται δεδομένο ότι το αρμόδιο όργανο της αναγκαστικής εκτέλεσης (υπάλληλος του πλειστηριασμού, διαχειριστής επιχείρησης κοκ) που έχει επιφορτιστεί με την διενέργεια της πρώτης φάσης και είναι όργανο μη δικαστικό, αφενός δεν διαθέτει την αναγκαία βαθιά γνώση του ουσιαστικού και δικονομικού δικαίου και δε μπορεί να διεξαγάγει αποδεικτική διαδικασία, αφετέρου προβαίνει εκ των πραγμάτων σε διάγνωση για το νόμο και ουσία βάσιμο των απαιτήσεων, συνεπώς είναι επιβεβλημένη η δυνατότητα δικαστικής προσβολής του πίνακα κατατάξεως προκειμένου να καλύπτεται η συνταγματική αξίωση για παροχή έννομης προστασίας³⁰¹.

Η δικαστική προστασία των δανειστών κατά του πίνακα κατάταξης επιτυγχάνεται μέσω της άσκησης της ανακοπής του άρθρου 979 ΚΠολΔ. Πρόκειται για ειδικότερη μορφή της ανακοπής του 583 ΚΠολΔ, με σύνθετο χαρακτήρα, καθότι η λειτουργία της είναι ταυτόχρονα αμυντική και επιθετική. Αίτημα της ανακοπής είναι η μεταρρύθμιση του πίνακα, αφενός με την ακύρωση της κατάταξης του δανειστή κατά του οποίου στρέφεται (αμυντική λειτουργία), αφετέρου με την κατάταξη του ανακόπτοντος στη θέση του (επιθετική λειτουργία)³⁰². Χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την προσβολή της διαδικασίας της κατατάξεως, και όχι των πράξεων που διενεργήθηκαν μέχρι την κατάταξη, και μέσω αυτής ο ανακόπτων αιτείται αφενός την αναγνώριση της ύπαρξης της απαιτήσεώς του (θετικό αναγνωριστικό αίτημα) ή την ανυπαρξία της απαιτήσεως του καθ' ου η ανακοπή (αρνητικό αναγνωριστικό αίτημα), αφετέρου την ακύρωση της κατατάξεως προκειμένου να καταταγεί ο ανακόπτων στη θέση του καθ' ου η ανακοπή (διαπλαστικό αίτημα)³⁰³. Οι λόγοι της ανακοπής μπορούν να είναι τόσο δικονομικοί (ορισμένο και εμπρόθεσμο της αναγγελίας, υποχρεωτικό περιεχόμενο του δικογράφου, τυπικό περιεχόμενο του πίνακα κοκ), όσο και ουσιαστικοί (βασιμότητα των απαιτήσεων, προνομιακός χαρακτήρας, σειρά κατάταξης κοκ), εφόσον πάντοτε συνδέονται αιτιωδώς με την κατάταξη των απαιτήσεων³⁰⁴.

---

³⁰⁰ Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος ΙΙβ, σελ. 798, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017

³⁰¹ Νίκας Ν., Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως Τόμος ΙΙ-Ειδικό Μέρος, σελ. 550-551, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2012

³⁰² Νίκας Ν., Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως Τόμος ΙΙ-Ειδικό Μέρος, σελ. 550-551, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2012

³⁰³ Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος ΙΙβ, σελ. 800-801, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017

³⁰⁴ Κολοτούρος Π., Συρροή δανειστών και σύγκρουσις δικαιωμάτων, σελ. 85-86, 43^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων, Ζητήματα αναγκαστικής εκτέλεσης, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2019

Όπως κατωτέρω θα αναλυθεί, η άμυνα των δανειστών κατά τις διαδικασίες κατάταξης που ακολουθούν την κατάσχεση ειδικών περιουσιακών δικαιωμάτων και την αναγκαστική διαχείριση ακινήτου ή επιχείρησης ακολουθούν κατά βάση τις ίδιες γενικές αρχές, η βασικότερη εκ των οποίων, όπως ήδη εκτέθηκε, είναι η δυνατότητα προβολής αντιρρήσεων που αφορούν τόσο την αναγγελία, όσο και την κατάταξη του δανειστή στον πίνακα.

Z6.ii. 1031 ΚΠολΔ

Κατά το άρθρο 1031 ΚΠολΔ, «Κατά της αναγγελίας δανειστή και κατά του πίνακα διανομής, εκείνος υπέρ του οποίου έγινε και εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, καθώς και όσοι άλλοι αναγγέλθηκαν μπορούν να προβάλλουν αντιρρήσεις στο δικαστήριο του άρθρου 1023 παρ. 1, μέσα σε δέκα ημέρες από την επίδοση που προβλέπει το άρθρο 1030 παρ. 4. Η άσκηση αντιρρήσεων κατά της αναγγελίας ή κατά του πίνακα διανομής αναστέλλει την καταβολή ως προς το δανειστή κατά του οποίου στρέφονται οι αντιρρήσεις, ώσπου να γίνει τελεσίδικη η απόφαση του δικαστηρίου.». Στη διάταξη αυτή κατοχυρώνεται ένα ενιαίο ένδικο αμυντικό βοήθημα, για την προβολή αντιρρήσεων που αφορούν τόσο την κατάταξη, όσο και τις αναγγελίες των δανειστών³⁰⁵. Οι λόγοι συνεπώς της συγκεκριμένης ανακοπής μπορούν να αφορούν το κύρος της αναγγελίας ως διαδικαστικής πράξεως, τη βασιμότητα της αναγγελθείσας απαιτήσεως, αλλά και την κατάταξη της συγκεκριμένης απαιτήσεως στον πίνακα διανομής³⁰⁶. Ενδεικτικά, σε σχέση με την κατάταξη των απαιτήσεων μπορεί να προβληθεί η ύπαρξη προνομίου που δεν έλαβε υπόψη ο διαχειριστής που συντάσσει τον πίνακα, ή η ύπαρξη ισχυρότερου προνομίου σε σχέση με τον δανειστή κατά του οποίου στρέφεται³⁰⁷.

Καταρχήν πρέπει να γίνει δεκτό ότι η ανακοπή του 1031 ΚΠολΔ ασκείται μόνο όταν για την ικανοποίηση των δανειστών έχει διαταχθεί η θέση του ειδικού περιουσιακού δικαιώματος που κατασχέθηκε σε αναγκαστική διαχείριση. Όταν έχει επιλεγεί η ικανοποίηση των δανειστών μέσω πλειστηριασμού του κατασχεθέντος, κατά ρητή επιταγή του άρθρου 1026 ΚΠολΔ εφαρμόζονται οι διατάξεις για τον πλειστηριασμό κινητών, μεταξύ των οποίων και το άρθρο 979 ΚΠολΔ που ορίζει σχετικά με την ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης. Όταν πάλι έχει επιλεγεί η ικανοποίηση των δανειστών με ελεύθερη εκποίηση του κατασχεθέντος, ή όταν έχει διαταχθεί η μεταβίβαση του κατασχεθέντος στον επισπεύδοντα δανειστή (με ή χωρίς καταβολή τιμήματος), όπως ήδη αναλύθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο της παρούσας δεν υπάρχει δυνατότητα αναγγελίας

³⁰⁵ Νίκας Ν., Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως Τόμος II-Ειδικό Μέρος, σελ. 853, Β΄ Έκδοση 2018

³⁰⁶ Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3400, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

³⁰⁷ Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος ΙΙβ, σελ. 821-822, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017

δανειστών, συνεπώς δεν τίθεται και ζήτημα σύνταξης πίνακα διανομής και προβολής αντιρρήσεων για την κατάταξη των δανειστών.

Η προθεσμία για την άσκηση ανακοπής είναι δεκαήμερη, και εκκινεί από την επίδοση της έγγραφης ειδοποίησής σε εκείνον υπέρ του οποίου έγινε η εκτέλεση, εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση και τους δανειστές που αναγγέλθηκαν, για να λάβουν γνώση του πίνακα κατά το άρθρο 1030 παρ. 4 ΚΠολΔ³⁰⁸. Η έναρξη της προθεσμίας δηλαδή εξαρτάται από τη λήψη γνώσης του πίνακα. Η προθεσμία επίδοσης του πίνακα όπως ήδη εκτέθηκε είναι πενθήμερη, αλλά αυτό δεν επιδρά με κάποιον τρόπο στην προθεσμία της ανακοπής. Αν η επίδοση γίνει σε προγενέστερη της 5^{ης} ημέρας, η προθεσμία εκκινεί από την ημέρα εκείνη. Το αυτό μπορεί να γίνει δεκτό αν η επίδοση γίνει σε ημέρα μεταγενέστερη της 5^{ης}, εκτός εάν αποδεικνύεται ότι εξαιτίας της μη τήρησης της προθεσμίας των 5 ημερών επήλθε βλάβη στους διαδίκους.

Όπως έχει αναλυθεί και σε προηγούμενα κεφάλαια, όταν έχει διαταχθεί διαχείριση του κατασχεθέντος από διορισμένο διαχειριστή η διαδικασία διανομής μπορεί να είναι διαρκής, οπότε ανά τρίμηνο συντάσσεται πίνακας κατάταξης που πρέπει να περιλαμβάνει τους αναγγελλθέντες δανειστές. Σε κάθε νέο πίνακα που συντάσσεται ανά τρίμηνο εκκινεί και νέα προθεσμία ανακοπής³⁰⁹.

Αρμόδιο για την εκδίκαση της ανακοπής είναι το Ειρηνοδικείο της γενικής δωσιδικίας του καθ' ου η εκτέλεση το οποίο δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας³¹⁰, χάριν ταχύτητας. Καθώς, όμως, πρόκειται παράλληλα για δίκη περί την εκτέλεση, εφαρμόζονται κατά προτεραιότητα οι ειδικές διατάξεις του άρθρου 937 ΚΠολΔ³¹¹.

Η ανακοπή μπορεί να ασκείται τόσο από τον οφειλέτη, όσο και από οποιονδήποτε αναγγελλμένο δανειστή, και στρέφεται κατά του δανειστή του οποίου η κατάταξη προσβάλλεται³¹². Αναγκαία προϋπόθεση, κατά τη γενικής ισχύος διάταξη του άρθρου 68 ΚΠολΔ, είναι η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος προς άσκηση της ανακοπής, δηλαδή στην προσδοκία έννομης ωφέλειας από την ευδοκίμησή της. Τέτοιου είδους ωφέλεια κατά βάση θα συνίσταται στην αποβολή του καθ' ου η ανακοπή από τον πίνακα και στην κατάταξη του ανακόπτοντος στη θέση του. Ως προς την ενεργητική νομιμοποίηση, υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ της ανακοπής του 1031 ΚΠολΔ και της

³⁰⁸ Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3400, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

³⁰⁹ Παναζόπουλος Σ., Αναγκαστική Εκτέλεση, σελ. 635, Εκδόσεις Σάκκουλα, Έκδοση 2021

³¹⁰ Ρεντούλης Π. σε Κουτσουλέλο Κ., Αναγκαστική εκτέλεση, Μετά τον νέο Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας Ν 4335/2015, σελ. 426, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2016

³¹¹ Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3400, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

³¹² Νίκας Ν., Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως Τόμος ΙΙ-Ειδικό Μέρος, σελ. 853, Β' Έκδοση 2018, Πίψου Λ., Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΠολΔ, σελ. 515, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2001

αντίστοιχης του 971 παρ. 2, την οποία δύναται να ασκήσει μόνο ο οφειλέτης, ενώ κατά μία γνώμη η ανακοπή πρέπει να στρέφεται και κατά του διαχειριστή³¹³, προκειμένου να δεσμεύεται από το δεδικασμένο. Κατ' άλλη γνώμη, δεν απαιτείται μεν από το νόμο κοινοποίηση, είναι όμως αναγκαία προκειμένου να δεσμεύεται από το ανασταλτικό αποτέλεσμα της ανακοπής³¹⁴.

Τόσο η προθεσμία για την άσκηση της ανακοπής, όσο και η άσκησή της, έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα, που σημαίνει ότι αναστέλλονται οι καταβολές από τον διαχειριστή, αρχικά (όσο διαρκεί η προθεσμία) προς το σύνολο των δανειστών, έπειτα μόνο προς τους δανειστές κατά των οποίων έχει ασκηθεί ανακοπή³¹⁵.

Η ευδοκίμηση της ανακοπής του 1031 ΚΠολΔ έχει ως αποτέλεσμα την ακύρωση του πίνακα κατά το μέρος που αφορά τις απαιτήσεις που προσβλήθηκαν, με σύγχρονη κατάταξη του ανακόπτοντος δανειστή, χωρίς να ωφεληθούν οι υπόλοιποι δανειστές, σε περίπτωση δε που υπάρξει πλήρης ικανοποίηση του ανακόπτοντος δανειστή και προκύψει και πλεόνασμα, αυτό θα διανεμηθεί το επόμενο τρίμηνο³¹⁶. Παρά την εφαρμοζόμενη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, οι αποφάσεις επί των ανακοπών του 1031 ΚΠολΔ παράγουν δεδικασμένο³¹⁷. Αποτέλεσμα αυτού είναι ότι οι κρίσεις του δικαστηρίου επηρεάζουν την κατάταξη των συγκεκριμένων δανειστών και στους επόμενους πίνακες³¹⁸. Περαιτέρω, αν σε επόμενη δίκη εμφανίζεται ως προδικαστικό το στην πρώτη δίκη κριθέν ζήτημα, υπάρχει υποχρέωση του δικαστή να θεωρήσει ότι το προδικαστικό ζήτημα έχει λυθεί όπως το έκρινε η πρώτη απόφαση³¹⁹.

Z6.iii. 1044 ΚΠολΔ

Όπως προβλέπεται ρητά στο άρθρο 1044 ΚΠολΔ, «1. Κατά της αναγγελίας δανειστή, καθώς και κατά του πίνακα διανομής, ο οφειλέτης και κάθε δανειστής που έχει αναγγελθεί μπορεί, μέσα σε δέκα ημέρες από του περάσει η προθεσμία του άρθρου 1043 παρ. 4, να ασκήσει αντιρρήσεις στο κατά το άρθρο 933 αρμόδιο δικαστήριο. Η άσκηση αντιρρήσεων κατά αναγγελίας ή κατά του πίνακα

---

³¹³ Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3400, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

³¹⁴ Πίψου Λ., Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΠολΔ, σελ. 515, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2001

³¹⁵ Παναζόπουλος Σ., Αναγκαστική Εκτέλεση, σελ. 635-636, Εκδόσεις Σάκκουλα, Έκδοση 2021

³¹⁶ Πίψου Λ., Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΠολΔ, σελ. 516, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2001

³¹⁷ Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3400, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019, Νίκας Ν., Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως Τόμος ΙΙ-Ειδικό Μέρος, σελ. 853, Β' Έκδοση 2018

³¹⁸ Παναζόπουλος Σ., Αναγκαστική Εκτέλεση, σελ. 635, Εκδόσεις Σάκκουλα, Έκδοση 2021

³¹⁹ Σινανιώτης Λ., Ερμηνεία Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας ΙΙΙ, σελ. 93-95, Έκδοση 1974

διανομής αναστέλλει την καταβολή στο δανειστή κατά του οποίου στρέφονται οι αντιρρήσεις, ώσπου να γίνει τελεσίδικη η απόφαση του δικαστηρίου. 2. Όταν περάσει η προθεσμία της παρ. 1, ο διαχειριστής καταβάλλει στους δανειστές με βάση τον πίνακα διανομής.»

Όπως ήδη εκτέθηκε, η ανακοπή του 1044 ΚΠολΔ έχει πολλές ομοιότητες με την ανακοπή του 1031 ΚΠολΔ. Η βασικότερη είναι ότι και με τις δύο ανακοπές είναι δυνατή η προβολή αντιρρήσεων που αφορούν τόσο τη συμμετοχή, όσο και την κατάταξη των δανειστών. Περαιτέρω, δεδομένου ότι και οι δύο ανακοπές αφορούν ικανοποίηση των δανειστών δυνάμει της ίδιας διαδικασίας (αναγκαστική διαχείριση), που διαφοροποιούνται απλώς ως προς το αντικείμενό τους (ειδικό περιουσιακό δικαίωμα και ακίνητο ή επιχείρηση), υπάρχουν διάφορα ζητήματα για τα οποία έχουν ρυθμιστεί με τον ίδιο τρόπο.

Η ανακοπή του 1044 ΚΠολΔ ασκείται εντός προθεσμίας 10 ημερών. Σε αντίθεση με το 1031, που απαιτεί να λάβει χώρα επίδοση για να εκκινήσει η προθεσμία, η προθεσμία εκκινεί από την παρέλευση της προθεσμίας που τάσσει ο νόμος για να λάβουν γνώση ο οφειλέτης και οι δανειστές, κατόπιν εγγράφου κλήσεως από τον διαχειριστή³²⁰. Η εκκίνηση συνεπώς δεν εξαρτάται από το πραγματικό γεγονός της κλήσεως κάθε δανειστή, αλλά από τη λήξη της προθεσμίας 10 ημερών που τάσσει η παρ. 3 του άρθρου 1040 ΚΠολΔ. Συνεπώς η ανακοπή πρέπει σε κάθε περίπτωση να ασκηθεί εντός 20 ημερών από τη σύνταξη του πίνακα. Ειδικά όμως στην περίπτωση που η επίδοση της κλήσεως γίνει μετά την προθεσμία του 1043 παρ. 4 ΚΠολΔ, η προθεσμία του 1044 ΚΠολΔ εκκινεί από την ημέρα που έλαβε χώρα η κλήση³²¹.

Μετά την πάροδο τριμήνου συντάσσεται νέος πίνακας, αν δεν έχει στο μεταξύ ικανοποιηθεί το σύνολο των δανειστών, οπότε εκκινεί νέα προθεσμία για την άσκηση ανακοπής κατά του νέου πίνακα. Από την παρ. 2 συνάγεται εμμέσως ότι η προθεσμία για την άσκηση ανακοπής αναστέλλει τις καταβολές προς τους δανειστές με βάση τον πίνακα. Η άσκηση ανακοπής αναστέλλει την καταβολή προς τον δανειστή εκείνο κατά του οποίου είχαν στραφεί οι αντιρρήσεις³²². Μετά την πάροδο της προθεσμίας καταβολές είναι δυνατές μόνο προς τους δανειστές που δεν προσβλήθηκαν οι απαιτήσεις τους με ανακοπή. Για τους υπόλοιπους απαιτείται να προηγηθεί η τελεσίδικη δικαστική κρίση επί της ανακοπής³²³.

---

³²⁰ Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3420, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

³²¹ Πίψου Λ., Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΠολΔ, σελ. 515, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2001

³²² Ρεντούλης Π. σε Κουτσουλέλο Κ., Αναγκαστική εκτέλεση, Μετά τον νέο Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας Ν 4335/2015, σελ. 426, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2016

³²³ Πίψου Λ., Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΠολΔ, σελ. 515, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2001

Αρμόδιο δικαστήριο για την άσκηση ανακοπής του 1044 ΚΠολΔ, είναι το δικαστήριο της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, δηλαδή το Ειρηνοδικείο ή Μονομελές Πρωτοδικείο (ανάλογα με τον εκτελεστό τίτλο) της περιφέρειας του τόπου της εκτέλεσης³²⁴. Ελλείπει ειδικότερης ρύθμισης, η ανακοπή εκδικάζεται κατά το άρθρο 937 ΚΠολΔ, ως δίκη αναγκαστικής εκτέλεσης.

Ενεργητικά νομιμοποιούνται να ασκούν την ανακοπή ο οφειλέτης και κάθε αναγγελλμένος δανειστής. Αναγκαία προϋπόθεση, κατά τη γενικής ισχύος διάταξη του άρθρου 68 ΚΠολΔ, είναι η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος προς άσκηση της ανακοπής, δηλαδή η προσδοκία έννομης ωφέλειας από την ευδοκίμησή της. Τέτοιου είδους ωφέλεια κατά βάση θα συνίσταται στην αποβολή του καθ' ου η ανακοπή από τον πίνακα και στην κατάταξη του ανακόπτοντος στη θέση του. Παθητικά νομιμοποιείται ο δανειστής του οποίου η κατάταξη προσβάλλεται. Δεν απαιτείται ρητά από το νόμο η ανακοπή να στρέφεται και κατά του διαχειριστή, επιβάλλεται όμως η κοινοποίηση της ανακοπής και σε αυτόν προκειμένου να βρει εφαρμογή το ανασταλτικό αποτέλεσμα και να μην προχωρήσει ο στην καταβολή ποσών στους καθ' ων η ανακοπή δανειστές³²⁵.

Ενδεικτικά, λόγοι ανακοπής που μπορούν να προβληθούν από τον ένα δανειστή απέναντι στον άλλο αναφορικά με την κατάταξη των απαιτήσεών τους μπορεί να είναι η ύπαρξη προνομίου του ανακόπτοντος που δεν έλαβε υπόψη ο διαχειριστής που συντάσσει τον πίνακα, ή η ύπαρξη ισχυρότερου προνομίου του ανακόπτοντος σε σχέση με τον δανειστή κατά του οποίου στρέφεται³²⁶. Η ευδοκίμηση της ανακοπής έχει ως αποτέλεσμα την ακύρωση του πίνακα κατά το μέρος του που αφορά τις απαιτήσεις που προσβλήθηκαν, την αποβολή (ολική ή μερική) των απαιτήσεων και την κατάταξη στη θέση του μόνο του ανακόπτοντος δανειστή (οι λοιποί δανειστές δεν ωφελούνται από την ευδοκίμηση της ανακοπής)³²⁷.

Z6.iv. 979 ΚΠολΔ

Όπως ήδη εκτέθηκε, σε περίπτωση που, στα πλαίσια κατάσχεσης ειδικού περιουσιακού δικαιώματος κατ' άρθρα 1022 επ. ΚΠολΔ διαταχθεί από το δικαστήριο ο πλειστηριασμός αυτού, εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις για τον πλειστηριασμό κινητών. Μία από τις διατάξεις αυτές είναι και το άρθρο 979 ΚΠολΔ, που προβλέπει την άσκηση ανακοπής κατά του πίνακα διανομής. Συγκεκριμένα, στο συγκεκριμένο άρθρο προβλέπεται ότι «1. ... 2. Μέσα σε δώδεκα (12) εργάσιμες

³²⁴ Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3420, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

³²⁵ Πίψου Λ., Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΠολΔ, σελ. 515, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2001

³²⁶ Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος ΙΙβ, σελ. 821-822, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017

³²⁷ Πίψου Λ., Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΠολΔ, σελ. 516, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2001

ημέρες αφότου επιδοθεί η πρόσκληση της παρ. 1 οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ανακόψει τον πίνακα της κατάταξης, οπότε εφαρμόζονται τα άρθρα 933 επ. Αντίγραφο της ανακοπής επιδίδεται, μέσα στην ίδια προθεσμία, και στον υπάλληλο του πλειστηριασμού. Κατά της απόφασης που εκδίδεται επιτρέπεται η άσκηση όλων των ένδικων μέσων πλην της ανακοπής ερημοδικίας. Η ανακοπή στρέφεται κατά των δανειστών των οποίων προσβάλλεται η κατάταξη. Η συζήτηση προσδιορίζεται υποχρεωτικά μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεσή της, αν ο δανειστής είναι κάτοικος ημεδαπής ή μέσα σε εκατόν είκοσι (120) ημέρες από την κατάθεσή της, αν ο δανειστής είναι κάτοικος αλλοδαπής.».

Πρόκειται λοιπόν για μια ειδική μορφή της γενικής ανακοπής του άρθρου 583 ΚΠολΔ, που σκοπό έχει την αναγνώριση της δυνατότητας στον κάθε θιγόμενο από τον πίνακα κατατάξεως να προβεί στην προσβολή του και να προστατεύσει το δικαίωμά του. Δια της ανακοπής αυτής προσβάλλεται αποκλειστικώς η ενώπιον του υπαλλήλου του πλειστηριασμού διαδικασία της κατατάξεως, και όχι η μέχρι του πλειστηριασμού διαδικασία της εκτελέσεως³²⁸, για την αμφισβήτηση της οποίας ο δανειστής που έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ασκήσει είτε τη γενική ανακοπή του 933 ΚΠολΔ, είτε κάποια ειδική ανακοπή αν αυτή προβλέπεται. Οποιοδήποτε παράπονο κατά των αναγγελιών και των απαιτήσεων που εισάγονται με αυτές, καθώς και οποιοδήποτε παράπονο κατά του περιεχομένου του πίνακα, μπορεί να αποτελέσει λόγο της ανακοπής του 979 ΚΠολΔ, με την προϋπόθεση πως επηρεάστηκε η κατάταξη του ανακόπτοντος δανειστή από την προβαλλόμενη πλημμέλεια, προκειμένου να θεμελιώνεται το έννομο συμφέρον του. Μάλιστα, δεδομένου ότι, όπως εκτέθηκε σε προηγούμενη ενότητα, δεν υπάρχει η δυνατότητα άσκησης ανακοπής του άρθρου 971 παρ. 2 ΚΠολΔ από δανειστή, παράπονα και αιτιάσεις του δανειστή που αφορούν τη συμμετοχή άλλων δανειστών στην διαδικασία μπορούν να προβληθούν με την ανακοπή του 979.

Πρόκειται συνεπώς για ένα ένδικο βοήθημα που έχει ταυτόχρονα αμυντικό και επιθετικό χαρακτήρα, αφού το αίτημά της δεν είναι μόνο να ακυρωθεί ο πίνακας κατατάξεως που προσβάλλεται, αλλά και η υποκατάσταση του ανακόπτοντος στη θέση του καθ' ου η ανακοπή δανειστού³²⁹. Η μορφή του διαφοροποιείται περαιτέρω ανάλογα με τους λόγους που προβάλλει. Όταν ασκείται επειδή η απαίτηση του ανακόπτοντος δε θεωρήθηκε βάσιμη, υποβάλλεται θετικό αναγνωριστικό αίτημα για την απαίτηση του ανακόπτοντος. Όταν ασκείται επειδή αμφισβητείται ολικά ή μερικά η απαίτηση του καθ' ου η ανακοπή, υποβάλλεται αρνητικό αναγνωριστικό αίτημα για την απαίτηση του καθ' ου η ανακοπή. Φυσικά, είναι δυνατόν με την ίδια ανακοπή να

³²⁸ Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος ΙΙβ, σελ. 800, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017

³²⁹ Κολοτούρος Π., Συρροή δανειστών και σύγκρουσις δικαιωμάτων, σελ. 84, 43^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων, Ζητήματα αναγκαστικής εκτέλεσης, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2019

υποβάλλεται τόσο θετικό, όσο και αρνητικό αναγνωριστικό αίτημα, δηλαδή να ζητείται τόσο η αναγνώριση της απαίτησης του ανακόπτοντος, όσο και η αμφισβήτηση της απαίτησης του καθ' ου³³⁰. Περαιτέρω, εκτός από το αναγνωριστικό σκέλος, το αίτημα της ανακοπής έχει και ένα σκέλος ταυτόχρονα διαπλαστικό και μεταρρυθμιστικό, που έγκειται στην αποβολή (μερική ή ολική) των προσβαλλομένων απαιτήσεων του καθ' ου η ανακοπή και στην εγκατάσταση των απαιτήσεων του ανακόπτοντος στη θέση τους³³¹.

Ενεργητικά νομιμοποιούνται προς άσκηση της ανακοπής, ο επισπεύδων δανειστής, οι δανειστές που αναγγέλθηκαν και ο καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτης. Αντιθέτως, δε νομιμοποιείται ο δανειστής που δεν αναγγέλθηκε εμπροθέσμως και ο υπερθεματιστής του πλειστηριασμού, εκτός εάν ασκούν την ανακοπή πλαγιαστικά, αντί του οφειλέτη τους³³². Περισσότεροι δανειστές που έχουν έννομο συμφέρον μπορούν να ασκήσουν κοινή ανακοπή καθότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 74 ΚΠολΔ, της ταυτότητας δηλαδή πραγματικής και νομικής αιτίας, καθώς πρόκειται για προσβολή των συμφερόντων περισσότερων δανειστών από τον ίδιο πίνακα κατατάξεως και επιζητείται προστασία με βάση την ίδια νομική ρύθμιση. Οι εκ της κατατάξεως διαφορές δεν επιδέχονται ενιαία μόνο ρύθμιση αλλά είναι αυτοτελείς μεταξύ τους. Το γεγονός δε ότι η κατάταξη διενεργείται με μια ενιαία πράξη ως προς όλους τους δανειστές δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκη ούτε περίπτωση υποχρεωτικής κοινής παθητικής νομιμοποίησεως. Συνεπώς μεταξύ των περισσότερων δανειστών δεν υφίσταται σχέση αναγκαστικής ομοδικίας, είτε ως ανακόπτοντων, είτε ως καθ' ων η ανακοπή³³³. Αναγκαστική ομοδικία υφίσταται όμως όταν περισσότεροι δανειστές στρέφονται κατά της κατατάξεως του ιδίου δανειστή, με αίτημα να αναγνωρισθεί η ανυπαρξία της απαιτήσεώς του, διότι σε αυτή την περίπτωση δεν νοείται η ύπαρξη αντίθετων αποφάσεων στη δίκη του κάθε ανακόπτοντος ως προς την ύπαρξη της απαιτήσεως του καθ' ου και συνεπώς βρίσκει εφαρμογή το άρθρο 76 παρ. 1 ΚΠολΔ³³⁴.

Αναγκαίο προαπαιτούμενο για την άσκηση της ανακοπής του 979 παρ. 2 ΚΠολΔ από δανειστή που αναγγέλθηκε είναι η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος, ήτοι η δυνατότητά του να καταταγεί στη θέση του καθ' ου. Ως έννομο συμφέρον νοείται η συνδρομή ωφέλειας ή βλάβης σ' αυτόν που επιχειρεί τη διαδικαστική πράξη. Το έννομο συμφέρον κρίνεται σύμφωνα με την γενική διάταξη του άρθρου 68 ΚΠολΔ και την ειδικότερη του άρθρου 262§2 ΚΠολΔ και θεμελιώνεται από τις συνέπειες της παραδοχής της ανακοπής και της κατατάξεως. Πρέπει συνεπώς ο ανακόπτων

³³⁰ Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος ΙΙβ, σελ. 801, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017

³³¹ Κολοτούρος Π., Συρροή δανειστών και σύγκρουσις δικαιωμάτων, σελ. 84, 43^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων, Ζητήματα αναγκαστικής εκτέλεσης, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2019

³³² Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος ΙΙβ, σελ. 803-804, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017

³³³ Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος ΙΙβ, σελ. 804-805, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017

³³⁴ ΕΦΑΘ 1727/1979 ΝοΒ 1979/1516, ΜΠΑ 5461/1985 ΕΛΔ 1986/196

δανειστής να υφίσταται βλάβη από τον πίνακα, όπως συμβαίνει αν δεν κατατάχθηκε καθόλου, αν δεν κατατάχθηκε για το σύνολο της απαίτησής του ή αν δεν κατατάχθηκε προνομιακά³³⁵. Για το λόγο αυτό, έχει κριθεί από τη νομολογία πως το έννομο συμφέρον επιτελεί και νομιμοποιητική λειτουργία³³⁶. Επειδή μάλιστα αναγκαία προϋπόθεση του εννόμου συμφέροντος είναι η ιδιότητα του δανειστή, ήτοι η ύπαρξη απαιτήσεως, ακόμα και αν ο λόγος ανακοπής αφορά αποκλειστικά την απαίτηση του καθ' ου η ανακοπή, ο ανακόπτων υποχρεούται να αποδείξει και το δικαστήριο υποχρεούται να ελέγξει την απαίτησή του³³⁷.

Η ανακοπή στρέφεται μόνο κατά εκείνων των δανειστών, οι απαιτήσεις των οποίων περιορίζουν ή εμποδίζουν την κατάταξη του ανακόπτοντος, δεν απαιτείται να στρέφεται κατά όλων των δανειστών³³⁸. Αν η ανακοπή στρέφεται κατά του οφειλέτη ή μη καταταγέντος δανειστή, πρέπει να απορριφθεί λόγω έλλειψης παθητικής νομιμοποίησης³³⁹.

Η προθεσμία για την άσκηση της ανακοπής είναι δώδεκα εργάσιμες ημέρες, και εκκινεί από την επίδοση της προσκλήσεως του υπαλλήλου του πλειστηριασμού στο δανειστή για να λάβει γνώση του πίνακα. Η επίδοση πρέπει να γίνεται εντός τριών εργασίμων ημερών από τη σύνταξή του, όμως σε περίπτωση που αυτή γίνει εκπρόθεσμα η προθεσμία εκκινεί από την ημέρα της εκπρόθεσμης επίδοσης³⁴⁰. Αρμόδιο δικαστήριο το δικαστήριο της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ, δηλαδή το ειρηνοδικείο του τόπου της εκτέλεσης, αν ο εκτελεστός τίτλος έχει εκδοθεί από το δικαστήριο αυτό, και το μονομελές πρωτοδικείο του τόπου της εκτέλεσης, σε κάθε άλλη περίπτωση³⁴¹. Η ανακοπή εκδικάζεται με την διαδικασία των περιουσιακών διαφορών των άρθρων 614 επ. ΚΠολΔ³⁴².

Σε αντίθεση με τα άρθρα 1031 και 1044 ΚΠολΔ, που δεν προβλέπουν ρητά κοινοποίηση της ανακοπής στον διορισμένο διαχειριστή, αλλά συνάγεται από τις περιστάσεις η ανάγκη κοινοποίησης προς εφαρμογή του ανασταλτικού αποτελέσματος, το άρθρο 979 ΚΠολΔ προβλέπει ρητά κοινοποίηση της ανακοπής στον υπάλληλο του πλειστηριασμού. Η κοινοποίηση δεν τον

---

³³⁵ Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος ΙΙβ, σελ. 810, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017

³³⁶ Κολοτούρος Π., Συρροή δανειστών και σύγκρουσις δικαιωμάτων, σελ. 88, 43^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων, Ζητήματα αναγκαστικής εκτέλεσης, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2019

³³⁷ Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος ΙΙβ, σελ. 818, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017

³³⁸ Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος ΙΙβ, σελ. 812, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017

³³⁹ Κολοτούρος Π., Συρροή δανειστών και σύγκρουσις δικαιωμάτων, σελ. 89, 43^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων, Ζητήματα αναγκαστικής εκτέλεσης, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2019

³⁴⁰ Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος ΙΙβ, σελ. 823, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3153-3154, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

³⁴¹ Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3149-3150, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

³⁴² Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3158, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

καθιστά διάδικο, και η παράλειψή της ή η πλημμελής διενέργειά της δεν επάγεται το απαράδεκτο της ανακοπής. Από την κοινοποίηση εξαρτάται μόνο η απαλλαγή του υπαλλήλου του πλειστηριασμού από την ευθύνη, αν τελικά κατέβαλε στον καθ' ου η ανακοπή πριν λάβει γνώση της αναστολής³⁴³.

Όπως προεκτέθηκε, περιεχόμενο της ανακοπής είναι αιτιάσεις που αφορούν την κατάταξη των δανειστών. Οι λόγοι της ανακοπής μπορούν να είναι τόσο δικονομικοί, όσο και ουσιαστικοί. Ενδεικτικά, δικονομικοί λόγοι ακύρωσης μπορούν να αποτελέσουν σφάλματα σχετιζόμενα με την υπόσταση και το κύρος της αναγγελίας, το ορισμένο ή το εμπρόθεσμο της αναγγελίας, το υποχρεωτικό περιεχόμενο του αναγγελτηρίου, το τυπικό περιεχόμενο του πίνακα και την διαδικασία της κατατάξεως³⁴⁴, καθώς και η ύπαρξη προνομίου του ανακόπτοντος που δε λήφθηκε καθόλου υπόψη ή είναι ισχυρότερο απ' αυτό που καθορίστηκε στον πίνακα, η έλλειψη προνομίου του καθ' ου η ανακοπή ή η ύπαρξη προνομίου ασθενέστερου από αυτό που έγινε δεκτό στον πίνακα³⁴⁵. Ουσιαστικοί λόγοι, που αφορούν την βασιμότητα ή τον προνομιακό χαρακτήρα απαιτήσεων, είναι ενδεικτικά οι ενστάσεις - πραγματικοί ισχυρισμοί διακωλυτικοί της γενέσεως ή παρακωλυτικοί της ασκήσεως ή αποσβεστικοί της καταταγείσας απαιτήσεως, - η απλή άρνηση/αμφισβήτηση της απαιτήσεως του καθ' ου η ανακοπή και η ύπαρξη ισχυρότερου προνομίου³⁴⁶, και φυσικά η προβολή ισχυρισμών θεμελιωτικών της απαίτησης του ανακόπτοντος³⁴⁷. Ζήτημα αποτελεί κατά πόσον μπορούν να προβληθούν ενστάσεις που γεννήθηκαν μετά τη σύνταξη του πίνακα, καθότι από τη μία πλευρά ο πίνακας δεν περιείχε κάποιο σφάλμα κατά τη σύνταξή του, από την άλλη πλευρά σημασία έχει η νομιμότητα της κατατάξεως κατά το χρόνο συζήτησης της ανακοπής. Ορθότερη κρίνεται η δεύτερη άποψη, περί δυνατότητας προβολής και οπιγενών ενστάσεων³⁴⁸.

Ως προς τα αποδεικτέα ζητήματα της δίκης, πρέπει να γίνει διάκριση. Ο ανακόπτων που επικαλείται ότι κρίθηκε λάθος η απαίτησή του (πχ επειδή δεν έγινε δεκτή στο σύνολό της ή επειδή δεν της αναγνωρίστηκε προνόμιο), πρέπει να επικαλεστεί και να αποδείξει τα πραγματικά περιστατικά που θεμελιώνουν την απαίτησή του. Ο ανακόπτων που επικαλείται ότι δεν κρίθηκε

---

³⁴³ Ρεντούλης Π. σε *Απαλαγάκη Χ.*, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3159, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

³⁴⁴ Κολοτούρος Π., Συρροή δανειστών και σύγκρουσις δικαιωμάτων, σελ. 85, 43^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων, Ζητήματα αναγκαστικής εκτέλεσης, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2019

³⁴⁵ Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος ΙΙβ, σελ. 821, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017

³⁴⁶ Κολοτούρος Π., Συρροή δανειστών και σύγκρουσις δικαιωμάτων, σελ. 86, 43^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων, Ζητήματα αναγκαστικής εκτέλεσης, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2019

³⁴⁷ Ρεντούλης Π. σε *Απαλαγάκη Χ.*, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3156, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

³⁴⁸ Κολοτούρος Π., Συρροή δανειστών και σύγκρουσις δικαιωμάτων, σελ. 86-87, 43^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων, Ζητήματα αναγκαστικής εκτέλεσης, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2019

σωστά η απαίτηση του καθ' ου η ανακοπή, μπορεί να προβάλει άρνηση και ενστάσεις κατά της απαίτησης, φέρει όμως μόνο το βάρος απόδειξης των ενστάσεων. Το βάρος απόδειξης της ύπαρξης της απαίτησής του φέρει ο καθ' ου, όπως και το βάρος απόδειξης τυχόν ενστάσεων που προβάλει κατά της απαίτησης του ανακόπτοντος. Σε κάθε πάντως περίπτωση, ακόμα και αν η απαίτηση του ανακόπτοντος ή η απαίτηση του καθ' ου η ανακοπή δεν αμφισβητούνται ρητά από τους λόγους της ανακοπής, το δικαστήριο οφείλει αυτεπαγγέλτως να εξετάζει τη βασιμότητά τους για να κρίνει αφενός την ενεργητική νομιμοποίηση και το έννομο συμφέρον του ανακόπτοντος, αφετέρου την προτεραιότητα στην ικανοποίηση μεταξύ των απαιτήσεων ³⁴⁹.

Η ευδοκίμηση της ανακοπής έχει ως αποτέλεσμα τη ματαίωση της κατάταξης του καθ' ου η ανακοπή και την κατάταξη του ανακόπτοντος στη θέση του. Δε συντάσσεται νέος πίνακας από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού, η κατάταξη (και η ανακατανομή του πλειστηριάσματος που συνεπάγεται) γίνεται απευθείας από το δικαστήριο. Τα αποτελέσματα της ανακοπής περιορίζονται μεταξύ των δανειστών που ήταν διάδικοι, δεν επηρεάζονται από αυτήν οι λοιποί παράγοντες της εκτέλεσης (οφειλέτης, λοιποί δανειστές κοκ) ³⁵⁰.

Η παράλειψη κατατάξεως δανειστή στον πίνακα που συνέταξε ο υπάλληλος του πλειστηριασμού και η εξ αυτού του λόγου παράλειψή του να καταταγεί στον υπό του δικαστηρίου μεταρρυθμισθέντα πίνακα κατατάξεως μετά την αποβολή του καθ' ου η ανακοπή, επιφέρει σε αυτόν άμεση ουσιαστική βλάβη που τον νομιμοποιεί να στραφεί με έφεση κατά άλλου ανακόπτοντος ομοδίκου του, με τον οποίο στο πλαίσιο της κοινής διαδικασίας που διαμορφώθηκε με την ένωση και συνεκδίκαση ανακοπών, βρίσκεται σε αντιδικία ως προς το ζήτημα του ποιος εξ αυτών διαθέτει ισχυρότερο προνόμιο για την αναγγελθείσα απαίτησή του έναντι του άλλου ³⁵¹.

Ζ6.ν. Περιθώριο εφαρμογής 933 ΚΠολΔ;

Όπως προαναφέρθηκε, η γενική ανακοπή του 933 ΚΠολΔ αφορά όλες τις πράξεις της εκτελεστικής διαδικασίας, και ασκείται εφόσον δεν προβλέπεται στον ΚΠολΔ ειδική ανακοπή. Σε αυτές περιλαμβάνεται, κατά ρητή αναφορά του 934 ΚΠολΔ, και ο πλειστηριασμός, ο οποίος μάλιστα ορίζεται και σαν καταληκτικό χρονικό σημείο για την προθεσμία άσκησης της ανακοπής, όταν αυτή αφορά την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων.

Η ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ συγχωρείται μέχρι την τελευταία διαδικαστική πράξη της εκτελέσεως, ήτοι την κατακυρωτική έκθεση του πλειστηριασμού. Για τις μετά τον

³⁴⁹ Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος ΙΙβ, σελ. 817-820, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017

³⁵⁰ Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος ΙΙβ, σελ. 830-831, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017

³⁵¹ ΑΠ 175/2011 ΕφΑΔ2011/893

πλειστηριασμό πράξεις προβλέπονται οι ειδικές ανακοπές των άρθρων 971 παρ. 2 και 979 παρ. 2 ΚΠολΔ³⁵². Συνεπώς, αντιρρήσεις που μπορούν να προβληθούν μέσω αυτών των ανακοπών δε μπορούν να προβληθούν με την ανακοπή του 933, ακόμα και αν τυπικά περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής της (εκτελεστός τίτλος, απαίτηση, διαδικασία εκτελέσεως). Συνεπώς, οι αντιρρήσεις που αφορούν τη συμμετοχή και κατάταξη των δανειστών δε μπορούν να προβληθούν. Αντιθέτως, ελαττώματα που προκαλούν την ακυρότητα του πίνακα κατάταξης, μπορούν να προσβληθούν μόνο με την ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ, διότι η ανακοπή του άρθρου 979 παρ. 2 ΚΠολΔ, δεν έχει ως αντικείμενο την κήρυξη της ακυρότητας του πίνακα κατάταξης, αλλά τη μεταρρύθμισή του³⁵³.

Z6.vi. Αδικαιολόγητος πλουτισμός (904 επ. ΑΚ)

Στο σημείο αυτό, κρίνεται σκόπιμο να γίνει μια σύντομη αναφορά στο θεσμό της αγωγής που κατοχυρώνεται στα άρθρα 904 επ. του Αστικού Κώδικα, της κοινώς λεγομένης «αγωγής αδικαιολόγητου πλουτισμού». Η αγωγή αυτή θεωρείται ως το ύστατο (και επικουρικό) μέσο για την άσκηση αξιώσεων που θεμελιώνονται στην παράνομη και αδικαιολόγητη επαύξηση της περιουσίας του εναγομένου εις βάρος της περιουσίας του ενάγοντος, και τυγχάνει εφαρμογής σε περιπτώσεις που δεν είναι δυνατή η αναζήτηση του πλουτισμού με άλλον τρόπο, εφόσον φυσικά πληρούνται οι προϋποθέσεις που θέτουν οι σχετικές διατάξεις.

Δεδομένων των ανωτέρω, το ζήτημα που τίθεται είναι κατά πόσον, σε περίπτωση παράνομης συμπερίληψης αξιώσεων (και των δανειστών-φορέων αυτών) στον πίνακα κατάταξης, και ικανοποίησης αυτών λόγω μη άσκησης ανακοπής, κατά πόσον είναι εφικτή η αναζήτηση του παράνομου πλουτισμού μέσω της αγωγής αδικαιολόγητου πλουτισμού, από δανειστές που αποκλείστηκαν κατά του δανειστή που ικανοποιήθηκε παρανόμως.

Ως προς το ζήτημα αυτό, που έχει αντιμετωπιστεί πολλές φορές και με ενιαίο τρόπο από τη νομολογία, αξίζει ειδική αναφορά σε δύο αποφάσεις που το αντιμετώπισαν σε διαφορετικές μεταξύ τους περιόδους, με τον ίδιο τρόπο:

1. Στη με αριθμό 934/1988 απόφασή του, ο Άρειος Πάγος έκρινε ότι *«Στην περίπτωση που ο φερόμενος ως δανειστής εκείνου κατά του οποίου έγινε αναγκαστική εκτέλεση δια κατασχέσεως και πλειστηριασμού κινητού ή ακινήτου, έχοντας καταταγεί, με τον κατά τα άρθρα 974 εδ. β` και 1006 παρ. 3 του Κ.Πολ.Δ. πίνακα κατατάξεως, στο πλειστηρίασμα,*

³⁵² Κολοτούρος Π., Συρροή δανειστών και σύγκρουσις δικαιωμάτων, σελ. 87, 43^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων, Ζητήματα αναγκαστικής εκτέλεσης, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2019

³⁵³ Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3149, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

για ορισμένο μέρος του, λάβει το μέρος τούτο, δια του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, σύμφωνα με το άρθρο 980 παρ. 1, καθεαυτό ή – επί πλειστηριασμού ακινήτου – συνδυαζόμενο με το άρθρο 1006 παρ. 3 του Κ.Πολ.Δ., λόγω μη ασκήσεως, κατά του πίνακος κατατάξεως, ανακοπής, εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 979 παρ. 2 εδ. α` του ίδιου Κώδικος, η επαύξηση της περιουσίας του δανειστή κατά το ανωτέρω μέρος του πλειστηριάσματος που έλαβε, με αντίστοιχη, τυχόν, ματαίωση ανάλογης επαύξεσεως της περιουσίας άλλου αναγγεθέντος δανειστή, έχει, ανεξάρτητα από την ουσιαστική ορθότητα της γενόμενης κατατάξεως, νόμιμη, υπό την έννοια του άρθρου 904 παρ. 1 του Α.Κ., αιτία, συνιστάμενη στην κατά το άρθρο 151 του Κ.Πολ.Δ. έκπτωση των νομιμοποιούμενων, σε ανακοπή, από του δικονομικού δικαιώματος της προσβολής του πίνακος κατατάξεως. Έκπτωση συνεπαγόμενη, δυνάμει του άρθρου 980 παρ. 1 του Κ.Πολ.Δ., την γένεση δικαιώματος των καταταγέντων δανειστών σε λήψη του μέρους του πλειστηριάσματος για το οποίο έχουν καταταγεί και υποχρεώσεως του υπαλλήλου του πλειστηριασμού σε αντίστοιχη, άμεση, παροχή. Ούτως ώστε να μη γεννάται απαίτηση από αδικαιολόγητο πλουτισμό, κατά το άρθρο 904 παρ. 1 του Α.Κ., εκ του γεγονότος ότι το μέρος του πλειστηριάσματος το οποίο έλαβε, σύμφωνα με το άρθρο 980 παρ. 1 του Κ.Πολ.Δ., εκείνος που είχε καταταγεί για το μέρος αυτό, είναι μεγαλύτερο του μέρους που θα έπρεπε να λάβει αν η κατάταξη είναι ορθή, στην περίπτωση δε αυτή, ορθής κατατάξεώς του, άλλος δανειστής που είχε αναγγεθεί και δεν κατετάγη στο πλειστηρίασμα ή κατετάγη για μέρος μικρότερο αυτού για το οποίο ήταν κατατακτέος θα κατετάσσετο για ορισμένο μέρος ή μέρος, του πλειστηριάσματος, μεγαλύτερο εκείνου για το οποίο κατετάγη, αντιστοίχως.»

2. Στη με αριθμό 6741/2008 απόφασή του, το Εφετείο Αθηνών έκρινε ότι «...Στην περίπτωση που ο φερόμενος ως δανειστής εκείνου κατά του οποίου έγινε αναγκαστική εκτέλεση με την κατάσχεση και πλειστηριασμό κινητού ή ακινήτου, έχοντας καταταγεί, με τον, κατά τα άρθρα 974 εδ. β` και 1006 § 3 του ΚΠολΔ πίνακα κατάταξης, στο πλειστηριασμό, για ορισμένο μέρος του, λάβει το μέρος αυτό, δια του υπαλλήλου του πλειστηριασμού σύμφωνα με το άρθρο 980 § 1 ΚΠολΔ, λόγω μη άσκησης κατά του πίνακα κατάταξης ανακοπής, μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στο άρθρο 979 § 2 εδ. α` του ίδιου κώδικα, η επαύξηση της περιουσίας του δανειστή κατά το παραπάνω μέρος του πλειστηριάσματος που έλαβε, με αντίστοιχη, τυχόν, ματαίωση ανάλογης επαύξεσης της περιουσίας άλλου αναγγεθέντος δανειστή, έχει, ανεξάρτητα από την ουσιαστική ορθότητα της γενόμενης κατάταξης, νόμιμη, υπό την έννοια του άρθρου 904 § 1 του ΑΚ αιτία. Η αιτία αυτή συνίσταται στην, κατά το άρθρο 151 του ΚΠολΔ έκπτωση των νομιμοποιούμενων σε

ανακοπή, από του δικονομικού δικαιώματος της προσβολής του πίνακα κατάταξης. Έκπτωση συνεπαγόμενη, με βάση το άρθρο 980 § 1 του ΚΠολΔ, τη γένεση του δικαιώματος των καταταγέντων δανειστών σε λήψη του μέρους του πλειστηριάσματος για το οποίο έχουν καταταγεί και υποχρέωσης του υπαλλήλου του πλειστηριασμού σε αντίστοιχη, άμεση παροχή. Έτσι, δεν γεννάται απαίτηση από αδικαιολόγητο πλουτισμό, κατά το άρθρο 904 § 1 ΑΚ, από το γεγονός, ότι, το μέρος του πλειστηριάσματος το οποίο έλαβε ο καταταχθείς, είναι μεγαλύτερο του μέρους που θα έπρεπε να λάβει αν η κατάταξη ήταν ορθή (ΑΠ 934/1988 ΕΕΝ 1989.498, Σταθόπουλος στον ΑΚ Γεωργιάδη - Σταθόπουλου, άρθρο 904 § 121, /ω. Μπρίνιας, Αναγκαστική εκτέλεση, β` έκδοση, § 437, σελ. 1207, Πελαγία Γεσίου - Φαλτσή, Δίκαιο αναγκαστικής εκτέλεσης, 1983, σελ. 319). Τα ίδια, προφανώς, ισχύουν και, όταν ασκήθηκε ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης και εκδόθηκε απόφαση, αφού το δεδικασμένο που παράγεται αποτελεί νόμιμη αιτία μεταβίβασης του χρηματικού ποσού, που καταβλήθηκε για την απόσβεση της απαίτησης για την οποία έγινε η εκτέλεση ή η, κατ' αυτή, αναγγελία (ΕφαΘ 10738/1998, Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών Νόμος, Μπρίνιας, ό.π. άρθρο 980 § 436).».

Παρατηρείται συνεπώς πως αποτελεί πάγια θέση της νομολογίας ότι η παράλειψη άσκησης ανακοπής κατά του πίνακα κατάταξης συνεπάγεται την έκπτωση των πληττομένων από την παράνομη κατάταξη δανειστών από το δικαίωμά τους να προσβάλλουν τον πίνακα, προσδίδει νόμιμη αιτία στον πλουτισμό του δανειστή και καθιστά αυτόν απρόσβλητο. Η έκπτωση συνεπάγεται την εφεξής αδυναμία παραδεκτής αμφισβήτησης των απαιτήσεων, ως και της δικαστικής αναζήτησής τους μέσω αγωγής αδικαιολόγητου πλουτισμού, ακόμα και στην ακραία περίπτωση που οι απαιτήσεις έχουν ήδη εξοφληθεί³⁵⁴.

Z6.vii. Ιστορική αναδρομή - ΚΠολΔ

Το άρθρο 949 του ν. της 02.04/16.06.1834 (Περί Κώδικος της Πολιτικής Δικονομίας) όριζε ότι: «Έαν κατά την εν τῷ ἄρθρῳ 946 ὠρισμένην δεκαπενθήμερον προθεσίαν λάβουν οἱ δανεισταὶ γνῶσιν τοῦ πίνακος, ὀφείλει ὅστις ἐξ αὐτῶν θέλει νὰ ἀνακόψῃ, νὰ κάμῃ τὴν ἀνακοπὴν, διακρούσης εἰσέτι τῆς προθεσμίας ταύτης, παρὰ τῷ ἐπιτρετραμμένῳ τὴν κατάταξιν, [ἤτοι] ἐγγράφως ἢ προφορικῶς, συντασσομένης ἐκθέσεως· βραδύτερον καὶ κατ' ἄλλον τύπον εἶναι ἀπαράδεκτος». Αργότερα με τον ν. ΓΦΝΔ της 28/30.01.1910 (περί αναγκαστικής εκτελέσεως) τροποποιήθηκε το

³⁵⁴ Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), σελ. 3162-3163, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019

άρθρο 949 ως ακολούθως: «*Η ανακοπή του πίνακος γίνεται εντός των 10 ημερών των προηγούμενων άρθρων ενώπιον του επί του πλειστηριασμού υπάλληλου, συντασσομένης εκθέσεως. Βραδύτερον και κατ' άλλον τύπον είναι απαράδεκτος. Η εκ μέρους του όφειλέτου ανακοπή δεν αναστέλλει την εκτέλεσιν του πίνακος ούτε παρακωλύει την ενέργειαν των του άρθρου 947. Επιτρέπεται εις τον επί του πλειστηριασμού, παρά την γενομένην ανακοπήν του πίνακος, να χορηγήση εις τον δανειστήν μέρος ή και τὸ ὅλον του ποσοῦ δι' ὃ οὔτος κατετάχθη, ἐπὶ ἐγγυήσει ἣτις ὁμως δὲν ἀπαλλάσσει τὸν ἐπὶ του πλειστηριασμοῦ τῆς προσωπικῆς εὐθύνης. Οὐδέποτε δὲ τὸ οὔτω προκαταβαλλόμενον ποσόν δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνώτερον τῶν δραχμῶν τετρακοσίων*».

Το 1967 η Πολιτική Δικονομία του Maurer καταργήθηκε και εισήχθη με τον ΑΝ 44 της 20/26.06.1967 (ΦΕΚ Α 106) ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας. Ο νέος ΚΠολΔ ρύθμιζε τα της ανακοπής κατά του πίνακα κατατάξεως στο άρθρο 1043§2 ως εξής: «*Εντός ἐτέρων τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς κατὰ τὴν παρ. 1 προθεσμίας πᾶς ἔχων ἔννομον συμφέρον δύναται νὰ ἀσκήσῃ ἀνακοπήν κατὰ του πίνακος κατατάξεως, ἐφαρμοζομένων τῶν ἀρθρῶν 995 ἐπ. Αντίγραφον τῆς ἀνακοπῆς ἐπιδίδεται ἀύθημερόν και πρὸς τὸν ἐπὶ του πλειστηριασμοῦ υπάλληλον. Η ἀνακοπή στρέφεται κατὰ τῶν δανειστῶν τῶν ὁποίων προσβάλλεται ἢ κατὰταξις*». Ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας τροποποιήθηκε με τον ΝΔ 658/1971 και κωδικοποιήθηκε εκ νέου με το ΒΔ 657 της 25.10/01.11.1971 (ΦΕΚ Α 209) με αποτέλεσμα το άρθρο 1043§2 να λάβει τον αριθμό 979§2 το οποίο διατηρείται μέχρι σήμερα.

Η αρχική μορφή του άρθρου είχε ως εξής: «*Εντός ὀκτῶ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπίδοσεως τῆς κατὰ τὴν παρ. 1 προσκλήσεως πᾶς ἔχων ἔννομον συμφέρον δύναται νὰ ἀσκήσῃ ἀνακοπήν κατὰ του πίνακος κατατάξεως, ἐφαρμοζομένων τῶν ἀρθρῶν 933 ἐπ. Αντίγραφον τῆς ἀνακοπῆς ἐπιδίδεται ἀύθημερόν και πρὸς τὸν ἐπὶ του πλειστηριασμοῦ υπάλληλον. Η ἀνακοπή στρέφεται κατὰ τῶν δανειστῶν τῶν ὁποίων προσβάλλεται ἢ κατὰταξις*». Εν συνεχεία αποδόθηκε στην δημοτική γλώσσα με το ΠΔ 503/1985 (ΦΕΚ Α 182) ως εξής: «*Μέσα σε ὀκτὼ ἡμέρες ἀφότου ἐπιδοθεὶ ἡ πρόσκληση τῆς §1 ὁποιοσδήποτε ἔχει ἔννομο συμφέρον μπορεί νὰ ἀνακόψει τὸν πίνακα τῆς κατὰταξῆς, ὁπότε ἐφαρμόζονται τὰ ἀρθρα 933 ἐπ. Αντίγραφο τῆς ἀνακοπῆς ἐπιδίδεται, μέσα στην ἴδια προθεσμία, και στον υπάλληλο του πλειστηριασμοῦ. Η ἀνακοπή στρέφεται κατὰ των δανειστῶν των ὁποίων προσβάλλεται ἡ κατὰταξη*».

Τέλος, με το άρθρο 4§18 του ν. 2298/1995 η οκταήμερη προθεσμία για την άσκηση ανακοπής άλλαξε σε δώδεκα ημέρες, και μάλιστα εργάσιμες, ενώ με το άρθρο 73 Ν. 4842/2021 προστέθηκε δεύτερο εδάφιο στην παρ. 1, που προέβλεψε την υποχρέωση επίδειξης ή χορήγησης αντιγράφου του πίνακα και των σχετικών εγγράφων από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού την επομένη ημέρα μετά την πρόσκληση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Ζ΄

1. Χατζηνικολάου-Αγγελίδου Ρ., Η θέση του δανειστή εντός και εκτός της πτώχευσης, ΔΕΕ 3/2011, Νομική Βιβλιοθήκη
2. Κολοτούρος Π., Συρροή δανειστών και σύγκρουσις δικαιωμάτων, 43ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων, Ζητήματα αναγκαστικής εκτέλεσης, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2019
3. Ψυχομάνης Σπ., Πτωχευτικό δίκαιο (με βάση το νόμο 4738/2020), Εκδόσεις Σάκκουλα, Θ΄ Έκδοση
4. Περάκης Ε., Πτωχευτικό Δίκαιο, σελ. 499, Νομική Βιβλιοθήκη, 4η Έκδοση
5. Λαζαρίδης Γ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, Εκδόσεις Σάκκουλα
6. Μιχαλόπουλος Γ., Το Νέο Πτωχευτικό Δίκαιο, Νομική Βιβλιοθήκη, 2021
7. Πίψου Α., Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΠολΔ, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2001
8. Σινανιώτης Α., Ερμηνεία Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας ΙΙΙ, Έκδοση 1974
9. Ρεντούλης Π. σε Κουτσογιάννη Κ., Αναγκαστική εκτέλεση, Μετά τον νέο Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας Ν 4335/2015, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2016
10. Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), Νομική Βιβλιοθήκη, 2019
11. Πανταζόπουλος Σ., Αναγκαστική Εκτέλεση, Εκδόσεις Σάκκουλα, Έκδοση 2021
12. Κουτσογιάννη Κ., Πολιτική δικονομία, Μετά τους νέους Ν 4842/2021 και Ν 4855/2021, Νομική Βιβλιοθήκη, 2021
13. Γεσίου-Φαλτσή, Αναγκαστική Εκτέλεση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017
14. Νίκας Ν., Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως Τόμος ΙΙ-Ειδικό Μέρος, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2012

Θ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ - ΚΡΙΤΙΚΗ

Στα κεφάλαια της παρούσας εργασίας που προηγήθηκαν επιχειρήθηκε η παρουσίαση, ανάλυση και σύγκριση των μέσων που έχει στη διάθεσή του προκειμένου να αμυνθεί ο δανειστής/πιστωτής σε περίπτωση προσβολής των δικαιωμάτων του, κατά την διανομή είτε του εκπλειστηριασμάτος, είτε του προϊόντος της αναγκαστικής διαχείρισης ειδικού περιουσιακού

δικαιώματος, ακινήτου ή επιχείρησης, τόσο κατά την πτωχευτική διαδικασία, όσο και κατά την διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, και δη στην κατάσχεση ειδικών περιουσιακών δικαιωμάτων και στην αναγκαστική διαχείριση. Συγκεκριμένα, παρουσιάστηκαν συνοπτικά και οι τρεις διαδικασίες (πτώχευση, κατάσχεση ειδικών περιουσιακών δικαιωμάτων, αναγκαστική διαχείριση) ως προς το σκέλος αυτών που αφορά τη συμμετοχή και την κατάταξη των δανειστών/πιστωτών, επιχειρήθηκε μια ανάλυσή τους από νομικής πλευράς, με έμφαση στα παρεχόμενα στους δανειστές/πιστωτές αμυντικά μέσα, και μέσα από τη σύγκριση εντοπίστηκαν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ τους.

Από τη σύγκριση προέκυψαν σαφώς βασικές ομοιότητες μεταξύ των τριών διαδικασιών ως προς τις αμυντικές δυνατότητες των δανειστών. Η βασικότερη εξ' αυτών είναι η άσκηση ενιαίας ανακοπής, για την προβολή αντιρρήσεων που αφορούν τόσο τη συμμετοχή όσο και την κατάταξη των δανειστών (ανακόπτοντος και καθ' ων η ανακοπή).

Η ομοιότητα αυτή δεν υπήρχε ανέκαθεν. Υπό τον προϊσχύοντα ΠτΚ το σύστημα που ακολουθείτο ήταν αυτό της άσκησης χωριστής ανακοπής κατά το στάδιο της επαλήθευσης των πιστωτών, για την προβολή τυχόν αντιρρήσεων που αφορούσαν τη συμμετοχή αυτών. Μάλιστα, το σύστημα αυτό ακολουθείτο (και ακολουθείται ακόμα) και από τον ΚΠολΔ για την βασικότερη αυτού διαδικασία, αυτή της κατάσχεσης και του πλειστηριασμού κινητών και ακινήτων πραγμάτων, καθώς και για την κατάσχεση και τον πλειστηριασμό ειδικού περιουσιακού δικαιώματος.

Αντιθέτως, προκειμένου για την διαδικασία αναγκαστικής διαχείρισης ειδικού περιουσιακού δικαιώματος, ακινήτου ή επιχείρησης, το σύστημα που ακολουθείτο εξ αρχής από τη θέση σε ισχύ του ΚΠολΔ ήταν η άσκηση ενιαίας ανακοπής. Η ρύθμιση αυτή, που σε κάθε περίπτωση εξυπηρετούσε την ταχύτητα της διαδικασίας και το σκοπό της ελάχιστης δυνατής δικαστικής εμπλοκής, μάλλον ήταν περισσότερο αποτέλεσμα τύχης και νομοτεχνικών διαδικασιών παρά αληθινής βούλησης του νομοθέτη. Παρ' όλα αυτά, με τη ρύθμιση αυτή εν τέλει ευθυγραμμίστηκε και η πτωχευτική διαδικασία, μετά την αντικατάσταση του ΠτΚ με την ψήφιση και θέση σε ισχύ του ΚΑφ.

Ανεξαρτήτως αν το δεδομένο αυτό επηρέασε ή όχι το νομοθέτη κατά τη θέσπιση του συστήματος, καθότι τα κίνητρά του περισσότερο εμφανίζονται να ήταν πρακτικής φύσεως (περιορισμός των καθυστερήσεων που συνεπάγεται η συχνή δικαστική προσβολή, και συναφώς η γρήγορη περάτωση της διαδικασίας), είναι σαφές ότι με την ευθυγράμμιση αυτή η προστασία των δανειστών τέθηκε στις ίδιες βάσεις σε δύο διαδικασίες που ομοιάζουν μεταξύ τους σε κάτι βασικό: Αμφότερες (πτώχευση και αναγκαστική διαχείριση) υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να αναφέρονται στην ικανοποίηση του δανειστή μέσω ενός αντικειμένου παραγωγικού και προσοδοφόρου, όπως

είναι μία επιχείρηση. Και ναι μεν στην πτώχευση η ικανοποίηση είναι πλέον μόνο στιγμιαία, καθότι η πτωχευτική περιουσία (ενδεχομένως και η επιχείρηση ως σύνολο) εκποιείται αναγκαστικά μέσω πλειστηριασμού μετά την κατάργηση του σχεδίου αναδιοργάνωσης (παραμένει βέβαια η δυνατότητα προπτωχευτικής εξυγίανσης της επιχείρησης), ενώ στην αναγκαστική διαχείριση είναι διαρκής, καθότι το πράγμα τυγχάνει αξιοποίησεως και εκμεταλλεύσεως, παραμένει όμως το δεδομένο ότι, για να διατηρηθεί το αντικείμενο αξιοποιήσιμο και ταυτόχρονα να ικανοποιηθούν ευχερέστερα οι απαιτήσεις των δανειστών/πιστωτών, απαιτείται η διαδικασία να περατωθεί ταχέως. Είτε συνεπώς το στοιχείο αυτό λήφθηκε υπόψη κατά τη νομοθετική διαδικασία είτε όχι, η κοινή ανάγκη των δύο διαδικασιών οδήγησε σε μια κοινή ρύθμιση.

Σε κάθε πάντως περίπτωση, η συγκεκριμένη επιλογή του νομοθέτη σε σχέση με την ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης της πτωχευτικής διαδικασίας αναμένεται με ιδιαίτερο ενδιαφέρον από το νομικό κόσμο να δοκιμαστεί στην πράξη και να κριθεί από τη νομολογία, καθότι μέχρι στιγμής το συγκεκριμένο σύστημα της ενιαίας ανακοπής προβλεπόταν για διαδικασίες που δεν είχαν συχνή εφαρμογή, με αποτέλεσμα να μην έχουν εκδοθεί πολλές σχετικές αποφάσεις.

Στην ίδια κατεύθυνση, αυτή της ανάγκης επιτάχυνσης της ικανοποίησης των δανειστών/πιστωτών, κινούνται και άλλες ομοιότητες μεταξύ των τριών (ή και δύο) διαδικασιών. Μία από αυτές είναι η συντομότητα προθεσμίας των δέκα (10) ημερών, αρχόμενη από τη γνώση του πίνακα από το δανειστή, που προβλέπεται για την άσκηση ανακοπής και στις τρεις διαδικασίες. Η διάρκεια αυτή, των δέκα (10) πλήρων ημερών, πρακτικά είναι η μικρότερη δυνατή που μπορούσε να τεθεί για την άσκηση ενός ενδίκου βοηθήματος τέτοιας φύσεως, που στρέφεται κατά του περιεχομένου πράξης και συνεπώς είναι απολύτως αναγκαίο να ληφθεί αυτή πλήρως υπόψη, κάτι που δε θα μπορούσε να γίνει σε μικρότερο χρονικό διάστημα (π.χ. πέντε ή οχτώ ημέρες). Η συγκεκριμένη διάρκεια δηλαδή επελέγη και για τις δύο (ή τρεις) διαδικασίες, ως η ελάχιστη δυνατή για να προλάβει να ασκήσει την ανακοπή ο δανειστής/πιστωτής, και ταυτόχρονα η κατά το δυνατόν συντομότερη για να εξυπηρετηθεί η ικανοποίηση των δανειστών/πιστωτών.

Η σημασία της διάρκειας της προθεσμίας γίνεται έτι περαιτέρω αντιληπτή αν ληφθεί υπόψη και η έτερη ομοιότητα που παρουσιάζουν μεταξύ τους οι ως άνω διαδικασίες, που είναι το ανασταλτικό αποτέλεσμα τόσο της άσκησης ανακοπής, όσο και της προθεσμίας άσκησης της. Ο νομοθέτης προσέδωσε και στις τρεις ανακοπές ανασταλτικό αποτέλεσμα, μη έχοντας πρακτικά και άλλη επιλογή καθότι το αντίθετο θα ακύρωνε πρακτικά την δυνατότητα άσκησης ανακοπής, περιόρισε όμως αυτό στο μέγιστο δυνατό βαθμό, τόσο χρονικά (μόλις δέκα ημέρες αν δεν ασκηθεί ανακοπή), όσο και ποσοτικά, αφού μετά την παρέλευση της προθεσμίας η αναστολή καταλαμβάνει

μόνο τις απαιτήσεις που προσβλήθηκαν με ανακοπή, και είναι δυνατόν να ξεκινήσουν άμεσα οι καταβολές για τους λοιπούς δανειστές/πιστωτές.

Περαιτέρω, όπως ίσχυε ήδη κατά τα τελευταία χρόνια της ισχύος του ΠτΚ, τα κριτήρια κατάταξης των δανειστών στις δύο διαδικασίες (πτώχευση και αναγκαστική εκτέλεση) έχουν σε μεγάλο βαθμό πλέον ευθυγραμμιστεί, με ό, τι αυτό συνεπάγεται για την ασφάλεια του δικαίου και των συναλλαγών. Υφίστανται μεταξύ τους μόνο οι απολύτως αναγκαίες διαφορές, που οφείλονται στην συνολικά διαφορετική διαδικασία. Ιδιαίτερης αναφοράς αξίζει η κοινή (αρνητική) θέση των δύο διαδικασιών απέναντι στο κριτήριο της χρονικής προτεραιότητας. Προκειμένου για τον ορισμό της προτεραιότητας ικανοποίησης μεταξύ περισσότερων απαιτήσεων, ο νομοθέτης και για τις δύο διαδικασίες δίνει προβάδισμα σε άλλα κριτήρια σχετικά με τις απαιτήσεις, όπως η φύση (π.χ. η ύπαρξη ή όχι εμπράγματης ασφάλειας) και ο κοινωνικός σκοπός αυτών (π.χ. προτεραιότητα σε εργατικές απαιτήσεις ή απαιτήσεις από αδικοπραξία), σε σχέση με το χρονικό κριτήριο, που σε άλλες νομοθεσίες είναι κυρίαρχο.

Μία τελευταία ομοιότητα που εντοπίζεται μεταξύ των ως άνω διαδικασιών, είναι η παροχή της δυνατότητας στους δανειστές/πιστωτές που δεν αναγγέλθηκαν εμπροθέσμως για να συμμετάσχουν σε συγκεκριμένη διανομή, να συμμετάσχουν στις μεταγενέστερες, εφόσον πάντοτε υπάρχουν. Το συγκεκριμένο κοινό σημείο ερείδεται στον διαρκή χαρακτήρα των ως άνω διαδικασιών. Υφίσταται βέβαια μεταξύ τους μια διαφοροποίηση, περισσότερο διαδικαστικής φύσεως, στην οποία θα γίνει αναφορά αμέσως κατωτέρω.

Φυσικά, μεταξύ των συγκεκριμένων διαδικασιών υπάρχουν και διαφορές. Η βασικότερη αιτία αυτών είναι η διαφορετική αφετηρία κάθε διαδικασίας, που καθιστά αντιστοίχως διαφορετική και τη φύση τους. Η πτώχευση έχει συλλογικό χαρακτήρα και εκκινεί με σκοπό τη συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών, ενώ η αναγκαστική εκτέλεση, συμπεριλαμβανομένων των συγκεκριμένων μέσων (κατάσχεση ειδικών περιουσιακών δικαιωμάτων, αναγκαστική διαχείριση) εκκινεί ως ατομικό μέσο για την ικανοποίηση συγκεκριμένου δανειστή από συγκεκριμένο οφειλέτη, και ενδέχεται απλώς να λάβει συλλογικά χαρακτηριστικά στην πορεία, αν αναγγελθούν και άλλοι δανειστές.

Στο συλλογικό χαρακτήρα της πτωχεύσεως, καθώς και στην αυξημένη ανάγκη της πτωχευτικής διαδικασίας να περατωθεί γρήγορα, προς όφελος τόσο του οφειλέτη όσο και των πιστωτών, αλλά και της οικονομίας ευρύτερα, οφείλεται η ρύθμιση για υποχρεωτική συνεκδίκαση των ανακοπών που θα ασκηθούν κατά του πίνακα, και για χρονικό περιορισμό στην έκδοση απόφασης. Αντιθέτως, στις ως άνω διαδικασίες της αναγκαστικής εκτέλεσης υποχρεωτική συνεκδίκαση δεν προβλέπεται, ούτε χρονικός περιορισμός στην έκδοση απόφασης, πλην όσων ορίζονται στο άρθρο 937 ΚΠολΔ. Από τη διαφοροποίηση αυτή θα μπορούσε να συμπερασθεί ότι

ο νομοθέτης αξιολογεί την ανάγκη επιταχύνσεως της πτωχευτικής διαδικασίας περισσότερο σε σχέση με την αναγκαστική εκτέλεση.

Στην αυξημένη ανάγκη της πτωχευτικής διαδικασίας να περατωθεί γρήγορα, καθώς και στο δεδομένο ότι η πτωχευτική διαδικασία συνιστά για πολλούς πιστωτές την τελευταία ευκαιρία να ικανοποιηθούν, οφείλεται η δυνατότητα που παρέχεται στους πιστωτές που παρέλειψαν να αναγγεληθούν εμπροθέσμως να ικανοποιηθούν μελλοντικά. Εδώ όμως υπάρχει η σημαντική διαφορά πως, ενώ στην αναγκαστική διαχείριση ειδικού περιουσιακού δικαιώματος, επιχείρησης ή ακινήτου ο δανειστής για να έχει αυτή την δυνατότητα αρκεί να αναγγεληθεί, στην πτώχευση απαιτείται η άσκηση ανακοπής, ήτοι η δικαστική προσφυγή. Έτσι, ο πιστωτής που δεν αναγγέλθηκε εγκαίρως για να συμμετάσχει στην διαδικασία υφίσταται τη δικαστική δαπάνη, που κατά ρητή επιταγή του νόμου βαρύνει αυτόν, καθώς και την προσφυγή στη δικαιοσύνη συνολικά, πράγμα που συνιστά αντικίνητρο στην καθυστέρηση αναγγελίας, ή/και για την εκπρόθεσμη συμμετοχή του πιστωτή στην διαδικασία, που ενίοτε επίσης συνεπάγεται σημαντικά καθυστερήση.

Στην ίδια κατεύθυνση, της απαίτησης ταχύτερης περάτωσης της πτώχευσης, οφείλεται και η διαφορετική ρύθμιση μεταξύ των ως άνω διαδικασιών που αφορά τα ένδικα μέσα. Συγκεκριμένα, στην πτώχευση ορίζεται ότι η απόφαση που εκδίδει το πτωχευτικό δικαστήριο επί των ασκηθεισών ανακοπών (που υποχρεωτικά συνεκδικάζονται) είναι αμετάκλητη, δεν επιδέχεται την άσκηση άλλου ενδίκου μέσου. Αντίστοιχη ρύθμιση δεν υπάρχει στην αναγκαστική διαχείριση ειδικού περιουσιακού δικαιώματος, επιχείρησης ή ακινήτου. Εκεί ο περιορισμός των ενδίκων μέσων κατά της απόφασης περιορίζεται μόνο κατά το βαθμό που ορίζουν τα άρθρα 937 και 614 επ. ΚΠολΔ.

Τέλος, κατά την ταπεινή άποψη της γραφούσης, θα έπρεπε να υπάρχουν μεταξύ των ως άνω διαδικασιών και άλλες διαφορές, οφειλόμενες και πάλι στο συλλογικό χαρακτήρα της πτώχευσης, που όμως δεν εντοπίζονται πλέον στο νόμο. Η βασικότερη εξ αυτών είναι η δυνατότητα που θα έπρεπε να υπάρχει για άσκηση ειδικού ενδίκου βοηθήματος κατά το στάδιο της επαλήθευσης των απαιτήσεων, με αίτημα τη συμμετοχή στη διαδικασία του πιστωτή που δεν επαληθεύθηκε η απαίτησή του. Στην πτώχευση οι πιστωτές από την επαλήθευση των απαιτήσεών τους αντλούν και τη νομιμοποίηση συμμετοχής στην διαδικασία, και δη στη συνέλευση των πιστωτών, που έχει αποφασιστική αρμοδιότητα για σειρά ζητημάτων της διαδικασίας. Το έννομο συμφέρον τους δηλαδή για επαλήθευση της απαιτήσεως δεν περιορίζεται στην επιδίωξη ικανοποίησης αυτής, όπως συμβαίνει στην αναγκαστική εκτέλεση. Ο νομοθέτης με την πρόβλεψη άσκησης ανακοπής μόνο μετά τη σύνταξη του πίνακα, ουσιαστικά απέκλεισε, χάριν της ταχύτητας της διαδικασίας, το διοικητικής φύσεως δικαίωμα των πιστωτών να επιδιώξουν τη συμμετοχή τους στη συνέλευση. Το συγκεκριμένο κενό δικαίου εκτιμάται ότι θα καλυφθεί από τη νομολογία, πιθανόν με την αποδοχή αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων που αναπόφευκτα θα εγερθούν (π.χ. με

βάση τα άρθρα 731 & 732 ΚΠολΔ, όπως έχει συμβεί στο παρελθόν και με άλλες αντίστοιχες περιπτώσεις). Θα μπορούσε σε κάθε περίπτωση ο νομοθέτης να το καλύψει με νεότερη ρύθμιση.

Σε κάθε περίπτωση, μπορούμε συμπερασματικά να καταλήξουμε ότι μετά την αντικατάσταση του ΠτΚ από τον ΚΑφ, επήλθε σε μεγάλο βαθμό ευθυγράμμιση του ΚΑφ με τις διαδικασίες αναγκαστικής διαχείρισης επιχείρησης που προβλέπει ο ΚΠολΔ ως προς τις δυνατότητες προστασίας του δανειστή/πιστωτή κατά τη φάση της διανομής, σε επίπεδο τόσο νομικό (αντιρρήσεις που δύνανται να προβληθούν κοκ), όσο και αμιγώς διαδικαστικό (προθεσμία, ανασταλτικό αποτέλεσμα κοκ), με αποτέλεσμα την ύπαρξη πλέον ενός συστήματος προστασίας του δανειστή σε μεγάλο βαθμό ενιαίου, με την απλοποίηση της νομοθεσίας που συνεπάγεται αυτό και τη θετική επίδραση που αυτή αναμένεται να έχει για τις συναλλαγές και την ευρύτερη λειτουργία της οικονομίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. *Σινανιώτη-Μαρούδη Α.*, Το νέο δίκαιο των σημάτων - Ν. 4679/2020 «Εμπορικά σήματα» - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/2436 και της Οδηγίας 2004/48/ΕΚ, Πειραϊκή Νομολογία, Τεύχος 2/2021
2. *Σινανιώτη-Μαρούδη Α.*, Εξαγορά επιχείρησης και μεταβίβαση δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας, 10ο Πανελλήνιο Συνέδριο Συνδέσμου Ελλήνων Εμπορικών Επιστημόνων, 2001
3. *Βαθρακοκοίλης Β.*, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνευτική – Νομολογιακή Ανάλυση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1997
4. *Βαλτούδης Α.*, Κατάσχεση επιχείρησης, ΕΠολΔ 2010.18 επ.
5. *Γεσίου-Φαλτσή*, Αναγκαστική Εκτέλεση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017
6. *Γεσίου-Φαλτσή*, Αναγκαστική Εκτέλεση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1998
7. *Γεωργιάδης Α.*, Εγχειρίδιο εμπραγμάτου δικαίου, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2012
8. *Ευθυμίου Χ.*, Παρατηρήσεις στην ΜΕΦΑΘ 2374/2016 (Αναγγελία δανειστών – Ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης), Εφαρμογές Αστικού Δικαίου & Πολιτικής Δικονομίας, 6/2017
9. *Ιγγλεζάκης Ι.*, Δίκαιο Πληροφορικής, Εκδόσεις Σάκκουλα, Δ΄ Έκδοση
10. *Κεραμέυς Κ.*, Είδη εκτελέσεως για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων από συγκριτική άποψη, Αρμ. 1996
11. *Κιουπτσίδου - Στρατουδάκη* σε *Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα*, Ερμηνεία ΚΠολΔ, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2η Έκδοση
12. *Κολοτούρος Π.*, Συρροή δανειστών και σύγκρουσις δικαιωμάτων, 43ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ενώσεως Ελλήνων Δικονομολόγων, Ζητήματα αναγκαστικής εκτέλεσης, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2019
13. *Κολοτούρος Π.*, Η κατάσχεση ειδικών περιουσιακών στοιχείων, ΕλλΔνη 2018
14. *Κόμνιος Κ.*, Παρατηρήσεις στην ΑΠ Ολ 7/2009 (Δυνατότητα κατάσχεσης του συνόλου της επιχείρησης ως ειδικού περιουσιακού στοιχείου), ΕφΑΔΠολΔ, 5/2009
15. *Κοτσίρης Α.*, «Δίκαιο Πνευματικής Ιδιοκτησίας και Κοινοτικό Κεκτημένο», Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017
16. *Κουτσουλέλος Κ.*, Πολιτική δικονομία, Μετά τους νέους Ν. 4842/2021 και Ν.4855/2021, Νομική Βιβλιοθήκη, 2021

17. *Λαζαρίδης Γ.*, Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, Εκδόσεις Σάκκουλα
18. *Μάζης Π.*, Εκκαθάριση και διανομή της πτωχευτικής περιουσίας, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' Έκδοση
19. *Μάζης Π.*, Οι πρόσφατες εξελίξεις του πτωχευτικού δικαίου, 27ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 141, Νομική Βιβλιοθήκη, 2018
20. *Μιχαλόπουλος Γ.*, Το Νέο Πτωχευτικό Δίκαιο, Νομική Βιβλιοθήκη, 2021
21. *Μιχαλόπουλος Γ.*, Το νέο πτωχευτικό δίκαιο, Ο νέος Ν. 4738/2020 με εισαγωγικές παρατηρήσεις, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2021
22. *Μπαλογιάννη Ε.* σε *Απαλαγάκη Χ.*, Εφαρμογές Πολιτικής Δικονομίας, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Β' Έκδοση
23. *Μπρίνιας Ι.*, Αναγκαστική Εκτέλεσις, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' Έκδοση
24. *Νίκας Ν.*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως, Β' Έκδοση 2018
25. *Νίκας Ν.*, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως Τόμος ΙΙ-Ειδικό Μέρος, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2012
26. *Νίκας Ν.*, Εγχειρίδιο Δικαίου Αναγκαστικής Εκτελέσεως – Γενικό μέρος., Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' έκδοση
27. *Νικολαΐδου Θ.*, Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, Εκδόσεις Σάκκουλα
28. *Νικολόπουλος Γ.*, (2012) Αναγκαστική Εκτέλεση, Εκδόσεις Σάκκουλα, Β' Έκδοση
29. *Παϊζής Α.*, Η πτωχευτική αναγγελία και η τύχη της προσωπικής εγγύησης, ΔΕΕ 11/2014, Νομική Βιβλιοθήκη
30. *Πανταζόπουλος Σ.*, Αναγκαστική Εκτέλεση, Εκδόσεις Σάκκουλα, Έκδοση 2021
31. *Περάκης Ε.*, Πτωχευτικό Δίκαιο, Νομική Βιβλιοθήκη, 4^η Έκδοση
32. *Πίψου Α.*, Η αναγγελία δανειστή στην αναγκαστική εκτέλεση κατά τον ΚΠολΔ, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2001
33. *Πλεύρη Α.* σε *Απαλαγάκη Χ.*, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνεία Κατ' Άρθρο, Νομική Βιβλιοθήκη, 5^η Έκδοση
34. *Ράμμος Γ./Κλαμαρής Ν./Ορφανίδης Γ.*, Εγχειρίδιο Αστικού Δικονομικού Δικαίου, Ένδικα Μέσα Αναγκαστική Εκτέλεση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2012
35. *Ράμμος Γ.*, Εγχειρίδιον Αστικού Δικονομικού Δικαίου, Εκδόσεις Σάκκουλα, 1982

36. Ρεντούλης Π. σε Κουτσουλέλο Κ., Αναγκαστική εκτέλεση, Μετά τον νέο Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας Ν. 4335/2015, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2016
37. Ρεντούλης Π. σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (Ερμηνεία κατ' άρθρο - Τόμος Δεύτερος (Άρθρα 591-1054)), Νομική Βιβλιοθήκη, 2019
38. Ρόκας Ν., Βιομηχανική Ιδιοκτησία, Νομική Βιβλιοθήκη, 2η Έκδοση
39. Ρόκας Ν., Εμπορικές Εταιρίες, Νομική Βιβλιοθήκη, 7η Έκδοση
40. Σινανιώτης Α., Ερμηνεία Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας ΙΙΙ, Έκδοση 1974
41. Σωτηρόπουλος Γ., Ο νέος Πτωχευτικός Κώδικας: από την «πτώχευση» στην «εξυγίανση» του ελληνικού πτωχευτικού δικαίου, ΧρΙΔ 2008
42. Τσικρικάς Δ., Σχετικά με τη δυνατότητα επιβολής αναγκαστικής κατασχέσεως σε επιχείρηση, ΕφΑΔ 2009
43. Χατζηνικολάου-Αγγελίδου Ρ., Η θέση του δανειστή εντός και εκτός της πτώχευσης, ΔΕΕ 3/2011, Νομική Βιβλιοθήκη
44. Χριστοπούλου Χ., Σημ. στην ΕφΑθ 116/2009 (Δυνατότητα άσκησης ανακοπής από τους πτωχευτικούς πιστωτές στο στάδιο επαλήθευσης των πιστώσεων κατά το προΐσχύσαν και παρόν νομοθετικό καθεστώς), ΔΕΕ 10/2009, Νομική Βιβλιοθήκη
45. Ψυχομάνης Σπ., Πτωχευτικό δίκαιο (με βάση το νόμο 4738/2020), Εκδόσεις Σάκκουλα, Θ' Έκδοση
46. Ψυχομάνης Σπ., Το νέο Πτωχευτικό Δίκαιο: Ουσιαστικά και δικονομικά ζητήματα, Διαδικτυακό Συνέδριο 20 Μαρτίου 2021, Εκδόσεις Σάκκουλα